

Pred letom dni je bil Vukovar...

Nekaj tisoč Vukovarčanov, predvsem srbske narodnosti, skuša v ruševinah kolikor toliko znošno živeti. Hrvati menijo, da so vojaki Unproforja odveč, saj se begunci ne vračajo domov.

stran 5

Končana drama na Korenskem sedlu

Avstrija je včeraj sklenila, da začasno namesti na Koroškem begunce iz BiH, ki so teden dni na Korenskem sedlu čakali na vstopni vizum v Veliko Britanijo. Deželni glavar Zernatto je bil zelo kritičen do londonske vlade, ker je izdala vstopne vizume za samo šest od 183 beguncev.

stran 7

Pričevanje Buscette v središču zanimanja

Tommaso Buscetta, prvi mafijski skesanec, je pred protimafijsko parlamentarno komisijo razkril marsikaj zanimivega o odnosih med mafijo in politiko, čeprav ni hotel navajati imen, češ da bo to storil le pred sodniki. Zanimanje so pritegnila njegova pričevanja predvsem o dveh umorih: generala Dalla Chiese in predsednika KD Alda Mora.

stran 8

Prodajalci tobaka protestirali ob meji

Prodajalci cigaret in tržške in goriške pokrajine so včeraj priredili protest na italijansko-slovenski meji pri Skofljah. Protestirajo predvsem proti duty-freejem, ki da jim odjemajo zaslužek.

stran 8

Pomisleki o kraški občini

Predsednika obeh kraških rajonskih svetov imata precejšnje pomisleke nad predlogom za ustanovitev kraške občine. Dušan Krizman in Silvana Moro menita, da bi bilo treba najprej okrepi vlogo in zlasti pristojnosti rajonskih svetov. Krizman je zaskrbljen tudi zaradi morebitnih razkolov med Slovenci.

stran 10

Gorica: stanje se izboljšuje

Stanje na Goriškem se je po ponedeljkovih poplavih bistveno izboljšalo. Hudournik Birska se je spet umaknil v strugo, Soča in Vipava, ki sta šele včeraj ponoči dosegli največji pretok vode, pa nista povzročili velike škode in sta ob koncu deževja začeli upadati.

stran 12

430 milijonov lir za šoli Zois in Prešeren

Tržaška pokrajina je odobrila prispevek v višini 430 milijonov lir za preureditev šolskih poslopij trgovskega tehničnega zavoda Zois in liceja Prešeren. Med deli so predvidena ograditev šolskega kompleksa, prepletkanje, ureditev stopnišča in nakup opreme za fizikalni kabinet oddelka za geometrijo.

stran 10

O novostih pri Kmečki zvezi

November je mesec, ko imajo kmetovalci obilo dela, še zlasti v vinski kleti in sadovnjaku. O tem, o zasedanju glavnega sveta Kmečke zveze in še o drugih dogajanjih na kmetijskem področju lahko berete na gospodarski strani, za katero je gradivo pri Kmečki zvezi zbral naš sodelavec Jože Koren.

stran 16

ITALIJA / DOSLEJ NAJOBSEŽNEJŠA AKCIJA POLICIJE IN SODSTVA

V vsej Italiji val aretacij osumljenih mafijcev

Izdali so 203 zaporne naloge - V preiskavo vpleteni tudi trije člani parlamenta in nekateri sicilski politiki

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Po vsej verjetnosti gre za golo naključje, a dejstvo je zanimivo, pa čeravno ker si je usoda privosila tako potevavščino: medtem ko je skesani mafijec Tommaso Buscetta neke pri Rimu pripovedoval parlamentarni protimafijski komisiji svojo resnico o tej zločinski organizaciji, medtem ko je razkrival mozne vezi med mafijo in politiko ter ponudil parlamentarcom v premislek svoje poglede na zakulisje najhujših političnih zločinov v zadnjih dveh desetletjih v Italiji, medtem ko so novinarji v press centru palace San Macuto v Rimu napeto poslušali magnetofonski trak njegovega pričevanja, je bila v Italiji v teku širokopotezna protimafijska akcija, najbrž ena najboljsežnejših v povojni Italiji. In medtem ko so priznanja Buscette vznemirjali rimske politične kroge, so se iz Caltanissette na Siciliji začele siri ti se bolj vznemirljive novice, ki so posredno potrjevale izjave mafijskega skesanca: trije parlamentarci (dva demokristjani in en socialdemokrat) so dobili od sodstva jamstvena obvestila, s katerimi so jih sodniki osumili sodelovanja z mafijo. Podobna obvestila in zaporni nalogi pa so bili naslovljeni tudi kopici drugih siciljskih krajevnih upraviteljev. Skupno so sodniki iz Caltanissette, ki vodijo preiskavo, v okviru akcije »leopard« podpisali 203 zaporne

Aretacija enega izmed osumljenцев (Telefoto AP)

naloge in 106 jamstvenih obvestil.

Kot je pojasnil na tiskovni konferenci šef javnega tožilstva v Caltanissetti Giovanni Tinebra, se je preiskava začela pred štirimi meseci, k uspehu preiskovalcev pa sta v znatni meri prispevala dva skesanca, in sicer Leonardo Messina in Paolo Severino. Ob njuni aretaciji je kazalo, da gre za »majhi ribi«, za nepomembna »težaka naslaja«, toda Messina in Severino sta pokazala, da dobro poznata mafijsko organizacijo in se zlasti povezave med siciljsko

mafijo in kalabrijsko n'drangheto. »Preiskavo smo vodili na dveh ravneh,« je dejal sodnik Tinebra, »na prvi ravni smo poglobili povezave med mafijo in podjetniki, na drugi med mafijo in politiki.«

Izsledki te preiskave naj bi potrdili to, kar je protimafijski komisiji dejal Buscetta: politiki niso člani mafije in mafija se ne opredeljuje za neko stranko, pač pa si izbere nekaj politikov glede na lastne potrebe in interese. Na ta način se oblikuje vez s politikom, ki dobi volilno podporo

mafije in to pomoč nato odplačuje z najrazličnejšimi službami. Tozilec Tinebra je kot Buscetta namreč mnenja, da v mafiji »ne obstaja neke tretje ravni, ker se dejansko mafija poslužuje politike in ne obratno.«

Sicilijanski preiskovalci so kot rečeno podpisali 203 zaporne naloge in 106 jamstvenih obvestil. Trije naslovniki teh obvestil so sen. Silvio Coco (KD), bivši podtajnik za pravosodje, in poslanca Rodolfo Maira (KD) in Gianfranco Occhipinti (PSDI). Prvi je osumljen volilnih nepravilnosti, druga dva sodelovanja z zločinsko organizacijo mafijskega tipa. Istega zločina so osumljeni tudi bivši zupan Caltanissette Giovanni Orlando (PSI), bivši zupan Barrafrance Raffaele Bevilacqua (KD).

Od treh parlamentarcev se je doslej oglašil samo Coco, ki je odločno zavrl vsako obtožbo. Reakcij na včerajšnje dogodke seveda ni manjkalo. Sinoci se je oglasilo vsedržavno vodstvo liberalne stranke, ki je sporočilo, da dva izmed osumljencev, ki ju je tisk označil za liberalca, že leta nista včlanjena v tej stranki. Socialist La Ganga je dogodke lakonično komentiral, da je pač »bolje pozno kot nikoli«, krščanski demokrat Bianco je mnenja, da je treba pretrgati vse vezi med mafijo in politiko, za predstavnika DSL D'Alema pa so povezave med mafijo in politiko najpomembnejše moralno vprašanje v Italiji.

ZDA / PO RESOLUCIJI VARNOSTNEGA SVETA

Za Srbijo več sankcij, Bosni ne dovolijo oboroževanja

NEW YORK, BRUSELJ, SARAJEVO - Varnostni svet Združenih narodov je poostiril ukrepe proti Zvezni republiki Jugoslaviji in okreplil nadzor nad njihovim izvajanjem. Države in območje zvez držav bodo lahko ustavljale vse ladje, ki plovejo v državo ali iz nje, pregledale njihov tovor in s tem zagotovile dosledno spoštovanje sankcij. Pravila ne bodo veljala le v Jadranskem morju, ampak tudi na Donavi.

Po sprejeti resoluciji s številko 787 bo se naprej veljal embargo za izvoz orožja v vse države nekdanje Jugoslavije, prepovali pa so tranzitni promet. Čez ozemlje ZRJ bo odslej mogoče prevzati surovo nafto, naftne derivate, premog, železo, jeklo, druge kovine, gumo za vozila in letala ter motorje vseh vrst samo s posebnim dovoljenjem odbora VS ZN za sankcije.

Resolucija od vseh sprtih strani zahteva dosledno spoštovanje ozemeljske celovitosti Bosne in Hercegovine in obsoja ravnanje bosanskih Srbov, posebej njihovih paravojskih skupin.

Le nekaj ur po sprejetju nove, ostreje resolucije VS OZN proti tako imenovani ZR Jugoslaviji so se v Bruslju sestali predstavniki stalnih članic zveze NATO in se posvetovali o omenjeni resoluciji. To naj bi bilo znamenje, da je zahodni svet tokrat bolj odločen.

Bolj aktivni so bili tudi predstavniki mirovnih sil na območju BiH. Le dan po tem, ko so predstavniki armade BiH, HVO in srbskih enot v tej državi sklenili sporazum o odprtju kopenskega koridorja med Sarajevom in hrvaškim pristaniščem Ploče, naj bi strokovnjaki Unproforja začeli preizkušati sto kilometrov dolg odsek železniške proge od Sarajeva proti Mostariju.

Vojaki mirovnih sil ZN so tudi pomagali h končanju hudih bojov v vzhodni Hercegovini. Bosanski in hrvaški viri poročajo, da so ustavili "protiofenzivo branilcev". Vojaki mirovnih sil naj bi pomagali tudi skupini beguncev v osrednji Bosni.

Novinarka Mladine Darja Lebar ranjena

V Sarajevu je bila ranjena Darja Lebar, 23-letna novinarka tednika Mladina. Kot poroča agencija AP, je uspešno prestala peturno operacijo v bolnišnici na Koševu.

Rim se zavzema za takojšnjo konferenco o BiH

RIM - Italija in Francija se zavzemata za pozivitev Konference o nekdanji Jugoslaviji, in sicer s takojšnjim sklicanjem konference, ki bi bila posvečena izključno bosansko-hercegovski vprašanju in njeni ustavni ureditvi. V svojem včerajšnjem komuniqueu je italijansko zunanje ministrstvo poudarilo, da bodo morali na konferenci posebno pozornost nameniti zaščiti manjšin in se odločno upreti etničnemu čiščenju. Ob vsestranski podpori resoluciji 787 VS italijansko zunanje ministrstvo se navaja, da so okrepi sankcije proti »srbsko-črnogorski federaciji«. Kar zadeva varnostne cone na ozemlju BiH, pa zunanje ministrstvo vztraja, da ne smejo biti povod za nadaljnje etnično čiščenje, kot sta to že v Benetkah poudarila Colombo in Silajdžić.

sin in se odločno upreti etničnemu čiščenju. Ob vsestranski podpori resoluciji 787 VS italijansko zunanje ministrstvo se navaja, da so okrepi sankcije proti »srbsko-črnogorski federaciji«. Kar zadeva varnostne cone na ozemlju BiH, pa zunanje ministrstvo vztraja, da ne smejo biti povod za nadaljnje etnično čiščenje, kot sta to že v Benetkah poudarila Colombo in Silajdžić.

RIM / VLADNA SEJA

Pokojninska reforma

RIM - Na včerajšnji seji je italijanska vlada sprejela zakonski predlog, ki spreminja dotedanji pokojninski sistem. Besedilo, ki ga je po vladni seji predstavil minister za delo Nino Cristofori, bodo poslali v obe veji parlamenta, in sicer pristojnim komisijama, ki se morata o njem izreči v roku 15 dni, nakar bo vlada dokončno sklepala. V skrajni sintezi so glavne spremembe naslednje: v privatnem sektorju so zvišali starostne meje, tako da bodo lahko zenske odsle v pokoj, ko bodo dopolnile 60, moški pa 65 let. Seveda bodo to kot tudi veliko drugih novih določil - uvajali postopno. Po novem bo imel pravico na penzijo vsak, ki ima vsaj 20 in ne več samo 15 let plačanih prispevkov. Istosčasno pa bodo osnovo za izračunavanje pokojnine za vsakega posameznika raztegnili na celotno

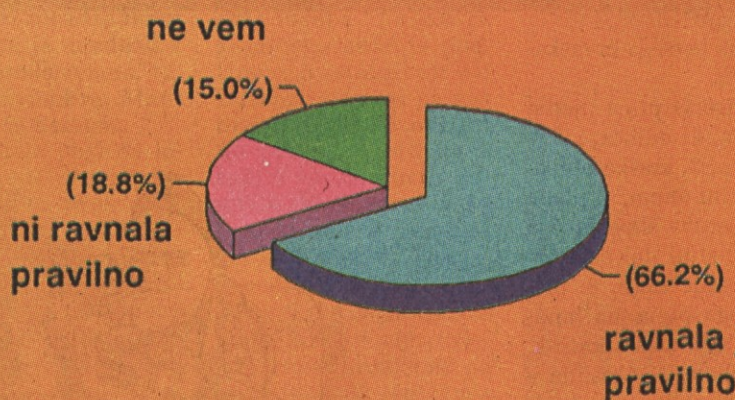
delovno obdobje za mlade, ki so se sele zaposlili, za ostale pa bodo izračun naredili na osnovi prejemkov zadnjih desetih, s tem da bodo zaposleni, ki imajo trenutno vsaj 15 let plačanih prispevkov podvrženi nekakšnemu »mesanemu sistemu«.

Vsi, ki bi lahko na osnovi dosedanje zakonodaje sli v pokoj do konca tega leta, bodo to pravico ohranili. Ostali pa bodo morali delati nekaj let več, tako da bo postopoma za zaposlene tako v javnem kot v zasebnem sektorju veljalo pravilo o 35 letih plačanih prispevkov za »normalno« upokojitvev. Zakonski odlok uvaja tudi spremembe glede odplačevanja let, ovrdenotenja pokojnin pa dejansko osvaja stališča ministra za delo, s katerimi so soglasni tudi sindikati. Pokojnine bodo visile glede na realno rast inflacije.

SLOVENSKO JAVNO MNENJE 92

Slovenci razumejo težave beguncev

KAKO OCENJUJETE ODLOČITEV SLOVENSKE VLADE, DA SPREJMEMO VELIKO ŠTEVILO LJUDI IN JIM DODELIMO STATUS ZAČASNIH BEGUNCEV?

Center za raziskovanje javnega mnjenja
in množičnih komunikacij okt./nov. 1992 N = 1924

Begunci niso samo stvarnost, s katero se srečujemo vsak dan, ampak je begunsko vprašanje tudi predvolilna tema. Nekateri stranke se zavzemajo za bolj restriktivno politiko do ljudi, ki bežijo iz Bosne in Herce-

govine, druge so jim bolj naklonjene.

Vsekakor pa nobena stranka s takšnim ali drugačnim stališčem do beguncev pred volitvami ne bo mogla veliko pridobiti. Raziskava Slovensko javno mnenje 92

namreč kaže, da večina Slovencev podpira politiko vlade na tem področju. Toda, Slovenci so razumevali le do beguncev, ki so se prisli v Slovenijo, ne odobravajo pa novih množičnih prihodov.

SLOVENIJA / OBISK EFTE

Zaenkrat samo skupni projekti

Za članstvo bo treba še počakati

BARBARA KRAMZAR

LJUBLJANA - Države, zbrane v Evropskem združenju za svobodno trgovino, so pred slabim letom priznale Slovenijo, pred pol leta so z nami v Reykjaviku podpisale deklaracijo o sodelovanju, včeraj pa so se generalni sekretar EFTE Georg Reisch, norveški vodja delegacije Jan Ivar Nalsund in slovenski predstavniki pod vodstvom zunanje ministra Dimitrija Rupla, dogovorili o podkomiteju za ureditvev reykjaviske deklaracije.

V prihodnosti morda lahko pričakujemo tudi območje svobodne trgovine med Slovenijo in EFTE, je povedal minister Rupel.

Kljub temu pa Slovenija ne more računati na članstvo v tej organizaciji in se manj, da bi s pomočjo EFTE prisla v Evropsko sku-

pnost, je povedal Jan Ivar Nalsund. Kako se približati Evropski skupnosti, se namreč Avstrija, Svica, Liechtenstein, Finska, Švedska, Norveška in Islandija sprašujejo tudi same, pa čeprav bodo že prvega januarja z državami Evropske skupnosti oblikovale skupni evropski prostor.

Tako kot države EFTE bo morala tudi Slovenija prilagoditi svoje gospodarstvo in zakonodajo razvitim. Države Evropskega združenja za svobodno trgovino pa lahko Sloveniji, ki gre po Nalsundovih besedah v pravo smer, pomagajo s strokovnimi nasveti pri izvajanju reform.

V zvezi s tem velja omeniti, da bo že prihodnji mesec v Ljubljani seminar o trgovinski politiki, ki ga bo plačala prav EFTA.

KOMENTAR

Papir ne lajša trpljenja

MILOŠ EKAR

Svet si poskusa pomiriti vest zaradi kraveče Bosne se z eno resolucijo Varnostnega sveta OZN, ki prav tako kot prejšnja najbrž ne bo prinesla nobene koristi. Tudi poostren nadzor nad plovbo po Jadranu in Donavi ne bo ustavil vojnih pohodov beograjskega režima, saj mora Milošević projekt velike Srbije pač gnati do nesmiselnega konca. Taka je logika vseh vojaških osvajanj. Nov papir, ki so ga sestavili in sprejeli gospodje v palaci ob Vzhodni reki ne bo zmanjšal trpljenja ljudi, ki jim se ni uspelo pobegniti iz porušeni mest in vasi. Sneg je že pobelil bosanske hribe in ce ljudje že stradajo v Sarajevu, si ni težko predstavljati, kakšno je življenje v odročnejših in se bolj razrušenih krajih.

Ce je beograjskemu režimu ze doslej uspevalo zaobiti vse prepreke, ki so jim jih za uvoz nafte in drugega blaga postavili v OZN - bencina v Srbiji je na pretek in se pocenil se je - ni razloga, da tega ne bi pocel tudi poslej. Znana balkanska iznajdljivost in zvijacnost pride v takih razmerah pač najbolj do izraza. Obupano bosansko vodstvo se zaradi omalovažujočega odnosa sveta do njihove tragedije lahko obrnejo po pomoč le se k svojim bratom po veri. K arabskim islamskim državam, ki nestrno čakajo, da bi povečale svoj vpliv v Evropi. Vojna v BiH lahko zaradi tega kmalu prerase v spopad svetovnih razsežnosti. Se huje, v pravo versko vojno med islamom in krščanstvom, na kar je opozoril tudi Izetbegović v pismu Van- ceu. Po sprejemu omenjene resolucije je med drugim zapisal: "Razočarali ste nas, vendar nismo ostali sami. Pomoč nam bodo poslali tisti, ki so to pripravljali storiti. Vojne si nismo zeleli, predvsem ne verske vojne, vendar ce to postane, zanjo ne bomo odgovorni". Bo svet res čakal toliko časa, da spopadov v BiH zagotovo ne bo več mogoče zaustaviti na mejah hribovitega Balkana?

3

razlogi za

Prof. dr. Jože Lokar

Vprašanje: Ali ste za sprejem novih beguncev v Sloveniji?

Odgovor: Država Slovenija je ze doslej storila za begunce iz BiH mnogo več kot druge države (razen Hrvaske), ce upoštevamo, koliko prebivalcev ima. Povečanje števila beguncev bi utegnilo sprožiti v Sloveniji reakcijo ljudi, ki bi imela nezazeleno posledice. Zato je po mojem mnenju bolj ustrezno, da poskusamo cim bolj olajšati življenje tistim, ki so ze tukaj. To je veliko bolj zapleteno kot mislijo tisti, ki poudarjajo predvsem denarno breme, ki zagotovo ni zanemarljivo. Upoštevatil moramo njihove potrebe in želje, najbolj zapleteno pa bo uredniti naravno potrebo tistih ljudi, katerih družine so zdaj razdrti in upravičeno pričakujejo, da bi jim bo spet mogoče živeti skupaj.

Vprašanje: Ali je njihova namestitve rešena na najboljši način?

Odgovor: Treba je tudi

tako imenovane "begunske centre" obravnavati drugače kot do slej. To je sicer znan način, ki ga priporočajo celo nekatere mednarodne določila in je nemalokrat nujen. Ce predvidevamo, da bodo begunci preživeli v zbirnih centrih le kratko obdobje, je včasih taka namestitvev razmeroma ustrezna, pa čeprav je beguncem vsiljena in v celotnem zanje neprijetna. Povsem drugače pa je, ce vemo, da begunci zelo dolgo ali pa nikoli več ne bodo imeli možnosti, da bi se vrnili na nekdanje domove. V tem primeru so begunski zbirni centri ponavadi najslabša oblika pomoči, saj s tem njihovih življenjskih problemov ne rešujemo, temveč jih le odlagamo. Poleg tega dolgotrajno bivanje v begunskih centrih povzroča vse tiste neugodne posledice, ki jih imajo geta ali pa celo koncentracijska taborišča. Vem, da je to trda ugotovitev, a je realna. Trdno sem prepričan, da bo najmanj težav, ce bomo v naslednjih letih omogočili beguncem cim bolj običajno življenje.

Vprašanje: Kaj menite o trditvah, da bo sprejem tolikšne skupine tujcev

Za begunci iz BiH bo v Sloveniji ostala neizbrisna sled

NUAZ HAMZA

Nihče v Sloveniji ni ravnodušen do tega, da imamo v Sloveniji več deset tisoč, morda celo več kot sto tisoč beguncev. Njihovo bivanje v begunskih centrih ali pa pri svojcih ze povzroča različne reakcije, njihova sled pa bo skoraj zanesljivo ostala tudi potem, ko se bo večina vrnila domov. O tem smo se pogovarjali s profesorjema ljubljanske in mariborske univerze dr. Jožetom Lokarjem in dr. Andrejem Umkom.

spremenil etnično in kulturno podobo Slovenije?

Odgovor: Jasno je, da begunci v resnici spreminjajo etnično sestavo Slovenije in logično je, da takšno spreminjanje povsod in vselej povzroča razne zaplete, zato jih pa bo tudi pri nas. Toda nobena zahodnoevropska država ne živi v "etnični stabilnosti" in tudi mi ne bomo, saj sploh ni mogoče, da bi. Etnično mešanje je nevtralen proces, torej "etnično čiščenje" in medetnična mrznja pravzaprav eden od pomembnih virov zla na Balkanu. Nesteto primerov pa dokazuje, da se je kulturna podoba mnogih narodov z etničnim mešanjem celo obogatila.

Prof. dr. Andrej Umek

Vprašanje: Ali ste za sprejem novih beguncev?

Odgovor: Nadaljnemu sprejemu beguncev nasprotujemo predvsem zato, ker so zmogljivosti v Sloveniji izčrpane, da ne recem precej presežene. Realno je Slovenija sposobna sprejeti približno dvajset tisoč beguncev, ce mislimo na zimsko nastanitev. Po drugi strani pa sprejemanje beguncev ne rešuje razmer v Bosni, ampak ga poslabšuje, tako rekoc zakoljuje. Ce bi begunce sprejemali se naprej, bi bilo bosansko vprašanje neprimerno teze resiti, kot ce sprejema ne bo.

Vprašanje: Kaj bi bilo treba narediti v Bosni in kaj pričakujete od mednarodne skupnosti?

Odgovor: Bosna v tem trenutku lahko naredi zelo malo. Svar mednarodne skupnosti je, da posreduje v Bosni. Prvi znak, da se stvari zacenjajo spreminjati, vidimo v želji po vzpostavitvi zavarovanega območja v trikotniku Zenica - Sarajevo - Tuzla.

Vprašanje: Kaksne so posledice dosedanjega bivanja beguncev v Sloveniji?

Odgovor: Vprašanje beguncev in azilantov postaja v vsej Evropi eden od ključnih problemov, ki se ga skrajna desnica poslužuje za doseganje svojih ciljev. Tega scenarija se zavedamo in nas je strah. V Nemčiji se skrajna desnica krepi, v Franciji so bili zadnji nemiri povezani prav s tem vprašanjem. Sloveniji bi hoteli to prihraniti, posebej v več kot zaostrenih gospodarskih razmerah. Nocem reci, da beguncem nudimo pretirano visok standard, vendar je vzdrževanje enega begunca neprimerno dražje kot zajamcena slovenska plača. To povzroča pri ljudeh na robu eksistencnega minimuma pomisleke in zadržke. Pri tem je se dodatno težko, ker se imajo ljudje iz tako imenovanih balkanskih ali vzhodnih kultur navado

razlogi proti

zapirati vase. To ni manjšina, ki se potem vključuje v večino, ampak se ljudje kulturno in gospodarsko zapirajo vase in obstajajo kot zaprt etnični manjšina. To ni zazeleno, posebej ne v demokratični državi, kjer clovek nastopa predvsem kot posameznik, ne pa kot član neke skupine. Mislim, da to vsekakor spreminja etnično in kulturno podobno Slovenije. Ljudje pač želijo svojo državo ohraniti takšno, kakršna je bila.

Vprašanje: Ali v Sloveniji obstajajo politične skupine, ki bi lahko vprašanje beguncev izrabljale?

Odgovor: Zagotovo so vsaj zametki. Prepričan sem, da je odstotek, ki ga ima po anketah gospod Zmago Jelencic, vezan tudi na to problematiko. Pred prihodom beguncev je bil vodja stranke, ki je imela 0,00 odstotka, sedaj pa se vseh anketah uvršča višje. Verjetno se bodo pojavili še drugi, ki bodo hoteli ta položaj izrabiti. Vprašanje: Begunci se bodo vrnili, ostaja pa dolgoročen problem?

Odgovor: Vprašanje je, ce se bodo vrnili. Glede tega sem zelo pesimističen.

KANDIDATI

Sneguljčica in sedem palčkov

SIMON BIZJAK

Predsedniške volitve niso najpomembnejše, so pa za najširši krog volilcev nedvomno najbolj zanimive. Neposredno lahko odločajo o cloveku, ki bo v prihodnje predstavljal slovensko državo. Zato je nekoliko presenetljivo, da so politične stranke za predsedniške kandidate izbrale ljudi iz druge garniture. Vzrok morda tici v "nedosegljivi" prednosti Kučana ali pa v obrobosti predsednikovega vpliva na razmerje moči v slovenski politiki.

Poleg Milana Kučana, ki je z zbranimi podpisi podpre formalno neodvisen kandidat, je se najbolj zveneče ime Jelka Kacina, junaka slovenske osamosvojitvene

vojne. Čeprav je, kot vsi drugi, proti Kučanu brzčas brez pravih možnosti, so se demokrati vendarle odločili zanj. Glede na to, da bi bil blize uspehu na parlamentarnih volitvah, se postavlja vprašanje, ali je bil Kacin morda žrtvovan v neizprosni bitki znotraj "elitne" slovenske stranke ali pa so demokrati tako trdno prepričani v svojo zmago, da so za Kacina ze rezervirali ministrski stolček. Naj bo tako ali drugače, kot politik in

strokovnjak si pred TV kamerami ne bi smel privoščiti podobnega spodrsrlaja kot zadnjice, ko je dejal, da so članice NATA le ZDA, Kanada in države ES.

Po prvi televizijski predstavitvi vseh predsedniških kandidatov se zdi, da se bodo morali volilci odločati po barvi kravata in oblek navzocih, saj bistvenih razlik ni bilo mogoče opaziti. Se najbolj se je ozračje ogrelo ob prisluskovalni aferi, ko si je Kacin "v imenu države" dovo-

lil repliko in stopil v bran svojemu strankarskemu prvaku. Sicer pa je oddaja izžvenela dokaj medlo, tako da so bili ob odsotnosti ognjevitih populistov (Gros, Jelencic...) slovenski državljani prikrajšani za show, kar predsedniške volitve v državah, po katerih se radi gledujemo, vsekakor so. Ker je kar sedem strank vložilo kandidaturu za predsedniškega kandidata, bi lahko pričakovali, da bodo vsaj nekatere skušale to izkoristiti za

strankarsko predvolilno kampanjo. Pa, kot kaže, ne gre niti za to, saj praktično vsi "prihodnji predsedniki" poudarjajo svoje "nadstrankarstvo". Vendar pa kljub velikemu številu kandidatov in zato razpršenosti glasov tudi to verjetno ne bo dovolj niti za drugi krog. To pa je tudi največ, na kar smejo Kučanovi tekmeči upati.

Čeprav se predsedniški kandidati pred kamerami niso obnašali kot speceristi, ki oblublajo avtomobile (ali prav zato), niso bili prepričljivi. Slovenska predsedniška dirka tako ostaja bolj podobna pravljici o Sneguljčici in sedmih palčkih kot pa tisti o volku, ki je požrl Rdečo kapico.

GLOSA

Nasilje mladih ni nič novega

MIODRAG DJURDJEVIĆ

Dva dogodka sta 8. novembra neprijetno dregnili v velik del slovenske javnosti: prvi je bil trzasko zborovanje lačnih italijanskih neofasistov, drugi pa - kot po naključju - popoln polom protirasističnega shoda v Berlinu, kjer so "nasilneži" kamenjali nemškega predsednika, ravno ko se je namenil govoriti o cloveskem dostojanstvu. Mnoge je spreletelo: ali to pomeni, da bodo z vključitvijo Avstrije v Evropsko skupnost, ki naj bi postala nekakšna politična tvorba, tudi nemski neonacisti neovirano skandirali na severni slovenski meji?

In vendar, nič novega. Ko je Der Spiegel se oktobra 1990 posvetil

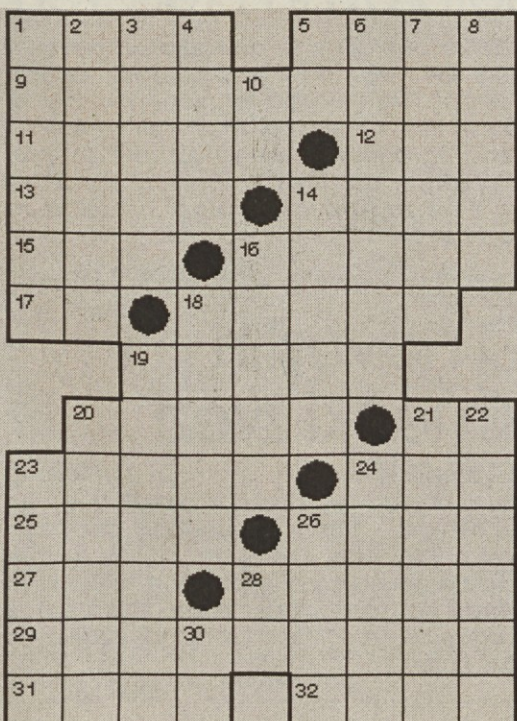
urbanim nemskim nasilnežem naslovno raportazo, se v slovenskih medijih, tedaj osredotočenih na suverenost, neodvisnost in Huseina, za to nihče ni zmenil. Berlin je bil nemško središče urbanih band, se predno je znova postal prestolnica združene Nemčije. Kot kaže, se je ravnotežje med skrajneži sedaj vsaj v Prusiji prevesilo na stran skinheadov.

Skinheadi, ki so v ostalem delu Nemčije ze

nekajdesetleten in - marginalen pojav, so v nekdanji NDR pridobili izredno široko socialno bazo nezaposlenih in neizvzetih ljudi, ki jim je nacionalizem - tako kot drugod (v Vzhodni Evropi - opij za preživetje.

Nasprotnik mladih desničarjev v Berlinu je - zopet nenavadna - koalicijska levoekstremnih militantnih punkerjev z "Ausländer"-gengi, bandami gastarbajterske, predvsem turške mladi-

ne, ki so na dan simbolične združitve obeh Nemcij prvič združno zazigali avtomobile. S palicami za baseball, z železnimi drogi, noži, s sekirami, plinskimi in signalnimi pistolami, solzivcem, koktajli molotov ter z azijskimi borbenimi napravami oboroženi skajneži ne strasio le v Nemčiji. Pa vendar, jajcanje predsednika in slike večstolnih množic golgolavcev v Dresdnu, Leipzigu, Berlinu ali Rostocku, v sieg-heil pozdravu, ne obetajo ničesar dobrega. Se spominjate Delija, Grobarjev, Torcide in Bad Blue Boysov, kaksneje prvih rezervarjev za rekrutiranje prostovoljnih odredov na Hrvaskem in v Bosni?

Vodoravno: 1. celotno ustvarjalno delo kakega umetnika, 5. jama, v kateri se strojijo obtežene kože, 9. močno custvo nenaklonjenosti, odpor do koga, 11. stanje zamaknenosti (anagram STRAN), 12. škotski Nobelov nagradenec za mir (John Boyd), 13. zvitek, 14. votlina v zadnjem delu telesa nekaterih živali, kloaka (anagram KOST), 15. ze umrla slovenska igralka s pravim imenom Ida Kravanja (Rina), 16. ime japonskega filmskega režiserja Kurosava, 17. zadnja in prva crka, 18. literarna junakinja danskega pisatelja Andersena Nexoja (anagram NATIS), 19. poganjek, kal, 20. podlozniško delo v fevdalizmu, 21. zacetnici avstrijskega dirigenta Böhma, 23. slabo vozilo, 24. bolezen ustne sluznice, gobice, 25. francoska reka, desni pritok Sene, 26. vodna žival, 27. premikanje po zraku, 28. krmilo pri motornem vozilu, 29. clovek, do katerega cutimo naklonjenost, 31. pritok

Rena v Svisi, 32. ime bivsega hrvaskaga politika Markovica. **Navpično:** 1. najhitrejša ptica ujeda, skrajncar, 2. skupina, ki odloca, ali je obtoženec kriv ali ne, 3. kraska oblika z neravnim, vrtacastim dnom, 4. plaha gozdna žival, 5. zacetnici slovenskega kiparja Stovicka, 6. stoti del cesa, 7. rimska boginja jutranje zarje, 8. pripadnica starogrškega plemena (anagram RADKO), 10. vrhunski sportnik, 14. osnutek, 16. hribovita pokrajina v srednji Grčiji, 18. naselje na vzhodnem obrobju Ljubljane, 19. odvajalo, zdravilno ali hranilno sredstvo, 20. antična vojna ladja, troveslaca, 21. zelo trda, magnetna kovina sive barve, 22. citanje, 23. mejna reka med Slovenijo in Hrvasko, 24. Dionizov vzgojitelj, vodja zbora satirov v grški mitologiji, 26. vrhovno cerkveno sodisce, 28. avtomobilska oznaka Valjeva, 30. zacetnici belgijskega slikarja Ensorja.

Simon Bizjak

ŠKODOŽELJNOST NA DRUGI STRANI

Skladatelj Marko Mihevc o slovenski različici dunajske dolge noči

Komur je mar za slovensko sodobno glasbo, priporočamo, da se danes zvečer udeleži koncertov, ki sodijo v sklop proročja Noc slovenskih skladateljev. Ta izjemni dogodek, ki se začne ob 19. uri v Slovenski filharmoniji v Ljubljani, je vreden pozornega ušesa, saj se bo post festum že bolj vedelo in znalo, kako je z našo sodobno glasbo in koliko smo trenutno usposobljeni za njeno celovitejšo promocijo.

Projekt organizira Društvo slovenskih skladateljev, nastopilo pa bo približno 30 skladateljev in 40 izvajalcev, med njimi orkester Slovenske filharmonije z dirigentom Markom Letonjem, Celjski godalni orkester pod vodstvom Nenada Firsta in Slovenski komorni zbor z dirigentom Markom Vatovcem. Za uvod v to, za naše razmere novo Noc, smo pripravili pogovor s pobudnikom projekta, skladateljem Markom Mihevcem.

Kakšen je koncept Noci slovenskih skladateljev?

Zamisel je nastala v Društvu slovenskih skladateljev po zgledu avstrijske Die lange Nacht na Dunaju, ki jo vsako leto organizira IGNM (Internationale Gesellschaft für neue Musik). Koncert ni nikdar ekskluziven v pogledu programa, selekcija je samo v tem, da nastopajo znani komponisti sodobne glasbe.

Tudi pri nas nismo bili selektivni: vsakdo, ki se je prijavil, ima na programu svojo skladbo.

So udeleženci tudi studentje kompozicije in instrumentalnih oddelkov?

Ne. Dokler glasbeniki ne diplomirajo, so amaterji in niso primerni za takšno prezentacijo. Seveda pa bodo imeli se veliko priložnosti po končanem studiju.

Torej je vključevanje mladih glasbenikov tvegano?

Ker me lahko nekdo pozre za malo malico. Clovek si ne more predstavljati, koliko in kaj vse vam lahko ocitajo. do locnem smislu pa imate prav.

»Koncertov resne glasbe je premalo«

MIRJAM ŽGAVEC

Kdo vam lahko kaj očita?

Ste se tudi organizacijsko zgledovali po modelu Die lange Nacht?

Ste se morda povezali s kom, ki deluje znotraj organizacijskega programa?

Ne, dostikrat sem sel na koncerte, ker sem član IGNM. Kako pa to deluje organizacijsko, ne vem. Vem le, da je od ministrstva močno financirano, da za svoje koncerte sploh ne potrebujejo sponzorjev, ker s tem denarjem uresničijo vse svoje zamisli. Imamo srečo, da je Nenad First pripravljen pripeljati svoj Celjski godalni orkester zastoj, zastoj bo pel Slovenski komorni zbor, in igral orkester Slovenske filharmonije.

Kako se je začelo? Najprej smo naredili

okvir; vprašali smo Slovensko filharmonijo, oni pa so postavili datum za nastop orkestra. Potem je svoj program predlagal se celjski orkester, za njim Lorenz in se nekaj najbolj zanesljivih izvajalcev. Poleg tega smo poslali dopise vsem skladateljem in jih prosili, naj si zaradi omejenega prostora sami poiščejo izvajalce.

Večina jih je to tudi naredila, čeprav so bili izvajalci seznanjeni s skromnimi honorarji. Seveda so nekateri tudi odklonili, ker so zahtevali tudi po 4000 nemških mark. No, v vsakem primeru so izvajalci tisti temelj na katerem je najlaže delati.

Ali se vam ne zdi, da so v primeru, ko skladatelji sami izberejo avtorje, kriteriji lahko vprašljivi,

poleg tega pa se večina instrumentalistov ni pripravljena spoprijemati s snovjo, ki jih npr. v tehničnem pogledu presega?

S tem se ne strinjam. Izvajalci hočejo igrati učinkovite skladbe, ker se s tem potrjujejo. Hočejo dokazati, da obvladajo instrument.

Tudi za simboličen denar?

Tudi, vsak se bo potrudil.

Mislite, da bo Noc prispevala k bolj učinkovitemu povezovanju na relaciji organizator - skladatelj - izvajalec?

Ce bo postala vsakoletna prireditev, potem bo. Izvajalci bodo iskali skladatelje, skladatelji bodo več pisali, ker bodo izvedbe zajamcane, organizator bo delo bolje usklajeval.

Kako je z reklamo?

V naslovu: Skladatelj Marko Mihevc (fotografija iz skladateljvega albuma)

Za reklamo nimamo dovolj denarja. Ta projekt delamo prvič in si tudi na tem področju pridobivamo izkušnje.

Ali se vam ne zdi, da je za tako pomemben dogodek zgolj objava napovedi premalo? Za primerjavo, kako je z obiskom na dunajski Noči?

Občinstvo je ekskluzivno. Ljudje, ki hodijo na koncerte glasbe 20. stoletja, starejše klasične glasbe sploh ne preneajo. V milijonskem mestu je preprosto dobiti petsto poslušalcev. Pri nas pa je na abonmajskih koncertih navada, da na začetek programa vedno dajo slovenskega sodobnega skladatelja, potem sele starejšo klasiko, da ljudje le ne bi odšli domov.

Tisti pa, ki hočejo pri nas poslušati več sodobne glasbe, s klasičnim programom niso zadovoljni. V Ljubljani je takih koncertov premalo, pa je krog sklenjen.

Nič se nisva rekli o programu noci. Kako je sestavljen, ima kakšno notranjo logiko?

To je mešana solata, enako kot na Dunaju. Najprej komorna dela, potem orkester Slovenske filharmonije, pa spet komorna, pa zbor, pa Celjski godalni orkester in komorne skladbe za konec. Ce naredis program po eni strukturi, ta struktura v petih urah postalsca unici.

Kakšni so argumenti za programsko mešano solato, kot pravite?

Zaradi tehničnih problemov. Zaenkrat je nemogoče organizirati koncert drugega kot skupinskega. Na Dunaju je program se veliko bolj razbit, predvsem izvajalsko, ampak oni imajo tudi bistveno več denarja. Glede na svoje moči smo naredili vse. Res pa imamo pri nas veliko dobrih komponistov in v Noci vidim priložnost, da jih s pametnim sistemom poskusamo promovirati. Ce letos tujina ne bo se nič izvedla o našem projektu, bo pac izvedla naslednje leto. Ko bo prireditev dobila svojo tradicijo in zgodovino, bodo tudi slovenske skladatelje obravnavali drugače kot danes.

KNJIGA / PRIMERJALNA OCENA

Kaj se torej skriva za lepoto?

JULIA URSIC

Camille PAGLIA: *SEXUAL PERSONAE, Art and Decadence from Nefretiti to Emily Dickinson*, YALE UNIVERSITY PRESS, 1990

Carola HILMES: *DIE FEMME FATALE, Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, J. B. METZLERSCHE VERLAGS- BUCHHANDLUNG, 1990

Filmskim in literarnozgodovinskim debatam o likih fatalnih zensk se počasi pridružujejo se druga kulturoloska razmišljanja o tem pojavu. Fenomen fatalne zenske je na prvi pogled razumljiv in jase; v publicistiki in pogovornem jeziku se pogosto srečujemo s tem izrazom kot popolnoma nedvoumnim.

Toda ko si stvar ogledamo malo pobliže in pobrskamo po literaturi, ki se ukvarja s to tematiko, se nenadoma zameje določenost pomena femme fatale.

Pred nami zazijajo cisto nove in celo kontradiktorne definicije, ki poskušajo resiti uganko: femme fatale se namrec kaze predvsem kot neskončna enigma. **Skrivnost, ki je skrivnost zato, da ji lahko iscemo nove in nove pomene.**

C. Paglia, ki je amerisko javnost razburila s svojim stališcem o posilstvu Mikea Tysona in zbudila vročo feministično polemiko o vlogi zenske in zenskosti, je leta 1990 izdala enako provokativno knjigo *Sexual Personae: Art and Decadence from Nefretiti to Emily Dickinson*. Njen prerez skozi kontinuiteto zahodne kulture stoji in pada predvsem na eni premisi: vse, kar je, izhaja iz narave, in ta narava ni dobra, lepa, harmonizirajoča, ampak brutalna in neskončno dvojna: poraja in uniuje. Zato se izreka za linijo de Sada, Nietzscheja in Freuda, proti

navezi Rousseau-marksi zem-feminizem, z ambicijo združiti Frazerja in Freuda.

Dualizem, ki ga Paglia najde v naravi in ki ga v arhaični mitologiji zastopa zenska, velika boginja Mati, se prek Egipta, kjer vidi rojstvo ideje lepote in mehanizmov zahodne kulture, prenese v Grčijo in obliki dionizičnega in apoloničnega principa.

Apolon, podobno kot pred tem faraon in "prvi totalitarni režim" v Egiptu, predstavlja način obrambe pred nedoumljivim in grozljivim breznom narave. Kot poosebljena lepota, glamour, hladnost, racionalna redukcija, je protipol Dionizu, vendar ne Dionizu kot razbrzdani razposajenosti, ampak kot bogu barbarstva in brutalnosti. Dionizove orgije se koncujejo v krvi.

S tako izdelanim teoretskim okvirom se Paglia loteva preverjanja razmerja dveh temeljnih principov zahodne kulture v posameznih primerih, od Nefretete prek antike, renesanse, razsvetljenstva, predromantike, romantike do decadence, in zaključuje z Emily Dickinson.

Poganski izvori s krščanstvom niso zatrti - preziveli so skozi umetniški erotizem, astrologijo in pop kulturo. Poudarjajo spolnost in erotiko: to je nevarno, spolno področje preseka med naravo in kulturo. Narava pa je bila vedno identifikirana z zensko; primarna podoba zenske je femme fatale, zenska, usodna za moskega. Femme fatale se veže na moment kastracije, je Meduza, v kateri je videl Freud kastriranje in kastrirajoče zenske genitalije. Zato je tesnoba v spolnih izkusnjah neunicljiva, kar skuša moski prikriti z evfemizmom ljubezni in lepote. Kult zenske lepote je kompromis s njenim nevarnim

arhetipskim carom.

Ce C. Paglia poskusa, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale: Ein Weiblichkeitstypus in der nachromantischen Literatur*, ki je izšla istega leta, ravno nasproten: demistificirati fenomen femme fatale. Svojo metodo izdela ob kritičnem okvirom, kot sama pravi, reafirmirati zensko kot pogansko skrivnost in njeno premoč nad moskim, je namen monografije C. Hilmes, *Die Femme fatale:*

NOVICE

Demonstracije proti Rabinu

TEL AVIV - Več desetstisoč izraelcev protestira proti odločitvi premiera Rabina, da bi se z Arabci pogajal o zasedenih ozemljih na Golanski planoti. (Telefoto: FAH)

Zahod za embargo na prodajo orožja Siriji in Iranu

TOKIO - Sedem industrijsko najbolj razvitih držav skupine G-7 namerava proti Iranu in Siriji uvesti embargo na trgovanje s konvencionalnim orožjem, piše japonski Yomiuri Shimbun in se sklicuje na vladne kroge v Tokiu.

Strokovnjaki za nadzor oboroževanja skupine G-7 se bodo sestali v petek v Nemčiji in razpravljali o podrobnostih uvedbe embarga. Govorili bodo tudi o uvedbi podobnega embarga proti Severni Koreji, Etiopiji, Iraku in Libiji. Proti Iraku in Libiji se velja embargo Združenih narodov. Dogovor članic skupine G-7 naj bi bil prvi korak k uvedbi mednarodne prepovedi izvoza tankov, teške oborožitve in drugega konvencionalnega orožja na svetovna krizna območja. (STA/DPA)

Češki in slovaški parlament o razpustitvi federacije

PRAGA - Češki in slovaški parlament sta včeraj glasovala o deklaraciji, ki zveznici skupščini predlaga, naj sprejme vladni zakon o razpustitvi Česko-Slovaske federacije.

Besedilo deklaracije sta v ponedeljek sestavili komisiji obeh parlamentov. Zakon o razpustitvi federacije naj bi začel veljati 31. decembra letos. Svojo kandidaturo za predsednika nove Češke države je že napovedal Václav Havel. (STA)

Ukrajina ohromljena

KIJEV - Potem ko je Ukrajina prejšnji teden uvedla lastno denarno enoto, je Rusija od nje zahtevala, naj ji nafto in plin plačuje v konvertibilni valuti. Zaradi tega je Ukrajina skoraj ohromljena. Posiljke nafte in plina, za katere so se dogovorili s posebnim sporazumom, so se oktobra zmanjšale za več kot tri četrtine. Tudi pred tem so bile dobave neredne, ker je rubelj nenehno izgubljal svojo vrednost. Ukrajina bo kljub piclim konvertibilnim sredstvom morala privoliti v ruske zahteve, Rusija pa si s tem želi povečati delež prodaje nafte in plina za konvertibilno valuto. Do zdaj je namreč za to valuto prodala le 8 od 31 ton nafte in plina. (AFP)

Vsak peti Američan proti Židom

WASHINGTON - Raziskava bostonskega instituta za raziskave javnega mnenja, ki jo financira protirasistična organizacija ADL, je pokazala, da je kar 20 odstotkov odraslih Americanov protizidovsko nastrojenih.

Od 1.100 vprašanih jih 39 odstotkov ni izrazilo nikakršnih predsodkov, 41 odstotkov jih ima nekaj, skrb pa zbujajo podatki, da je kar 37 odstotkov črnih Americanov nestrpnih do židovskega prebivalstva. (STA/DPA)

Težko uresničljive obljube

WASHINGTON - Novi predsednik ZDA demokrat Bill Clinton se bo po nastopu svoje dolžnosti srečal tudi z nekaj težavami pri uresničevanju obljub iz predvolilne kampanje, čeprav ima v kongresu večinsko podporo. Tako bo najbrž težko uresnil obljubo, da bo odpravil prepoved zaposlovanja homoseksualcev v vojski. Se več težav komentatorji pričakujejo pri spremembi in uveljavljanju novega sistema zdravstvenega zavarovanja in zmanjšanjul proračunskega primanjkljaja, ki ga želi Clinton časno se povečati. Opozicija pa mu zagotavlja, da bo v tem primeru onemogočila izvedbo njegove strategije postopnega zmanjševanja proračunskega primanjkljaja, ki trenutno presega že več kot stideset milijard dolarjev. (APF, telefoto: FAH)

Trinajst mrtvih v napadu Tamilskih tigrov

COLOMBO - Tamilski tigri so v napadu na vojaški objekt, ki leži na severu Sri Lanke, ubili 13 ljudi, poročajo vojaški predstavniki. V spopadih je bilo ubitih devet upornikov. Od leta 1983 je v spopadih med gverilci in pripadniki sri-lanških varnostnih enot umrlo več kot 17.500

NEMČIJA / KONGRES SPD

Manj tujcev, drugačna Nemčija?

Omejevanje azila

BONN - Socialdemokratska opozicija Nemčije je na svojem izrednem kongresu z veliko večino sprejela predlog ustavnih sprememb, s katerimi bodo tujcem omejili pravico do azila. Čeprav se njihova zamisel o pripiranju nemških vrat se vedno razlikuje od ostrejših in bolj desničarske različice kanclerja Kohla in bodo za ustavne spremembe se potrebna pogajanja, so socialdemokrati v noči med ponedeljkom in torkom vendarle spremenili sebe in Nemčijo.

Njihov dolgoletni predsednik berlinski zupan in nekdanji kancler Willy Brandt se najbrž obrača v grobu, čeprav so nedavno premnulega državnika citirali tako rekoč vsi govorniki na kongresu. Ko je predsednik stranke Bjoern Engholm ponovil Brandtovo besede iz leta 1972: "Nemci, lahko smo ponosni na svojo domovino", je hkrati pozabil povedati, da je azil na Nizozemskem rešil Brandtovo življenje med drugo svetovno vojno in da je pokojni voditelj se tik pred svojo smrtjo potožil, ker njegova država ne poskrbi za vse, ki so potrebni zatocisca.

Odločitev socialdemokratov pa ni samo prelomnica za stranko, ki je

doslej prisegala na človekove pravice zatiranih z vsega sveta, najbrž bo spremenila vso Nemčijo. Ne samo zato, ker bo eni od najbolj odprtih evropskih držav prihranila milijarde mark za tiste tujce, ki si tam želijo samo boljšega življenja. Nemčija zdaj postaja normalna država, ki počasi pozablja na krivdo druge svetovne vojne. Zato lahko po tem koraku pričakujemo, da bodo Nemci kmalu zahtevali tudi sedež v VS ZN, v prihodnjih letih pa se bodo morda odločili tudi za aktivnejšo udeležbo v evropskih in medatlantskih vojskih dejavnostih.

Lahko pa podvomimo v besede vodilnih Socialdemokratov, da bodo zaradi zapiranja vrat za tujce varnejši tisti, ki zatocisce v resnici potrebujejo. Nasilneži, ki napadajo priseljence, bodo našli izgovor za svoja dejanja tudi v primeru, če jih bo v Nemčiji samo deset, saj jim delo olajšuje popustljivost policije, ki je levi skrajneži v 70. letih niso poznali. Nemčija 90. let je morda prebolela sramotne spomine iz druge svetovne vojne, toda z združitvijo z revnimi in potlačeni vzhodnimi brati je dobila dovolj novih frustracij za divjanje mladih nasilnežev. (I.K.)

HAMBURG - Nekaksnata zlata mrzliza stresa podjetnike, ki se ukvarjajo s prevozom in obdelavo strupenih odpadkov. To so ljudje, ki ravna vedno po črki zakona. Varstveniki okolja pa se bojijo, da se bo izvoz odpadkov še povečal, ko se bodo januarja 1993 na »enotnem trgu« ES odprle vse meje.

V komisiji ES menijo, da bi morali vse odpadne materiale kategorizirati kot izdelke in jih tako izenaciti z blagom, za katerega veljajo pravila svobodne trgovine. Po drugi strani pa evropski parlament želi, da bi izvoz odpadkov dovolili samo na območju OECD, ki vključuje 24 držav; tedaj bi namreč bogati državam prepričali, da svoje odpadke izvažajo v tretji svet.

Kritiki osnutka predpisov, ki ga je pripravila komisija ES, pravijo, da je v predlogu veliko lukenj, zaradi katerih bi se odvažanje nevarnih odpadkov v tretji svet in vzhodnoevropske države nadaljevalo. Odpadke bi lahko izvažali tudi pod pretezo, da gre za reciklazo. Komisija tudi ne predvideva možnosti, da bi posamične države ES prepovedale uvoz odpadkov. Ko se bodo meje v ES odprle, prevoza odpadkov ne bo več mogoče nadzorovati.

EVROPA / EVROPSKO SKUPNOST DUŠIJO ODPADKI

Smetarska industrija prinaša čisto zlato

Nemci izvažajo v Francijo celo odpadke iz bolnišnic

MATTHIAS BENIRSCHKE

»Stevilo nezakonitih prevozov se je leta 1991 v primerjavi s prejšnjim letom povečalo za 20 odstotkov,« je povedal Karl-Ludwig Mohr, inspektor nemške kriminalistične službe (BKA). V 90 odstotkih teh primerov so bili odpadki na poti v tretji svet in vzhodno Evropo. Polzakonito so letos odpadke prevzale tudi Romunija, Albanija, Estonija in Egipt.

Po ocenah ekološke organizacije GLOBE, katere sedež je v Bruslju, v 19 državah, ki so hkrati članice ES in EFTA, vsako leto ostane več kot dve milijardi ton odpadkov. Na Zahodno Nemčijo pride od tega približno 250 milijonov vsakdanjih odpadkov in 10 milijonov ton izjemno strupenih posebnih snovi. V Nemčiji stane sežig ene tone usledin lakov ali topil

2000 DEM. Pr edelava ene tone odpadkov s primesmi zelo strupenih poliklor bifenilov (PBC) stane 7500 DEM, ene tone pesticidov in raznih laboratorijskih kemikalij pa tudi do 12.000 DEM. Ti stroški in tehnični standardi - so v drugih državah nižji.

Strokovnjaki pravijo, da podjetjem se zdaj ni težko deklarirati svojih posebnih odpadkov kot komercialno blago in jih

poslati čez mejo.

Andreas Bernstorff, izvedenec, ki dela v Hamburgu za organizacijo Greenpeace, trdi, da je nezakonito pošiljanje odpadkov v tretji svet in vzhodno Evropo mogoče zmanjšati le s popolno prepovedjo izvoza. Predpisi v ES pa so premalo jasni oziroma vsebujejo preveč lukenj. »Trgovanja z odpadki ne bi bilo moč nadzorovati niti z napihnjem birokratskim aparatom,« pravi Bernstorff. (STA/DPA)

Gore odpadkov potujejo čez meje in bogatijo prevoznike in predelovalce (Foto: DPA)

PISMO IZ BUENOS AIRESA

Kako sta nastala prvi in tretji svet in kako so revni ostali revni

ALEJANDRO BIRNER

predsednika Menem in Bush, verjeli, da so že prestopili v prvi svet.

Smesno je poslušati politične komentatorje v Argentini, ki so nekatere težave poskušali razložiti kot posledico vključitve v prvi svet. Tudi pretirano zvišanje cen so poskušali razložiti s podatkom, da gre za cene prvega sveta.

V zadnjem poletju se je v Argentini pojavila zaskrbljujoca epidemija kolere, bolezni, tesno povezane z revščino.

Tako se je tudi razkrila laž slogana in Argentinci smo enkrat za vselej razumeli, kako smo daleč od prvega sveta.

Pred nekaj tedni pa smo kljub vsemu doživeli vdor ene izmed znatnosti prvega sveta: neumnosti. Bilo je tedaj, ko je italoameriška prostitutka, znana kot Madonna, poslala na svetovno tržišče pornografsko knjigo s pomembnim imenom Sex. Založba je natisnila milijon primerkov in

jih razposlala po vsem svetu, se pravi po vsem prvem svetu. Pred knjižarnami v Londonu, New Yorku, Tokiu, Parizu in Rimu so bile dolge vrste kupcev. V nekaj urah je izdaja v celoti posla.

Tudi v Buenos Airesu ni moglo biti drugače. Kolektivna histrija je prišla tudi do teh obal in v sestih urah ni bilo niti ene knjige več. Nepotešeni bralci so takoj sestavili sezname čakajočih, da bi prišli

Kako daleč je prvi svet? (Foto: TRIO)

V. BRITANIJA / BEGUNCI

Britanci ne dajo vizumov

Vlada trdi, da zavrnjeni begunci živijo v hotelih ob slovenski meji

LONDON - V Veliki Britaniji je izbruhnila prava politična vihra. Notranje ministrstvo zavrača prošnje za vstopne vizume večini bosanskih beguncev, ki jih je zbrala dobrodelna britanska organizacija Alert in ki v Sloveniji čakajo na nadaljnjo usodo.

Od 181 je vizume dobilo le šest beguncev, ki imajo sorodnike v Britaniji, o usodi dveh beguncev, ki nujno potrebujejo zdravniško pomoč, pa se odločajo.

To je britanska vlada sporočila v ponedeljek pozno zvečer. Poslanci v spodnjem domu parlamenta so bili ogorčeni. Predstavniki laburistov je dejal, da gre za »barbarsko odločitev« in za veliko sramoto.

Zdaj laburisti pozivajo notranjega ministra Kennetha Clarka, naj odločitev se enkrat preudari, liberalni demokrati pa zahtevajo od vlade posebno pojasnilo.

Toda Charles Wardle, minister, zadolžen za emigracijo, pa je v tork v radijskem intervjuju vladno odločitev trmasto zagovarjal. Dejal je: »Osebnih položaj teh ljudi se v ničemer ne razlikuje od položaja deset tisocev drugih, ki bi radi zapustili bivšo Jugoslavijo. Ne moremo jih primerjati z begunci, ki imajo prednost in za katere Združeni narodi in mednarodni Rdeči križ želijo, da jih sprejememo, in to bomo tudi storili.«

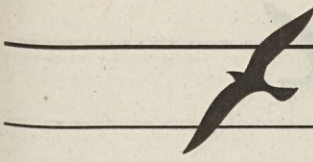
Minister Wardle je poudarjal, da se mora vlada pri odločanju o tem, koga sprejme in kdo je resnični begunec, popolnoma

opirati na mnenje Organizacije združenih narodov in Mednarodnega Rdečega križa. Status pravega begunca, ki ima pravico do političnega azila, pa določa Zenevska konvencija iz leta 1951, ki postavlja pogoj »dobro utemeljenega strahu pred preganjanjem«.

Wardle trdi, da so ljudje, ki so jim zavrnili prošnje za vstopne vizume, »trenutno v hotelih na avstrijski meji s Slovenijo«, daleč od bojšč. Dejal je tudi, da tudi druge evropske države zahtevajo vizume in ne sprejemajo vsakogar, ki pride na mejo.

Notranji minister senci Tony Blair sicer zagovarja režim vizumov, češ da je politika odprtih meja nesprejemljiva, odločitev britanskega notranjega ministrstva pa vendarle obsoja kot »neverjetno, obžalovanja vredno in nečloveško«. Po mnenju Rdečega križa begunci nujno potrebujejo človekoljubno pomoč. Zanje so v Britaniji pripravljena bivališca.

Notranji minister Kenneth Clarke je v tork popoldan v intervjuju za britansko TV družbo BBC potrdil vladno odločitev in poudaril, da so temeljito proučili vsak posamezen primer. Na pripombo, da Rdeči križ imenuje te ljudi vojne žrtve, ki nujno potrebujejo pomoč, pa je britanski notranji minister odvrnil, da je to mnenje ljubljanske veje Rdečega križa, ki verjetno ni seznanjena z britanskimi zahtevami.

HRVAŠKA / ODPORTE RANE

Obletnica Vukovarja

Dokumenti OZN postavljajo Vukovar v srbsko krajino

INES SABALIĆ

ZAGREB - Leto dni mineva, odkar je padel Vukovar. Eden izmed članov tedanje hrvaske vlade demokratične enotnosti trdi, da je umik Zbora narodne garde in branilcev Vukovarja zahtevala mednarodna skupnost. V povračilo se Hrvaški ponudila internacionalizacijo krize oziroma njeno priznanje v okviru obstoječih meja ter prihod mirovnih sil ZN. Po tem načrtu Vukovar ne bi mogel biti hrvaska enklava v srbskem okolju, saj bi to oviralo izvajanje mirovnega načrta po območjih.

Ta mirovni nacrt ZN, znan kot Vanceov nacrt, je Hrvaški obetal postopno vračanje suverenosti in konec vojne.

Odločitev, da obramba Vukovarja ni več smiselna in da je protektorat ZN v nekaterih delih Hrvaske nujen in razumen ukrep, je danes, leto dni kasneje, mogoče preveriti tudi v stvarnosti.

Nujno in razumno je bilo, da so pred letom streljanje ustavili. Stevilne analize vseeno opozarjajo, da bo konec vojne, ki se približuje leto dni po padcu Vukovarja, odvisen samo od tega, ali bo Srbiji uspelo uresničiti večino vojaških ciljev v BiH in na Hrvaškem.

Vse kaže, da so zasedena območja politično prav zazivela sele pod pokroviteljstvom ZN. Na primer dokumenti, ki jih je izdajal urad polkovnika Hromacenk, nekdanjega poveljnika ZN za vzhodni sektor, so spravljeni v mapi z naslovom: UNPA - Republika Srbska krajina.

O drugem primeru sta poročala casnika Times in Guardian. Kanadski poveljnik mirovnih sil v južnem sektorju naj bi krajevnim srbskim oblastem v Banjaluki plačal 49.000 dolarjev, saj so te od ZN zahtevale »varnostni depozit v višini 250.000 dolarjev za plačilo morebitnih stroškov, do katerih utegne priti«. Čeprav je kanadski poveljnik kovček z dolarji izročil srbskim oblastem, njegove enote se vedno nimajo dovoljenja, da bi se približale Banjaluki.

Odločitev mirovnih sil, da srbskim krajevnim oblastem plačajo »davek«, utegne biti nevaren presedan, spodbuja pa tudi nenaklonjenost hrvaske javnosti, ki ne vidi nobenega smisla v tem, da enote Unproforja ostajajo na Hrvaškem, saj se doslej se noben begunec ni vrnil v Vukovar ali v katerokoli drugo mesto, iz katerega je bil pregnan.

HRVAŠKA / ZASEDNA OZEMLJA

Življenje v ruševinah

Poroka na prostem

VUKOVAR - "Zdaj sta združena pred Bogom", je pravoslavni pop rekel Draganu in Ljiljani, ki sta se pravkar poročila v cerkvi sv. Nikolaja v Vukovarju - pravzaprav v tistem, kar je od nje ostalo: z zidovi, ki komaj se stojijo pokonci, z razkrito streho in z velikim kraterjem sredi cerkvene ladje, nad katero se pne nebo.

Mladoporočenca sta se spoznala med strahotami srbsko-hrvaske vojne. Za poroko sta si izbrala prav te ruševine in poročila sta se dan pred 18. novembrom, prvo obletnico, srbskega zavzetja mesta.

Vukovar je še zmeraj v ruševinah. Večina pločnikov je še vedno zasutih. Skozi podrte zidove in izvotljena okna lahko opazimo zasilna prebivališča, sestavljena iz kosov pohistva, nabranih od vsepovsod. Srbske oblasti si prizadevajo, da bi mestu strahov vdihnile življenje.

Danes živi v Vukovarju približno 15.000 prebivalcev, ki so po večini srbske narodnosti. Mesto je pred vojno stelo 55.000 prebivalcev in med njimi je bilo Hrvatov nekaj več kot polovica. Med obleganjem je v mestu umrlo od 2.500 do 5.000 prebivalcev, kot poročajo različni viri. Precej njihovih trupel so odkrili opazovalci ZN v množičnih grobnicah.

Triintridesetletna Leposava, ki je med obleganjem Vukovarja v kleti preživela 3 mesece, zdaj živi med podrtijami, s svojo enajstletno hčerko Djurdjo in devetletnim sinom Milanom.

Spijo na dolgi in ozki klopi, ob sveci, ker v Mitnici, kot se je nekdaj imenovala ta mestna četrt, elektrike se ni. Mitnica je bila tudi zadnje oporišče srbskih sil pred je padcem Vukovarja. Leposava je brez dohodkov. Toži, da je v celoti odvisna od Rdečega križa, od "pomoci, ki prihaja po kapljicah".

"Vsak lahko dobi samo 300 gramov kruha na dan. Moko in olje pa tako ali tako zasežejo vojni dobicarki", se dodaja. Drugi ji pritrdijo. Odkar je Vukovar prešel pod oblast "Republike srbske krajine", ki so jo enostransko razglasili Srbi na Hrvaškem, Milica Aleksić in njen brat Jovan Borota nista dobila še nobene pokojnine. "Včasih nam dajo kak drobiz, ves čas pa cakamo, da srbske oblasti uredijo vprašanje pokojnin, ki nam jih je prej izplačevala Hrvaska", razlaga Milica.

Za 14.000 dinarjev (50 nemških mark) si je v Krajini kupila kozo. Mnogi Vukovarci jo skušajo posnemati. Tu in tam je mogoče opaziti kak avtomobil. (STA/AFP)

Še pred dobrim letom je bil Vukovar cvetoče mesto. (Foto: S. Živulović - TRIO)

BIH / OPOZICIJA SE ZDRUŽUJE

»Od nikogar nismo zahtevali zemlje«

Predsednik Muslimanske bošnjaške stranke Adil Zulfikarpašić o Bosni in Bošnjakih

NEVA MIKLAVČIC PREDAN

LJUBLJANA - Adil Zulfikarpašić je član jugoslovanske demokratične alternative, predsednik Muslimanske bošnjaške stranke in lastnik ugledne svicarske finančne družbe.

Pri 15 letih je postal član Skoja. Partizanom se je pridružil leta 1941. Ustasi so ga leta 1942 obsodili na smrt in mu kasneje kazni znižali na 20 let zapor. S pomočjo partijske organizacije iz Zagreba je pobegnil iz njihovega ujetništva. Leta 1945 je bil imenovan za predsednika sodišča. Nasproti so ga smrti obsojili tako imenovani saboterji. Pobegnil je v Italijo (leta 1946), odkoder je odšel na studij v Avstrijo. Leta 1954 je v Švici odprl manjše podjetje. Je muslimanske vere, po narodnosti Bošnjak. Živi v Zuerihu.

- Govorite o bosnjastvu kot o humani obliki nacionalizma. Ali je v pohodu nacionalizem o čem takim sploh mogoče govoriti? Ali ni neodvisna Bosna iluzija?

»Ne, Bosna je bila v svoji zgodovini nedovisna dlje kot Srbija, Hrvaska, da o Sloveniji sploh ne govorimo. Vedno sem zavzemal za to, da bi bila Bosna suverena in samostojna in da ne bi izstopila iz Jugoslavije na silo, po poti preizkušnje, trpljenja in pokolov, ampak naj bi bil to prvi korak našega razčiščenja odnosov v konfederaciji. To sem priporočal tudi Hrvatom in Slovencem. Govoril sem, da nas slo-

vo lahko stane na stotine življenj. Nič na tej zemlji ni vredno tolikih žrtve. Nic.

O humanem bosanskem nacionalizmu sem govoril zato, ker smo bili od začetka zadovoljni s tistim, kar smo imeli. Nikogaršnje zemlje nismo zahtevali, niti nismo mislili, da smo boljši od drugih. Prizadevali smo si samo za enakopravnost. To je bilo realno in humano. Ljudje, ki se vedno branijo, so pripravljeni tudi ubijati, da bi ohranili življenja svojih otrok. Uboj pa ni humano dejanje niti v boju. Vzeti življenje je izključni privilegij narave in boga, ne človeka. Po mo-

jem mnenju se ljudje ne bi nikoli vojskovali za politična prepričanja, če bi se držali osnovnih moralnih norm. Pogovarjali bi se, se prepirali, ne bi pa se ubijali.

Nikakršna svobodna Bosna ni vredna žrtve, ki jih zahteva ta vojna. Mogoče smo bili ogroženi, ogroženi nacionalno, mogoče versko, vendar so nas v solah učili nasi profesorji.

Splacalo bi se boriti za enakopravnost, ustanavljati politične stranke, ne splaca pa se ubijati in biti ubit. Slovenci ste imeli malo žrtve, to me veseli. Hrvati so imeli precej hujsko izkušnjo, mi pa se nismo pršli na konec poti...

Srce me boli, ko vidim, v kakšnem položaju je moj narod. Zato pa pravim, mogoče bi bili diskriminirani v Jugoslaviji, a če bi bila to alternativa vojni, bi bila to stokrat boljša pot. Ne želim, da bi ta izjava koristila tistim, ki zagovarjajo Jugoslavijo, temveč tistim, ki so za razum, humanizem, reševanje lastnega naroda. Navsezadnje smo bili v Bosni najštevilnejši narod. Dejansko sem verjel, da lahko s Srbi sklenemo pameten sporazum, sicer ne bi s tem niti začel. Tudi zdaj govorim tistim, ki ne verjamejo. Nekdanji jugoslovanski narodi se bodo morali spet zblizati med seboj, če drugega ne bodo trgovali kot sosed s sosedom, in to pač ni nikakršna sramota.«

Adil Zulfikarpašić

NOVICE

Clintonovi sodelavci v Beogradu

BEOGRAD - Trije predstavniki novega ameriškega predsednika Billa Clintona so pred nekaj dnevi obiskali Beograd, kjer so se sestali s predstavniki zvezne vlade in z voditelji več političnih strank. Pogovarjali so se o političnih razmerah v Zvezni republiki Jugoslaviji. Gre za eno od skupin strokovnjakov, ki jih je prihodnja Clintonova administracija poslala na turnejo z nalogo, da v obiskanih državah zberejo čim več podatkov o političnih razmerah. Na podlagi njihovih poročil bo ameriška administracija pripravila novo globalno zunanjo politiko ZDA. (STA in Tiker)

Slovenci odhajajo iz Sarajeva

SARAJEVO - Prvi konvoj s 140 Slovenci bo danes krenil iz Sarajeva, če ne bo večjih spopadov ali napadov, ki bi njihovo evakuacijo lahko ovirali, je izjavil Peter Tos, svetovalec slovenske vlade, ki je od sobote v Sarajevu. Konvoj s Slovenci bo prečkal območja, ki jih nadzorujejo srbske sile. Iz Beograda pa bo proti Sloveniji potoval čez Madžarsko. Drugi konvoj z 222 Slovenci bo iz Sarajeva krenil v petek in prečkal območja, ki jih nadzorujejo Hrvati, prek zahodne Hercegovine do Splita. Od Splita do Ljubljane pa jih bodo prepeljali z letalom. Če bo treba, bodo najpozneje v 30 dneh organizirali se tretji konvoj, je dejal Peter Tos. (STA)

»Vojne v Sandžaku ne bo«

BEOGRAD - Vodja Stranke demokratične akcije Sandzaka Sulejman Ugljanin je za beograjsko tiskovno agencijo Tiker izjavil, da vojne v Sandžaku ne bo, ker je oblast v srbskih rokah, Muslimani pa so neoboroženi in zanje niso pripravljeni.

«To, kar se pri nas dogaja, je nadaljevanje politike srbskega režima zadnjih let. Začelo pa se je s protimuslimansko propagando in povelicevanjem četništva v srbskih medijih. Od začetka vojne v Bosni in Hercegovini pa so se pritiski in nasilje nad Muslimani povečali, vse z namenom, da bi Sandzak etnično očistili,« je dejal Ugljanin. (Tiker)

Srbi okrepili napade na severu BiH

SARAJEVO, ZAGREB - Srbske enote so v noci na torek okrepile napade na severu BiH, radio BiH pa je sporočil, da je srbsko topništvo srdito obstreljevalo Brčko. Pri tem je bilo na obeh straneh precej mrtvih in ranjenih. O srditih spopadih na območju Bihaca in zahodnega dela BiH pa je poročal zagrebški radio. (STA/DPA)

Morillon napoveduje konec vojne

SARAJEVO, ZAGREB - Na pogajanjih o spoštovanju premirja med sprtnimi stranmi v Bosni in Hercegovini so za korak napredovali, je dejal poveljnik mirovnih sil Združenih narodov v BiH general Philip Morillon. Po njegovem se vojna blizu koncu.

Sprte strani so se dogovorile, da bodo odprle stalni kopenski koridor za oskrbo Sarajeva. Potekal naj bi od hrvaskega pristanišča Ploče do Sarajeva, nemoteno pa naj bi ga uporabljale sile Združenih narodov in Visokega komisariata Združenih narodov za begunce.

V Zenevi že imamo politični nacrt o prihodnosti BiH, tukaj pa smo dosegli sporazum o prekinitvi spopadov, je izjavil Morillon in poudaril, da bodo Sarajevo verjetno v kratkem demilitarizirali. (STA/DPA)

Grčija zavrača obtožbe o kršenju embarga proti ZRJ

NEW YORK - Grčija je zavrnila vse obtožbe ZDA v zvezi s tem, da krši embargo Združenih narodov proti ZR Jugoslaviji. Pred objavo rezultatov preiskave komiteja za sankcije pri Združenih narodih so takšne trditve neutemeljene, je po razpravi v Varnostnem svetu dejal grški veleposlanik. Ameriški veleposlanik v ZN Edward Perkins je v petek pred Varnostnim svetom izjavil, da ZDA utemeljeno sumijo, da so tankerji družbe Thita du Pirée iz Grčije prepeljali več kot 200.000 sodčkov nafte in naftnih derivatov v crnogorsko pristanišče Bar. Po Perkinsovi navedbi Crni gori dovajajo nafto tudi italijanske in egiptovske pomorske družbe. (STA/AFP)

Pojdite v Sarajevo!

LJUBLJANA - Po dvodnevnem obisku porušene in trpečega Sarajeva se je slovenski zunanji minister Rупel odločil sprožiti mednarodno diplomatsko akcijo, sporoča slovensko zunanje ministrstvo. Ministre držav članic KVSE je pozval, naj tako kot on obiščejo bosansko prestolnico. "Tako bi se na lastne oči prepričali, kako ne učinkoviti so bili vsi mednarodni ukrepi. " Je med drugim v pismu evropskim zunanjim ministrom zapisal Rупel, "napadalcem pa bi dali znak, da svet Sarajeva ni pozabil." Zapletenost položaja ne more biti izgovor za brezbriznost, meni Dimitrij Rупel, saj je položaj v Sarajevu črno-bel: na eni strani so do zob oboroženi napadalci, na drugi goloroko mestno prebivalstvo.

EKSPLOZIVNI EVROPSKI JUG

V Beogradu se bojijo, da bo vojna zajela Balkan

NEBOJSA SPAIĆ

Grčija je makedonskim sosedom predlagala, in ti so to sprejeli, naj bi oni zagotavljali nedotakljivost mej te republike. Makedonski predsednik Gligorov pa je njihovo strinjanje s tem predlogom ocenil kot "politični maneuver" in "grsko-srbsko ukano".

Vse to protislovje interesov pa že ima svojo vojaško razsežnost. Ate- ne in Tirana sta podpisali sporazum o vojskem sodelovanju, katerega podrobnosti so za javnost neznane. Tuji dopisniki iz Tirane so sporočili, da so opazili množičen premik vojaških enot proti meji s Kosovom, jugoslovanska vojska pa trdi, da to ni nič posebnega, ampak le običajna mobilizacija, da bi dopolnili mostvo obmejnih garnizonov.

Turcija, ki bo na Balkanu nedvomno imela pomembno vlogo, se je vpletla z grozljivo pred- sednika Demirela srbskemu predsedniku Miloseviću, naj "nikar ne izkove vojne na Kosovu, kot je to naredil v BiH, saj mu bo to preprečila tuja vojaška intervencija.". Bolgarija se je že ponudila, da bi iz njene- ga ozemlja lahko izvedli "morebitni vojaški po- seg na območje nekda- nje Jugoslavije". Sofija je

takšno možnost zanika- la, a sele potem, ko je podpisala sporazum o vojskem sodelovanju z Ankarom.

Nič manj dramatičen ni spopad interesov na severnem območju. Rumunsko ministristvo za zunanje zadeve je v svojem letnem poročilu ne- navadno odločno zatrdilo, da tej državi »naj- večja nevarnost grozi iz Madžarske«. Najnovejši povod za takšno ugotovitev je zemljevid, ki ga je izdalo madžarsko geo- grafsko društvo, na kate- rem je Transilvanija ozi- roma Erdelji, del Ro- munije, kjer živijo Ma- džari, narisana kot ne- odvisna država. Tudi Vojvodina je na tem zemljevidu posebna dr- zava kakor tudi Kosovo. Jasno je, da so srbski interesi, vsaj kar zadeva madžarsko vprašanje, sorodni romunskim. Da je temu tako, potrjuje tudi zahteva enega od romunskih senatorjev, naj Romunija, ZRJ in Češko—Slovaška obno- vijo nekdanjo »Malo Antant«, vojaško zve- zo, ki so jo te države us- tanovile med obema voj- nama. Takša zveza bi bila, kot je izjavil, spet potrebna zaradi madžar- skega ekspanzionizma in zamisli o obnovi Av- stro-Ogrske. Kako resno je vse skupaj, dokazuje

madžarski odgovor z najvišje ravni, saj je mi- nister za zunanje zadeve Géza Jeszensky izjavil, da »se sicer pojavljajo zamisli o obnovi Male Antante, usmerjene zo- per Madžarsko, a pravih razlogov za takšno zve- zo ni«.

V balkanske spore se bo nujno vmesala tudi Rusija. Uradna Moskva sicer skuša vztrajati pri stalističih, za kakršna se zavzema svetovna sku- pnost, a ji gre to vse tež- je od rok. Eden od glav- nih Jelcinovih nasprot- nikov je prav prosrbska, nacionalistična opozi- cijca, ki stavi na karto pravoslavja, slovanstva in bratstva, Jelcina pa skuša predstaviti kot izdajalca teh idealov. Po nekdanji Jugoslaviji in po ozemljih, ki jih na Hrvaškem in v BiH nad- zorujejo Srbi, se nepre- stano sprehajajo najvišji predstavniki ruske opo- zicije, posebno medijsko pozornost pa je vzbudil prihod ruskega generala Filatova na hercegovsko bojišče. Filatov je pove- dal, da ga pošiljajo »rus- ka pravoslavna cerkev, castniki iz generalstaba in opozicijska domovin- ska fronta«, sele cez ne- kaj dni pa je postalo jas- no, da je general ze v pokoju in da je bil znan kot velik nasprotnik demokratičnih spre- memb v Sovjetski zvezi.

Strah, da se vojna ne bi razširila, je cutiti tudi v srbskem političnem življenju. Kmalu bodo izredne volitve, demok- ratična opozicija je vse bolj enotna in po moči vse bolj enakovredna vladajoči stranki.

NOVICE

Ivan Bizjak preprical TV gledalce

LJUBLJANA - Predsedniški kandidat Slovenskih kršćanskih demokratov Ivan Bizjak je na predstavitvi v ponedeljek zvečer na TV Slovenija premagal tekmece, so ugotovili kršćanski demokrati po telefonski anketi, ki so jo izvedli takoj po predstavitvi. »Skoraj 40 odstotkov od 300 vprašanih je odobraval umirjen nastop Ivana Bizjaka. Vec kot tretjina vprašanih je menila, da je bil Bizjakov nastop najboljši. Petini je najbolj ugajal kandidat Milan Kučan, za Jelka Kacina se je odločilo 7,3 odstotka in za Darjo Lavtizar-Bebler 3,02 odstotka vprašanih. Trije anketirani gledalci so med oddajo celo zaspali. (M. N.)

Dopolnilni predlog liberalnih demokratov

LJUBLJANA - Liberalno-demokratska stranka je včeraj predlagala Republiški volilni komisiji, da spremeni odločbe volilnih komisij volilnih enot in da se imena kandidatnih list, ki jih je vložila LDS, dopolnijo tako, da bi v oklepaju navedli ime predsednika stranke: LDS (Drnovsek) - Liberalno-demokratska stranka. Liberalno-demokratska stranka je namreč ugotovila, da so v vseh enotah vložene tudi liste kandidatov Liberalno-demokratske stranke Slovenije - LDSS. Kljub minimalni razliki v imenih list kandidatov obeh političnih organizacij gre praktično za istoimenske liste kandidatov dveh političnih strank. Po navedbah LDS so predstavniki LDSS na novinarski konferenci tudi povedali, da računajo na "zmedo pri volilcih LDS. V LDS so prepričani, da je premajhna razločnost list v nasprotju z zakonom o volitvah v državni zbor, saj naj bi bilo volilkam in volilcem omogočeno nedvoumno izjasnjevanje o posameznih kandidatih oziroma političnih izbirah. (G. G.)

France Tomšič na obisku v Savi

KRANJ - »Kranjski Savi je uspelo nadomestiti izgubo južnih trgov s 70-odstotnim izvozom na konvertibilne trge,« je povedal generalni direktor Viljem Zener med obiskom predsedniškega kandidata SDSS Franceta Tomšiča. Ta je bil presenečen nad produktivnostjo, ki v Savi - v nasprotju z drugimi podjetji v Sloveniji - ne pada. »Povprečna plača v podjetju je 600 DEM, s Savo pa so zadovoljni tudi pri koncernu Continental,« je povedal Zener. (V.B.)

Vseh ne bo grel plin

SKOFJA LOKA - Stanovalci Hafnerjevega in Frankovega naselja v Skofji Loki naj bi se že prihodnje leto greli s plinom, vendar ne vsi. Anketne so pokazale, da je pri gradnji plinovoda v Hafnerjevem naselju pripravljenih sodelovati približno 80 odstotkov hiš, v Frankovem pa 63 odstotkov in le tretjina stanovalcev v blokkih. (B.P.)

VOLITVE / OPOZICIJA

Kdo bo odšel v Argentino?

SKD, SLS, NDS in LS: Franco Juri ne bo veleposlanik!

TANJA STARIC, ANITA ZMAHAR, BLAŽKA KRAMAR

Stranke nevladne koordinacije so včeraj ponovno potrdile, da na volitvah za predsednika države v prvem krogu ne bodo podprle skupnega kandidata. Menijo namreč, da je večje število opozicijskih predsedniških kandidatov najbolj pametna rešitev, saj to pomeni, da bo zagotovo potreben drugi krog. V igri torej ostajajo Ivan Bizjak, Alenka Zagar-Slana in Stanko Buser, Liberalna stranka pa, kot je znano, svoje glasove prepušča kandidatki Narodnih demokratov.

Sicer pa je opozicija svoj redni sestanek namenila predvsem kandidaturi liberalnega demokrata Franca Jurija za bodočega slovenskega veleposlanika v Argentini. Opozicija meni, da je to še en dokaz, da vlada ne izbira naših predstavnikov v tujini po strokovnih, ampak po političnih merilih. Juri ni prišel na proslavo ob osamosvojitvi Slovenije, pravijo stranke opozicije, in tudi sicer je večkrat razglasil svojo projugoslovansko usmeritev, zato za takšno funkcijo ni primeren. Opozicija njegovi kandidaturi ostro nasprotuje, argentinski Slovenci pa bodo, če bo Juri postal veleposlanik, celo organizirali protestne demonstracije.

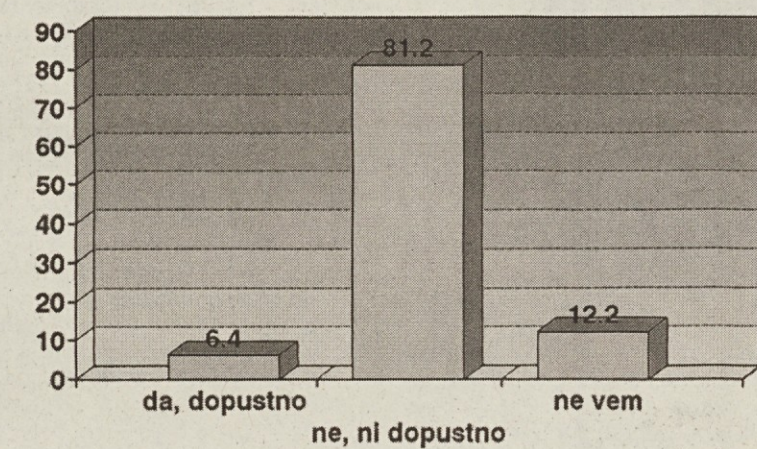
Tiskovno konferenco je sklical tudi Slovenska ljudska stranka. Marjan Podobnik je poudaril, da na njihovi nacionalni listi kandidira kar

40 odstotkov žensk, zastopane pa so tudi vse zveze, ki delujejo v stranki: kmečka, delavska, ženska, zelena in zveza upokojencev. Da dela za svoje cilje, bo SLS dokazala v ponedeljek, ko bodo njeni predstavniki na protestnem zborovanju pred skupščino vladi izročili ponovno zahtevo po vrnitvi dohodnine. Predsedniški kandidat dr. Stanko Buser je predstavil svoj volilni program, med drugim pa je omenil tudi problem ustavnega sodišča.

Predsedstvo je namreč prav zaradi tega vprašanja na srečanje povabilo predstavnik vseh parlamentarnih strank. Opozicija je predsedstvu očitala, da je zanemarilo svoje dolžnosti in ni imenovalo vseh članov ustavnega sodišča, prenovitve pa so menili, da so za neimenovanje ustavnih sodnikov kriva strankarska nesoglasja v parlamentu.

Stranke so se strinjale, da zdaj ni več smiselno zacenjati postopkov imenovanja ustavnih sodnikov. Samo Liberalna stranka meni, da za to še ni prepozno, ceprav je do volitev le še stiri dni. Dokler namreč ne bodo imenovani vsi člani ustavnega sodišča, v državi ne bo pravnega reda. LS se ne strinja niti z lastninsko zakonodajo, ki je, kot pravi, le velika prevara slovenskega naroda, pri kateri pa ta stranka ni sodelovala.

ALI SE VAM ZDI DOPUSTNO, DA BI DEL BEGUNCEV IN BIH TRAJNO OSTAL V SLOVENIJI?

Center za raziskovanje javnega mnenja
In množičnih komunikacij okt./nov. 1992 N = 1924

VOLITVE / TELEVIZIJA

Kandidati niso blesteli na TV

Televizija je tri večere posvetila predstavitvi list in kandidatov

BOGO SAMS

Slovenska televizija ima velik vpliv na to, kako se bodo ljudje odločili in koga bodo volili. Po njenih internih raziskavah naj bi se 81 odstotkov volilcev seznanilo s strankami in kandidati s pomočjo televizije, 47 odstotkov s pomočjo radia in 69 odstotkov prek dnevnikov.

Televizija je tri večere posvetila predstavitvi list in kandidatov, v četrtek in petek je predstavila trindvajset kandidatnih list, v ponedeljek pa osem predsedniških kandidatov. Z majhnimi odstopanji je bil pristop vedno enak: vsak kandidat ali predstavnik stranke je imel najprej na voljo 2 minuti za predstavitev programa, nato pa minuto in pol za odgovore na konkretna vprašanja in morda še minuto za morebitne replike.

Prvi dve oddaji sta bili strogo protokolarni. V ponedeljek pa se je televizija potrudila, da je bilo drugače. Celotno predstavilo so obogatili s prispevki o posameznem kandidatu, o njegovem življenju, o družinskem in delovnem okolju. Narejeni so bili vrhunski in profesionalni. Vendar pa je bil osnovni pristop te oddaje enak prejšnjim - najprej dvehminutni govor, nato štirje odgovori po minuto in pol na konkretna vprašanja o obrambi, zunanji politiki, pristojnosti predsednika in prisluškovalni aferi.

Begunci niso samo nesporna nova realnost našega okolja, so tudi poudarjena predvolilna tema. Stranke ki so za restriktivnejšo politiko do reke beguncev, ki se vali preko našega ozemlja v okolja in pogosto zeli najti svoje pribežališče tudi v ne preveč bogati in prezaposleni Sloveniji skušajo kajpak s prstom kazati na vlado in tiste stranke, ki so po njihovem mnenju prepočasno zapirale meje. Desnoradikalne stranke imajo celo sila enostaven recept za azurno reševanje

begunske problematike: begunce naložiti na vlake brez voznega reda inusmeriti v obratno smer.

No, kakorkoli že. Begunske problematike kot predvolilne temo se ne bomo izognili. Vprašanje pa je, ali lahko stranke na tej problematiki kaj pridobijo.

Sodec po rezultatih najnovejše raziskave Slovenskega javnega mnenja Centra za raziskovanje javnega menja in množičnih komunikacij pri fakulteti za družbene vede, kaksnih velikih dobitkov na raz-

cun specifičnega odnosa do begunske problematike ne more vnovčito nobena stranka. V enem stavku povedano: Slovensko javno menje se skorajda prekriva s dosedanjim vladno politiko do beguncev iz Bosne in Hercegovine. So dovolj razumevajoči za situacijo in stisko, ki je pregnala ljudi iz njihovih domov, so jim pripravljeni po svojih močeh pomagati, ne odpravljajo pa novih množičnih prihodov beguncev.

Za večino Slovencev ni sporno, da so begunci potrebni pomoči in ve-

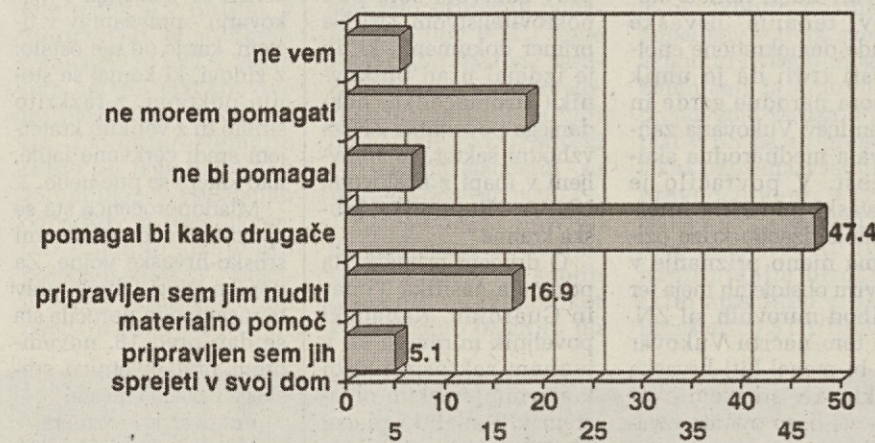
lika večina (69%) je po lastnih izjavah že prispevala kakšno pomoč. S tem so kajpak prisotnost beguncev kot neizbežno realnost potrdili. Potrdili pa so tudi, kot je razvidno iz grafa z dvotretjinsko večino vladno odločitev, da se dopusti zacasna nastanitev tako velikega števila beguncev pri nas.

Ta, za marsikoga presenetljiva naklonjenost, pa nikakor ne pomeni, da bi Slovenci bili se pripravljeno tolerirati novih zacasnih ali celo stalnih nastanitev beguncev. Ob 75 odstotkih tistih, ki so proti kakršnemukoli novemu sprejemanju, je 15 odstotkov taksnih, ki menijo, da bi izjeme lahko naredili pri tistih beguncih, ki imajo v Sloveniji svoje sorodnike.

Za Slovence je pomemben tudi akcent na statusu "zacasnosti". Kar 81 odstotkov vprašanih je prepričanih, da bi bilo nedopustno, da bi del beguncev trajno ostal v Sloveniji. Zato tudi velika večina nikakor ne pristane na logiko evropske in svetovne politične javnosti, da so begunci kot posledica vojne na tleh bivše Jugoslavije predvsem "interni problem" bivših jugoslovanskih republik.

Slovenci skušajo razumeti svojo odgovorno-

ČE BI PRIŠLO DO NOVEGA VALA BEGUNCEV IZ BIH, ALI BI JIH BILI PRIPRAVLJENI SPREJETI V SVOJ DOM ALI JIM DRUGAČE POMAGATI?

Center za raziskovanje javnega mnenja
In množičnih komunikacij okt./nov. 1992 N = 1924

st z distance evropske države, ki ni obremenjena z hipoteko zgodovinskih obvez (skupna država, skupna usoda itd.). Izpricana distanca se tudi sklada z odgovorom na vprašanje ali bi ob morebitnem novem selitvenem valu begunce iz Bosne in Hercegovine bili pripravljeni sprejeti na svoj dom ali jim kako drugače pomagati.

Nacionalno izpricana pomoč je bolj verjetna iz večje distance in ob manjšem osebnem angazmanu. Na svoj dom bi bili pripravljeni sprejeti begunce v 5 odstot-

kih, jim materialno pomagati v 17 odstotkih, največ (47%) pa jih je pripravljeno "pomagati kako drugače", ne da bi definirali kako.

Dosledni v svoji naklonjenosti iz "distance" beguncem, ki so po izpricanem mnenju samo zacasni gostje Slovenije, so dosledno tudi v dopuscanju njihove avtonomije.

Ob tem, da velika večina (80%) meni, da je treba tistim, ki so pri nas, zagotoviti znosno življenje jih 74% meni, da je njihovim otrokom treba zagotoviti solanje

ter večina vprašanih (48%) tudi, da je beguncem treba dopustiti gojenje lastne kulture in religije (ne strinja se 33% anketiranih).

Ob taksnem mnenjskem profilu Slovencev do begunske problematike je torej malo prostora za kakršnokoli specifično programsko politiko strank do begunske problematike (permisivno ali nepermisivno). Na beguncih in njihovi tragediji se v predvolilnem boju prav veliko novih točk ne bo nabralo. In najbrž je prav tako.

PARLAMENT / ZBORI

Poslanci spet o železarnah?

Vprašanje je, ali bo skupščina prislusnila težavam izgubarjev

Danes se bodo znova sestali poslanci vseh treh zborov slovenskega parlamenta in se lotili dolge vrste novih in nedokonanih zadev prejšnjih sej. Od tem, ki se vlečejo skozi parlamentarno razpravo kot jara kaca, in ki bodo tudi danes v središču poslanske pozornosti, velja omeniti zakon o vladi, sanacijo bank, zakone o republikanskem skladu za razvoj, o Agenciji R Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo podjetij in o slovenskem odškodninskem skladu.

Glede na dogodke v minulih dneh je danes mogoče pričakovati, da se bo parlament končno bolj odločno lotil tudi vprašanja Slovenskih železarn. Parlamentarna razprava bo gotovo po-

tekala v zvezi z že znanimi zadevami: generalni direktor Slovenskih železarn Andrej Ocvirk je že vložil zahtevo po razrešitvi, z odstopom grozi tudi minister za industrijo in gradbeništvo Dusan Sesok, storski železarji pa so za četrtek napovedali stavko, ce danes ne bodo dobili plač. Kako se bo na to odzval parlament, je težko predvideti. Iz dosedanjih izkušenj je mogoče sklepati le to, da pritiskov ne mara.

Skoraj zanesljivo pa lahko napovemo, da se bodo poslanci lotili tako imenovane prisluskovalne afere. DPZ in ZO sta to temo že uvrstila na dnevni red, ZZD pa bo o njej odločal danes. (I. M.)

KNJIGE / CAPUDROVI SPISI

Manjkal je samo še bivši kultumi minister!

MATEJ BOGATAJ

V torek dopoldne je bila v prostorih Zalozbe Mihelac na Kongresnem trgu v Ljubljani tiskovna konferenca, na kateri so predstavili knjigo Andreja Capudra z naslovom Mozaik svobode. V njej so zbrani avtorjevi politični govori, ki jih je imel od leta 1985, ko je začel dejavno nastopati na slovenskem političnem prizorišču in bil skoraj dve leti kulturni minister.

V Mozaiku svobode so zbrani referati in govori

z raznih srečanj, od Drage do Stične, od obiska Argentine do Presernove proslave.

V knjigi so tudi uvodniki iz Celovskega zvozna, ki ga Capuder ureja, pa tudi štirje pogovori z novinarji o kulturni politiki. Po besedah Andreja Capudra je knjiga namenjena predvsem novemu polemiknemu premisleku nekaterih besedil, ki so bila v kulturni javnosti zavrnjena v času njihovega nastanka.

ŠTORE / ŽELEZARNA

Boris Marolt: Šešok naj me kar razreši

Železarji pričakujejo, da bodo danes dobili plače - Državno podjetje naj rešuje država

BRANE PIANO

»Vlada je v slovenskem parlamentu predolgo odlašala s predložitvijo programa sanacije Slovenskih železarn in treh zakonov, ta pa o tem ni hotel niti razpravljati. Stranke, ki se v predvolilnem času zavzemajo za delovna mesta in socialni mir, so te dni dokazale, da očitno drizijo fige v zepih. Železarna Store je pred likvidacijo, saj smo že drugi mesec zapored za plače porabili plačila za se neopravljeno delo in denar za obratna sredstva.«

S temi besedami sta včeraj Boris Marolt, direktor Železarne Store, in Gorazd Tratnik, njegov pomočnik, komentirala zadnje dogodke v zvezi s slovenskim železarstvom. Marolt je ob tem opozoril na dejstvo, da skušajo nekateri v javnosti prikazati Železarno Store kot manj problematičen del Slovenskih železarn, pa tudi na to, da so republiške poslance s celjskega območja skusali večkrat seznaniti z razmerami v Železarni Store, vendar med njimi ni bilo dovolj zanimanja. Marolt sicer priznava, da imajo v Storaх dobre proizvodne programe in tudi vpeljane izvozne posle, vendar jih neresnost politikov preveč stane. Po zadnjih podatkih naj bi v Evropi slovenske železarje po zanesljivosti uvrščali za českim in madžarskim in ob bok romunskim. Zaradi tega je Železarna

Store izgubila večji del že dogovorjenih naročil za tretje trimesecje, hkrati pa jih zaradi starih dolgov niso niti banke, niti železnice, se manj Petrol pripravljeni kreditirati.

Včeraj se je v Železarni Store vodstvo pogovarjalo z delavci. Do popoldneva pa se jim še ni uspelo dogovoriti, da bi za jutri napovedano stavko prestavili na prihodnji četrtek. Sindikati zahtevajo le plače do placilnega dne, ki se

izteče danes. Marolt upa, da jim bo od države uspelo dobiti denar za plače v nekaj dneh, vendar po njegovem brez sprejetja sanacijskega programa tudi za Železarno Store ni več upanja.

Ceprav so v zadnjih dveh letih število delavcev zmanjšali s 3700 na 2100, trgu prilagodili proizvodni program in sklenili ugodne izvozne posle, bodo stari dolgovi storsko železarstvo najverjetneje likvidirali.

KOROŠKA / AVSTRIJA BO SPREJELA BEGUNCE

Srečen konec dolge drame

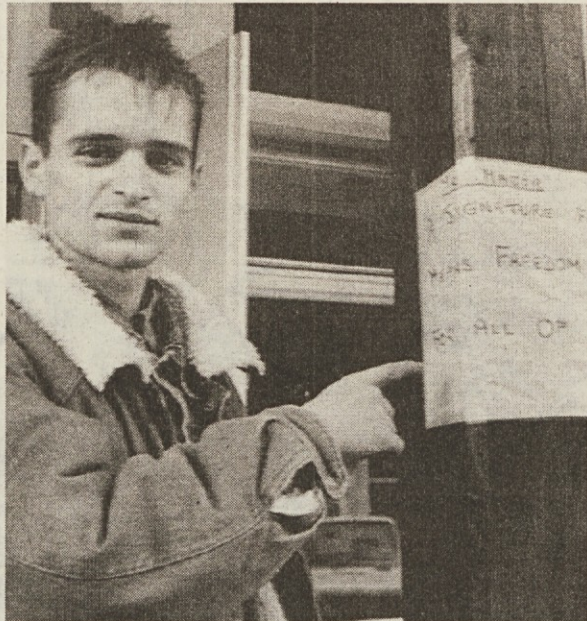
177 oseb bodo namestili na Koroškem

IVAN LUKAN

CELOVEC - Sedem dni trajajoča drama vojnih beguncev iz Bosne in Hercegovine na Korenskem sedlu se je le srečno iztekla. Avstrijski notranji minister Franz Löschnak je včeraj opoldne po razgovoru s komisarko za begunska vprašanja v Genfu, Ogato, sporočil, da bo Avstrija »prehodno« sprejela vseh 177 vojnih beguncev, ki so skoraj teden dni prezebali na slovensko-avstrijski meji.

Odločitev v prid beguncem je očitno padla pod vse večjim pritiskom avstrijske javnosti, ki je v zadnjih dneh glasno zahtevala njihov sprejem oziroma njihovo namestitev v Avstriji. Begunci so sicer zeleli v Veliko Britanijo, le-ta jim pa ni izstavila potrebne vize, da bi lahko potovali skozi Avstrijo.

Notranji minister Löschnak je odločitev za prejem beguncev utemeljil s tem, da mu je komisarka za begunce zagotovila, da bo v prihodnosti »odločneje« opozarjala zahodno evropske države na njihovo odgovornost v tem vprašanju. Na tiskovni konferenci pa je (nehote?) odkril dejansko ozadje pozne odločitve:

Bosanski begunec je na prehodu Korensko sedlo nalepil protest proti britanskemu premieru Majorju (AP)

rekel je, da je Avstrija svojo pozitivno odločitev zavlačevala zaradi tega, da ne bi povzročila nov val beguncev v Avstrijo.

Koroški deželni glavar Christof Zernatto je medtem že izjavil, da je na Koroškem dovolj prostora za prehodno namestitev vseh 177 beguncev, ostro pa je kritiziral britansko odločitev, da od skupno 183 beguncev sprejme samo šest.

K odločitvi avstrijske vlade je bistveno pripomogel bivši avstrijski zvezni predsednik Rudolf Kirchschläger, ki

se je včeraj izrekel za namestitev beguncev s Korenskega sedla v Avstriji. »Sprejel bi jih osebno, hkrati pa bi Angleže opozoril, da imajo tudi oni obvezo, da pomagajo beguncem iz nekdane Jugoslavije« je dejal Kirchschläger, ki v Avstriji slej ko prej uživa velik ugled.

O avstrijski politiki do beguncev in inozemcem pa je nacistično menil, da država ne bi smela zavračati ljudi, »ki so dejansko ogroženi v njihovem življenju in ki ne prihajajo v Avstrijo, ker se da tu bolje živeti«.

KOROŠKA / ČEPRAV MANDAT ZAPADE ŠELE LETA 1994

Bo Koroška res volila že v prihodnjem letu?

Priprave na predčasne volitve - Stranke že izbirajo kandidate - Dva možna termina: spomladi in jesenu

IVAN LUKAN

sprejela na tako imenovani »Koroški konferenci« 28. novembra letos. Kot smo že poročali, ima dobre možnosti tudi koroška Slovenka Ana Blatnik, učiteljica iz Bilcovsa.

V zaključno fazo se je privesil tudi izbor kandidatov pri Ljudski stranki. Glavni kandidat za najvišje mesto v koroški politiki je sedanji deželni glavar Christof Zernatto, med kandidati za deželni zbor pa naj bi bil na izglednem mestu Raimund Grlic, zupan dvojezičnega mesta Pliberk in koroški

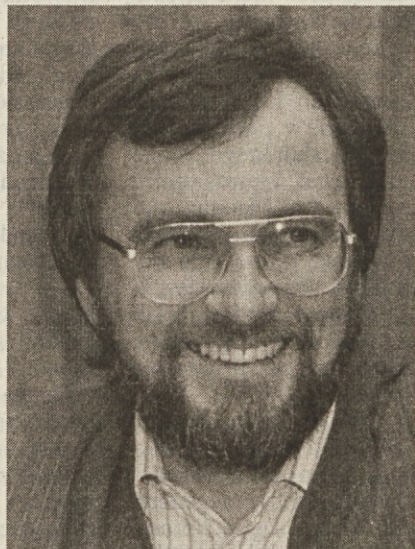
Slovenec.

Razplet v svobodnjaski stranki bo odvisen od odločitve njihovega predsednika Jörga Haiderja. Ta je izjavil, da je njegov prvoten cilj ponovno osvojiti položaj koroškega deželnega glavarja. Kot znano, je moral Haider zaradi izjave o urejenosti politike za zaposlovanje v Tretjem rajhu »oddati funkcijo deželnega glavarja. Po zadnjih rezultatih javnomnenjskih raziskav vodi socialdemokratska stranka tesno pred Haiderjevo stranko.

Ali bo v koroškem deželnem zboru zastopan

Ana Blatnik in Raimund Grlic sta možna slovenska kandidata SPÖ in ÖVP

KOROŠKA / ZA MARTINOVO

Koncert letos v Velikovcu

Zbori Prosvetne zveze nastopili v veliki dvorani Neue Burg

VELIKOVEC - Letošnji osrednji koncert Slovenske prosvetne zveze je bil v nedeljo precej drugačen kot običajno. Drugačen, ker ni bil v Celovcu in ker ni izzvenel otopno in melanholično. Prenesen je bil v Velikovec, do nedavnega plebiscitno mesto, v dvorano Neue Burg, v kateri do pred dvema letoma Slovenci, po odločitvi mestnega sveta, niso smeli nastopati.

Prosvetna zveza je koncertu dala precej vabljev naslov Kol'kor kapljic tol'ko let, saj je bil stilno namenjen napitnicam in pesmim o vinu. Kot nalašč za Martinovo nedeljo. Nastopili so koroški pevski zbori Valentin Polansek z Obirskega, Trsta iz Zitare

vasi, Pevsko društvo iz Sel, Vaščani pojo iz Bilcovsa in Podjuna iz Pliberka.

Za uvod je folklorna skupina s slovenskega Krasa predstavila v pesmi, besedi in plesu primorsko martinovanje, imenovano osmica, za konec pa je številnim udeležencem zapel se Ljubljanski oktet.

Posebnost koncerta je bila tudi v tem, da ni bil izveden klasično, temveč so bili vsi zbori neuniformirani naenkrat na sceni, pevci so bili v "civilnih" oblekah, pri napitnicah in pesmih o vinu pa so si pomagali tudi s kozarci in majolkami. Režijsko zasnovano je pripravil koreograf in režiser Janez Mejac. (M.V.)

PORABJE / SPORAZUM

Drugi del besedila

Objavljamo drugi del slovensko-madžarskega sporazuma o zaščiti manjšin. Prvi del je bil objavljen včeraj.

11. člen

Podpisnici se zavzujejo, da bosta obveznosti iz tega sporazuma upoštevali pri sklepanju medsebojnih pogodb in programov sodelovanja.

Pogodbenici bosta zagotovili sodelovanje predstavnikov manjšin pri sklepanju sporazumov, ki neposredno zadevajo njihove pravice in položaj in ki izhajajo iz tega sporazuma.

12. člen

Podpisnici bosta za uresničitev nalog iz tega sporazuma zagotavljali materialno in drugo podporo.

13. člen

Nobene določbe tega sporazuma ni dopustno razlagati ali uresničevati tako, da bi se s tem znižala raven zagotovljenih in že doseženih pravic.

14. člen

Nobenega določila tega sporazuma ni mogoče razlagati tako, da bi škodoval ožemeljski integriteti katere izmed podpisnic.

15. člen

Podpisnici bosta ustanovili posebno medvladno komisijo za manjšine, ki bo spremljala uresničevanje določil tega sporazuma. V to komisijo bosta vladi podpisnic za vsako zasedanje imenovali ustrezno število članov. Člane

komisije iz vrst pripadnikov manjšin imenujeta vladi na predlog manjšinskih organizacij.

Medvladna komisija se bo sestala vsaj dvakrat letno, izmenično v obeh državah podpisnicah.

Medvladna komisija ima naslednje naloge:

- obravnava aktualna vprašanja manjšin v obeh državah;

- ocenjuje uresničevanje obveznosti iz tega sporazuma;

- pripravlja in sprejema priporočila za svoji vladi v zvezi z uresničevanjem tega sporazuma in po potrebi predlaga njegove spremembe.

Komisija sprejema stališča soglasno.

16. člen

Ta sporazum bosta podpisnici ratificirali v skladu s svojo zakonodajo.

Sporazum bo začel veljati 2 meseca po izmenjavi obvestil o ratifikaciji, komisija iz 15. člena pa se lahko imenuje takoj po podpisu sporazuma.

17. člen

Ta sporazum velja 5 let. Veljavnost se podaljša vsakokrat za nadaljnjih 5 let, če ga katerikoli od podpisnic ne odpove 6 mesecev pred vsakokratnim potekom v pisni obliki.

Sporazum je sestavljen v Ljubljani dne 6. novembra 1992 v dveh izvirnikih v slovenskem in madžarskem jeziku, ki sta oba enako veljavna.

KOROŠKA / ZBOROVANJE

Heimattienst zopet hujska proti manjšini

CELOVEC - Nemško-nacionalna organizacija »Kärntner Heimattienst« (Koroška domovinska služba) bo priredila v soboto v Celovcu zborovanje, na katerem bo koroško javnost opozoriti na »privilegiran položaj koroških Slovencev v javnem življenju, na cerkvenem področju ter pri javnih dotacijah«.

Prireditve predstavlja nadaljnjo gonjo proti slovenski narodnostni skupnosti na Koroškem. Kraj zborovanja bo sejemska hala v centru Celovca, ne daleč od

mesta, kjer bo istocasno potekala deželna konferenca koroške Ljudske stranke.

Gre očitno za novo izživljanje skrajnežev, ki želijo na ta način zastrupiti ozračje tudi v pričakovanju predcasnih volitev na Koroškem in se zlasti glede na sedanjo razpravo o tem, da bi predstavniku slovenske manjšine na Koroškem tako ali drugače zagotovili mesto v deželnem zboru. Dodatno izživljanje je treba najti v dejstvu, da bo do manifestacije prislo ob konferenci ÖVP.

NOVICE

Brez potrpežljivosti ni zblizevanja

CELOVEC - Slovensko prosvetno društvo iz Radis pri Celovcu je letos že tretjič priredilo »Srečanje v dolini«, toda tudi letos ni bilo zazeljenega uspeha. Nemsko govoreči sosed se vabilu ni odzval v večjem številu, tako da so Slovenci ostali tako rekoč med seboj.

Predsednik društva Tomaž Ogris s svojimi sodelavci kljub temu ni obupal. Prireditve, ki naj bi zblizala pripadnike obeh narodnostnih skupnosti v občini Zrelec, si bo utrla pot med nemško govoreče, je izjavil predsednik, »toda za vse je potreben čas«.

Med udeleženci srečanja je bil prvič zupan Woschitz, ki je v svojem govoru izrekel željo po tesnejšem sodelovanju med pripadniki manjšine in nemško govorečo večino.

Dvojezično prireditve v kulturni dvorani večnamenske hiše v Zrelcu so sooblikovali kulturni delavci in otroška skupina SPD Radiše, višek pa je bil nastop ansambla »Slovenija«.

Cisti dobicek večera je prireditelj namenil akciji »Sosed v stiski« avstrijske radiotelevizije in avstrijske Karitas za pomoč vojnim beguncem v Bosni in Hercegovini.

Prva pesniška zbirka I. Kampus

CELOVEC - Galerija Rozek je prd nedavnim poskrbela tudi za literarno noto. V sodelovanju z Mohorjevo družbo v Celovcu je izvedla predstavitev prve pesniške knjige koroške Slovenke Ivane Kampus »Tvoja sem pisal«.

Zbirko lirčnih pesmi učiteljice na Zvezni gimnaziji in Zvezni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu je predstavil Vinko Oslak, ki je z avtorico sodeloval pri nastajanju knjige. Glasbeno sta večer oblikovala mlada violinista iz Slovenije, Marko Hvala in Igor Godiša.

Svobodnjaki polemični glede Južne Tirolske

DUNAJ - Glasnik svobodnjaskе stranke za Južno Tirolsko Walter Meischberger je, glede na izjavo italijanskega ministra Coste, da je problem Južne Tirolske italijansko notranje vprašanje, dejal, da je imela njegova stranka prav, ko se je protivila zaprtju mednarodnega spora o Južni Tirolski. Po njegovem mnenju stališče italijanskega ministra dokazuje, da Italija ni nikoli spremenila mnenja o tem vprašanju in se je torej zrušila palača obljub, ki jo je voditelj južnotirolske ljudske stranke Riz prikazal svojim volivcem ob zaprtju mednarodnega spora.

Republika

Prvi slovenski dnevnik s koroško stranjo

Časopis lahko kupite

v naslednjih krajih na Koroškem:

* Celovec

* Beljak

* Bekštanj

* Brnca

* Borovlje

* Galicija

* Globasnica

* Goselna vas

* Grabštanj

* Hodiše

* Kotmara vas

* Kriva Vrba

* Labot

* Področca

* Podgorje

* Psinja vas

* Podklošter

* Podgorje

* Ruda

* Selo pri Škocijanu

* Svatne

* Št. Ilj

* Škocijan

* Šmarjeta v Rožu

* Šmohor

* Šmihel/Pliberk

* Št. Primož

* Struga

* Tinje

* Velikovec

* Vrba

* Železna Kapla

NOVICE

Mario Cuomo bo obiskal Italijo

RIM - Guverner ameriške države New York Mario Cuomo bo dopotoval na nekajdnevni obisk v Italijo. Jutri se bo v Rimu sestal z zunanjim ministrom Emilijem Colombom in s pooblaščenim upraviteljem državne letalske družbe Alitalia Giovannijem Bisignanijem ter se nato udeležil sprejema na ameriskem veleposlanstvu, v soboto in nedeljo bo obiskal Salerno, v ponedeljek in torek pa se bo mudil v Milanu.

Belgijski zunanji minister pri Colombu

RIM - Italijanski minister za zunanje zadeve Emilio Colombo je sprejel predsinočnjim svojega belgijskega kolega Willyja Claesa. Vest je sporečila Farnesina sele včeraj s pojasnilom, da sta ministra obravnavala predvsem razvoj Zahodno-evropske unije (njen ministrijski svet bo zasedal pojutrisnjem) in odnose med posameznimi članicami Evropske skupnosti v vidiku bližnjega zasedanja evropskega sveta. Sprico dejstva, da bo prevzela Belgija prihodnje leto predsedstvo ES, je minister Colombo naglasil, da bi kazalo pomnožiti stike med državama in to - zaradi usmeritvenih konvergenca - tudi na politični ravni.

MSI spet zahteva vrnitev Istre

TRST - Fasisti zahtevajo od rimske vlade, naj ne prizna Slovenije kot naslednice nekdanje Jugoslavije in naj pravzaprav popolnoma izniči pariški mirovni sporazum iz leta 1947 in Osimski sporazum iz leta 1975. To zahtevo je MSI vključilo v resolucijo, ki so jo včeraj v rimskem parlamentu vložili njeni poslanci. MSI zahteva tudi od vlade, naj se odločno zavzame za vrnitev Italiji Istre, Reke in Dalmacije.

Trzaska federacija MSI, ki je predstavila to pobudo poslancev skrajne desnice, napoveduje "ljudsko mobilizacijo" proti Osimskim sporazumom in vrsto shodov po trzaskih ulicah.

Moč Seveve Lige v Milanu popušča

MILAN - Ustanova Directa je izpeljala mnenjsko raziskavo o tem, kaj menijo Milančani o gospodarstvu, politiki ter institucijah, zadevna vprašanja pa je zastavila v zvezi s 507 oseb. Zlasti zanimivi so odgovori, kaj mislijo ljudje o Bossijevi ligi, ki je zbrala na političnih volitvah aprila letos kar 18 odstotkov glasov. No, danes bi zanjo spet »gotovo« glasovalo samo 8,7 odstotka anketiranih, a 50,9 odstotka se ne bi zanjo »nikoli« opredelilo.

Za tako imenovano severno republiko se je spet opredelilo komaj 4,1 odstotka vprašanih, odstotek tistih Milančanov, ki se zavzemajo za federalizem, pa znaša 16,2. Velik del milanskega prebivalstva je naklonjen se zmerom državnim enotnosti, torej zavrača kakršno koli delitev Italije, čeprav se postavlja na stališče, da je potrebno priznati deželam mnogo širšo avtonomijo (76,7 odstotka). Na vprašanje, kateri politiki bi se lahko najuspešneje zoperstavili Bossiju, so odvrnili, da Mario Segni (25,6 odstotka) in Nando Dalla Chiesa (22,3 odstotka). Natanko 57,2 odstotka Milančanov dalje meni, da zupan Borghini in njegov odbor nista sposobna rešiti problemov, ki tarejo to velenje, medtem ko bi jih bilo 75 odstotkov (25,4 »sigurno« in 49,3 »verjetno«) pripravljenih podpreti mestni listo, ki bi jo vodile verodostojne in postene osebnosti.

Nazadnje je 80,3 odstotka povprašanih zatrnilo, da so optimisti glede bodočnosti Milana kot evropske metropole, a dve osebi na vsake tri sta izjavili, da se v Milanu dobro živi.

Težave na prelazu Brenner zaradi snežnega mefeza

BOCEN - Brennersko cesto in avtocesto so zaradi silovitega snežnega mefeza avstrijske oblasti zaprle za vsa vozila, ki nimajo zimske opreme. Na ploščadi pred mejnim prehodom se je že nabralo precej vozil, ki niso v stanju nadaljevati poti, ker vozniki niso imeli s seboj verig. Drugi »srečneži« pa so v strupenem mrazu in bicani od mefeza nemeskali verige, tako da so lahko nadaljevali pot. Plugji cestne družbe ANAS so zamaš skusali očistiti cestnice, saj je močan veter sproti izničeval njihovo delo. Za danes napovedana ohladitev je torej že včeraj zajela južno Tirolsko, saj se je meja sneženja spustila do 800 metrov nadmorske višine. Podoben položaj je tudi v Venetu, kjer je za vse gorske ceste obvezna zimska oprema, v dolinah pa dezuje.

Novo zaslišanje Salvatoreja Ligrestija

MILAN - Sodniki, ki preiskujejo ozadje podkupniške afere, bodo danes ali jutri zaslišali Salvatoreja Ligrestija, ki leži v milanski kliniki, in ga formalno obtožili zlorabe javne funkcije, torej prekrška, omenjenega že v nedeljski odredbi o preventivnem priporu znanega finančnika. Ligrestijeva odvetnika kritizirata ukrep, za katerega se je sodstvo odločilo tik pred zapadlostjo pripornega roka, tudi sicer pa označujejo ravnanje sodnikov kot neutemeljeno: »Že od leta 1987 ga imajo na piki, preretali so njegova podjetja in mu zaplenili kup listin, toda Ligresti se ni bil nikdar dokončno oboje. Odvetnika se bosta šele po finančnikovem zaslišanju odločila, ali naj se obrneta na sodišče svobode ali ne.

V Livornu zaplenili 132 kg slonove kosti

LIVORNO - Finančni stražniki v livornskem pristanišču so zaplenili včeraj 132 kilogramov slonovih okoli oziroma slonokosčenih okrasnih izdelkov, ki jih je pripeljala ladaja Wakamba iz Angole in so bili namenjeni skupini Rimljanov. Tovor je bil redno prijavljen, toda uvoz tovrstnega blaga je preprečeval v smislu washingtonske konvencije o zaščiti redkih živali. V samih šestih mesecih so v Livornu zaplenili kar 350 kilogramov slonove kosti in izdelkov.

RIM / V PROTIMAFIJSKI KOMISIJI

Buscetta razkril tudi važne novosti

Zanimivi predvsem pričevanju o umorih generala Dalla Chiese in Alda Mora

VOJMR TAVCAR

Mafijski skesanec Tommaso Buscetta

RIM - Clanom protimafijske komisije je orisal glavne smernice mafijskega delovanja in svoje vtise o glavnih epizodah političnega kriminala v Italiji. Toda imen ni hotel povedati. »Povedal jih bom sodnikom, ker se tam informacije spreminijo v sodni postopek in ne postanejo »skandal« ali »vrtinec prahu«. Tommaso Buscetta, bivši član »osrednjega vodstva mafij«, ki je začel sodelovati s pravico po zaslugi umorjenega sodnika Giovannija Falconeja, je politikom ponudil le »predjed«. »Glavno jed in sladice hrani za sodnike, katerim očitno zaupa več kot parlamentarcem. Toda njegove besede so kljub vsemu vzbudile v političnih in novinarskih krogih veliko pozornost. V press centru palace San Macuto, kjer ima sedež protimafijska komisija, se je včeraj zjutraj kar trlo novinarjev, ki so v strogi tišini poslušali magnetofonski posnetek Buscettovega pričevanja pred komisijo.

Dve sta bistveni novosti, ki jih je Buscetta zaupal članom komisije. Prva zadeva umor generala Alberta Dalla Chiese, ki je bil ubit leta 1982 v Palermu. Kaze pa, da naj bi ga mafijski kolovodje,

tudi na sugestijo neke »državne entitete«, nacrtovali ze tri leta prej. Buscetta je bil zadolžen, da stopi v stik z Rdečimi brigadami, ker je mafija upala, da bi ultrarade teroristična organizacija lahko prevzela odgovornost za zločin. Ko pa so RB predlog zavrnile, je morilski naklep časno spodletel. Izvršili so ga tri leta pozneje, ko so mafijski morilci podtaknili bombo v generalov avto ter ubili njega in njegovo zeno.

Druga zadeva ugrabitev in umor Alda Mora. Buscetta trdi, da je bil tedaj v zaporu v Cuneu, mafija pa naj bi ga zadolžila, da stopi v stik z zaprtimi brigadisti in ugotovi, ali bi bilo lahko moč osvoboditi pred-

sednika KD. Buscetta pravi, da je zahteval premestitev v Turin, kjer bi lahko navezal stike z Rdečimi brigadami. Toda bil je premeščen v Milan in nato Neapelj in možnost posredovanja je splahnela.

O umoru demokratskega evropskega poslanca Salva Lime je Buscetta dejal, da Lima sicer ni pripadal mafijski organizaciji, bil pa je v stiku z njo in ji naredil več uslug. Lima je bil po oceni Buscette ubit, ker so hoteli morilci spraviti v težave nacelnika demokratske struje, kateri je evropski poslanec pripadal: bivšega predsednika vlade Andreottija.

Andreotti je ze popoldne reagiral in v intervjuju za agencijo Associated Press poudaril, da Lima ni bil »dr. Jekyll in Mr. Hide«, pač pa posten politik, ki si s svojo politično angaziranostjo ni priboril materialnih dobrin.

Najbrž ima prav sodnik Antonino Caponetto, ko trdi, da mora »bomba« Buscettovih izjav se eksplodirati. Vprašanje je le, kdaj. Pa tudi, če bo država pripravljena reagirati in zadati mafiji hud udarec. Da bi pa bila mafija, kot trdi Buscetta, na smrtni postelji, je v tem trenutku zelo težko verjeti.

MARJAN KEMPERLE

TRST - Skupina vec kot sto prodajalcev tobaka iz trzasko in goriske pokrajine je včeraj protestirala na mejnem prehodu pri Škofijah zoper italijansko državo, zoper finančne stražnike, predvsem pa zoper duty free trgovine cez mejo, ki so jim v zadnjih letih s prodajanjem tobaka po brezcarinski ceni odscipnile del zaslužka.

Prodajalci tobaka so po vsej Italiji ze dalj casa razjarjeni, ker jim država ne pošilja vec tobaka za prodajo. Zadeva je znana: delavci državnih tobaknih tovarn vec kot mesec dni ne dovolijo tovarnjakom, da bi odvzali tobačne proizvode iz tovarn iz protesta zoper nameravano privatizacijo. Pokrajinska skladišča in tobakarne so se v tem casu domala ze izpraznile, tako da so se znašli prodajalci brez obcutnega vira njihovega dohodka. Na Trzaskem je njihov položaj se toliko težji, ker se morajo sprejemati za zanje »nelojalno« konkurenco slovenskih duty free prodajalcev.

Po vec papirnatih protestih so včeraj stopili v akcijo. Njihova sindikalna organizacija Zveza italijanskih prodajalcev tobaka FIT je odredila

TRST / AKCIJA LASTNIKOV TOBAKARN

Zapri so tobakarne in odšli v duty free...

Protest na mejnem prehodu pri Škofijah

Skupina lastnikov tobakarn je včeraj demonstrativno kupila cigarete v duty freeyu (foto Krizmančič)

popoldansko zaprtje tobakarn. Na povešene navojnice so lastniki zalepili pomenljiv napis: »Duty free shop odprt - tobakarna zaprta«. Zbrali so se nato v središču mesta in se nato podali na mejni prehod pri Rabujezu. Tu so razvili transparent, na katerem so zahtevali vec pregledov finančnih stražnikov in manj tihotapstva.

«Prinašanje celih kar-

tonov cigaretnih zavojčkov v Italijo iz duty freejev predstavlja legalizirano tihotapstvo, »nam je povedal Uci Sedmak, ki ima svojo trafiko na Proseku. «Nismo ne proti ljudem, ne proti nikomur, zahtevamo le, naj finančni stražniki opravljajo svoje delo. V Trstu deluje 230 tobakarn: vsak lastnik mora placati letno 2 milijona in pol lir za

vladno koncesijo za prodajo tobaka. Mi smo to ze placali državi, država pa nam sedaj ne dovaja tobaka,» je potožil.

Giorgio Zuccato, ki upravlja trzasko skladišče tobaka, je potrdil, da zadnjih 40 dni ni bilo vec nobene pošiljke tobaka. Pretekli teden je vsakemu prodajalcu posredoval po en povsem simbolichen karton tobaka, od petka dalje pa je njegovo skladišče prazno.

Medtem ko se je ena skupina manifestantov udeležila tiskovne konference, na kateri sta vsedravnih predsednik FIT Ragni in trzaska predsednica Alessiova ponovila zahteve prodajalcev tobaka, se je skupina kakih 30 ljudi odpravila cez italijansko mejo v kompasov duty free shop. Tu je vsak nakupil po en karton cigaret in skusal »legalno« pritiho-tapiti cigarete v Italijo (vsak v Trstu ziveci državljani lahko prenese cez mejo le dva zavojčka cigaret). Finančni stražniki jih seveda niso pustili cez mejo. Na kraju je posegel tudi vodja carnicarice Volterrani: sele po dolgotrajnem sporazumevanju so se lahko manifestanti vrnili v Italijo, a so morali prej pustiti svoje pakete cigaret v carinskem skladišču.

RIM / USTAVNA REFORMA

Ta teden v komisiji konkretno soočanje med raznimi stališči

Predsednik komisije De Mita pripravil organski predlog za nadaljnjo razpravo

RIM - Doslej so komentatorji sklepali lahko predvsem na osnovi polemik. Od danes se bodo posamezne stranke zacele opredeljevati, pa čeprav z dokaj ozkim predstavništvom, kot je tisto v medparlamentarni komisiji za ustavne reforme. Komisija bo danes začela glasovati o hipotezah reforme volilnega zakona in o amandmajih k ustavi na osnovi gradiva, ki ga je pripravil predsednik komisije, demokristjan Ciriaco De Mita. Po tem prvem krogu glasovanj organski predlog za nadaljnje delo komisije bo gradivo.

De Mita je tako uredničil svojo obljubo, da bo v tem tednu spodbudil v komisiji konkretno soočanje med raznimi stališči in pogledi. Zadovoljstvo nad to fazo je izrazil socialist Labriola, ki je poudaril, da bo komisija končno začela sklepati, predstavnik DSL Barbera pa je dodal, da je bil narejen korak naprej. »Ni bil se dosezen sporazum,« je menil Barbera, »soglasamo pa o nujnosti, da je nek sporazum treba doseči.« O opravljenem delu pa bo prihodnji teden predsedstvo medparlamentarne komisije poročalo predsednikoma senata in poslanske zbornice Spadoliniju in Napolitanu.

A preidimo k predlogom De Mite:

- volilni zakon: komisija meni, da je treba spremeniti sedanjí proporcni volilni sistem z drugim, ki naj bo uravnotežena sinteza proporcne in vecinskega sistema, da se zajamci politič-

ni pluralizem in se omogočijo stabilne vladne večine. Komisija meni tudi, da je treba dati volilcem večjo možnost izbiranja svojih predstavnikov, programov in vladnih vecin. Omenjena je možnost različnih volilnih sistemov za poslansko zbornico in senat, za katerega naj bi bili značilni vecje deželno predstavništvo in unionalna volilna okrožja;

- država: predvidena je reforma 117. člena ustave, v katerem naj bi bile nastete osnovne državne pristojnosti, ostale pa bi bile prepuscene dezelam. Severna liga je v tem okviru zahtevala reformo 132. člena, da bi omogočili združitve vec dezel;

- parlament: De Mita predvideva 4 hipoteze ob osnovnem izhodišču dvodomnega parlamenta, v katerem pa bi vsak od dveh domov imel različne pristojnosti;

- vlada: dve sta omenjeni možnosti. Po prvi bi parlament imenoval predsednika vlade in mu dal pristojnost, da imenuje ali zamenja ministre. V tem primeru bi uvedli konstruktivno nezaupnico. Druga možnost pa predvideva neposredno izvolitev predsednika vlade skupaj s parlamentom, pač pa bi pomenil tudi razpust parlamenta;

- sodstvo: predvidena je med drugim locitev javnega tožilstva od sodnikov.

To je pot, ki jo predlaga De Mita. Kakšen bo zaključek, pa je težko predvideti. (vt)

GORICA / ZASEDANJE OSIMSKE KOMISIJE

Tudi v agrometeorologiji možnosti za sodelovanje

Srečanje italijanske in slovenske delegacije še danes

GORICA - V ponedeljek in včeraj sta zasedali mešani slovensko-italijanski komisiji za mejna vprašanja in za skupno obrambo pred točo. Gre za komisiji, ki sta predvideni v osimskem sporazumu. Komisija za skupno obrambo pred točo bo svoje delo zaključila sele danes.

Italijansko delegacijo vodi opolnomočeni veleposlanik Ludovico Carducci Artenisio, v njej pa so predstavniki ministrstev in deželnih služb. Slovensko delegacijo mešane komisije, ki je zasedala v ponedeljek, je vodil pomočnik ministrstva za notranje zadeve, pristojen za mejna vprašanja, Branko Celar, komisiji za skupno obrambo pred točo, ki je

zasedala včeraj in bo z delom nadaljevala tudi danes, pa naceljuje inž. Albin Debevec.

Na sinočnem srečanju z novinarji sta ambasador Carducci in inž. Debevec pojasnila potek in predmet tridnevnih pogovorov, pri cemer je posebnega pomena obstoječe in bodoče sodelovanje na področju agrometeorologije. Podčrtati namreč velja, da se je delokrog komisije, ki se je prvotno ukvarjala le z nacrtom skupne obrambe pred točo, v zadnjem casu znatno razširil in ostaja prvotni cilj, le eno od področij dela, oziroma sodelovanja.

Prav glede izvajanja tega nacrtu, o katerem tečejo razprave ze dolgo

let sta vodji delegacij na izrecno vprašanje povedala, da so se stvari v zadnjem casu le premaknile naprej in da bo sistem v doglednem casu le začel delovati. Vecji del tehnologije je ze kupljen in določeni tudi lokaciji za postavitev dveh velikih radarjev (pri Fossalonu in na Slavniku).

Treba je bilo, kakor sta povedala vodji delegacij, poleg drugih težav, premagati tudi nasprotovanje naravovarstvenikov. Se en element je, ki ga je treba upoštevati in ki je prav gotovo vplival da pred leti porojeni nacrt se ni bil v celoti uresnecen: preucevanje in nadzorovanje naravnih pojavov ter možnost pravocasnih

napovedi naravnih ujm se je izkazalo za zelo zahtevno nalogo.

Sodelovanje pri nacrtu skupne obrambe pred točo pa je v zadnjih letih odprlo nove možnosti na področju agrometeorologije, smotne uporabe tascitnih sredstev, bolezenskih pojavov itd. Tako se recimo zasedanja komisije udeležujejo predstavniki deželne ustanove ERSa in ustreznega zavoda v Sloveniji.

Sodelovanje se bo nadaljevalo, saj je po osamosvojitvi Slovenije na tem področju nastopilo drugacno ozracje, je poudaril veleposlanik Carducci in pri tem podčrtal nenehno kvalitno rast odnosov in sodelovanja.

PODKUPNINE / SENATNA KOMISIJA

Jutri odločitev o sodnem postopku proti Beminiju

RIM - Senatna komisija za parlamentarno imunizacijo je prelozila odločitev o tem, ali naj pooblasti sodni postopek proti senatorju Carlu Beminiju, ki ga benesko sodstvo dolzi vpletenosati v afero podkupovanj v deželi Veneto. Kot se je izvedelo, naj bi se člani odbora odločili za odlozitev sklepa na jutri, ker so medtem od Beminijevih zagovornikov prejeli nove dokumente, ki jih želijo pregledati pred dokončnim sklepom o izdaji dovoljenja za sodno postopanje proti demokratskemu parlamentarcu.

Senatna komisija naj bi bila dokumente prejela med 13. in 16. novembrom, slo pa naj bi za neuradne kopije iz procesnega gradiva, ki ga sodniki niso bili v celoti posredovali komisiji. V teh novih dokumentih naj bi vsekakor bili odlomki iz zaslišanja sodelavca bivšega transportnega ministra Ferliana, ki je obtožen sprejemanja podkupnin.

Na jutrišnjem zasedanju bo komisija razpravljala tudi o zahtevi po sodnem postopku proti senatorjema PSI Galuppu in KD Citaristiju.

COSSIGA / SODNA PRIJAVA

Bivši partizani proti bivšemu predsedniku

RIM - Dozviljenjski senator Francesco Cossiga pred sodiščem? Tudi to se lahko zgodi. Bivšega predsednika republike je namreč skupina nekdanjih partizanov prijavila civilnemu sodišču, ker sodijo, da jih je obrekoval v izjavah, ki mu jih novinar Paolo Guzzanti pripisuje v svoji knjigi »Cossiga - osamljen clovek«. Gre za izjave, ki se nanasajo na epizode iz osvobodilnega boja.

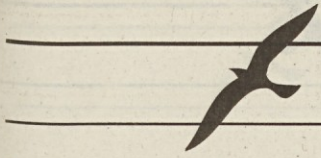
Pobudniki sodne prijave so senator Arrigo Boldrini, Taschiero Casadio, Mario Verlicchi in Tri-

stano Mazzavillani. V prijavi je vsekakor zapisano, da da je obrekovalnega znacaja cela vrsta izjav v navednicah, ki jih je torej moč pripisati Cossigi, v njih pa se bivši predsednik republike med drugim nanasa na zadevo »Gladio« in na poboj okrog sto oseb, do katerega je prislo v zaporu v kraju Schio in za katerega odgovornost pripisuje skupini partizanov. Bivši predsednik se bi moral pojaviti pred sodniki 8. januarja prihodnje leto, domnevni obrekovalci na zahtevajo tudi odškodnino.

Govor o stanju porečja Soče

GORICA - V torek sta se v Gorici sestala predsednika obeh delegacij v Stalni slovensko-italijanski komisiji za vodno gospodarstvo, namestnik slovenskega ministra za varstvo okolja mag. Mitja Bricej in ambasador Ludovico Carducci Artenisio. Jedro neuradnih razgovorov je bilo namenjeno izredno visokim vodam zadnjih dni. Skupna ugotovitev je, da je bilo topogledno sodelovanje odlično in v skladu z dogovorom na zadnjem juliskem zasedanju Komisije. Slovenska stran je italijanski zagotavljala neposredne informacije o stanju porečja Soče in upravljanju vodnega zdravlja nika Pikalud v Novi Gorici, s ce-mer so bile poplave na italijanski strani zmanjšane na najmanjšo možno mero. Ob tem je italijanska stran izrazila pripravljenost, da se v letošnjem letu podeli finančno podporo za namestitve merilne postaje pod jezom v Solkanu.

Ambasador Carducci Artenisio je tudi potrdil italijansko nalozbo za izdelavo vodnogospodarskih osnov reke Soce na slovenski strani, ki bo stekel v letu 1993.

POPLAVE / METEOROLOGI IN KLIMATOLOGI

Je letošnji dež še »normalen«?

Za Američane prihaja do sprememb

VOJKO COLJA

(Foto Ferrari)

TRST - Po nekaj letih sušnega obdobja, ko so nas mediji strasili z najrazličnejšimi klimatskimi teorijami in napovedovali, da se bo zaradi tako imenovanega pojava tople grede temperatura na Zemlji dvignila, tako da se bodo širša območja na našem planetu spremenila v puščave, rodovitne obmorske kraje pa bo zaradi kopnenja večnega ledu zalilo morje, smo sedaj priča popolnoma nasprotnemu pojavu. Po izredno deževnem oktobru, ko takih padavin trzaski hidrometeorološki zavod ni zabeležil vse od leta 1907, je tudi november v znamenju izrednih padavin, le da so tokrat bolj prizadele Gorisko kot Trzasko, saj so v pone-deljek v Trstu namerili 20,4 milimetra dežja, v Gorici pa kar 143 milimetrov. Vseeno pa je bil položaj se hujsi leta 1927, tako da meteorologi kot običajno navajajo, da so sedanje padavine v mejah stoletne normale.

Nedvomno pa so sedanje povodnji hujske kot nekoč. Temu pa ne botrujejo izredne padavine, ker nam statistike navajajo, da so ob koncu prejšnjega stoletja namerili precej več padavin. Ze ob oktobrskih popla-

vah v Toskani in Liguriji, je bilo jasno, da je glavni krivec clovek. Pretirana sečnja gozdov, izseljevanje s hribovskih območij in ogromne asfaltne in betonske površine ob nesmotrnem »urejanju« potocnih in hudourniskih strug, ki so jih utesnili in preusmerjali, so povečali hitrost izlivanja meteoroloških voda v reke. Če ob povodnji in močnih padavinah prične za nameček pihati se močan jugo, je pretek rečne vode v morje oviran, tako da pride do poplav.

Kot smo že navedli, meteorologi vztrajajo pri »stoletni normalnosti«, ameriski klimatologi pa trdijo, da so sedanji »vremenski vrhunci« izredna monsunška deževja in siloviti tropski orkani, le prva znamenja klimatskih sprememb, ki naj bi jih povzročil pojav tople grede. Tej teoriji nasprotujejo nekdanji sovjetski klimatologi. Po njihovem je pojav tople grede dobrodošel in pozitiven, ker bi bili brez njega priča »mali ledeni dobi«, ki naj bi jo povzročile lanske in letošnje izredne ognjeniske erupcije.

Zavodom za ljudska stanovanja več denarja!

TRST - Politicne sile soglasajo glede nujne o preosnovi zavodov za ljudska stanovanja, ustrezna usmeritev Dezele FJK pa ni v skladu z državnim zakonom Cerruti. To so poudarili predsedniki zavodov IACP na sestanku s svetovalsko komisijo za gradbeništvo in javna dela. Te zavode naj bi oblikovali v premoženjsko, upravno in finančno avtonomna podjetja, ki naj bi dalje pomagala zlasti revnejšim slojem, zato naj bi ustanovili poseben socialni sklad in zanj izkoristili 30 odstotkov sklada GESCAL. Toda Dezela ne ravna temu ustrezno, so potožili na sestanku: ze leta ne financira subvencioniranih gradenj in se morajo v finančni stiski obrniti na banko. To je zaskrbljivo, saj se bo pomanjkanje stanovanj za v najem z odpravo pravicnih stanarin zaostriilo in ker bi morali takšna stanovanja ponujati po nadzorovanih cenah ustanove kot IACP, ki bi tako lahko tudi nadzorovale zasebno nepremicninsko premoženje. Predsednik zavodov so tudi zavrnili predlog o likvidaciji njihovega konzorcija.

RONKE / NOVA ŠTEVILKA REVIE

»Il Territorio« zvest osnovni zamisli

Publikacija se zavzema za uveljavljanje kulturnih prvin tržiškega območja

ELIO FORNAZARIC

RONKE - Po daljšem casu je te dni izšla nova, 29. številka revije »Il Territorio«, ki jo izdaja Javno kulturno polivalentno središče (CCPP) v Ronkah.

Skoraj dveletni premor v izhajanju so povzročili po eni strani pomanjkanje finančnih sredstev, po drugi pa tudi krajevni politični zapleti. To izhaja tudi iz objavljenih prispevkov novega urednika revije Buccarella, predsednika središča Pizzamiglia in sodelavcev Vecchieta in Cumpete. Revija »Il Territorio« je dobro znana tudi v slovenskih zamejskih krogih, v katerih si je pridobila ugled zlasti z nepristranostjo, s katero se sooča z najrazličnejšimi kulturnimi in socioloskimi problemi, vključno s tistimi, ki zadevajo neposredno našo narodnostno skupnost v Italiji. V tej zvezi naj se spomnimo zlasti na dvojno številko 16/17 iz leta 1986 (»Slovenska prisotnost in kultura v deželni občestvu«), pa tudi 25. in 26. številke iz leta 1989 (»Istra tostran in onstran meje«).

Tudi najnovejša številka potrjuje veljavnost osnovne zamisli, ki si jo je uredništvo zacrtalo od vsega začetka, aprila

Naslovna stran nove številke revije Il Territorio

1978. leta, to je zamisel v s e s t r a n s k e g a uveljavljanja kulturnih prvin Trziškega območja. Tako se P.M. Miniussi ukvarja z »Novim pristopom k ljudskim izročilom Teritorija«, medtem ko E. Giorgi obravnava razširjenost angleškega besedišča v italijanskem jeziku in krajevnih narečjih. Zanimiv je prispevek nedavno preminulega G. Brazzodura z naslovom »Ob koreninah trzaskе nevroze. Primer Slataperja«. V seriji »Bijografij pososkega socializma« je med drugimi obdelan tudi lik

Valentina Komavlija, sodelavca H. Tume, ki ga je zacrtal Ivan Vogrič. Iz bogate vsebine naj navedemo se poziv k ovrednotenju srednjeveške glasbe (F. Accurso), prispevek o vlogi obmejnih območij pri izvajanju integracijskih procesov (N.M. Kruliac) in daljši intervju z znano znanstvenico Margherito Hack. Ob koncu pa so zbrani izveleki obravnavanih tem v slovenscini, za kar je poskrbel A. Rupel.

»Il Territorio« je v prodaji v knjigarnah in v kioskih, posamezni izvod stane 10.000 lir.

PO SREČANJU V BOGENŠPERKU

Okteti na Slovenskem se že dogovarjajo o skupnem povezovanju

Ustanovili naj bi novo zvezo slovenskih oktetov tako iz matice kot zamejstva

TRST - Lep uspeh nedavnega srečanja oktetov v gradu Bogensperk pri Litiji je njegove udeležence spodbudil v razmišljanju o bolj organski povezavi teh komornih sestav na Slovenskem. Koliko je aktivnih oktetov v raznih slovenskih regijah sicer ni točno znano, ker nekateri prenehajo z delovanjem drugi, novi, nastajajo, vsekakor pa jih je vsaj nekaj deset in vsaj tisti bolj ali manj stalni in aktivni zacenjajo vse bolj cutiti potrebo in korist, ki bi jo imeli od boljše medsebojne povezanosti in od vsaj obcasnega ce ne celo ustaljenega sodelovanja.

Razmišljanje o tem je bilo predmet srečanja v Litiji predstavnikov nekaterih oktetov, ki so sodelovali na zadnjem bogensperškem srečanju. Pobudo zanj so dali predstavniki litijskega Okteta Valvazor v osebi njegovega tajnika Antona R. Sinigoja in Trzaskega okteta v osebi njegovega predsednika Borisa Pangerca. Iz izmenjave mnenj, pogledov in ocene realnih možnosti za ustanovitev nekakšne zveze slovenskih oktetov v matici in zamejstvu, torej na celotnem slovenskem etničnem prostoru, se je na koncu izkristaliziral sklep, ki sicer se ne pomeni kaksne formalne povezovalne organizacijske strukture, ki pa takti strukturi nedvomno teži v krajsjem ali vsaj srednjeročnem razdobju. Predstavniki prisotnih oktetov so se dogovorili o organiziranju letnih regij-

skih srečanj oktetov, po vzoru ze več let prirejanih srečanj oktetov Primorske v Ricmanjih v organizaciji domacega kulturnega društva »Slavec« vendar tako, da bi se vsakega regijskega srečanja udeležil kot gost se vsaj po en oktet iz drugih regij, kar bi v tej fazi sodelovanja predstavljalo zazeljeni povezovalni dejavnik. Vsako tretje leto pa bi bilo, po možnosti prav v gradu Bogensperk. Osrednje srečanje oktetov, ki bi lahko imelo tudi tekmovalni značaj.

S to zamisljavo bodo pismeno obvesčeni vsi znani okteti na Slovenskem, vključno s slovenskim zamejstvom v Italiji in v Avstriji, neposredno pa tudi republiška Zveza kulturnih organizacij Slovenije, ki naj bi po željah organizatorjev bila dejavno pritegnjena k realizaciji in utrditvi zamisli.

Na srečanju v Litiji pa je stekla tudi beseda o 300-letnici Valvazorjeve smrti, ki bo prihodnje leto 1993. Za njeno proslavljanje obstaja centralni odbor v Ljubljani, ki mu predseduje član predsedstva R. Slovenije dr. Matjaz Kmecl, središče dogajanja pa naj bi bilo prav v Valvazorjevem gradu Bogensperk s stiri-mi zarišci v njegovi neposredni okolici in ev. v Ljubljani. Slovesnost naj bi trajala dva dni: v soboto bi nastopalo določeno število prijavljenih oktetov v posameznih zarišcih v nedeljo pa bil v gradu osrednji nastop. Datum tega srečanja se ni bil določen, verjetno bo enkrat jeseni. (jk)

TRST / OBISK VALENTINE TEREŠKOVE

Trst in Dežela nameravata pognati sodelovanje z Rusi

Pozornost luki in znanstveno-raziskovalnim ustanovam

Valentina Tereskova

TRST- Furlanija-Juljska krajina in se zlasti Trst se zavzemata za sodelovanje z ruskim gospodarskim oziroma infrastrukturnim sistemom, v katerem vidita referenčni dejavnik za prodor na širše vzhodnoevropsko tržišče, zato deželna vlada podpira možnost sporazuma med Rusijo in Avtonomno ustanovo za trzasko pristanische glede obojesmernega tovarnega prometa ter zagon sodelovanja med trzaskimi in ruskimi znanstveno-raziskovalnimi ustanovami. To je izjavil podpredsednik Dezele in odbornik za industrijo Ferruccio Saro med včerajšnjim sestankom z ruskim odposlanstvom, ki ga je vodila prva kozmonavtka

Valentina Tereskova, zdaj državna poslanka in podpredsednica komisije za tehnološke zadeve SND. Ugledna gostja si je ogledala luko in pomol VII ter se izrecno pozanimala za prostocarski režim, po katerem bi lahko Rusi posiljali na Zahod svoje surovine in polizdelke.

Furlanija-Juljska krajina je bila do lanskega leta ena od najbolj privilegiranih partneric Sovjetske zveze, saj je nanjo odpadlo kar 20 odstotkov vsega italijanskega izvoza v SZ, a njeni podjetniki so urednicili tam velike tovarne na usnjarskem, obutvenem in jeklarskem področju, kot tudi hotelske objekte ter infrastrukture, je dejal Saro. Zdaj je

treba zaceti ustanavljati mešane družbe, sicer pa so razne joint-ventures ze stekle in to po zaslugi italijanskega zakona o mednarodni kooperaciji. Podpredsednik Dezele je poudaril sodelovanje na tekstilnem področju (pre-skrba z bombažem) in na področju lesne industrije (izvoz pohištva).

Valentina Tereskova se je sesla se s podpredsednico deželne skupščine Augusto De Piero Barbina, s predsednikoma Trgovinske zbornice Giogiom Tombesijem in Avtonomne ustanove za trzasko industrijsko cono Francom Tabaccom ter s predsednikom deželne svetovalske komisije za zunanje odnose oziroma stike z Evropsko skupnostjo Ugom Polijem.

Skrb Dežele za Ul v Istri

TRST - Podpredsednik deželne skupščine Angelo Spagnol je na Reki prisostvoval predstavitvi spisov pokojnega predsednika Unije Italijanov Antonia Borneja, ki jih je izdala »Etnia« (Center za zgodovinske raziskave v Rovi-nju) s sodelovanjem Ljudske univerze iz Trsta. Po nagovoru predsednika reske Skupnosti Italijanov Varljena je o Bor-mjevi spregovoril glavni tajnik ALUT Rossit. Spagnol je potrdil obvezo Dezele, da bo skrbela za usodo italijanske manjšine.

ZELENA LISTA / ODPRTO PISMO

Kako bo tržaški sedež RAI spremljal deželne volitve?

TRST- Informacijska politika, ki jo vodi deželni sedež RAI, kaže premalo pozornosti do velikih novosti, ki se pojavljajo v političnem življenju, saj je vezana na stare in preživele kalupe. To je mnenje deželnega svetovalca Zelene liste Georgia Cavalla, ki je glede tega vprašanja včeraj napisal daljše pismo predsedniku novinarskega sindikata Fulvio Gonu in sindikalnemu odboru dezelne RAI.

Cavallo izhaja iz ugotovitve, da se politične razmere tudi v deželni stvarnosti zelo hitro

spreminjajo, RAI pa ostaja po njegovem še vedno preveč vezana na preteklost in na zascito določenega »političnega projekta«, ki preživlja zelo hudo krizo. Junija prihodnjega leta bodo deželne volitve, podcrtuje Cavallo, ki se sprašuje, kako bo tukajšnja radiotelevizijska hisa sledila volilni kampanji. »Sedanja usmeritev ne koristi javnemu mnenju in tudi ne novinarjem, saj stalno postavlja v dvom tudi njihovo profesionalnost«, je ob koncu se napisal predstavnik zelenih.

VIDEM / PISMO UREDNIŠTVU

Naš vsestransko bogatejši časopis naj bi več poročal o Beneški Sloveniji

Spostovani urednik. Cestitam vam za bogatejšo obliko Pri-morskega dnevnika, s katero ste postregli bralcem. Rad pa bi videl, da bi casopis poročal kaj več o delu in življenju Slovencev, ki prebivajo v videmski pokrajini. Na ta način bi seznanili z razmerami te naše skupnosti prebivalstvo vseh območij, katerim je list namenjen, posebno pa se Slovence na Madžarskem in avstrijskem Koroskem, s katerimi dolga leta delimo skupne probleme. Nekaj več prostora bi

zelel tudi za novice iz mesta, v katerem zdaj živim. Slovenci ne bivajo le v Trstu in Gorici, temveč tudi v Vidmu, saj so tod vidna živa znamenja staroslovenskega življa. Mislim na primer na družbo sv. Hjeronima, a nekaj slovenskega se skriva že v samem imenu kraja »Udine« (Udene = Uodene = kjer so počali) iz leta 983, kar dokazuje, da so bili Slovenci ze takrat zasidrani, kjer so danes. Druga moja zelja je ta, da bi cimprej popravili cestni zemljevid, ki ga navadno objavljate na

10. strani. Na tej karti ne vidim trase prometnice skozi Cedad in Kobarid-Tolmin do Ljubljane; karta daje misliti, da enaka cesta za Slovenijo teče skozi Gorico in Trst. Ta navidezna malenkost skoduje spoznavanju zapuščene Benecije in njenega gospodarstva. Dol-znost Slovenije je, da zemljepise, ki so bili tako tiskani pod bivšo Jugoslavijo, popravi; to velja za vse ceste med Slovenijo in Italijo. Prisrcno vas pozdravljam, Luciano Chiabudini.

Za nove odnose med ES in Deželo

VIDEM - Dezelni odbornik za industrijo Ferruccio Saro je pozval vse podjetnike iz Furlanije-Juljske krajine, naj se v prihodnosti poslužujejo podpor in finančnih sredstev za pospešitev gospodarskih dejavnosti, ki jih daje na razpolago Evropska skupnost. Odbornik je dejal, da bo morala dezelna vlada v novem proračunu precej skrciti izdatke in podpore raznim ekonomskim sektorjem. Za to pa bo morala (tudi organizacijsko) izboljšati splosne odnose z vsemi bruseljskimi ustanovami.

Saro je o tem vprašanju obirno spregovoril na posvetu, ki ga je v Vili Manin organizirala Zveza industrijcev. Odbornik je tudi izkoristil prilicnost, da seznanil industrijce z vsebino dezelnega proračuna, o katerem bo tekla v kratkem beseda v dezelni skupščini.

Uprava bo morala obvezno prilagoditi bilanco za leto 1993 strogi vladni politiki omejevanja javnih stroškov, vseeno pa bo upoštevala vprašanja produktivnih sektorjev in potrebe po okrepitevi nekaterih zelo pomembnih gospodarskih ustanov, kot sta npr. dezelna finančna družba Friulia in kreditni zavod Mediocredito.

Ferruccio Clavora novi ravnatelj ustanove Ente Friuli nel mondo

VIDEM - Ferruccio Clavora, dolgoletni predsednik Zveze beneskih izseljencev in priznani družbenopolitični delavec iz videmske pokrajine, je s 1. novembrom nastopil službo ravnatelja ustanove »Ente Friuli nel Mondo«, ki je najmočnejša tovrstna izseljeniška ustanova za gorisko, videmsko in pordenonsko pokrajino.

Novopečeni ravnatelj je po dveh letih »brezvladja« zamenjal Ottorina Burellija, ki je predsednik Združenja izseljencev iz Furlanije-Juljske krajine.

»Priznati moram, da sem izredno vesel nove delovne zadolžitve, ki je brez dvoma sad skupnega prizadevanja in delovanja Zveze beneskih izseljencev.«

Ente Friuli nel Mondo predstavlja dobršen del dezelne izseljeniške stvarnosti in šteje veliko število članov. V okviru ustanove deluje 165 krožkov »fogolars«, nemala povsod po svetu, zanje pa tiskajo mesečnik »Friuli nel Mondo«, ki ima več kot 10.000 naročnikov.

Clavora nam je povedal, da so ga v vodstvu ustanove dobro sprejeli, saj so poznali njegovo prizadevanje za izseljeniška vprašanja. Dela se je lotil kar hitro, saj ga kratkoročno čakata dve pomembni pobudi. Prva zadeva pripravo 4. dezelne konference o izseljeništvu, ki bo predvidoma v Gadezu, druga, ki bo maja meseca, bo svetovni kongres mladih izseljencev, ki se ga bo udeležilo nad 150 mladih predstavnikov izseljeniških organizacij po svetu.

»Pri vodstvu te ustanove (pred dnevi je bil za predsednika potrjen bivši senator KD Mario Toros, op. ur.),« je pristavil Clavora, »so s tem imenovanjem hoteli nekako nagraditi tudi delovanje naše zveze, ki je znala se posebno v zadnjem obdobju najti primerne oprijeme za naše izseljence, predvsem tiste iz druge oziroma tretje generacije.« (rp)

Kardiokirurgija v Trstu in Vidmu

TRST-Dezelni odbornik za zdravstvo Brancati je potrdil, da bosta Trst in Videm ohranila svoja kardiokirurška oddelka. Predstavnik Dezele je dodal, da sta oba oddelka v preteklem letu izvedla kar 834 kirurških posegov na srčne bolnike, na operacijo pa čaka trenutno več kot dvesto pacientov, ki prihajajo tudi iz drugih italijanskih dežel. O usodi teh dveh zelo pomembnih zdravstvenih struktur je tekla beseda na včerajšnjem sestanku, ki ga je sklical Brancati in ki so se ga udeležili med drugim tudi voditelji trzaskе in videmske Krajevne zdravstvene enote. Za učinkovitejše delovanje potrebujeta obe strukturi vsekakor novo osebje.

Visoka funkcija za gen. Colombinija

TRST - Poveljnik 5. divizije karabinerjev »Vittorio Veneto« general Sergio Colombini je bil imenovan na prestizno mesto namestnika vrhovnega poveljnika karabinerjev. Ob slovesu od svoje divizije, ki ima sicer sedež v Padovi, ima pa teritorialno pristojnost tudi za naso deželo, bo general Colombini danes na poslovilnem obisku v Trstu, kjer se bo sestal z upravnimi, sodnimi in vojaškimi oblastmi. Kasneje se bo preselil v Videm, kjer bo pozdravil osebje tamkajšnjega poveljstva karabinerjev.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristoni 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wilfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535725 fax: 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec visina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob prazniških povikih 20%; mala oglaš
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

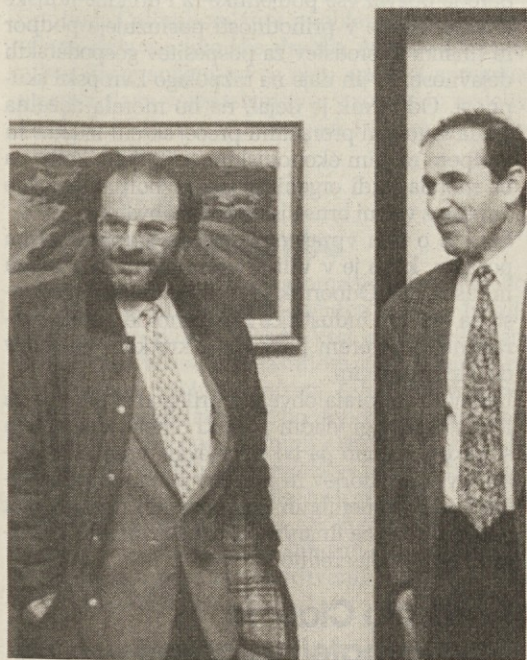
Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo - mesecna 23.000 LIT letna 276.000 LIT
za Slovenijo: mesecna 1.200 SIT

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6.-12.1948
Član italijanske zveze casopisnih založnikov FIEG

NOVICE

Odgovorni urednik Piccola Mario Quaia včeraj na obisku pri SKGZ

Na povabilo predsednika Klavdija Palcica je včeraj obiskal SKGZ v Trstu direktor Piccola Mario Quaia. Palcic je sefu trzaskega dnevnika orisal vlogo ter delovanje SKGZ in njenih članic v deželi Furlaniji-Juljski krajini, posebna pozornost pa je bila na srečanju posvečena pomenu informacije. Predsednik SKGZ je v tem pogledu podčrtal prizadevanja Slovencev v Italiji, da se ravno na področju sredstev množičnega obveščanja krepijo možnosti za sožitje in uveljavitev interesov prebivalstva ob meji.

Seja sekcije SSK za Devin-Nabrežino

Sekcijski odbor SSK za Devin-Nabrežino je ob prisotnosti pokrajinskega podtajnika Mocnika ocenil politični položaj na občinski ravni, o katerem sta poročala podzupan Breclj in odbornica Tutova. Glede znane afere Fintour je bilo poudarjeno, da stranka popolnoma zaupa sodstvu in zeli, da bi se cimprej razčistilo ozadje teh dogajanj. Vse uprave, piše v tiskovni izjavi, pri katerih je sodelovaa SSK, so delale pošteno, v skladu z zakoni in v dobri veri. Občinska uprava gotovo ni kriva za Cardarelljev krah, saj je naredila vse, kar je bilo v njeni pristojnosti za turistično ovrednotenje Sesljan-skega zaliva ob upoštevanju nacel, ki niso dovoljevala, da bi se zaliv spremenil v rezidenčno področje.

Breclj pa je ocenil kot nezaslišano to, kar se dogaja okrog nacrtovane obrtniske cone. Tezave, ki se pojavljajo, dokazujejo, da je v Devinu-Nabrežini zelo težka, če ne nemogoča, vsakršna gospodarska pobuda. SSK pozdravlja pripravljenost DSL, da si prevzame odgovornosti v občinski upravi ob točno dogovorjenem programu.

Minister Barucci sprejel posl. Colonija

Zakladni minister Barucci je včeraj sprejel trzaskega poslanca Colonija in se z njim v podrobnostih pogovarjal o vprašanju trzaskega centra Off-shore in in o jamstvu za skedenjsko železarno. Kar zadeva vprašanje Off-shore je trzaski parlamentarec ministru v podrobnostih obrazložil stališče trzaskih parlamentarcev, ki so se sestali predvčerajšnjim. Poslanec Coloni je v bistvu potrdil pozitivno stališče glede zadržanja, ki ga je vlada sprejela tako v poslanski zbornici kot v senatu glede Osima. Svoja stališča je podkrepil sklicujoč se na nov položaj v bivši Jugoslaviji in na posledice, ki jih ima v severno-zapadnem predelu države, se posebej pa v Trstu. Poleg tega -dodaja posl. Coloni v tiskovnem poročilu- je treba podrobno preveriti vse druge, po možnosti učinkovite rešitve, ki se ponujajo mestu.

S svoje strani je minister Barucci zagotovil posredovanje vlade, da bi se v vsakem primeru našlo pozitivno rešitev temu vprašanju. Kar pa se tice zaveljske železarne je minister Barucci zagotovil polno razpoložljivost, da bi se ji zagotovilo potrebno jamstvo v trenutku, ko bo ministrstvo prejelo potrebno dokumentacijo.

Organizacijska konferenca DSL

Jutri, 19. novembra, se bo trzaska DSL javno soocala na svoji prvi organizacijski konferenci. Odvijala se bo v kongresni dvorani velesejma (na Trgu De Gasperi, 1) in se bo začela ob 17. uri; sklepni poseg Maura Zanija je predviden za 20. uro, v petek, 20. t.m.

Na programski konferenci bo DSL predvsem razpravljala o sedanjem političnem trenutku, ko so stranke podvrzene številnim napadom in ocenila rezultate, ki jih je dosegla od ustanovitve do danes.

Preverila bo pravilnost svojega delovanja v dosedanjih eksperimentalni fazi, ki so jo označevale važne obveznosti, kot sta na primer dve volilni kampanji. Uvodno poročilo bo imela tajnica Perla Lusa.

Vabilo ZSKD za glavni odbor

Predsedstvo Zveze slovenskih kulturnih društev vabi člane glavnega odbora in predsednike vseh včlanjenih društev, da se zanesljivo udeležijo nocojšnje seje glavnega odbora zveze, ki bo ob 20. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah. Na dnevnem redu so pregled delovanja ZSKD, priprave na seminar o ljubiteljski kulturi, ki bo v začetku decembra in predlogi za pobude ob mednarodnem dnevu proti rasizmu.

Uvodno poročilo bo imel predsednik Ace Mermolja, ki bo obravnaval tudi najbolj zgoda vprašanja našega kulturnega vsakdana.

KRAS / POBUDA ZA NOVO UPRAVO

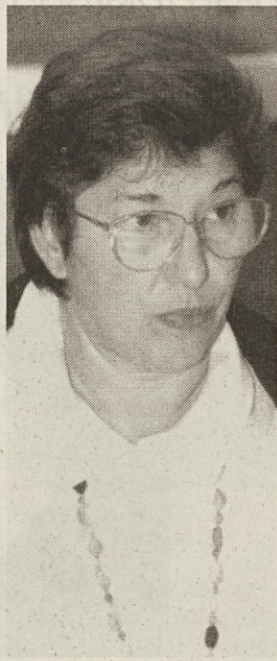
Protest je upravičen Je občina rešitev?

Mnenji predsednikov obeh kraških rajonov

SANDOR TENCE

Protest je upravičen, cilj pa je zelo dvomljiv. Predsednika kraških rajonskih svetov Silvana Moro (Vzhodni Kras) in Dušan Krizman (Zahodni Kras) sta prepričana, da imajo prebivalci trzaskega Krasa številne razloge za nezadovoljstvo nad mestno upravo. Ni pa rečeno, da bi nova "kraška občina" resila probleme, nekatere bi najbrž po njunem mnenju celo zaosttrila, kot npr. odnos med mestom in okolico ter morda tudi med Slovenci, ki živijo v mestu in tistimi, ki živijo na Krasu.

"Osebo ne gledam z velikim navdušenjem nad zbiranjem podpisov za referendum za novo občino, ki bi združevala približno 15 tisoč prebivalcev in obsegala kar 40 odst. celotnega ozemlja sedanje trzaskе občine", nam je dejala Morova, ki je tudi mnenja, da Općine nimajo velike tradicije za "samoupravo". Ona razume bolj zahteve ostalih vzhodnokraških vasi (npr. Bazovico), kjer so vaske skupnosti res skupnosti s svojim družbenim in zgodovinskim tkivom, "medtem ko so Općine v marsičem zelo odvisne od mesta". Nova občina bi lahko bila

Silvana Moro

skrajna rešitev, prej pa je treba iskati druge, bolj realistične in dosegljive poti.

Realistična pot je po njenem mnenju predvsem rajonski svet, kateremu mora Obćina seveda priznati specifične pristojnosti, ki jih danes žal nima. "Tudi po naši krivdi in morda po krivdi časopisov so ljudje najbrž premalo seznanjeni z delom rajonskega sveta. Nekatere stvari pa niso kar tako padle z neba. Morova je glede tega omenila opensko pokopališče, avtocestni obvoz in asfaltiranje

Dušan Krizman

Narodne ulice, sedaj pa se rešuje problem lokacije smetarske službe in sedeza mestnih redarjev.

Za Krizmana pa je najpomembnejše, da bi pobudniki zbiranja podpisov za referendum o novi občini najprej točno in javno pojasnili vse pravne aspekte tega vprašanja. "V spominu imam podobna referenduma v kraju S. Michele al Tagliamento, kjer se je večina prebivalcev hotela priključiti naši deželi, in v Mestrah, kjer je spodletel poskus odcepitve od beneške občine. Reforma krajevnih uprav

vnaša novosti pri izvedbi referendumov, če se ne motim pa bi imeli v tem primeru volilno pravico vsi trzaski občani, vključno torej s tistimi, ki živijo v mestu. Ne bi hotel, da se zbirajo podpisi za neuresničljive cilje", nam je povedal predsednik zahodnokraškega sosveta. Protest proti Obćini je vsekakor povsem upravičen. "Kriz in stari del Kontovela za mestno upravo sploh ne obstajata, treba pa je povedati, da Obćina ne zanemari samo Krasa, ampak tudi mnoge predmestne rajone, ki so v obupnem stanju ter samo mestno jedro. Gre torej za precej globalno zanemarjenost, ki dokazuje, da je Obćina glede splošnega upravljanja teritorija popolnoma pomanjkljiva".

Predlog za novo občino med Bazovico in Prosekom (ali Krizem) pa po Krizmanovem mnenju odpira tudi vrsto političnih in narodnostnih vprašanj, ki jih mora nasa manjšina skrbno proučiti. "Pred leti so mnoge trzaskе nacionalistične sile zelee prikazati, da živimo Slovenci samo na Krasu. Danes najbrž mislijo isto, reagirajo pa drugače. Zato moramo dobro preštudirati tudi negativne plati tega problema".

OBĆINA TRST / STAFFIERI

"Kdor sprašuje je provokator"

Župan je precej neutemeljeno prekinil ponedeljkovo zasedanje

Giulio Staffieri

Tisti, ki dosledno zahteva rabo slovensčine pri poslovanju občinske uprave in se pri tem sklicuje na razne zakone, upravne sklepe in razsodbe, je pravzaprav provokator. Tako je župan Giulio Staffieri na predinočni seji trzaskega občinskega sveta rezko ocenil svetovalski vprašanji Sama Pahorja (SSK) in Brune Zorzini Spetić (SKP), ki sta svojas nastopila proti njegovi znani protislovenski okrožnici. Župan se pozvižga na zakone in tudi na okrožnico, ki jo je letosnjega marca izdal tedanji občinski komisar Sergio Ravalli. Predstavnik SSK je Staffierijev odgovor ocenil kot "neodgovor", svetovalka Komunistične renove pa kot dokaz, da se to mesto namesto naprej, nevarno premika nazaj. Njena stranka bo vsekakor proti tej nacionalistični okrožnici predložila priziv na Dezelno upravno sodišče (TAR).

Župan pa je na ponedeljkovi seji poskrbel se za en "podvig", saj je brez utemeljenega razloga prekinil zasedanje, na katerem bi morali razpravljati o trzaski gospodarski krizi. Sejo je prekinil zaradi "nesposljljivega obnasanja" svetovalca Zelene liste Ghersine, njegov sklep

pa je podprla večine prisotnih svetovalcev. Do incidenta, ce ga lahko tako imenujemo, je prišlo potem ko je uprava odgovorila na številna vprašanja in interpelacije. Ghersina je očital odboru, da v glavnem odgovarja le na pozive Liste za Trst in MSI, medtem ko zanemarija vprašanja ostalih strank. Pri tem je zahteval dosledno spoštovanje občinskega pravilnika, ki obvezuje upravo, da v dveh tednih odgovori na svetovalska vprašanja. V sejni dvorani je tedaj prišlo do ostrega pre-

rekanja med Ghersino in Staffierjem, ki se je, kot receno, končalo s prekinitvijo seje. Sodec po poteku dogajanj bi lahko župan res za nekaj minut prekinil zasedanje, a ne odložil sejo, ki je imela vrh tega na dnevnem redu se tako kocljiva vprašanja.

Svetovalci Severne lige, SSK, Demokracne zveze in SKP so v skupni izjavi obsojili županovo početje rekoc, da so svetovalska vprašanja edino sredstvo, ki jih imajo na razpologo za demokratično nadzorstvo nad delom uprave. Staffieri je po njihovem mnenju odgovoren za neupravičeno odlozitev ponedeljkove seje. Za odlozitev zasedanja so glasovali predstavniki MSI in LpT; socialisti, liberalci in demokristjani so se vzdržali, vsi ostali so bili proti, nekateri pa so pred glasanjem zapustili dvorano.

Odborniki, ki so se izrekli za odlozitev, so svoje zadržanje utemeljili s tem, da je uprava ze namenila skoraj dve uri vprašanjem in interpelacijam, "skupščina pa se mora ukvarjati tudi z upravnimi zadevami". V petek zvečer bo Staffierijev odbor najbrž predložil tudi občinski proračun in triletni razvojni plan. (S.T.)

ŠOLSTVO / SLOVENSKI VIŠJI SREDNJI ŠOLI STA BILI PREPOTREBNI POPRAVIL

Pokrajina odobrila prispevek 430 milijonov lir za ureditev poslopij zavoda Zois in liceja Prešeren

Šolski poslopj bodo ogradili in prepleskali - 40 milijonov oddelku za geometre za opremo kabinetov za fiziko in

MARJAN KEMPERLE

nice pri Sv. Ivanu.

Ravnatelj zavoda Zois Ivan Cernic nam je včeraj na kratko razčlenil dela, ki jih bodo opravili z odobrenim denarjem. Kakih 150 milijonov lir je predvidenih za ograditev solskega poslopja liceja Prešeren in zavoda Zois. Doslej je bil namrec dostop do poslopj sila lahek, brez vsake pregrade. Do lanskega februarja je zivel v poslopju hisnik, ki je tudi pazil za morebitne nezazelenelne obiske in goste. Po njegovi upokojitvi Pokrajina ni smatrala za potrebno, da bi ga nadomestila z drugim. Od takrat je tudi varnost v poslopih po končanem pouku mnogo

bolj vprašljiva. V obeh solah imajo namrec sila dragocene instrumente, naprave in racunalnike in res skoda bi bilo, ako bi se soli kar cez noc znasli brez njih. Ograja je torej prepotrebn.

Prav tako sta obe poslopj potrebni prepleskanja. Poslopje zavoda Zois po odprtju se niso popolnoma na novo prepleskali. Pokrajinski uslužbenci so se dvakrat (leta 1983 in leta 1989) omejili na prepleskanje napisov z zaljivkami, s katerimi so desničarski packoni popackali vhod v poslopje.

Nadalje bodo s pokrajinskimi prispevkom popravili stopnišce na

dvorišču, ki vodi do poslopja. S teh stopnic so pred casom odstranili popokane plošce. Stopnišce sedaj je res manj nevarno, vsekakor pa ga je treba popraviti.

Sto milijonov je nese, ki je predviden za dokončno preureditev električne napeljave na zavodu Zois. S preureditvijo napeljave so ze začeli pred casom, saj je bilo treba električno omrežje prilagoditi poostrenim varnostnim predpisom, a so nato dela prekinili zaradi pomanjkanja sredstev.

S prispevkom Pokrajine bodo prisli na svoj racun tudi geometri: 40 milijonov lir je namrec namenjenih za opremo kabinetov za fiziko in kemijo.

Poslopje trgovskega tehničnega zavoda Žiga Zois (foto Krizmančič)

ŽEPAR / PO SLIKOVITEM ZASLEDOVANJU

Zasluzen aplavz za policista

Agenti sta v nekaj sekundah onesposobila hrvaškega tatičca

Ukrepi, ki jih je predvčerajšnjim podvezla trzaska kvestura, da gre za kakega tatu, in hipoma ukrepala: agent-sopotnik je takoj skočil iz avtomobila in stekel za mladenicem, medtem ko je voznik na ves plin kar sredi ceste obrnil vozilo in z vključeno sireno zdrvel proti zlikovcu.

Po kakih 400 metrov zasledovanja je vozniku uspelo ustaviti policijski avto pred brezecim moskim, skoraj istocasnno pa ga je agent, ki je stekel za njim, dohitel in onesposobil.

Ko so mimoidoci videli, kaj se je dogodilo in doumeli, da je slo za aretacijo zeparja, so agenta nagradili s spontanim aplavzom. Moza postavbe sta medtem nadaljevala svoje delo. Pri mladenicu sta nasla torbico z dokumenti in denarnico, ki jo je zepar, 20-letni hrvaški državljani Andrea Skaron le kako minuto prej ukradel slovenskemu državljanu Radku Barkucinu.

V denarnici je bilo 770 tisoč lir in 500 dinarjev. Policista sta odpeljala rokohitca na kvesturo, nato pa v koronejski zapor.

Lokalno casopisje je objavilo vrsto novosti, ki jih predvidevajo na trzaski kvesturi, da bi zagotovili prisotnost policijskih organov na teritoriju, predvsem v zvezi s preventivnimi ukrepi proti tatvinam in ropom, ki se pojavljajo tudi pri nas v vse vecjem številu.

Včeraj smo po osebni izkušnji ugotavljali, kako potrebni so tudi v našem mestu takšni poostreni ukrepi. V dopoldanskih urah smo se peljali v avtobusno stev. 29, ki vozi v Skedenj. Na razdalji od zadnje postaje

na Ul. Cesare Battisti do Goldonijevega trga smo bili priča kar dvem krajam. Dve starejši vozniči sta se naenkrat znasli brez svojih torbic, v katerih je ena imela v glavnem dokumente in le nekaj denarja, druga pa je imela v njej večjo vsoto denarja, ker je bila namenjena po nakupih.

Nihce v avtobusu ni videl nič nenavadnega, nihce ni opazil nikogar, ki bi na Goldonijevem trgu s sumljivo naglico izstopil iz avtobusa. Okradenki sta seveda izstopili s trdnim namenom, da prijavita tatvino

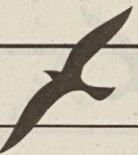
policiji. Malo kasneje smo bili priča drugemu, prav tako zelo zaskrbljujočemu dogodku. V Ul. Pascoli, kjer ima sedež dom za ostarele, smo naleteli na starejšo žensko, ki je stala pred postnim uradom in nas prosila pomoči. »Komaj sem stopila iz urada, se mi je približal mladi moski, ki je rekel, da mi bo pomagal cez cesto. Ko pa sva prišla na drugo stran, mi je strgal iz rok torbico, v kateri sem imela svojo zadnjo pokojnino in se hitro oddaljil. Kaj naj

sedaj napravim,« nas je vsa v solzah sprasevala. Ukrepi, ki jih je tukajšnja kvestura sprejela, so torej vec kot utemeljeni. Morda bi bilo potrebno poostriti službo tudi v sami notranjosti avtobusov, v katerih se ponavadi vedno gnete veliko potnikov, kar prav gotovo olajša delo tatovom. Prav tako bo dobrodosla služba pred ustanovami, kjer prejemajo starejše osebe svoje pokojnine. Ze sama včerajšnja dva dogodka sta v tem pogledu dovolj zgovorna in pomenljiva. (N.L.)

PRIČEVANJE / ČRNA KRONIKA V TRSTU

Vsakodnevni primeri ropanja ostarelih ljudi utemeljujejo sprejete ukrepe varnostnih organov

Vsakodnevni primeri ropanja ostarelih ljudi utemeljujejo sprejete ukrepe varnostnih organov

DSI / FILMSKI VEČER

Kavarna Astoria

Po predvajanju pogovor
z Žarkom Petanom

Prireditelji večerov v Društvu slovenskih izobražencev so v ponedeljek pripravili prijeten filmski večer. Predvajali so film »Kavarna Astoria«, ki je nastal po romanu Zarka Petana in je bil posnet leta 1988. Ob koncu večera je bil tudi pogovor z avtorjem. Petan je opisal ozadje nastanka filma »Kavarna Astoria« ter povedal nekaj zanimivih anekdot in zgodb, o katerem delo pripoveduje. Film je postavljen v Maribor in je, kot je povedal sam avtor, »prikaz vojne brez vojnih prizorov, vojne, ki jo je bilo cutiti že v 40. letih«.

»Kavarna Astoria« je bila predstavljena že na desetih mednarodnih filmskih festivalih in je bila povsod deležna priznanja, razen v Sloveniji. Delo je spetno zreziral Jože Pogacnik, posnela pa ga je kinematografska hiša Viba film.

Zarko Petan je v pogovoru s poslušalci predvsem poudaril, da ne gre za avtobiografsko zgodbo, čeprav je snov zanjo črpal prav iz svojih mladih let (Kavarna Astoria je bila pred vojno last družine Petan - op. ur.). »V tem delu sem združil svoje spomine in spomine drugih,« je med drugim dejal in poudaril, da gre predvsem za zgodbo

Zarko Petan

mladega cloveka, ki pride v kolesje neke ideologije. Namen tega filma je tudi odkrivanje preteklosti, da bi se iz nje učili za boljso prihodnost, je se poudaril gost DSI. Tu ne gre za revansizem, je se dejal Zarko Petan, ampak za potrebo po očiščenju, po tem da ljudje prevzamejo moralno odgovornost za stvari, ki so se dogajale v tistem času; pot do osebne svobode pa nujno vodi mimo tega dejanja. (hj)

PRIREDITVE / NEKAJ MISLI O KONCERTU V MIELI

S kitaro gradimo složnost in sožitje

Slovenski in italijanski glasbeniki dali zgled
za boljše sodelovanje v nestrpnem mestu

DAMIANA OTA

S petkovim koncertom avtorske rock glasbe je mimo že drugo srečanje iz niza Vec glasov, eno mesto, ki ga Zveza slovenskih kulturnih društev ponuja kot zanimivo »alternativo« jesenskim kulturnim dogodkom v našem mestu. Tudi petkov Rockkompot je odražal željo prirediteljev - z Zvezo slovenskih kulturnih društev je tokrat sodelovalo združenje Anagumba - da se začnejo združevati misli in moči za vzpostavljanje drugačnih, boljših odnosov med Tržancami.

Jasno se je ta misel zrcalila na odru gledališča Miela, na katerem so se vrstili mladi slovenski in italijanski glasbeniki. Koncert je otvoril slovenski zamejski Ivo Tul, kantavtor, ki je z Albertom Calligarijem pobudnik zamisli tega dogodka. Nastopil je skupino, ki jo sestavljajo se basist Fabio Neri, harmonikar Maurizio Marchesich, pevki skupine Taigà Marinka Pockaj in Raffaella Noto. Taigà so se v popolni zasedbi (poleg omenjenih so se kitarist Giancarlo Travani, tolkalist Bruno Meriglioli in basist Fabio Penzo) predstavili občinstvu v tretjem delu kon-

certa in ga tudi učinkovito kronali. Skupina The Blackbirds iz Kriza pa je s svojimi italijanskimi in slovenskimi narečnimi pesmimi »povezala« začetek in konec Rockkompota. Andrej Košuta (kitara), Paolo De Lorenzi (bas), brata Igor (glas) in Marjan Gustinčič (tolkala) so občinstvo »presenetili« svojo rock glasbo v pristnem kriskem narečju.

Glasbeni dogodek je torej v svoji vsebinski zamisli dosegel zelo dober ucinkek. Nastopajoci so uspeli ustvariti živahen in »poln« večer, preplavili so dvorano z zvoki in ritmi, ki presegajo običajna pravila tradicionalne prireditvene dejavnosti, na katero smo sicer vajeni v naših krogih. Po zaslugi trinajstih tržaskih glasbenikov so v skoraj dveh urah koncerta prisle do izraza misli, ustvarjalna sposobnost, izvirnost in domisljija, v katerih se lahko upravičeno prepozna naprednejši del našega mesta.

Posebej je slo za novost in izziv na organizacijski ravni: za to priloznost sta združili moči dve sorodni, a kljub temu precej različni kulturni organizaciji tržaske civil-

ne družbe. Zveza slovenskih kulturnih društev in združenje Anagumba sta uresnicili skupno dejanje ob želji in prepricanju, da je iskanje skupnih poti za izhod iz začaranega kroga zaprtosti že nujno. V vzdušju mesta, v katerem se je soočenje med večinskim in manjšinskim narodom v zadnjih casih se nevarno zaostri, v katerem besede strpnost, razumevanje, medsebojno spoštovanje in sožitje izgubljajo vsak dan bolj svojo vrednost in v katerem so stopile na plan mrčasnje neofasistične sile, ki izkoriščajo sibiho vladajočega političnega in upravnega razreda ter nekatere zunanje okoliščine za netenje nove mrznje, pomeni prizadevanje Zveze slovenskih kulturnih društev in združenja Anagumba drzno - tudi tvegano - a vsekakor pogumno izbiro. Delna odsotnost občinstva na petkovem Rockkompotu lahko pomeni le delno zani-manje za tovrstne pobude. Zadovoljstvo, ki so ga prisotni izrazili ob izhodu iz dvorane, pa vliva drobno upanje, da trud ni bil povsem zaman in da bo sicer dolgoročno morda le obrodil socni sad.

KINO

ARISTON - 17.45, 22.15 »Arma letale 3« r. Richard Donner, i. Mel Gibson, Danny Glover.

EXCELSIOR - 18.20, 22.15 »Anni novanta«, i. Ezio Greggio, Christian De Sica in Massimo Boldi.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 22.00 »Mariti e mogli«, r. Woody Allen, i. Blithe Danner in Mia Farrow.

NAZIONALE I - 15.45, 17.50, 20.00, 22.15 »Pomodori verdi fritti alla fermata del treno«, i. Katty Bates, Jessica Tandy.

NAZIONALE II - 15.45 22.15 »Buco profondo«, Moana Pozzi, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE III - 15.45, 22.15 »Basic instinct«, r. Paul Verhoeve, i. Michael Douglas in Sharon Stone.

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 »Doppia personalità«, r. Brian de Palma, i. J. Lithgow, L. Davidovich.

GRATTACIELO - 18.00-20.00-22.00 »Il principe delle donne«, i. Eddie Murphy.

MIGNON - 17.00, 22.00 »La città della gioia«, i. Patrick Swayze.

EDEN - 15.30, 22.10 »Alto godimento« porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.15, 18.10, 20.10, 22.10 »Giochi di potere«, i. Harrison Ford.

LUMIERE - 17.00, 19.30, 22.00 »Il tagliaerbe«, i. Jeff Fahey, Pierce Brosnan.

ALCIONE - 17.00, 18.30, 20.00, 22.00 »Il giardino dei Finzi Contini«, i. Lino Capolicchio, Helmut Berger, Dominique Sanda in Fabio Testi

RADIO - 15.30, 21.30 »Accoppiamenti di ragazze viziose«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA,
18. novembra 1992
ROMAN

Sonce vzide ob 7.09
in zatone ob 16.31 -
Dolžina dneva 9.22 -
Luna vzide ob 0.01 in
zatone ob 13.03.

Jutri, CETRTEK,
19. novembra 1992
NARSEJ

VREME VČERAJ:
temperatura zraka 13,8
stopinje, zračni tlak
997,5 mb pada, brezve-
trje, vlaga 74-odstotna,
nebo oblačno, morje skoraj
mirno, temperatura
morja 15,9 stopinje.

PLIMOVANJE
DANES: ob 4.32 najvišja
35 cm, ob 11.30 najnižja
-16 cm, ob 16.37 najvišja
5 cm, ob 22.22 najnižja
-26 cm.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE:
Caterina Fischetti,
Francesca Muggeo, Irene
Rizzo, Stefania Cingerla,
Celeste Molaro in
Roberto Rauber.

UMRLI SO: 83-letni
Giordano Zacchigna, 76-
letna Giulia Vivoda vd.
Medizza, 76-letna Maria
Gianelli vd. Morrone,
69-letna Lola De Nardo,
83-letni Carlo Turel, 95-
letni Giovanni Posar, 77-
letni Mario Savi, 66-
letni Ferruccio Marcato,
63-letni Livio Nodari,
71-letni Duilio Delise,
81-letna Marta Suban in
80-letni Giuseppe
Stocca.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 16. do
nedelje, 22. novembra
1992
Normalen urnik
lekarn: od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00
Ul. Baiaumonti 50 (tel.
812325), Trg Gioberti 8 -
sv. Ivan (tel. 54393),
Milje - Mazzinijev drevored
1 (tel. 271124).

SESLJAN (tel. 414068)
- samo po telefonu za
nujne primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30
Ul. Baiaumonti 50, Trg
Gioberti 50 - sv. Ivan,
Trg Oberdan 2, Milje -
Mazzinijev drevored 1.

SESLJAN (tel. 414068)
- samo po telefonu za
nujne primere.

Nocna služba
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Trg Oberdan 2 (tel.
364928).

Za dostavljanje zdravi-
la na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije
KZE

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba
Nocna služba od 20.
do 8. ure, tel. 7761,
predpraznična od 14. do
20. ure in praznična od
8. do 20. ure.

OBVESTILA

FILATELISTI-
ZACETNIKI, revija Skrat
vas vabi v soboto, 21. t. m.,
ob 17. uri na sestanek
v prostore
Narodni ulici 126, I. nadstropje,
na Opcinah.
ZSKD vabi svoje člane
in predsednika društev,
da se danes, 18. t. m., ob
20. uri udeležijo seje
glavnega odbora, ki bo v
Kulturnem domu v
Sovodnjah (Gorica).

SKD VIGRED iz
Sempolaja obvešča, da je
se nekaj prostih mest za
plesni tečaj, ki se začne
danes, ob 19.45.

SKD CEROVLJE-
MAVHNJE obvešča vse
pridne otroke, da nas bo
obiskal sv. Miklavž v
soboto, 5. decembra, ob
18. uri na osnovni soli
Miroslav Vilhar v
Cervoljah. Angelčki
bodo zbiral darila v
ponedeljek, 30. t. m., od
20.30 dalje na društvenem
sedezu v
Mavhinhah in v petek, 4.
decembra, ob 18. do 21.
ure v OS v Cervoljah.
Pohitite po darila!

PRIREDITVE

SKD TABOR - Opcine
- Prosvetni dom. Na
ogled je fotografska razstava
"Ze 500 let...
Clovekove pravice domorodcev
ob 500-letnici odkritja Amerik".
Ogledi ob delavnikih od 16. do
19. ure do 17. t. m.

SKD TABOR -
Opcinska glasbena
srečanja. V nedeljo, 22. t. m.,
ob 10. uri bo v Prosvetnem domu
na Opcinah koncert ruskega
dua VIKTOR KULESHOV
(violina) in ALEKSANDER
BERLIN (viola). Na sporedu
Mozart, Rolla, Pleiell, Boccherini,
Kallos, Händel, Dvarinov in
Schnitke. Vljudno vabljeni vsi
ljubitelji glabe.

GLASBENA MATICA
Trst vabi na poimenovanje
sole po skladatelju Mariju
Kogoju, ki bo v soboto, 21. t. m.,
ob 18.30 v prostorih
Glasbene matice, Ul. R.
Manna 29 v Trstu.

BRISCIKI - V galeriji
Pavla Hrovatina je na ogled
razstava umetnin in obrti iz
kraskega kamna. Urnik: vsak dan,
razen ponedeljka, od 11.30 do
19.00.

M L A D I N S K I
KROZEK DOLINA vabi v
nedeljo, 22. t. m., ob 16. uri
na otvoritev spominske
plošče pokojnemu župniku
Albinu Grmeku. Na proslavi
bodo sodelovali MPZ
Valentin Vodnik in osnovnosolci
OS P. Voranc.

SKD BARKOVLJE, Ul.
Cerreto 12, prireja v
nedeljo, 22. t. m., ob 16.

uri predstavitev knjige
Ljube Smotlak
»Sprehodi po Trstu«. O
knjigi bo spregovoril prof.
Vinko Beličič. Večer bo
popelstila Trobilna skupina
ricmanske godbe. Katarina
Jeretin pa bo razstavila
svoje ročno barvane svilene
rute. Napovedovalka Sandra
Poljsak.

SLOVENSKO PLAINSKO
DRUSTVO TRST prireja
jutri, 19. t. m., ob 20.30 v
Gregorčičevi dvorani v
Ul. sv. Franciska 20, pred-
davanje prof. Katje Kalc:
Island dezela ognja, ledu in
vode - s predvajanjem
barvnih diapozitivov o
potovanju po izredno
zanimivi deželi. Vabljeni!

SLOVENSKI KULTURNI
KLUB, Ul. Donizetti 3, vabi v
soboto, 21. t. m., ob 18.30,
na večer s naslovom VOJNE
GROZOTE OD BLIZU. Pred-
dal bo Walter Šker, posebni
dopisnik z vojnega območja na
Balkanu.

IZLETI

KLUB PRIJATELJSTVA vabi na izlet v
Passariano - Vilo Manin
na ogled razstave evropskih
dragocenosti »Ori e tesori d'Europa«, v
torek, 24. t. m. Vpisovanje
do 20. t. m. v trgovini Fortunato
v Ul. Paganini 2 v Trstu, kjer
boste dobili potrebna
navodila.

S I N D I K A T UPOKOJENCEV
SPIGIL iz Devina-Nabrežine,
v sodelovanju s turistično
agencijo Nord-Est prireja v
torek, 8. decembra izlet na
kmetijo s kmečkim turizmom
Old River v kraju Chiesa Nuova
sul Piave. Informacije na tel.
st. 200007 ali 200036.

KMECKA ZVEZA v sodelovanju
s Krutom prireja za svoje
članstvo sedemdnevno bivanje
v Smarjškem Toplicah in v
Dolenjskih Toplicah od 28. t. m.
do 5. decembra letos. Vpisovanje
in informacije na sedežu
KRUTA v Trstu, Ul. Cicerone
8/B, tel. 360324.

ŠOLSKE VESTI
GLASBENA MATICA obvešča,
da se bo začel danes, 18. t. m.,
ob 16. uri v Prosvetnem domu
na Opcinah in ob 17.30 v
Gregorčičevi dvorani v Trstu,
Ul. sv. Franciska 20, tečaj
predsolske glasbene vzgoje.

MALI OGLASI

NUDIM lekcije iz matematike
in fizike za višje sole. Tel. na st.
43176.

UNIVERZITETNA študentka
nudi lekcije iz anglescine, tel.
229234.

KEMIJSKI inženir nudi lekcije
iz matematike, fizike in kemije.
Tel. na st. 229234.

OSMICA je v Dolini pri Mariu
Zerjalu.

OSMICO je odprl Milic v Zagradcu.

OSMICO je odprl Usaj iz Nabrežine.

GARDEROBNO omaro, visoko 250 cm, 5
vrat, skoraj novo, prodam.
Tel. na st. 229347.

PODARIM dvomesečno
živahno psicko male rasti.
Tel. na st. 200865 vsak dan od 15.
do 16. ure.

KUPIM samostojno hišo z
vrtom na Opcinah, pri Sv. Ivanu
ali Kjadinu. Tel. na st. 722872.

TPPZ PINKO TOMAŽIČ

V petek, 20. t. m., ob 20.30
bomo v Partizanskem domu v
Bazovici imeli generalko za
nastop v Postojni, ki bo
naslednji dan, v soboto, 21.
t. m. Iz Bazovice bo avtobus
odpeljal ob 15.30.

OBRTNIK vgrajuje
blindirana vrata v teku
dneva za od 1.400.000 lir
dalje. Tel. v večernih
urah na st. (040) 228834.

MLAD PAR isče v
najem majhno hišo ali
stanovanje v enem
izmed naslednjih krajev:
Stivanu, Trzicu, Ronkah
in Starancanu. Tel. na st.
229234.

DIPLOMIRANA PRAVAJALKA
Mirjam Levstik opravlja strokovne
in poslovne prevode v/
iz nemščine, italijanske
in slovenscine. Instruira
nemščino, italijanscino in
slovenscino na vseh stopnjah.
Možen je individualni ali
skupinski pouk. Profesionalen
pristop, zajemčen uspeh.
T e l e f o n / F a x 0481/522250.

GOSPA nudi pomoč pri
negi otrok, po možnosti
na območju Krasa. Tel. na st.
251002.

PROSTORE primerne za
ambulanto ali urade, v
srediscu Nabrežine dajem
v najem. Tel. v večernih
urah na st. 823293.

KUHINJSKO opremo, malo
omaro, veliko omaro, mizo
in tri stolice dobis samo za tri
kokoši. Tel. na st. (040) 211061.

NUJNO iscem varusko trikrat
tedensko v popoldanskih
urah. Zglasite se na tel. st.
228005 ob večernih urah.

POLAGAMO vse vrste perlin
(lesene obloge) stenske in
stropne. Telefon (003865) 54207.

GOSPA srednjih let nudi
delo v pisarni (komercialna,
trgovina), znanje nemščine,
italijanscine, slovenscine; pa
tudi v gospodinjstvu (pomoč
ostarelim - tudi ponoči -
otrokom in družini). Honorarno
- part-time. Tel. večer na st.
(040) 274995 - Marta.

PRODAM dva sivalna stroja
singer v dobrem stanju. Tel. na
st. 228547.

LJUBITELJU zivali podarim
dva mlada psicka. Tel. na st.
911198.

UGODNO prodam elektricne
orgle elka model capri 101 za
zacetnike. Tel. na st. 200150.

PRISPEVKI

V spomin na dragega Justa
Coljo darujejo svakinja Ivanka
ter nečakinja Alenka in Dorica
50.000 lir za Slovensko
dobrodelno drustvo in 50.000
lir za Knjižnico Pinko Tomazič
in tovarisi.

GLASBENA MATICA TRST

Koncertna abonmajska sezona 1992/93

v soboto, 21. novembra, ob 20.30 v gledališču Miela, Trg Duca degli Abruzzi 3

ZBOROVSKI POKLON KOGOJU

Zbor »Jacobus Gallus« Trst

Dirigent: Stojan Kuret

Scenska glasba V kraljestvu palčkov, otroški, dekliški in mešani zbori Marija Kogoj

V petek, 20. t. m., ob 20.30
bomo v Partizanskem domu v
Bazovici imeli generalko za
nastop v Postojni, ki bo
naslednji dan, v soboto, 21.
t. m. Iz Bazovice bo avtobus
odpeljal ob 15.30.

OKROGLA MIZA / POBUDA KROŽKA V. ŠČEK

Novosti v mednarodnem pravu glede varstva narodnih manjšin

Krozek za družbena vprašanja
Virgil Šček iz Trsta bo priredil v torek,
24. novembra, zanimivo okroglo
mizo o novostih v mednarodnem
pravu glede varstva narodnih
manjšin. Tema je nadvse
zanimiva zlasti v trenutku,
ko se veliko govori o redefiniciji
Osimskih sporazumov in seveda v
tem okviru o zaščiti manjšin
ob italijansko slovenski meji.
Za to priloznost je krozek povabil
nekaj uglednih gostov.

Nekdanji dolgoletni senator
Juznotirolske ljudske stranke
dr. Karl Mitterdorfer bo kot pred-

sednik Federalisticne unije
evropskih narodnostnih
skupnosti predstavil predlog
mednarodne konvencije o
temeljnih pravicah narodnih
manjšin v Evropi, ki obsega
najnovejša dolocila, ki danes
sodijo v »evropski standard«
zaščite.

Sodelavka Wirtschafs-
Sozialinstituta iz Bocna dr.
Nicoletta Bucher bo predstavila
najnovejšo mednarodno
listino o manjšinskih pravicah.
Dr. Rudi Vouk, ki za Narodni
svet koroskih Slovencev
preučuje to problematiko,
pa bo spregovoril o tem,

kako v posameznih državah
zagotavljajo zastopstvo
manjšin v izvoljenih zakonodajnih
in upravnih telesih.

Deželni tajnik Slovenske
skupnosti Ivo Jevnikar bo opozoril
na to, kako se pri nas soocamo s
to problematiko, večer pa bo
vodil predsednik Krozka za
družbena vprašanja Virgil Šček,
dr. Rafko Dolhar.

Referati in razprava bodo v
italijanscini in slovenscini.
Okrogla miza bo v torek, 24. novembra,
ob 18.30 v Peterlinovi dvorani v ul.
Donizetti 3 v Trstu.

VERDI / DUHOVNI KONCERTI

Bach in Cherubini v petek v cerkvi sv. Franciška

Prihodnji petkov koncert
gledališča Verdi bo posvečen
florentinskemu skladatelju iz
Napoleonovega casa Luigiju
Cherubiniju, avtorju tragedij in
patetičnih oper, kot je na primer
Medeja, katere oblikovna lepota
ponazarja v glasbi klasicizem
Canove in Donatella. V cerkvi sv.
Franciška bomo v petek, 20.
novembra, ob 21. uri lahko
prisluhnili eni od njegovih
najboljših nabožnih skladb, to je
Requiemu za orkester in mešani
zbor, ki ga je napisal leta 1816.

Petkov koncert sodi v

niz »duhovnih koncertov«
tržaskega Verdija. Vodil ga bo
madžarski dirigent Carl Malleš,
ki se je v sorazmerno kratkem
casu močno priljubil tržaskim
ljubiteljem klasične glabe in ki mu
je bila poverjena naloga, da bo
vodil koncert ob otvoritvi
dvorane Tripčevih kot
časasnega sedeža koncertnih
dejavnosti občinske opernega
gledališča. Pred Cherubinijevim
Requiemom bosta zbor in
orkester tržaskega Verdija
izvajala se Bachovo skladbo
Preludio e fuga (Sant Anna).

NOVICE

Občina Gradišče
profi razizmu

Obcinska uprava v Gradišču je v sodelovanju z židovsko skupnostjo v Trstu dala pobudo za enotno manifestacijo proti vsem oblikam rasnega razlikovanja in sovražstva in se posebej proti pojavom antisemitizma. Manifestacija bo 25. t.m. Pred židovskim pokopališčem bodo ves dan prisotni uradni predstavniki občinske uprave z izpostavljenim občinskim praporom. Tu bodo pripravili tudi vpisno knjigo, kamor naj bi se vpisali vsi, ki bodo ta dan obiskali židovsko pokopališče. Zvečer bo od pokopališča do zupanstva pohod z baklami. Obcinska uprava vabi predstavnike strank in združenj, ki soglašajo s pobudo, naj to čimprej sporočijo tajništvu občine, tel. 960560, vsak dan od 7.30 do 13.30.

Goriški hranilnici
"Oscar za prozornost"

Goriška hranilnica je tretjič zapored prejela priznanje "Oscar za prozornost", ki ga razpisuje glasilo "Giornale della banca". Tako kot že v prejšnjih dveh poslovnih obdobjih je goriški zavod prejel to priznanje za obracun 1991. Zanimivo je, da si vseh trikrat deli prvo mesto skupaj z Banco di Sardegna. Priznanje podeljujejo na osnovi lestvice, ki jo pripravljajo člani Vsehrzavne zveze finančnih analistov in izvedenci družbe Rating. Letos so vzeli v postev 245 denarnih zavodov, od teh pa so ocenili 190. Predsednik Goriške hranilnice dr. Antonio Tripani je sprejel z velikim zadovoljstvom vest o priznanju in ocenil, da upravičeno nagrajuje strokovnost in korektnost v upravljanju banke.

Predavanje o Tibetu

V dvorani Večnamenskega socialnega centra v Ul. Baiamonti v Gorici bo noč ob 20.30 predavanje na temo Tibet srce Azije. Govorila bosta Malvina Savio iz centra za tibetansko kulturo Sakya iz Trsta, in ravnatelj združenja Italija-Azija Fabrizio Battista. Večer pripraj kulturni krožek Natura v sodelovanju z občinsko upravo.

Nesreča na mostu

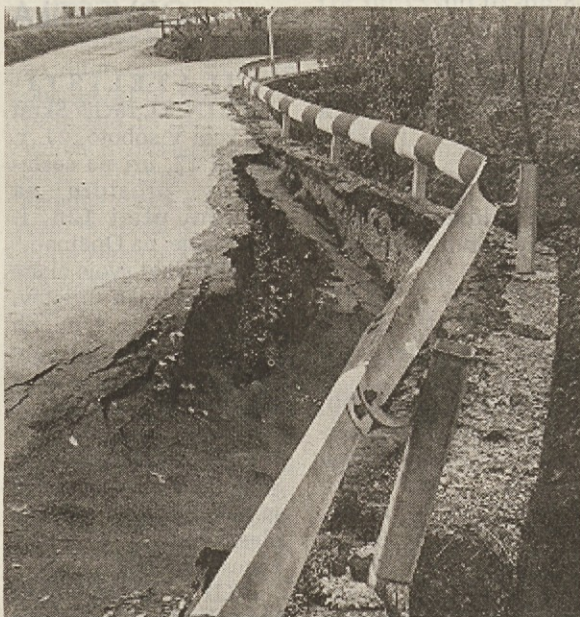
Vremenska ujma je včeraj posredno bila kriva, da se je moral 74-letni Luigi Spessot iz Gradišča, Ul. Galilei 25, zateči po zdravniško pomoč v bolnišnico. Mozakar je včeraj dopoldne skupaj z desetimi radovednežev opazoval pobesnelo Socu z mostu v Zagraju. Stopil je s pločnika prav v hipu, ko je mimo peljal avto. Spessota so v bolnišnici zaradi zloma pisali ter udarcev sprejeli na 40-dnevno zdravljenje.

Pri Vilešu se je včeraj zjutraj ponesrečil 32-letni David Lestan iz Sempetra, ki je sam zavozil s ceste. Dobil je udarec v glavo in druge poškodbe. Zdravi se v Sempetru.

POPLAVE / STANJE NA GORIŠKEM SE POSTOPOMA NORMALIZIRA

Višina vode v rekah spet upada
obenem pa rastejo polemike

Kdo je odgovoren za dolgoletno odlašanje pri urejanju hudournika Birše?

MARKO MARINCIC

Zacasna prekinitev dežja včeraj ponoci in dopoldne je bistveno izboljšala stanje v poplavljenih krajih na Goriškem. Hudournik Birša se je spet umaknil v strugo, za seboj pa je pustil blato in razdejane od Koprivnega do Fratte pri Romansu. V vseh prizadetih občinah so včeraj odpravljali posledice poplave (samo gasilci so opravili več kot sto posegov) in ocenjevali škodo, za katero bodo zaprosili za izredno pomoč.

Tudi v Soki in Vipavi je višina vode začela včeraj ponoci počasi upadati. Največji pretok so na Soki izmerili približno ob enih ponoči, ko je pri Gradišču voda dosegla 4,97 m višine. Ko bi narasla le še pol metra, bi prišlo do katastrofalne poplave. Včeraj dopoldne je na srečo višina upadla na 4,30 m, popoldne pa že na 3,80. Vipava je pri Sovodnjih poldnevi ob 22. uri dosegla 5,24 m in poplavlila nižje predele ob strugi, včeraj pa je že upadla na 4,27 m. Nacelnica Genio Civile inž. Maria Giovanna Piva nam je povedala, da stanje ni več zaskrbljujoče.

Razmere so se včeraj izboljšale tudi na cestah.

Prevozni sta bili državni cesti proti Gradišču in Vidmu, z nekaj težavami zaradi blata tudi druge medkrajevne ceste. Zjutraj sta se bili zaprti pokrajinski cesti Fratta-Romans in Sovodnje-Zagaj (pri Zdravscinah) jo je poldnevi poplavlila Soc, vendar se je stanje nato normaliziralo.

Velik usad ogroža 50 do 80 m ceste Oslavje-Steverjan na Sovenci. Promet so preusmerili. Pokrajinski tehniki so nam povedali, da so že pred dvema letoma opozorili civilno zaščito na ta usad, ki se je sedaj nevarno povečal. Usad si je včeraj ogledala komi-

sija tehnikov deželne civilne zaščite: za popravilo bodo sedaj potrebne težke stotine milijonov lir.

Poleg te je poplava pustila za seboj tudi polemiko o ureditvi Birše. Hudournik je podobno poplavo povzročil že 2. julija 1980. Minilo je 12 let, naredili pa se niso ničesar. Pokrajina je z milijardo lir deželne prispevka (že obljubljena je se ena milijarda) pripravila nacrt za ureditev manjšega dela struge pri Koprivnem. Nacrt, ki je predvideval obilno uporabo betona, so zamrzili iz naravovarstvenih razlogov in ga spre-

minjajo. Vsekakor pa ta poseg se ne bo resil problemov. Problem je tudi vzdrževanje namakalnih kanalov na Prevalu, ki se je te dni spremenil v pravcato jezero, vendar pristojni konzorcij menda nima denarja. Genio Civile, ki bi moral skrbeti za strugo Birše (ponekod rastejo v njej celo drevesa) je uredil strugo pri Marianu, za potrebna dela v Koprivnem in Romansu pa je po zadnjem finančnem zakonu zmanjkal denar.

Na slikah (foto Studio Reportage) levo zgoraj: ponoci ob Soci v Gradišču; spodaj: usad na cesti proti Steverjanu; desno: Vipava pri Rupi.

SSK / POKRAJINSKO TAJNIŠTVO

Podpora Jevnikarju
le do izteka mandata

V deželni svet naj gre nato Goričan

V Gorici se je na pobudo tajnika Hadrijana Corsija sestalo pokrajinsko tajništvo SSK in sprejelo na znanje odstop deželnega poslanca Bojana Brezgarja, ki je prevzel druge poklicne dolžnosti. "Tajništvo cuti dolžnost," beremo v tiskovnem poročilu s seje, "da se mu zahvali za vse delo, ki ga je opravil v vseh teh letih političnega udejstvovanja, posebno se, ker je vnesel v življenje naše stranke nove pojme organiziranega in stvarnega dela. Ni dvoma, da bo se nadalje, kljub profesionalni obremenitvi, v stranki sodeloval in ji pomagal."

Brez posebnega navdušenja pa je goriško pokrajinsko tajništvo

SSk sprejelo zamenjavo deželnega svetovaleca s prvim neizvoljenim, t.j. z deželnim tajnikom Ivom Jevnikarjem. Nekateri člani tajništva so namreč izrazili mnenje, da bi vendarle bilo potrebno, da bi tudi Goričan zasedel poslansko mesto v deželni skupščini. Prevladalo je sicer spravičljivejši stališče, pri čemer je večina članov menila, da jim težavna in skoraj predvolilna situacija, narekuje strpnost, solidarnost in vzajemnost. Vsekakor pa so poudarili, bo goriški del stranke poskrbel, da bo v naslednji mandatni dobi prišlo do potrebne zamenjave. Dotlej pa "bo novi deželni svetovalec Jevnikar, ki uživa veliko solidarnost tako naših

volivcev kakor strankinih struktur deležen vse podpore goriškega dela stranke. To se posebno ker prevzema odgovorno upravno mesto v sila težki in zapleteni politični stvarnosti", se še reče v sporočilu za tisk.

Tajništvo je se obravnavalo splošno politično in mednarodno stanje s posebnim vidikom na odnose med Italijo in Slovenijo in na Osimske sporazume, ki so v teh dneh predmet zolčnih razprav SSK ugotavlja, da so na Goriškem politiki bolj umirjeni in realni.

Zato stranka podpira teznje po mirnem in vzajemnem reševanju teh zadev in zamisel o odprtju Osimske proste cone na Goriškem.

NAPISI / SOLIDARNOST

Skupnost naj
obsodi mržnjo

Težka preizkušnja za vse

Naloga celotne skupnosti je ne samo izražanje solidarnosti z dijaki slovenskih sol, ki so bili ponovno tarca grobih žalitev, ampak je treba osamiti in onespobiti zarišca nacionalistične nestrpnosti, piše v sporočilu občinskega komiteja DSL v Gorici.

V petek ponoci so običajni neznanci, kakor smo poročali, pomazali ograjni zid solskega centra v Puccinijevi ulici. Dijaki slovenskih in italijanskih sol so v soboto dopoldne že odgovorili na provokacijo z manifestacijo proti razizmu.

"Napadi, tudi fizični, na pripadnike drugih narodov in narodnosti, na pripadnike židovskih in manjšinskih skupnosti, so pokazatelji hude

gospodarske, politične in kulturne krize v katero je zašla Evropa. Ti znaki nas vznemirjajo, saj pomenijo sibiitev demokracije in solidarnosti", je zapisano v stališču DSL.

Napis na zidu solskega centra se ni porodil iz mravnjaskih blodenj kakega posameznika. V mestu so tudi osebe, piše v sporočilu, ki pomagajo soustvarjati tako vzdušje. In prav pred kratkim smo v časopisih brali opozorila pred "nevarnostjo slovenizacije".

Tako ozracje in taki izpadi nas postavljajo pred težko preizkušnjo, saj ogrožajo vse tisto, kar je demokratična skupnost v desetletjih uspela zgraditi.

CECILIJANKA

Nastop
zborov
iz treh
dežel

Vsakoletna pevka prireditelj Cecilijanka, ki jo v Gorici prireja Zveza slovenske katoliške prosvete bo letos posvečena Vinku Vodopivcu in Mirku Fileju, ob 40., oziroma 30. obletnici njune smrti.

Revija bo v soboto, 21. in nedeljo, 22. t.m. v Katoliškem domu v Gorici. Na dveh koncertih bo nastopilo 21 zborov z Goriškega, Trzaskega, Slovenije in Koroskega.

V sobotnem delu bodo nastopili moski zbor iz Stmavra, mešani zbor Pod lipo iz Beneske Slovenije, moski zbor Jezero iz Doberdoba, pevška skupina Sovodnjska dekleta, mešani zbor PD Standrez, moski zbor Skala, Obirski zenski oktet, mešani zbor iz Vrtojbe, dekliski zbor Alenka iz Steverjana in mešani zbor Rupa-Pec.

V nedeljo popoldne bodo nastopili mešani zbor Lojze Bratuz, moski zbor Soca iz Nove Gorice, mešani zbor Bilje-Orehovlje-Miren, moski zbor Mirko Filej, Visarski kvintet iz Ukeve, mešani zbor Podgora, moski zbor Fantje izpod Grmade, pevski zbor iz Trbiza, mešani zbor Sedej iz Steverjana, dekliski zbor Devin in mešani zbor Hrast iz Doberdoba.

Ob koncu bo združen moski zbor, pod vodstvom Zdravka Klanjskega, zapel Vodopivceve Zabe.

SLOVENSKA

KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA
GORICA

samostojna nestrankarska demokratična
organizacija Slovencev v Italiji.

1. pokrajinski občni zbor

sobota, 21. novembra, ob 15. uri

Sejna dvorana Pokrajinskega sveta, Korzo Italia 55.

SKB BANKA D.D.

Obrestne mere deviznega varčevanja

za: -devizna sredstva občanov,
-devizne depozite in vpogled,
-nenamensko vezane devizne depozite in
-nenamensko vezane devizne depozite zodpovednim rokom

Valuta		Letne obrestne mere na devizna sredstva v %				
		na vpogled	vezana nad 1 mesec	vezana nad 3 mesece	vezana nad 6 mesecev	vezana nad 1 leto
Avstralski dolar	036 AUD	3,50	3,56	3,63	3,69	4,00
Avstrijski šiling	040 ATS	5,00	6,75	7,00	7,25	7,50
Belgijski frank	056 BEF	8,00	8,12	8,19	8,25	8,35
Kanadski dolar	124 CAD	3,25	3,31	3,37	3,44	4,00
Danska krona	208 DKK	9,65	9,75	9,85	10,00	10,10
Francoski frank	250 FRF	7,50	8,00	8,20	8,40	8,90
Nemška marka	280 DEM	5,00	6,75	7,00	7,25	7,50
Italijanska lira	380 ITL	9,00	13,00	13,25	13,50	13,75
Švedska krona	752 SEK	9,65	15,00	15,25	15,50	16,00
Švicarski frank	756 CHF	4,00	4,50	4,75	5,00	5,25
Angleški funt	826 GBP	6,00	7,00	7,20	7,30	7,50
Ameriški dolar	840 USD	2,00	2,50	2,60	2,70	2,90
Ostale valute		3,00	3,25	3,50	3,75	3,85

Najmanjši znesek vezave je DEM 500,00 ali protivrednost druge valute.

Pri vezavi deviznih sredstev:

- nad 20.000 DEM do 50.000 DEM se obrestna mera poveča za 0,13 odstotnih točk,

- nad 50.000 DEM do 100.000 DEM se obrestna mera poveča za 0,25 odstotnih točk,

- nad 100.000 DEM se obrestna mera poveča za 0,50 odstotnih točk.

Obrestna mera za depozite, 1 letom, je gibljiva; za vezave nad 1,3 in 6 mesecev pa fiksna.

Navedene obrestne mere se uporabljajo tudi za tuje fizične osebe.

SDAG / IZREDNA SKUPŠČINA

Na dnevnem redu predlog
za generalna skladišča

V petek se bo sestala skupščina članov družbe SDAG, ki upravlja blagovni terminal in mejne naprave pri Standrežu, da bi odobrila spremembo statuta, ki naj omogoči pridobitev upravljanja ti. generalnih skladišč. Zamisel za to novo smer delovanja, ki jo mora odobriti z odlokom pristojno ministrstvo, se je porodila na lanskem posvetu ob desetletnici SDAG.

Generalna skladišča so povezana s finančnim instrumentom imenovanim warrant za pospeševanje trgovanja z vzhod-

nimi državami. To so nekaksne vrednotnice, ki predstavljajo skladiščeno blago in je z njimi mogoče trgovati ter pridobivati kredite. Poleg tega naj bi z novo pobudo dali zagona speditorskim dejavnostim in bolje izkoristili naprave za transport in skladiščenje blaga. Pri SDAG pričakujejo, da bo to imelo pozitivne učinke na poslovanje zunanjetrgovinskih podjetij in povezanih dejavnosti. S tem v zvezi je SDAG predlagala občin, naj bi nova skladišča uredili v 3. sklopu del na avtoportu.

TRGOVINA / ODPRTJE NOVIH PROSTOROV

Bauconovi so se preselili

V soboto so skupaj s kupci in prijatelji nazdravili

Ce ne najdes pri Bauconu, boš težko našel druge. Tako nekako pravijo za trgovino Edija in Alda Baucona v Carducijevi ulici. To je trgovina s konfekcijo, pletenimi in drugim blagom. Ce je to veljalo doslej, bo v prihodnje se bolj, kajti trgovina se je preselila v obnovljene prostore v isti ulici. Novo trgovino so uradno odprli prejšnjo soboto zvečer ob udeležbi številnih poslovnih partnerjev, bližnjih trgovcev, kupcev in številnih prijateljev.

(Foto: Klemse).

ZVEZA
SLOVENSKEH
KULTURNIH DRUŠTEV

sporoča, da bo noč ob 20. uri seja glavnega odbora v Kulturnem domu v Sovodnjih.

OBVESTILA

ODBOR KD SOVODNJE obvesca clane in prijatelje, da bo v tej sezoni, vsako sredo odprt javnosti urad domacega kulturnega doma. Sprejemali bodo predloge in priporocila o delovanju. Urad bo odprt od 18.30 do 19.30.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.00 - 22.00 «Mariti e mogli». Igrajo Woody Allen, Mia Farrow in Julietta Lewis.
CORSO 18.00-22.00 «Prosciutto, prosciutto». VERDI Danes zaprto. Jutri: 17.30- 22.00 «Il principe delle donne».

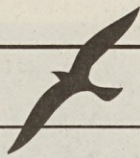
LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
PROVIDENTI Travnik 34 - tel. 531972.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
RISMONDO ul. E. Toti 52 - tel. 410701.

POGREBI

Danes, 9.30 Pierantonio Cumar, iz splosne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Standrežu. 9.30 Danilo Nadale iz splosne bolnišnice v stolnico in nato v Krmini. 11.10 Maria Giustina por. Basso, iz splosne bolnišnice v Viles, 12.30 Bruno Bittesini iz splosne bolnišnice na Placuto in na glavno pokopališče. 12.30 Giordano Nerini, iz Krmina na glavno pokopališče, 12.45 Alfredo Visintini iz bolnišnice Janeza od Boga v Krmini.

NOVA GORICA/CARINA

Na obisk k italijanskim kolegom

MARIJAN DROBEZ

»Slovenska carina, ki je bila kot samostojna služba ustanovljena hkrati z osamosvojitvijo države, utrjuje in siri svoje delovanje, je članica mednarodne carinske organizacije, namreč Sveta za carinsko sodelovanje s sedežem v Bruslju, pri svojem delu in postopkih uporablja slovenski jezik, ter uspešno sodeluje s carinskimi službami sosednjih držav. »To je na novinarski konferenci, ki je bila včeraj dopoldne na Mednarodnem mejnem prehodu v Vrtojbi, poudaril direktor Republike carinske uprave, Franc Kosir. Novinarsko konferenco so vodilni mozje carinske službe sklicali ob odhodu delegacije na obisk k italijanskim kolegom v Rim.

V carinski službi je zdaj zaposlenih 1955 carinikov in drugih delavcev, samo pri Republiki upravi pa bi lahko takoj zaposlili (a na prijave, kljub večkratnim ponovitvam, ni odzivov) vsaj 20 novih delavcev raznih strok in izobrazbe. Kaže, da je delo te pomembne državne institucije manj zanimivo predvsem za mlade državljane. Manj drži ugotovitev, da uniforma (priznajmo, da je ta, ki jo nosijo slovenski cariniki, zelo lepa) ni za Slovence?

Franc Kosir, Franc Kunej, ki je pri republiki carinski upravi odgovoren za mednarodne stike in sodelovanje, in Svito Vizintin (upravniki Carinarnice Nova Gorica) so imeli novinarsko konferenco pred odhodom v Rim, kjer bodo obiskali vodstvo italijanskih carin oziroma njihovega generalnega direktorja Carmela Sappienzo. Gostiteljem bodo predstavili organiziranost in delovanje slovenske carine ter se pogovarjali o nadaljnjem sodelovanju med carinskimi službami Slovenije in Italije. Ena izmed tem srečanja v Rimu bo tudi sodelovanje obeh carin pri preprečevanju tihotapstva na slovensko-italijanski meji, predvsem kar zadeva mamila in orožje. Naša carina je že pred tem navezala dobre stike s carinskimi službami Francije, Avstrije, Nemčije in Madžarske. Direktor Republike carinske uprave Franc Kosir je na novinarski konferenci tudi poudaril, da bodo slovenski carinski organi se nadalje zmanjševali carinske preglede in nadzorstvo na mejnih prehodih z Italijo in Avstrijo, se bolj pa bodo povečali oziroma zaostriili preglede na meji med Slovenijo in Hrvaško.

AJDOVŠČINA

Stanje cest v Vipavski dolini: porazno

Stanje magistralne in regionalnih cest v ajdovski občini je alarmantno. V resnici je bila vsa beda cest vidna v vodah, ki so v ponedeljek na magistrali proti Novi Gorici drle ceznjo: preozki cestni propusti, neprimerni odvodni jarki, podirajoči se podporni zidovi. Prihodnje leto bi morali prekriti z asfaltom 144 tisoč kvadratnih metrov cestnih površin. Pri Podnanosu je treba začeti z delom takoj, zelo nujna je obnova podpornih zidov pri Crnicah, takoj se morajo nadaljevati postopki za dokončanje odseka v Potocah. Zidovi na regionalni poti Colu bodo počakali na pomlad. Te dni bo

novogoriško cestno podjetje predložilo izvršnemu svetu tudi načrte razširitev ceste med Selom in Batujami.

Izvršni svet je zahteval zagotovitev denarja za zimsko službo in izrazil dvom o njeni učinkovitosti po reorganizaciji. Ajdovska vlada je tudi zaostriila odgovornost tistih, ki so v najugodnejših razmerah zaukazali ustavititi tekoca vzdrževalna dela. Republika uprava za ceste kaže, da je z metodami izsiljevanja in zapiranjem cest mogoče kaj doseči. RUC mora takoj odobriti denar za lokacijski načrt avtoceste od Razdrtega do Sela, hočejo tudi videti projekte za obvoznico mimo Crnic. (AL)

IZOLA / DIVJA PRIVATIZACIJA

Tomosovi direktorji in zunanji minister Dimitrij Rupel na tapeti narodnih demokratov

FRANC ORESNIK

direktorjev. Nekdanji in sedanjí direktor Viktor Markežic in stecajni upravitelj Aldo Gabriel naj bi naprimer po Luinovih besedah ustanovila zasebno podjetje Premodizajn, katerega direktor je koprski oblikovalec in vodja poslanskega kluba SDP Damjan Vremec. Preko tega podjetja, s sredstvi občinskega proračuna in družbenih podjetij (med njimi Tomosa) naj bi financirali izdelavo monografije Kopra.

Prav povezave med občinskimi strukturami in direktorji družbenih podjetij naj bi bile, po Luinovem mnenju, eden od vzrokov za to, da vodstvo koprške skupščine ni pripravilo pregleda zasebnih podjetij koprskih direktorjev družbenih podjetij, ki ga je v skupščini zahteval. Matjaz Jevševar, občinski poslanec in kandidat na decembrskih volitvah za piransko občino, pa je zunanje ministrstvo obtožil diletantstva in

nesposobnosti pri pogajanjih o meji s Hrvaško, zaradi česar naj bi zdaj pogajalske pozicije »potevale sredi Secoveljske doline. Spomnimo naj, da smo v včerajšnji številki Republike pisali o vabilih bujske občine vsem slovenskim lastnikom parcev v Kastelu...

Na shodu so se predstavili vsi kandidati stranke za državni zbor od Sezane do Pirana, sodelovala sta se predsednik stranke dr. Rajko Pirnat in kandidatka za predsednico Slovenije dr. Alenka Zagar-Slana.

SEVERNA PRIMORSKA / POPLAVE

Voda se je umaknila v struge, škoda je precejšnja

Poškodovane ceste, zalite hiše, onesnaženi vodovodi: škoda bo občutna. Na delu so ocenjevalne komisije

VOJKO CUDER

okoli deset milijonov tolarjev.

Zanimalo nas je, kaksne so poškodbe na vitalnih delih severne Primorske, se pravi na komunikacijah, vodovodih in električnih napeljavah. Na Cestnem podjetju v Novi Gorici, ki skrbi za vse prometnice v starih občinah, so nam povedali, da voda ni le preplavljala cest, ampak tudi podirala mostove, prepuste, odnasala dele cestisc, podirala oporne in druge zidove, nanasala na prometnice kamenje, zemljo, podrti drevesa in izruvano grmičevje. Večje ali manjše poškodbe so utrpeli predvsem ceste v novogoriški, tolminski in idrijski občini, medtem ko v ajdovski občini materialne skode ni, vsaj občutnejše ne, ce odmislimo, da je bila včeraj zjutraj zaradi goste megle zaprta cesta Ajdovščina-Col. Na magistrali Nova Gorica-Tolmin je blizu Doblarja nanoseni material zamasil vodni prepust pod cesto, deroča voda je vse skupaj odtrgala in močno poškodovala cestisce. Cesta Most na Soci-Idrija je bila poplavljen na območju, kjer se izliva v Idrijo reka Bača (tam je tudi

zalilo neka hiša) in je bila se včeraj zaprta. Pač pa je bila prevozna se v ponedeljek poplavljen cesta Tolmin-Most na Soci. Pri Dolenji Trebuši se je vsul na cesto zemeljski plaz, odneslo je tudi okoli 25 metrov ceste, tako da je mogoč promet ob izredni pazljivosti voznikov. Na cesti Bovec -Predel in Bovec-Trenta se je vsulo več plazov grusca in kamenja ali pa je na cestisce tak material nanasla deroča hudourniška voda. Med lokalnimi cestami je največ skode na hribovitem idrijskem območju: cesto Spodnja Idrija-Obklav vrh je odneslo na dolžini 30 metrov, a k sreči le do polovice cestisca, enako je tudi s cesto

preko Bukovega, zemeljski plaz je zasul tudi cesto proti Idrijskim Kriticam...

V telefonskem prometu ni zaradi deževja bilo večjih težav; tega so prizadele predvsem strele. Te so povzročile okvaro v telefonski centrali na Mostu na Soci in za nekaj časa prekinile telefonski promet med Idrijo in Godovicem.

Vodovodarji previjo, da jim preglatvice povzročajo le kalna voda, zato svetujejo predvsem prebivalcem Goriskih Brd, Vipave, Podlipa, Crnice, naj vodo prekuhajo. Električarjem pa je zemeljski plaz pri Dolenji Trebuši pretrgal kakih 600 metrov nizkonapetostnega voda.

Kljub deževju in naraslim vodam so bili delavci Cestnega podjetja nenehno na nogah. Hiteli so tja, kjer je bilo najbolj nujno. (Foto: O'Hara)

SEVERNA PRIMORSKA / VKLJUČITEV V EVROPSKI PROJEKT»OUVERTURE«

Vablivo evropsko ponudbo bodo povezali s svojimi razvojnimi načrti

Sodelovale bodo vse štiri občine, usklajuje Ajdovščina

ARTUR LIPOVZ

predlaganimi projekti in začela iskati primerne tuje partnerje za sodelovanje.

V okviru programa so Primorci predlagali raz-

voj podjetništva s projektom podjetniškega promocijskega centra in novega vipavskega izdelka. Slo bi predvsem za izmenjavo strokovnjakov za svetovalno delo, za takojimnovani workshope, semi-

narje ter za poslovne stike z zahodnimi partnerji. Naslednji predlog pa je prenova podeželja, za kar je že nekaj izkušenj v Vipavski dolini. Z izmenjavo informacij o zakonodaji bi dosegli višjo kakovost.

VARNA POKOJNINA

Posebna bančna storitev z vrsto prijetnih ugodnosti!

MOŽNOST RAZPOLAGANJA Z DENARJEM POKOJNINE TAKOJ OB DNEVU IZPLAČILA, BREZ NEPOTREBNEGA ČAKANJA V VRSTAH PRED POŠTNIM OKENCEM.

- FORFETARNO LETNO IZRAČUNAVANJE STROŠKOV IZ TEKOČEGA RAČUNA.
- MOŽNOST DONOSNIH INVESTICIJ.
- POSEBNO UGODNE OBREŠTNE MERE.
- INVESTICIJE V VEZANE VLOGE V LIRAH IN DRUGIH TUJIH VALUTAH.
- STROKOVNI NASVETI ZA VSE VRSTE VAŠIH FINANČNIH TRANSAKCIJ.

Banca Agricola Gorizia Kmečka banka Gorica

Čimveč, na najbolj enostaven način!
Gorica (Italija) - Korzo Verdi, 55 - Tel. (99-39) 481 / 3871
Krmir (Italija) - Drevored Friuli, 38 - Tel. (99-39) 481 / 630042

NOVICE

Kandidati za bodoči parlament

Sredi razgibanega predvolilnega vzdušja sta v ponedeljek občinski odbor SKD in Združena lista pripravila tiskovni konferenci na kateri so kandidati za državni zbor in državni svet v severnoprimer-skih volilnih okrajih predstavili svoje dosedanje delo in programe, ki jih bodo ob morebitni izvolitvi poskusili uresničiti v parlamentu. Na listi SKD sta kandidata za državni zbor dr. med. Renato Pusnar in dipl. ek. Marko Valentincic za državni svet pa Zorko Pelikan. Za združeno listo so kandidati: za državni zbor Sergij Pelhan, Borut Pahor, Branko Velisek in Jozef Krecic, za državni svet pa Fedja Klavara in Danilo Kovacic. (VP)

Razstava Likovne jeseni v Sezani

V galeriji Marjana Miklavca, ki so jo odprli ob letosnjem sezanskem občinskem prazniku, razstavljajo umetniki, ki so ustvarjali na letošnji 5. likovni koloniji Likovna jesen v Rogaski Slatini v začetku oktobra. Razstava se je iz Zdravilišča Rogaske Slatine v nekoliko manjšem obsegu preselila v Sezano. Precejsen del slikarjev letošnje kolonije, je bil s Primorske. V majhni, a prisrčni Miklavčevi galeriji, se predstavljajo: Zvest Apollonio iz Portorosa, Piero Conestabo iz Trsta, Dusan Fiser in Kitajka Wang Huiqin iz Ljubljane, Tomo Vran iz Kopra in domaćina Janko Kastelic in Marjan Miklavc. Razstava bo na ogled do konca leta. (OKS)

Prisrčno srečanje harmonikarjev v Postojni

Martinovanje so godci Društva ljudskih godcev Molk z Unca proslavili na svoj način. Zbralo se je 15 harmonikarjev na diatonično harmoniko in v motelu Proteus v Postojni prisrčno razveselilo obiskovalce. Razveseljivo je, da po tem ljudskem instrumentu sega vedno več mladih, kar dokazuje da»fraztonarica«ne izginja v pozabo. Družabni večer, eden izmed mnogih, ki jih je v tem letu organiziralo novo nastalo društvo, bodo ob sv. Stefanu priredili v Ajdovščini. (OKS)

Brez neodvisnih ni prave demokracije

»Stranka neodvisnih združuje uspešne, svobodne in neodvisne člane, «je med drugim dejal Janez Dolenc, predsednik volilnega staba, na predstaviti Stranke neodvisnih v Svetem pri Komnu. Menijo da brez njih ni prave demokracije niti pravega parlamenta. Kandidati za poslance v državni zbor bodo tudi sami finansirali svojo kampanjo, saj smatrajo za amoralno porabo milijonov mark za pridobitev volilcev. Na pogovoru z novinarji so predstavili kandidata za državni zbor: Danilo Magajna (Tolmin, Nova Gorica, Sempeter in Solkan), Vlado Alič (Piran, Koper), Aleksander Bassin (Izola, Nova Gorica, okolica), Lev Lisjak (Koper-2. del), Dusan Rebolj (Sezana), Franc Glazar (Postojna, Ilirska Bistrica) in Marina Assejev Folan (Ajdovščina). (OKS)

Okrogla miza o okolju

Zeleni Slovenije in sezanski odbor Zelenih bosta drveni ob 18. uri v hotelu Triglav v Sezani pripravila pogovor o stanju okolja v občini. Uvod v pogovor bo imel slovenski krasoslovec dr. Franc Habe. Predstavil se bo tudi kandidat Zelenih za državni zbor Boris Martinuc. (OKS)

Bučar med obalnimi pravniki

Danes popoldne organizira Društvo pravnikov iz Kopra pogovor z dr. Francetom Bučarjem o temi»Slovenija kot pravna država danes in jutri«. Pogovor bo ob 15. uri v sodni stavbi v Kopru. (BV)

Obisk iz Pordenona

Današnjega srečanja med SKD in Krščanskimi demokrati iz Pordenona, ki bo danes ob 15. uri v koprski Loggi, se bo udeležil tudi Lojze Peterle. Po srečanju bo tiskovna konferenca. (BV)

A.W.S. GO

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

45 let v svetu tiska nas ni utrudilo.

distribucija mednarodnega
tiska po Evropi

knjižne izdaje
tržaška knjigarna
TK Galerija
fotostavnica

Ulica Montecchi 6, Trst - Tel. 040/7796699

GEOGRAFIJA / KRITIČNA PRESOJA NOVE IZDAJE ATLASA NE ZMANJŠUJE NJEGOVEGA POMENA ZA JAVNOST

Kritični pogled na novo izdajo našega topografskega atlasa

JURIJ SENEGACNIK

Sedem let po prvi izdaji Topografskega Atlasa Slovenije smo docakali drugo, popravljen in dopolnjen izdajo. Izšla je v sodelovanju Založbe Mladinske knjige in Geodetskega zavoda Slovenije. Stodvet topografskih kart v merilu 1:50.000 je izdelal Geodetski zavod Slovenije. Njihovo vsebino so izpopolnili večinoma po letalskih posnetkih iz let 1989 in 1990. Dopolnjeno imensko kazalo na koncu knjige vsebuje 52.000 imen pokrajin, naselij, voda, gora, dolin in nekaterih samotnih kmetij. Projekt je nastal pod vodstvom Vilija Kosa. Uvod je napisal Borut Ingolic, poglavja o slovenskih pokrajinah pa Stane Peterlin in Davorin Vuga. Atlas je izšel v trdi vezavi na 366 straneh (21x30 cm). Toliko o osnovnih podatkih iz osebne izkaznice novega atlasa.

Ob prvi izdaji leta 1985 je bilo o atlasu prelitega ze veliko crnila. Mnogi so se upravičeno in manj upravičeno spotali ob predstavitev »Slovenije kot na dlani«, kot je obljubljala tedanja reklama. Ob sedanjih popravljeni izdaji se zato ne bi spuščali v oceno osnovnega koncepta atlasa, saj je ostal v glavnem isti. Rajsji se ozirimo na vse tisto, kar je atlas pri-

nesel novega. Po zagotovilih avtorjev naj bi namreč upoštevali vrsto pri-pomb, ki so bile izrečene ob prvi izdaji.

Pa pojdemo lepo po vrsti. Za predgovorom je B. Ingolica se začne glavni del atlasa. To so topografske karte v merilu 1:50.000. Verjetno lahko mirno zapišemo, da način prikazovanja reliefa v novi izdaji atlasa pomeni velik korak nazaj za večino uporabnikov. Relief je v novi izdaji namreč prikazan brez senčenja. Argumentacija, da se je s tem povečala citljivost kart, se bo verjetno večini zdela sila za lase privlečena. Slovenija je namreč hribovita država, saj le eno šestino površja tvorijo kotline in nizine. Vse ostalo je bolj ali manj vzpet in razgiban svet, ki ima ponekod bolj in drugod manj izrazito slemenitev. Ze na fluvialnem reliefu alpskega in predalpskega sveta to slemenitev iz poteka izohips ne nesrečni karti razberemo precej težje. Subpanonsko gricevje in dinarske kraške planote se spremenijo v pravi blodnjak »nametanih« topografskih znakov. Ze Pohorje je v atlasu postalo nekakšen nepregleden labirint gozdnih cest. Za njih si iz karte skoraj ne moreš predstavljati, po kakšnem reliefu so speljane. Pri subpanonskem

gricevju Slovenskih gor si moras vzeti kar nekaj casa, da ugotovis, da so naselja na slemenih in ne v dolinah. Dinarski masivi, kot sta na primer Kočevski Rog in Snežnik, pa so v atlasu postali en sam povsem nepregleden zelen blodnjak izohips in vijugastih gozdnih cest. Res škoda. Ravno v taknem svetu namreč obiskovalec poseže po atlasu najbolj iz nuje. Sredi ljubljanskega polja se navaden zemljan nekako znajde tudi brez karte. Ce ne drugače, gre do prve hiše ali kazipota. V nepreglednih gozdnih kraških planot pa je to precej težje izvedljivo.

Na novo vrisane gozdne ceste so vsekakor velika pridobitev atlasa. Clovek pa preprosto ne more razumeti dejstva, da so bile na starem atlasu pravilno vrisane nekatere pespiti, ki jih na novem sploh ni več. Primer za to lahko damo iz skrivnostnega in za javnost dolgo zaprtega območja Kočevske Reke, ki so ga nedavno odprli za turiste. Na starem atlasu (natisnjem v času zaprtosti tega območja) je tako na primer vrisana pot z Inlaufa (Borovec pri Kočevski Reki) proti Krempi, Krokariju in v dolino Kolpe. Danes je to območje od-

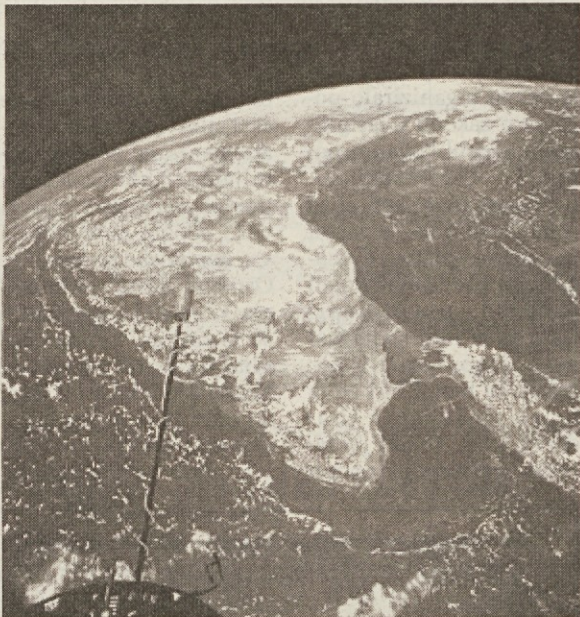
prto za javnost in omejena pot celo na novo markirana, v atlasu pa je ne najdemo več. Pespiti so verjetno psloh najsižbejša točka atlasa. Zal se s tem zmanjša uporabnost za potencialno zelo veliko množico uporabnikov - izletnikov.

Velika pomanjkljivost atlasa (tako starega kot novega) pa je dejstvo, da slovensko zamejstvo ni predstavljeno v celoti. Tu se zopet srečamo z neločicnostjo. Cel kup kart namreč prikazuje izključno tuje (avstrijsko, italijansko ali hrvaško) ozemlje. Ali se ne bi dalo dodati le se par kart, pa bi bilo zamejstvo pokrito v celoti? Turisticne (planske) zemljevide za avstrijsko Koroško ali za Julijske Alpe v videmski pokrajini lahko tam kupimo v skoraj vsaki trafiki. Najbolj mačehovski pa je odnos do slovenskega Porajba na Madžarskem, ki je v novem atlasu odrežano v celoti. Ze na tistih kartah, ki so objavljene v novem atlasu, pa lahko v zamejstvu le kilometer ali dva čez mejo najdemo kakšno hudo napako. Navedemo lahko vsaj en primer ze kar nekaj let stare ceste, ki je delno celo asfaltirana na najnovejši karti pa ni označena niti kot pespot.

Nekatera območja v zamejstvu, kjer se slovenski govorci bije plat zvana, tako se enkrat ostajajo brez primere dvojjezične kartografske upodobitve. Matica je tako tiste najbolj odmaknjene (in s tem tudi ogrožene) zamejce se enkrat pustila na cedilu. Seveda to ni bil namen tvorcev atlasa, a zal izpade tako. Pri bodoči izdaji atlasa je to veliko pomanjkljivost treba nujno popraviti.

Nadvse koristna novost v novem atlasu je 12 novih nacrto 14 slovenskih mest. Uporabnost atlasa se bo tako bistveno povečala. Izbor posameznih mest pa bi bil morda lahko tudi nekoliko drugačen. Koristna je upodobitev Murske Sobotice, se koridornejša pa bi bila morda upodobitev dvakrat večjega Velenja. V atlasu pa namreč ni. Vseeno pa lahko ravno te mestne nacrt stejemo kot glavno novo pridobitev atlasa in avtorjem za zamisel lahko samo čestitamo. V bodoči izdaji bi verjetno veljalo dodati se kaksno mesto.

Mestnim nacrtom sledi nekoliko obnovljena in dopolnjena predstavitev posameznih pokrajinskih enot v sliki in besedi. Slike so večinoma res visoko kvalitetne. Se pose-

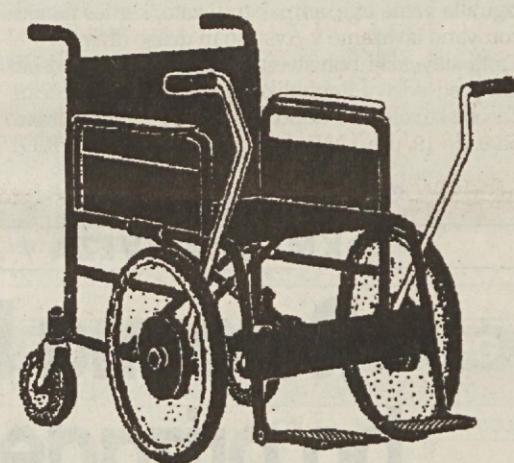
bej so nazorni nekateri odlični letalski posnetki. Spretni tekst sicer ne sledi konceptu nobene posebne geografske regionalizacije, vendar to tudi ni bil njegov izraziti namen. Slovenski geografi se do sedaj na žalost niso bili sposobni dogovoriti za neko enotno regionalizacijo. Tekst in fotografije vključujejo številne naravne in kulturne elemente posameznih pokrajin, kar prispeva k dodatni privlačnosti predstavitev.

Zelo dobrodošla novost so tudi nekateri statistični podatki o Sloveniji, ki sledijo na dveh straneh. Tu pa bi veljalo določene podatke bolj raz-

deliti in dodati se nekaj novih vsebin. Samo nekaj strani taksnega dodatka bi atlasu dodatno razširilo uporabnost. Seveda pa se ne smejo ponoviti taksne napake, kot je kategorizacija Mangartskega sedla za gorski prelaz. V tem zapisu smo analizirali le nekaj misli in tudi kritičnih dejstev o novem Atlasu Slovenije. Za bolj poglobljeno oceno bi potrebovali več prostora, predvsem pa bi bilo potrebno atlas najprej preizkusiti na terenu. Zamisel avtorjev novega atlasa, da bomo lahko ze cez nekaj let docakali novo (tretjo) izdajo, pa lahko številni uporabniki pozdravimo z navdušenjem.

Pogonski mehanizem "Mycycle"

LJUBLJANA - Na 41. svetovnem salonu izumov v Bruslju sta bila deležna posebne pozornosti dva izdelka ljubljanskega izumitelja Vladislava Markovića, za katerega je prejel zlato medaljo in pokal Ministrstva za industrijo Belgije. Promocijo njegovega izuma - pogonski mehanizem "Mycycle" - je podprlo tudi slovensko ministrstvo za znanost in tehnologijo, ki je skupaj z gospodarsko zbornico in obrtnim združenjem Slovenije letos prvič nastopilo na omenjenem salonu. Uporabnost Markovičevega pogonskega mehanizma je bila doslej ze večkrat preizkušena. Z namestitvami tega mehanizma na invalidske vozice in druga prevozna sredstva brez motorjev se odpirajo široke možnosti za komercializacijo Markovičevega patenta.

Svetovna raven ozona na najnižji ravni v zadnjih desetletjih

ZENEVA (Reuter), novembra - Zashitna ozonska plast, ki ovija Zemljo in katere slabitev na veliko krivijo za večjo pogostnost raka pri ljudeh in slabše poljedelske letine, je leta 1992 zdrsnila na najnižjo raven v zadnjih desetletjih, je brati v nekem poročilu Združenih narodov. Svetovna meteorološka organizacija pri ZN (WMO) je namreč sporočila, da je v začetku letosnjega leta prišlo do dramatičnega zmanjšanja količine ozona, in sicer nad severno Evropo, Rusijo in Kanado, jeseni pa nad nenaseljenimi območji južne Argentine in Čila.

Od januarja do marca so bile povprečne stopnje v pasu nad Moskvo, večjimi skandinavskimi središči, mesti v severni Nemčiji in večini Britanije 15 do 20 odstotkov pod normalo, beremo v poročilu. »Statistično bi mogli tako nizke vrednosti pričakovati le enkrat v sto letih,« je v povzetku poročila zapisal Bojkov. Za agencijo Reuter je povedal, da so bile te vrednosti najnižje v zadnjih 35 letih, kar WMO zbira tovrstne podatke. Položaj je bil se hujsi nad antarktičnimi območji, ko se je tam septembra in oktobra končala zima, piše v poročilu, pripravljenem za konferenco v Kobenhavnu, kjer naj bi razpravljali o opustitvi proizvodnje kemikalij, ki uničujejo ozon. Znanstveniki pravijo, da ta plast navadno zaustavlja ultra vijoličaste zarke, ki sevajo iz Sonca in utegnejo povzročati kožnega raka in ocesno mreno, morda pa tudi oslabilost odpornost človekovega organizma do drugih bolezni. Po ocenah specialistov za ozon bi nadaljnja slabitev ozonske plasti mogla skodirati rasti poljsic in tako zmanjšati pridelek, osiromasiti ribje bogastvo v severnih oceanih, hkrati pa pospešiti segrevanje zemeljskega ozračja. WMO poudarja, da so glavni vzroki letosnjega neprekinjenega tanjšanja ozonske plasti umetne sestavine klora in broma, predvsem klor fluor ogljiki ali CFC, ki jih množično uporabljajo v hladilnikih, klimatskih napravah in aerosolnih pršilih. Na območju Antarktike se je škodljivi učinek teh sestavin na ozonsko plast povezal z nenavadno hladnim in oblačnim vrmenom ter dolgotrajnimi atmosferskimi posledicami ognjenjskih izbruhov, do katerih je prišlo leta 1991 v Filipinih in Čilu. Po besedah dr. Godwina Obasija, generalnega sekretarja WMO, bi to poročilo moralo prisiliti vlade, da se zaveže potrebe po postopni odpravi CFC do leta 1996, časovnega cilja, ki ga bodo na konferenci v danski prestolnici najbrž zakolicočili namesto prvotnega roka, postavljenega v leto 2000. Prvi datum so določili leta 1987 s tako imenovanim Montrealskim protokolom, ki ga je doslej ratificiralo najmanj 80 držav. Vendar skupine varstvenikov okolja menijo, da to ni dovolj, čeprav se seznam izdelkov, ki jih protokol prepoveduje, pred kratkim podaljšali. Ko je Obasi ocenjeval poročilo WMO, je opozoril, da je skrajšanje roka »nujno, kajti naša opazovanja so dokazala, da nam zares zmanjkuje casa, ce želimo se pred koncem naslednjega stoletja omogočiti obnovo ozonske plasti«.

ASTRONOMIJA / ALI BO PRIBLIŽAJOČI SE KOMET USODNO IZPOSTAVLJEN VPLIVOM ZUNANJIH PLANETOV?

Ali se Zemlji resnično približuje komet, ki utegne povzročiti pravo katastrofo?

MILOŠ KRMELJ

Sončevega sestava s hitrostjo 59,5 kilometra na sekundo. Ob vrnitvi čez 134 let obstaja torej manjša možnost, da trci z Zemljo. Glede na hitrost in velikost kometa znanstveniki ocenjujejo, naj bi bil njegov trk enak učinkom več tisoč jedrskih konic, ki bi hkrati eksplodirale na istem mestu. Tako bi nastala globalna prašnata zavesa, ki bi zastrla Sončevo obsevanje. To bi povzročilo močne podnebne spremembe, ki bi utegnile izzvati konec civilizacije. Strokovnjaki domnevajo, da se je podoben trk zgodil pred 65 milijoni let in med drugim povzročil izumrtje dinozavrov.

Vladni in zasebni znanstveniki zdaj vztrajno zbirajo podatke po računalnikih, faksih in telefonih, da bi izračunali, kako, kdaj in kje naj bi ob pomoči jedrskega orožja ali futurističnega reaktorja odvrnili komet Swift-Tuttle od usodnega trka in ga spravili iz začrtane smeri.

»Zagotovo se to lahko zgodi,« je prepričan dr. John G. Rafter z Nase, nacionalne uprave za aeronavtiko in vesolje, ki dela kot pomočnik direktorja za vesoljsko tehnologijo. Znanstvenik Rafter je pred nedavnim vodil zvezno studijo o tej zadevi. Pri tem omenjajo, da je v letu 1990 ameriški kongres zahteval od Nase posebno studijo, v kateri naj bi mednarodna skupina izvedencev natančno opazovala dogajanje v

vesolju in preučila ta problem. To se je zgodilo kmalu potem, ko je skoraj 800-metrski planetoid tesno (v astronomskem merilu, seveda) letel mimo Zemlje.

Komet so prvič opazili 16. julija 1862, ko je v Severni Ameriki divjala državljanska vojna; to se je posrečilo ameriskemu astronomu Lewisu Swiftu, nekaj dni pozneje pa ga je neodvisno opazil astronom Horace Tuttle z znane harvardske univerze. Zasedel se je v septembru vstetil se leta, nato pa postal tako viden. Zdaj so astronomi prepričani, da komet Swift-Tuttle povzroča poletne roje meteorjev Perzeidov, ki običajno dosežejo svoj vrhunec v avgustu. Med svojim kroženjem redno prečka Sončev sestav, na tej poti odletavajo kozmični delci in prah. Ko Zemlja vsako leto prepotuje to reko umazanije, je na nebu videti polno svetlobnih polbklov. Perzeidi so najbolj znani in najzanesljivejši od vseh meteorskih rojev, ki vsako leto padajo na naso Zemljo. Astronomi domnevajo, da bodo meteorji Perzeidi prihodnje leto se posebno svetli in intenzivni, saj je komet Swift-Tuttle nedavno letel v bližini Zemlje.

Sredi oktobra je mednarodno astronomsko združenje, ki na svojem področju uživa vrhunski ugled, prvič opozorilo na morebiten trk med Zemljo in velikim predmetom iz vesolja. V svojem obvestilu omenja mož-

nost, da bo komet Swift-Tuttle ob naslednjem kroženju mimo Zemlje utegnil trčiti obno.

Negotovost je velika, kajti astronomi ne morejo domnevati, kako bi se lahko spremenila krožnica kometa zaradi eruptivnih sil na njegovi površini. Zagotovo pa vedo, da se te povečujejo, ko se komet približuje Soncu, in delujejo podobno kot raketni motorji. »Vemo, da nastajajo neteznostni učinki, vendar ne poznamo njihovih razsežnosti,« pravi dr. Brian G. Marsden iz harvardskega centra in Smithsonovega centra za astrofiziko. Omenjeni znanstvenik je napisal prej omenjeno opozorilo mednarodnega združenja, s tem pa spodbudil clane raziskovalne skupine, da so začeli podrobneje preučevati kometovo krožnico, posebno potem ko je Swift-Tuttle zapustil bližino Sonca in so se aktivnosti v njegovem jedru umirile.

Nekateri znanstveniki dvomijo v Marsdenovo oceno verjetnosti 1 proti 10.000 in dodajajo, da je možnost trčenja z Zemljo precej manjša. Dr. Alan W. Harris, znanstvenik v laboratoriju za reaktivne pogone pri Nasi je prepričan, da obstaja zgolj neznatna možnost za trk. Vendar je bil hkrati zelo previden, ko naj bi ocenil možnost tveganja, »saj so take napovedi lahko nesmiselne, ce pomislimo, da imamo opravka s se neznanimi težnostnimi silami, ki delujejo na komet na ledenih robovih Sončevega sestava.« Ta dogajanja so zunaj dosega observatorijev na Zemlji.

Teoretiki, ki so vedno poudarjali, da našemu planetu grozi katastrofa izjemnih razsežnosti, in so ze dalj casa napovedovali možnost taksnega ali drugačnega kozmičnega obispavanja, so hkrati razmisljali, kako bi Zemljo rešili pred taksnim propadom in uničenjem. Zdaj so ponovno odkrili velik komet, za katerega so ugotovili, da utegne trčiti z Zemljo. Verjetnost, da se bo to zgodilo, je po mnenju nekaterih ameriških znanstvenikov 1 : 10.000.

Res da verjetnost ni ravno velika in ni razloga za preplah, pa tudi datum morebitnega trčenja - 14. avgust 2126 je precej oddaljen. Za nekatere znanstvenike, ki slovijo po tem, da vedno znova opozarjajo na katastrofe, ki bi utegnile ogroziti naš planet, je napočil pravi trenutek. Zdaj skušajo ugotoviti, kako bi lahko odvrnili leden komet Swift-Tuttle: veliki si obetajo od raket pa tudi od jedrskih konic.

Po njihovem mnenju in računih obstajajo tri poglavitne možnosti ali priložnosti za ukrepanje, preden se bo zgodila prava katastrofa. Ce bi reševanje planeta potekalo tik pred trčenjem z ledenim vsiljivcem, torej v zadnji minuti, bi bila potrebna velikanska jedrska eksplozija, vsaj stotisočkrat močnejša od atomske bombe, ki so jo leta 1945 odvrgli na Hirošimo.

Komet, ki ga sestavlja gora ledu in umazanije ter ima premer skoraj deset kilometrov, zdaj krozi skozi notranji del

NOVICE

Tretji slovenski pohištveni sejem

LJUBLJANA - Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so včeraj odprli 3. slovenski pohištveni sejem, na katerem se predstavlja 128 slovenskih in 24 tujih proizvajalcev pohištva. Med sejmom bo potekal tudi program strokovnih posvetovanj o slovenski in evropski pohištveni industriji, za najboljše razstavljene izdelke pa bodo predstavniki Skupščine mesta Ljubljana, Društva oblikovalcev Slovenije in revije Nas dom podelili posebna priznanja. Na sejmu je razstavljeno vse, kar potrebujemo za opremo bivalnega okolja, od pohištva za delovne sobe, jedilnice, kuhinje, dnevne prostore in spalnice, pa do opreme za poslovne prostore, trgovine in butike. Predsednik Zdrženja za lesarstvo pri Gospodarski zbornici Slovenije, Franc Bajt, je v nagovoru ob otvoritvi sejma med drugim dejal, da vsak stoti Slovenec proizvaja pohištvo, vsak sedeseti pa predeluje les. Poudaril je tudi, da smo iz Slovenije letos izvozili več kot 350.000 kubičnih metrov lesa, kar pomeni, da smo izgubili veliko dohodka od davkov in prispevkov. Če bi to veliko količino lesa predelali v pohištvo doma, je opozoril Franc Bajt, bi s tem delo dobilo vsaj 12.000 delavcev. Po njegovih besedah slovenska lesna in pohištvena industrija ni v težavah samo zato, ker je izgubila južne trge, ampak tudi zato, ker les nenadzorovano izvažamo v Avstrijo in druge države. Tretji slovenski pohištveni sejem je odprl predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kucan. Za obiskovalce bo odprto do sobote, 21. novembra, od 9. do 19. ure. (N.P., foto: Srdan Zivulovic/TRIO)

ZDRUŽENJE ZA TRGOVINO / POSVET O PRIVATIZACIJI

Še pol leta brez sprememb lastništva

Nerešeno vprašanje certifikatov mladoletnih oseb

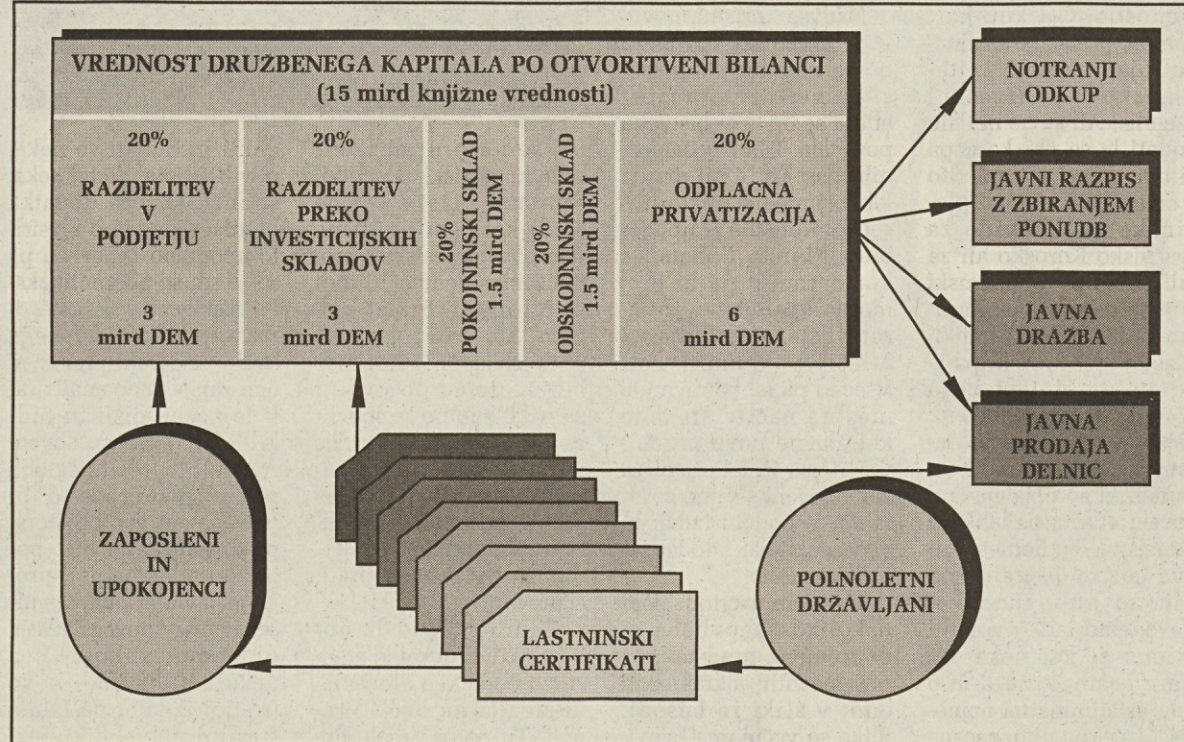
LJUBLJANA - Združenje za trgovino pri Gospodarski zbornici Slovenije je včeraj organiziralo pogovor o zakonu o lastniškem preoblikovanju podjetij. Udeležencem, predvsem trgovcem, ki so člani Združenja, je zakon in njegove bistvene značilnosti predstavil Bojan Pečenko, pravnik pri GZS, ki je tudi sodeloval pri njegovi pripravi. Zakon bi moral biti že ta teden objavljen v Uradnem listu, veljati pa bo z celotno petnajsti dan po

ALENA L. JAKOMIN

objavi. Vendar pa se še šest mesecev ne bo urenil, saj se ni spremljajoče zakonodaje in predpisov. V tem času pa velja popoln moratorij na vse kapitalske transakcije. Osnovni model lastništvaja, ki se lahko kombinira se z drugimi predpostavljajo, da je 40 odstotkov kapitala podjetja na trgu, 20 odstotkov se razdeli v obliki certifikatov, 20 odstotkov pa na sklade,

preostalih 20 odstotkov podjetja pa lahko kupijo zaposleni iz lastnega zepa. Če pa delavci dobijo oziroma kupijo več kot 40 odstotkov vrednosti, se del kupnine, ki presega 40 odstotkov prenese na različne sklade. Za zdaj je se nereseno vprašanje razpolaganja s certifikati otrok, ki se niso polnoletni. Razprava je pokazala, da je na področju privati-

zacije se veliko odprtih vprašanj, na katere bo odgovoril čas in sama praksa ob izvajanju zakona. Na to so opozarjali mnogi ekonomisti se pred njegovim sprejetjem. Nekaj kritik je bilo tudi glede pristojnosti Agencije za privatizacijo. Tovrstna srečanja - pod okriljem GZS - se bodo nadaljevala tudi v prihodnjih mesecih na različnih koncih Slovenije, namenjena pa bodo seznanjanju različnih interesnih skupin.

LJUBLJANA / OKOLIŠČINE GRADNJE JE KRŠKO

Nezakonitosti in nepravilnosti naj razišče tožilstvo

MILE ČUK

Skupščinska komisija za proučitev okolščin gradnje jedrske elektrarne Krško in posledic njene delovanja vztraja pri ugotovitvah, ki med drugim kažejo, da so bile med pripravi in gradnjo JEK storjene številne nepravilnosti in nezakonitosti, ki pa v celoti še niso raziskane. Komisija je na včerajšnji seji sprejela celotno sklep o tem, da bo javnemu tožilstvu dala pobudo, naj sproži ustrezne postopke v zvezi z omenjenimi nepravilnostmi in nezakonitostmi, ki jih je ugotovila v dveh letih dela. Strnila jih je v izčrpnem poročilu, ki ga bodo obravnavali poslanci novega parlamenta.

Omenjeni sklep je komisija sprejela na pobudo Vaneta Gošnjaka, ki je poudaril, da se bodo sklepi in ugotovitve komisije v parlamentarni razpravi prazgodeneli, s tem pa bo dveletno delo komisije pravzaprav izničeno. Komisija je ugotovila, da se je graditev krške elektrarne konec leta 1974 pričela v povsem neregularnih in neraziskanih okolščinah, in sicer v gospodarskem, gradbeno-tehničnem in upravnopravnem pogledu. Predsednik komisije

Ivan Tomše je opozoril, da je bila vprašljiva že lokacijska odločba, saj je bila izdana za jedrsko elektrarno, ki ni bila nikoli zgrajena. V Krškem so namreč zgradili drugi tip elektrarne. Tomše je tudi povedal, da je pri graditvi krške elektrarne imela pomembno vlogo nekdanja jugoslovanska služba za državno varnost (UDBA), ki je med drugim vplivala tudi na investicijske odločbe.

Po Gregoričevih besedah bi bilo v poročilu komisije marsikaj prikazano drugače, če ji ne bi zmanjkalo časa ali če bi, denimo, imela na mizi več arhivov ministrstva za notranje zadeve. Tudi tisti, ki so jih pregledali, dokazujejo, da je v zvezi z graditvijo JEK storjena vrsta nezakonitosti, gospodarskih prekrškov, spekulacij...

Republiška uprava za jedrsko varnost je komisijo posredovala vrsto kritičnih pripomb glede njenega poročila, to pa je na včerajšnji seji storil tudi direktor uprave Miroslov Gregorič. Ta je menil, da komisija doslej ni upoštevala mnenj stroke in vlade ter navedel več neurejenosti in nepravilnosti v poročilu.

Gregorič je poudaril, da ne drži, da je izbrana lokacija za JEK po ameriških predpisih neprimerna, in sicer zaradi aktivnih prelomov v ozemlju območja elektrarne. Ne obstajajo dokazi za trditve, da je takratni direktor EGS v imenu investitorja zahteval, da crtajo prelome iz geotektonske karte tega območja. Po Gregoričevem mnenju je neresnična tudi ugotovitev v poročilu, da je bila lokacija v Krškem s seizmičnega stališča prikazana nerealno... Vlada R Slovenije je že imenovala mednarodno komisijo, ki bo preverila varnost krške elektrarne, zato bo treba v dokončno poročilo o JEK vnesti tudi njene ugotovitve.

Komisija za proučitev okolščin gradnje JE Krško in posledic njenega obratovanja predlaga, da nov državni zbor ustanovi preiskovalno komisijo, ki bo dokončala delo sedanje komisije in ugotovila vse pomanjkljivosti pri graditvi krške elektrarne in posledice njenega obratovanja. Poleg pomanjkljivosti bo treba odgovoriti predvsem na vprašanja, ali je obratovanje jedrske elektrarne dovolj varno, kar je najpomembnejše.

KMEČKA ZVEZA / Z ZADNJEGA ZASEDANJA GLAVNEGA SVETA

Reforma kmetijske politike EGS bo prizadela tudi naše kmetijstvo

Veliko pozornosti zaščiti Krasa v sodelovanju s Kraško gorsko skupnostjo

Glavni svet Kmečke zveze je na zadnjem zasedanju obravnaval nekatere aktualna vprašanja, ki neposredno zadevajo tudi naše kmetijstvo, in vrsto organizacijskih vprašanj. Po uvodnih besedah predsednika Alojza Debelisa je tajnik Edi Bukavec razvil nekaj misli o položaju kmetijstva v sedanjem trenutku, ki se najostreje izraza v padcu cen kmetijskih proizvodov, v znižanju naložb za kmetijstvo v državnem proračunu za okrog 3000 milijard lir, v novih davčnih obremenitvah z znižanjem davka IVA v škodo kmetijskih dejavnosti in v davku na zemljišča ICI, ki bo bremenil kmetijska posestva, katera presegajo 50 milijonov lir vrednosti,

izračunanih na osnovi katastrskih kolicnikov.

Beseda je tekla je bil tudi o reformi oziroma novi kmetijski politiki EGS, tim. McScharryjevi reformi, katere značilnost je, da narekuje prehod od politike zaščite cen kmetijskih proizvodov na politiko zaščite kmečkih dohodkov. To bo hudo prizadelo zlasti mala podjetja, ki ne bodo ker je ta politika osnovana na ekstenzivnosti pridelovanja. Ker je tržsko kmetijstvo izpostavljenost tudi lokalnim posebnostim, je glavni svet KZ izrazil veliko zaskrbljenost za prihodnost tega sektorja, ki je za našo skupnost se posebej pomemben.

Na glavnem svetu je nadalje tekla beseda o srečanju Zveze s pred-

stavniki Kraške gorske skupnosti, zlasti o treh točkah: o uresničevanju sporazuma o sinhrotronu, ki je bil sprejet z letosnjim zakonom št. 16; o uporabi 900 milijonov lir, ki jih isti zakon namenja kmetijstvu in ki naj bi jih cimprej in cim bolj smotrno porabili; o vlogi Kraške gorske skupnosti glede na načrtovani krasški park in na socialno gospodarski razvoj Krasa, pri čemer so predstavniki KZ poudarili, da mora KGS ohraniti doseženo pristojnost, saj je najbolj pristna predstavnica interesov kraškega prebivalstva.

Med organizacijskimi vprašanji je glavni svet razpravljaval o predlogu KZ za nagrade Trgovinske zbornice za »zvestobo

delu in za gospodarski napredek«, o tradicionalnem srečanju članov glavnega sveta v decembru, o srečanju z državnim zastopstvom Konfederacije kmetov o medsebojnih odnosih, o ustanovitvi Konzorcija za zaščito značilnosti vina Krasa, o sodelovanju s KRUT za možnost zdravljenja v nekaterih slovenskih zdraviliščih in o proizvodnih kvotah mleka, za katerega je 1. septembra začela veljati nova odkupna cena pri hlevu, ki znaša 615 namestov dosežanih 600 lir za liter.

Beseda je tekla tudi o novem Primorskem dnevniku-Republiki; člani sveta so z zadovoljstvom ocenili, da je manjšina ohranila svoj časopis kot nepogrešljivo sred-

stvo za obrambo svojih interesov. Med ostalimi vprašanji se je glavni svet zavzel, da bi pri izpitih za dovoljenje za uporabljanje stрупnih pripravkov v kmetijstvu zagotovili prisotnost slovenskega strokovnjaka, ker imajo naši kmetje težave pri razpoznavanju strokovnih pojmov in nazivov pripravkov. KZ bo zato posredovala pri izdelavi nalogb v vseh sektorjih, in to v kmetijstvu, kot drugi strani pa tudi krčenje samega državnega birokratskega aparata in združevanje raznih državnih strokovnih struktur, kot npr. ustanove ERS, središča za vino, raziskovalnega

KZ / DEŽELNI PRORAČUN 93

Debelis opozoril na sinhrotron in kraški park

Te dni je deželni odbor priredil informativno srečanje o deželnem finančnem proračunu za leto 1993, na katerega je povabil predstavnike deželnih organizacij kmetov, med njimi tudi Kmečke zveze, ki jo je zastopal njen predsednik Alojz Debelis.

Kot znano, je deželni odbor za napovedal proračunsko krčenje finančnih naložb v vseh sektorjih, in to v kmetijstvu, kar bo narekvalo oziroma tečajev po vaseh, da se bodo lahko Krasa s svojimi naravnimi znamenitostmi ohranili le z aktivno zaščito, v okviru katere je treba podpirati predvsem kmetijstvo kot primarno dejavnost.

Predsednik deželne uprave je povabil odbornika za kmetijstvo, naj se cimprej sreča s predstavniki KZ oziroma naj se neposredno seznani s problemi, na katere je opozoril njen predsednik.

centra in drugih v eno samo ustanovo.

Predsednik KZ Debelis je na srečanju poudaril, da je na srečanju podčrtal nekatera vprašanja, ki specifično zadevajo njene klane. Poudaril je potrebo, da Dezelna spustuje obveze glede sinhrotrona, glede gornje okrog kraskega parka pa je poudaril, da mora Dezelna upoštevati, da se bo lahko Krasa s svojimi naravnimi znamenitostmi ohranili le z aktivno zaščito, v okviru katere je treba podpirati predvsem kmetijstvo kot primarno dejavnost.

Predsednik deželne uprave je povabil odbornika za kmetijstvo, naj se cimprej sreča s predstavniki KZ oziroma naj se neposredno seznani s problemi, na katere je opozoril njen predsednik.

KZ / V SODELOVANJU S SDZPI

V teku tečaja o kmetijstvu

Zagotovljena strokovnost

Pri Slovenskem deželnem zavodu za poklicno izobraževanje sta med drugimi že v teku tudi dva tečaja s področja kmetijstva, ki jih zavod prireja v sodelovanju s Kmečko zvezo. Prvi, ki bo trajal 150 ur, se nanasa na splošno kmetijstvo, drugi, 120-urni pa na vzdrževanje parkov, vrtov in zelenih površin.

Na tečaj za splošno kmetijstvo se je prijavilo 15 slušateljev, predvsem mlajših, ki se nameravajo posvetiti izključno ali pretežno kmetijski poklicu. Po opravljenem tečaju bodo prešli potrdilo o obiskovanju, ki jim bo služilo za vpis v poklicni seznam kmetovalcev pri Trgovinski zbornici, to pa jim bo

dalo pravico do statusa kmetijskega podjetnika. Na tečaju predava več priznanih strokovnjakov, in sicer inženirja agronomije Vili Mikac in Fr. Vecchiet o splošnem kmetijstvu, inž. agr. Gabriel Seljak o varstvu rastlin, inž. Egon Vovk o govedoreji in zivoreji, inž. agr. Darko Sedmak o oljkarstvu in dr. Mario Gregorič o agrarni politiki. Na tečaju za vzdrževanje parkov, vrtov in zelenih površin, na katerega se je prijavilo 12 tečajnikov, pa predavata izvedenca dr. Vladimir Vremec in inž. agr. Jozica Golob Klancič. Posebnost tega tečaja je, da poleg teorije obsega tudi precej praktičnega dela na terenu, kot je npr. obrezovanje.

STROKOVNA BESEDA / MEDTEM KO JE V VINOGRADU V TEM ČASU SORAZMerno MALO DELA

Novembrska kmečka opravila v kleti, na polju, v vrtu in sadovnjaku

Veliko pozornosti zahtevata predvsem vinska klet in sadovnjak, v zelenjavnem in okrasnem vrtu pa je čas sejanja in sajenja v zaprte in tople grede

November je mesec, ko imajo kletarji obilo dela in od tega, kako ga bodo opravljali bo v veliki meri odvisen njihov vinski pridelek. Pri rdečih vinih lahko že opravimo prvi pretok, pri belih pa drugo. Pred pretokom preverimo obstojnost vina z zračnim testom. Če so v vinu pomanjkljivosti, napake ali bolezni, opravimo potrebne posege, da jih odpravimo. Bistvene pomena za obstojnost vina je količina prostega SO₂. Zato je primerno, da opravimo analizo vina in poleg količine zveplovega dvokisa določimo tudi

volumski odstotek alkohola in skupne kisline. Ker je vrenje že končano, moramo s pokušno ugotoviti, ali je sladkor prevrel. Če so v vinu prisotne napake ali bolezni, se posvetujemo s strokovnjakom. Pozno ali nepravilno ukrepanje utegne povzročiti vinu nepopravljivo škodo.

Nasprotno od kleti pa je v vinogradu razmeroma malo dela. Izjema so le večje kmetije, kjer se lahko lotimo obrezovanja, ker bi nam spomladaj za to opravilo utegnili zmanjkati časa. Upoštevati pa moramo, da jesen-

ska rez lahko vpliva na brstenje, ce je zima zelo mrzla. Po drugi strani pa prepozna rez, ki se zavleče do soljenja, povzroča izgubo hranilnih snovi. Zato bomo prenesli obrezovanje na konec zime le, ce smo gotovi, da ga bomo lahko takrat pravocasnno opravili. Rozgo odstranimo in zagemo, da preprečimo širjenje bolezni, predvsem glivčnih, ki prezimijo na »odstranjenih delih trte.

Tudi v sadovnjaku imamo v tem mesecu polne roke dela, seveda ce je vreme naklonjeno.

Se vedno je čas za sajenje in presajanje sadnega drevja in jagodičevja (ribez, maline itd.). Sadimo pa le, ce ni premrzlo in zemlja ne zmrzuje, kar se vsaj doslej še ni dogodilo. Sadno drevje obrezujemo in rane ne zamazujemo s cepilno smolo. Obrezujemo najprej starejša in nato mlajša drevesa. Starejše sadno drevje lahko v tem času pomladimo z močnejšo rezjo. Rez opravimo le, ce temperature niso prenizke. Odstranjene veje sežgemo. Pri mladem sadnem drevju pregledamo vezi in oporo. Gnoj-

mo z fosfornimi in kalijevimi gnojili. Običajno tudi že začnemo obirati oljke. Cas obiranja je odvisen predvsem od casa zorenja posameznih sort in torej tudi od vremenskih okoliščin.

Jablane skopimo proti raku z bakrenimi pripravki (rame) CAFFARO - 500 gr/hl, CUPRAVIT - 700 gr/hl, hruske pa proti hruskovemu skrlupu na vejicah in proti jablanovemu raku, prav tako z bakrenimi pripravki. Na breskvah zatiramo kodravost, luknjicavost in breskov skrup. Omenjena sredstva - ki sicer uspeš-

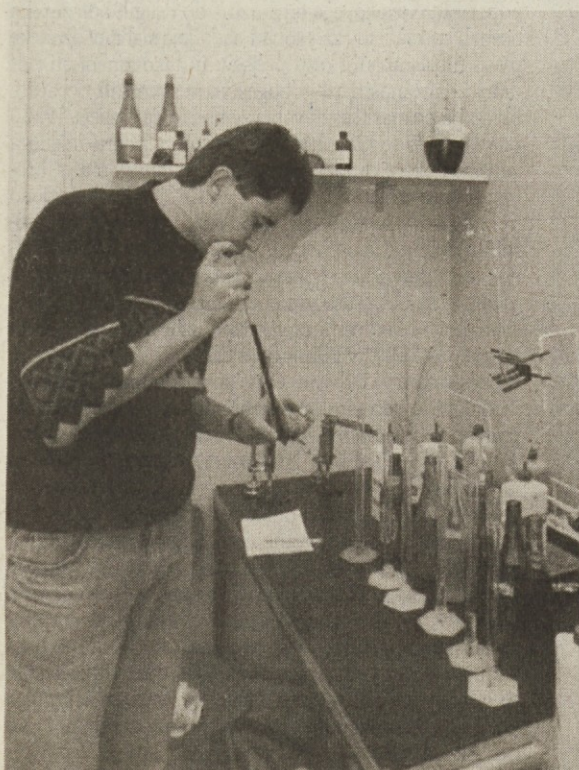
no zatirajo te bolezni - raje ne uporabljamo, ker lahko povzročijo ozige, ce je les slabo dozorel, zato dajemo prednost naslednjim fungocidom: TMTD 500-600 do 700 gr/hl, ORTHODIFOLATAN ali FTALIM-25 1 gr/hl itd. Z istimi pripravki zatiramo tudi luknjicavost sliv in cespelj ter cesenj in visenj.

V vrtu sejemo v zaprte grede in zaprte tople grede zelo rane sorte cvetace oziroma solato rezivko. Na prosto sejemo (v zelo zaprte ali pokrite grede) spinaco in motovile, sadimo pa rdeckaste

in bele sorte cesna in jagode.

V okrasnem vrtu sejemo v zaprte grede ostroznik, sadimo hijacinte, lilije, narcise in tulipane. Ob koncu meseca sadimo vrtnice in cvetne grmovnice. Malo trpezne rastline kot so limona, pelargonija (gorecke) in vse loncnice spravimo pred mrazom v prezimovalisce. Ce je temperatura se razmeroma visoka, bomo se enkrat pokosili trato.

Na sliki (foto Krizmančič): tehnik Kmečke zveze Stefano Rosati pri analizi vzorcev vina.

MENJALNIŠKI TEČAJI

17. novembra 1992

	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
menjalnica						
A Banka	61,60	62,14	8,71	8,81	7,12	7,20
AMTK plus	61,55	62,10	8,65	8,95	7,00	7,28
Avtohiša Ljubljana*	61,20	61,90	8,65	8,90	7,08	7,28
Banka Vipra, Nova Gorica	61,58	62,13	8,70	8,79	7,14	7,21
Banka Zasavje	61,20	62,40	8,70	8,87	6,90	7,40
Bela vrtnica	61,30	62,00	8,60	8,90	7,05	7,30
Bobr Trzin*	61,60	62,00	8,65	8,80	7,10	7,25
Bobr Fužine*	61,60	62,00	8,65	8,80	7,10	7,25
BTC d.d. Ljubljana	61,50	62,40	8,55	8,85	7,05	7,25
BTC terminal Sezana*	61,50	62,35	8,55	8,73	7,10	7,20
Burin*	61,60	62,20	8,50	8,85	6,95	7,25
Come 2 Us*	61,40	62,20	8,65	8,80	7,00	7,25
Creditanstalt Nova Banka	61,20	61,80	8,60	8,80	6,90	7,30
Dolenjska banka	60,50	62,00	8,55	8,81	6,97	7,25
Dom Kafe*	61,60	61,90	8,72	8,85	7,12	7,25
Emona globtour*	60,50	62,00	8,55	8,81	6,96	7,26
Eros Ljubljana*	61,65	62,00	8,65	8,85	7,00	7,20
Eros Kranj*	61,60	62,00	8,65	8,85	7,00	7,20
Eurotours International*	61,70	62,70	8,70	8,95	6,90	7,30
Euroservis Sezana	61,45	61,95	8,60	8,70	7,11	7,15
Feniks d.o.o. Portorož	61,32	62,32	8,52	8,88	7,08	7,25
Firadas d.d. Idrija	61,50	62,70	8,40	8,85	7,00	7,20
Golffurist	61,20	62,10	8,58	8,84	7,00	7,20
Graphtec and present	61,60	62,00	8,70	8,85	7,00	7,30
Hipo*	61,70	62,10	8,70	8,85	7,10	7,25
Hram Rožice Mengeš	61,70	62,00	8,50	8,85	6,90	7,90
Hranilno kreditna služba	61,55	62,05	8,68	8,80	7,07	7,18
Ilirika Ilirska Bistrica	60,90	62,40	8,40	8,74	6,85	7,15
Ilirika Slovenj Gradec	61,65	62,00	8,70	8,78	7,11	7,17
Ilirika Postojna	61,60	62,00	8,67	8,74	7,09	7,15
Invest	61,50	62,30	8,67	8,80	7,09	7,28
Italdesign*	61,60	62,30	8,68	8,78	7,11	7,20
Klub Slovenijales	61,40	62,00	8,65	8,85	7,10	7,25
Komercialna banka NG d.d.*	61,16	62,98	8,45	8,88	6,75	7,20
Komercialna banka Triglav d.d.	61,00	62,46	8,58	8,88	7,07	7,31
Kompas Fintrade*	61,60	61,99	8,70	8,79	7,12	7,25
Kompas Hertz Bled*	61,40	61,90	8,60	8,80	6,90	7,10
Kompas Hertz Idrija*	61,30	62,30	8,60	8,80	6,85	7,05
Kompas Hertz Velenje*	61,20	61,70	8,60	8,80	6,90	7,10
Kompas Hertz Celje*	61,40	62,00	8,60	8,80	6,90	7,10
Kompas Hertz Krško*	61,40	61,90	8,60	8,80	6,90	7,10
Kompas Hertz Tolmin*	61,30	62,30	8,60	8,80	6,85	7,05
Kompas Hertz Novo Mesto*	61,40	61,90	8,60	8,80	6,90	7,10
Kompas Holidays	61,60	62,30	8,60	8,85	6,95	7,30
Kreditna banka Maribor d.d.*	61,00	62,40	8,65	8,82	6,80	7,30
Libertas Koper*	61,55	62,05	8,60	8,75	7,13	7,21
Ljubljanska banka d.d.	60,50	62,00	8,55	8,81	6,96	7,26
Media*	61,50	62,00	8,65	8,80	7,10	7,20
Mercator Turist	61,40	62,10	8,55	8,80	6,96	7,25
O.M.D.B.*	61,40	62,00	8,65	8,90	6,90	7,20
Otok Bled*	61,30	61,91	8,65	8,75	7,10	7,20
Petrol*	61,65	61,99	8,65	8,80	7,05	7,20
Pionir Avtohiša	61,65	61,90	8,73	8,80	6,95	7,20
Postna banka Slovenije*	61,00	61,99	8,45	8,79	6,71	7,15
Publikum Ljubljana	61,50	61,89	8,70	8,85	7,00	7,23
Publikum Kranj	61,55	62,04	8,70	8,84	6,95	7,15
Publikum Maribor	61,50	62,29	8,70	8,79	7,03	7,12
Publikum Piran	61,00	62,20	8,40	8,70	6,90	7,15
Publikum Celje	61,35	61,94	8,58	8,77	6,95	7,15
Publikum Dobova	61,55	62,45	8,61	8,93	7,01	7,31
Publikum Krško	61,55	62,45	8,16	8,93	7,01	7,31
Publikum Metlika	61,00	62,00	8,60	8,80	7,00	7,20
Publikum Mozirje	61,35	62,09	8,60	8,80	6,95	7,20
Publikum Novo Mesto	61,55	62,10	8,50	8,80	6,95	7,20
Publikum Sentilj	61,50	62,29	8,70	8,79	7,03	7,12
Publikum Šentjur pri Celju	61,50	62,00	8,50	8,69	6,20	7,00
Publikum Trebnje	61,30	61,79	8,45	8,80	6,85	7,19
Publikum Zalec	61,55	62,19	8,60	8,80	6,98	7,19
Publikum Sevnica	61,30	62,45	8,50	8,85	6,85	7,19
Roja	61,65	62,00	8,68	8,83	7,11	7,25
SKB banka d.d. Ljubljana*	61,65	61,98	8,76	8,80	7,15	7,21
Simotisk	61,50	61,95	8,60	8,75	7,00	7,20
Slovenska investicijska banka*	61,50	62,10	8,45	8,80	6,75	7,17
Slovenijaturist Ljubljana	61,57	62,00	8,67	8,76	7,12	7,21
SZKB	61,55	62,05	8,68	8,80	7,07	7,18
Sonce	61,70	62,20	8,62	8,85	7,10	7,28
Slovenijaturist zel. p. Maribor*	61,60	62,30	8,70	8,80	6,70	7,10
Splošna banka Koper*	61,22	62,75	8,36	8,84	6,89	7,21
Stajerska banka obrti in podj.	61,40	61,80	8,65	8,75	6,80	7,20
Tartarus Postojna	61,26	62,42	8,28	8,73	6,79	7,16
Tentours Domžale	61,60	62,30	8,55	8,80	7,10	7,35
Tourist service Portorož	61,15	62,00	8,50	8,73	7,02	7,20
Trias*	61,50	62,10	8,70	8,80	7,10	7,25
Upimo	61,65	61,80	8,70	8,79	7,13	7,19
Valuta	61,50	62,00	8,55	8,80	7,00	7,25
Tečaj velja danes: *						

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 219 z dne 17. novembra 1992 — Tečaji veljajo od 18.11.1992 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	65,5267	65,7239	65,2911
Avstrija	040	šiling	100	845,9731	848,5187	851,0643
Belgija	056	frank	100	289,7486	290,6205	291,4924
Kanada	124	dolar	1	74,9251	75,1506	75,3761
Danska	208	krona	100	1554,6906	1559,3687	1564,0468
Finska	246	marka	100	1863,0098	1868,6156	1874,2214
Francija	250	frank	100	1767,4748	1772,7968	1778,1152
Nemčija	280	marka	100	5952,1079	5970,0180	5987,9281
Grčija	300	drahma	100	—	46,0885	46,2268
Irska	372	funt	1	—	158,3249	158,7999
Italija	380	lira	100	6,9818	7,0028	7,0238
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	18,0000	—
Japonska	392	jen	100	76,6334	76,8640	77,0946
Nizozemska	528	gulden	100	5293,2096	5309,1370	5325,0644
Norveška	578	krona	100	1464,8137	1469,2214	1473,6291
Portugalska	620	escudo	100	67,1993	67,4015	67,6037
Švedska	752	krona	100	1582,6655	1587,4278	1592,1901
Švica	756	frank	100	6664,5799	6684,3329	6604,0859
Velika Britanija	826	funt sterling	1	144,9338	145,3699	145,8060
ZDA	840	dolar	1	95,6921	95,9800	96,2679
Evropska Skupnost	955	ECU	1	117,3815	117,7347	118,0879
Španija	995	peseta	100	83,0915	83,3415	83,5915

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 18. NOVBEMBRA 1992

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. 12. 1992 (prodaja ukinjena):					1,000,000	569,921	594,246	1,164,168
22	59.7002	113,9842%	118,8493%	116,4618%	100,000	59,992	59,425	116,417
2) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15. MARCA. 1993:					1,000,000	555,586	582,493	1,138,080
117	59.7002	111,1173%	116,4987%	113,8080%	100,000	55,559	58,249	113,808

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

17. NOVBEMBRA 1992	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
AMTK plus	12,00	22,00
Banka Zasavje	15,00	21,00
Bela vrtnica	13,00	19,00
Burin	15,00	20,00
GraphTec, Ljubljana*	14,00	22,00
Hipotekarska banka Koper	14,00	20,00
Ilirika Ilirska Bistrica	14,50	20,00
Ilirika Postojna	14,50	20,00
Libertas*	15,00	20,00
Slovenijaturist	14,00	17,00
Sonce	14,00	20,00

Tečaj velja danes: *

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

17. NOVBEMBRA 1992	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1345	1380
nemška marka	845	862
francoski frank	249	256
holandski gulden	747	769
belgijski frank	40,80	42,10
funt sterling	2040	2100
irski sterling	2240	2270
danska krona	220	226
grška drahma	6	6,60
kanadski dolar	1035	1080
japonski jen	10,75	11,05
švicarski frank	935	952
avstrijski šiling	119	123
norveška krona	207	213
švedska krona	224	229
portugalski escudo	9	10
španska pezeta	11,50	12,15
avstralski dolar	900	940
madžarski florint	11	15,50
slovenski tolar	13,75	14,50
hrvaški dinar	1,75	2,75

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

17. NOVBEMBRA 1992			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	11,00	11,80
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,50	12,25
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	11,00	11,80
Avstrija	Posojilnica Ločilo	11,00	12,00
Italija	Kmečka banka Gorica	13	13,80
Italija	Tržaška kreditna banka	13,75	14,50

DEVIZNI TRG BEOGRAD

16. NOVBEMBRA 1992			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	1798,8232	1804,2359	1809,6486
Francija	frank	100	3747,4073	3758,6834	3769,9595
Nemčija	marka	100	12648,243	12686,301	12724,360
Italija	lira	100	14,7484	14,7928	14,8372
Švica	frank	100	13992,950	14035,056	14077,161
ZDA	dolar	1	199,4000	200,0000	200,6000
V. Britanija	funt	1	304,6426	305,5593	306,4760

opombe: Tečaji veljajo za jugoslovanski dinar.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banked.d. za obračun
deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 18. novembra 1992 od 00.00 ure dalje

			ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	867,8458	870,6884
Francija	frank	100	1813,1767	1819,1157
Nemčija	marka	100	6106,0000	6126,0000
Italija	lira	100	7,1623	7,1858
V.Britanija	funt	1	148,6811	149,1681
ZDA	dolar	1	98,1662	98,4877

Opomba: Tečajji so okrožni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečajje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

NOVICE

Deseto šahovsko prvenstvo ZSSDI in 6. memorial Zlatka Jelinciča

TRST - V soboto se bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Franciška 20, 2. nad.) pričelo že deseto, torej jubilejno zamejsko šahovsko prvenstvo, ki ga že od njegove uvedbe prireja šahovska komisija pri Združenju slovenskih šahovskih društev v Italiji. Turnir, ki se bo pričel ob 15.30, bo obenem veljal tudi za 6. memorial prof. Zlatka Jelinciča. Prvenstvo se bo nadaljevalo še eno ali dve soboti, odvisno od števila vpisanih šahistov, zaključilo pa se bo, kot je že tradicija, v Prosvetnem domu na Opcinah.

Ze petic zaporedoma bo prvenstvo potekalo po sistemu aktivnega saha, ki je zelo primeren za današnji ritem življenja. Vsak šahist ima namreč na razpolago pol ure za partijo, kar pomeni, da lahko slednja traja največ uro časa. Vsekakor pa je taka že prava partija, ne pa hitropotezna, kjer ima šahist na razpolago le pet minut časa, za razmišljanje.

Vpisovanje na prvenstvo je odprto vsem zamejskim šahistom v Italiji, bo pa tik pred njegovim začetkom. Od števila vpisanih bo odvisno, po katerem sistemu bodo odigrali turnir. Lahko bodo igrali vsak z vsakim, kot npr. lani, medtem ko so predlanskim odigrali kvalifikacije in finale. Pred dvema letoma pa je bil turnir po švicarskem sistemu na sedem kol.

Prvi trije uvrščeni bodo prejeli pokale, vsi ostali pa spominske kolajne. Zmagovalec si bo prislužil naslov zamejskega šahovskega prvaka za naslednjo sezono in bo prejel prehodni spominski pokal prof. Zlatka Jelinciča, priljubljenega šahista, ki se je ponesrečil v avstrijskih gorah oktobra leta 1986.

Od uvedbe zamejskih šahovskih prvenstev sta si naslov prvaka delila in »podajala« za vrsto let naša najboljša šahista, in sicer mojster Božidar Filipović in državni prvokategornik Egon Pertot. Lani je prvenstvo osvojil Filipović pred Pertotom in državnim drugokategornikom Dušanom Jelincičem, sledili pa so še Ukmar, Bednarik, Bajc, Benedetič in drugi. Tudi letos so favoriti isti, kot že v prejšnjih letih, torej predvsem Filipović in Pertot, v boj za prva mesta pa se lahko vključijo se vsaj trije ali štirje šahisti.

Na sliki: Egon Pertot (levo) in mladi Igor Povše (desno)

V nedeljo 1. kolo Iger pod košema

V nedeljo bo v telovadnici »M. Ervatti« v Brisicah 1. kolo 5. izvedbe Jadranskega turnirja v minibasketu »Igre pod košema« za minikosarkarje letnika 1983 in mlajše. Na letosnji izvedbi bo nastopilo devet ekip in razveseljivo je, da se bo prvič udeležilo te manifestacije tudi društvo iz Portoroža, pri katerem vadi Rajko Ozolj, ki je že treniral v zamejstvu. SPORED 1. KOLA: 14.00 Bor - Sokol, 15.00 Kras ki zidar Sezana - Polet, 16.00 Breg - Postojna, 17.00 Portoroz - Sokol, prosta Nova Gorica. Tudi letos so se predstavniki društev dogovorili, da ne bodo sestavljali lestvic, kot je že tradicija te prireditve.

Obvestila

SD BREG - ODBOJKARSKA SEKCIJA

obvešča, da so treninji za mladinke letnikov 79, 80 in 81 ob ponedeljkih od 17.45 do 19.00, ob sredah od 18.00 do 19.30 in ob četrtek od 18.00 do 19.15. Treninji minivolleya za deklice letnikov 82 in 83 so ob ponedeljkih od 17.00 do 17.45 in ob sredah od 17.00 do 18.00.

TPK SIRENA

obvešča člane, da bo DRUSTVENA VECERJA v soboto, 21. novembra v restavraciji Sardoc v Prečniku. Ob tej priložnosti bo nagajevanje Arianne Bogatec in drugih društvenih sportnikov. Rezervacije v društvenem baru - tel 422696

SAHOVSKA KOMISIJA ZSSDI

vabi vse šahiste na 10. jubilejno zamejsko šahovsko prvenstvo ZSSDI, veljavno za 6. memorial prof. Zlatka Jelinciča. Prvenstvo se bo začelo v soboto, 21. t.m., ob 15.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Franciška 20, 2. nad.). Vpisovanje tik pred pričetkom turnirja.

KOŠARKA / DEŽELNO MLADINSKO PRVENSTVO

Slavje Kontovelcev v slovenskem derbiju

Najboljša strelca Vodopivec (22) in Debeljuh (25)

BRANKO LAKOVIC

KONTOVEL - BOR RADENSKA 84:77 (45:43)

KONTOVEL: Ban 4 (0:1), Gulic 9 (3:5), Kralj 8 (1:2), Hmeljak 14 (1:3), Daneu 9 (:5), Vodopivec 22 (0:1), Turk 18 (4:9), Milic, Krizman, Cingerla, trener Martini.

BOR RADENSKA: Simonc 19 (1:3), Galopin 7 (1:1), Vidali, Debeljuh 25 (6:7), Verri, Cupin 6 (0:2), Bandi, Palmisano, Giacomini 4 (0:2), Grbec 4, Samec 12 (2:3), trener Furlan.

PON: Samec (30), Gulic (35). TRI TOČKE: Vodopivec 2, Hmeljak 1, Kralj 1; Debeljuh 1.

Po dopadljivem, ize-nacenem in obcasno tudi kakovostnem srecanju so naposled v slovenskem derbiju dezelnih mladincev slavili Kontovelci, ki so predvsem z bolj organizirano in skupno igro premagali borovce.

Tudi mnjeni obeh trenerjev po srecanju se glede tega »ujemata«. Kontovelov trener Luka Furlan je bil kar zadovoljen: »Mislim, da smo zasluzeno zmagali, saj smo predvajali boljso skupinsko igro od borovcev in smo bili predvsem priselni ob kljucnih trenutkih.« Borov trener Lucio Martini pa je povedal: »Kontovelci so

Borov trener Lucio Martini med time-outom na tekme s Kontovelom. (Foto Ferrari)

zasluzeno zmagali, ker se bili spretnješi predvsem pod košema, saj so nam tudi nizji igralci pobirali odbite zoge, kar je nedopustno. Poleg tega od Kontovelcev cenim, da igrajo zelo hitro in da so tudi njihove podaje ostre in točne. To pa jim omogoča, da lahko mečejo z ugodnih položajev.«

Srečanje samo je bilo zelo izenačeno, kar kažejo tudi delni izidi (12:10 v 5. min., 24:25 v 10. min., 32:37 v 15. min., 54:49 v 25. min.,

64:58 v 30. min., 74:73 v 35. min.). Obe ekipi sta stopili na igrišče odločno in motivirano. Ze iz uvodnih akcij pa je bilo jasno, da bo Kontovel skušal s skupinsko igro uveljaviti svojo premoč, medtem ko so se pri gostih uveljavili nekateri posamezniki, med katerimi sta bila kot običajno najučinkovitejša Marko Debeljuh in Mauro Simonc.

V drugem polcasu je trener Martini skušal s consko obrambo zausta-

viti razpoložene domačine, toda tudi to mu ni uspelo, saj so gostitelji s hitrim prenosom zoge poiskali ugodno pozicijo za met in tudi z dokajšnjo točnostjo zadevali koš. Ko pa je v drugem polcasu moral na klop zaradi petih osebnih napak Borov center Samec, je postala naloga gostov se teža. Le pet minut kasneje (v 35. min.) pa je tudi Kontovelca Danijela Gulica doletela enaka usoda in gostitelji so znatno izgu-

bili udarno moč v napadu. Kontovelci pa so predvsem s presenetljivim Igorjem Vodopivcem in Stefanom Turkom (ob več kot solidni reziži Evgena Bana) imeli se dovolj moči, da so si pripravi rahlo vodstvo, ki so ga naposled, kljub presingov gostov, tudi ohranili do konca srečanja in zasluzeno zmagali.

Prvi slovenski derbi je torej izpolnil pričakovanja in se kar številni gledalci so lahko uživali ob igri obeh ekip.

NAMIZNI TENIS / TROFEJA ALDA PICCIULINA V GORICI

Kras absolutni zmagovalec Osvojil je kar sedem prvih mest

Od slovenskih društev je bil s tremi tekmovalci prisoten tudi Bor Predstavnična mestnega društva Lara Posega prva med mladinkami

GORICA - Na dvodnevem turnirju za Trofejo Alda Picciulina je SK Kras ponovno izkazal svojo moč. Na tekmovalcu, ki ga po pomembnosti lahko primerjamo z deželnim prvenstvom, je zgonisko društvo osvojilo sedem zlatih, sedem srebrnih in enajst bronastih odličij. Za 12. trofejo se je potegovalo šest društev iz trzask pokrajine, pet iz videmske in porde-nonske ter tri iz goriske pokrajine s 130 predstav-niki. Kras, ki je bil zastopan s 17 tekmovalci, je v tej množični konkurenci, je že dvanajstič zapored zmagal. O njegovi vodilni vlogi pričajo tudi številke: Kras je zbral 453 točk, drugouvrščeni Rangers Udine 141, tretji gostitelj tekmovalca Azzurra 138 in četrti Chiadino 131 točk.

V najvišji absolutni kategoriji posamezno sta bila na zmagovalni stopnici krasova igralca Ana Bersan in Igor Milic. V zenskah dvojicah absolutno je zmagal par Bersan-Monika Radovic, brata Milic pa sta bila druga med moskimi pari. Kras je osvojil tudi prvo mesto med mešanimi pari narasčajnikov (Stubelj-Cepi Kras / Fincantieri) in narasčajnicami z Vanjo Milic in Eriko Radovic. Prodornost Krasa je bila očitna zlasti pri deklicah in narasčajnicah. Med starejšimi pionirkami je bila najboljša Erika Radovic, pri mlajših Vanja Milic, ki so jima tesno sledile njune klubske soigralke. Pri dečkih se je izkazal Gorazd Milic z osvoje-nim drugim mestom,

Peter Santini, edini krasov predstavnik med starejšimi pionirji, pa je v zares številni konkuren-ci dosegel 5. do 8. mesto.

V Gorici je bil prisoten tudi Bor s tremi igralci. Velik uspeh je dosegla Lara Posega, ki je zmagala med mladinkami. Brata Petelin sta tekmovala posamezno pri mladincih. Bolje se je odrezal Mitja, ki se je uvrstil med osmerice.

Turnir je nudil lepo priložnost mlajšim igralcem za prodor v višje tekmovalne kategorije. Vzpodbuden je podatek, da so nekatere najmlajše Krasove igralke kot Nina Milic, Irena Rustja in Natasa Grom prebile v tretjo kategorijo, spet druge kot Ivana Stubelj, Natasa Milic, Vanja Milic in Erika Radovic pa celo v absolutno kategorijo, kjer sta se slednji dve uvrstile na 5. do 8. mesto

REZULTATI
Absolutna kategorija - moski

1. IGOR MILIC (Kras); 5. do 8. mesto MARJAN MILIC (Kras)

Absolutna kategorija - zenske

1. ANA BERSAN; 2. BISERKA SIMONETA; 3. MONIKA RADOVIC; 4. KATJA MILIC (vse Kras) 5. do 8. mesto KATJA MILIC in ERIKA RADOVIC (Kras), LARA POSEGA (Bor)

Dvojice absolutno moski

1. Urizio/Saltarini (Lega Nazionale GO); 2. IGOR MILIC/MARJAN MILIC (Kras)

Dvojice absolutno zenske

1. BERSAN/M. RADOVIC; 2.

SIMONETA/K.MILIC; 4. E.RADOVIC/V.MILIC (vse Kras)

3. Kat. Zenske

1. Pereson (Tripovci); 5.-8. NATASA MILIC, IVANA STUBELJ (Kras)

Mladinke

1. LARA POSEGA (Bor); 2. ANA BERSAN; 3. MONIKA RADOVIC; 5.-8. IRENA RUSTJA (vse Kras)

Mladinci

1. Della Mea (Fincantieri); 5.-8. MITJA PETELIN (Bor)

Mesane dvojice - mlajši in starejši pionirji

1. STUBELJ/Cepi (Kras/Fincantieri); 3. V. MILIC/P. SANTINI (Kras); 4. N. GROM/Sossi (Kras/Fincantieri)

Mlajše pionirke

1. VANJA MILIC; 2.

NATASA MILIC; 4. NINA MILIC; 5. KETTY FURLAN (vse Kras)

Mlajši pionirji

1. Di Cosimo (Chiadino); 2. GORAZD MILIC; 4. JANI GROM (oba Kras)

Starejše pionirke

1. ERIKA RADOVIC (Kras); 3. IVANA STUBELJ (Kras); 4. KATJA MILIC (Kras)

Starejši pionirji

1. Cepi (Fincantieri); 5.-8. PETER SANTINI (Kras)

Dvojice ml. in st. pionirke

1. V.MILIC/E.RADOVIC; 2. KATJA MILIC/STUBELJ; 3. NINA MILIC/NATASA MILIC; 4. FURLAN/GROM (vsi Kras) (j,j)

Švab član sveta Fidal

TRST - Na sobotnem rednem obecnem zboru deželne atletske zveze je bil za predsednika izvoljen Romano Isler, ki bo tako v naslednjih starih letih vodil atletske zveze.

Na »neskončni« skoraj šest ur dolgi seji - občni zbor je bil v Prosvetnem domu na Opcinah - so izvolili tudi 14 deželnih odbor-nikov med katerimi je tudi dolgoletni atletski delavec Dusko Svab. Njegova izvolitev predstavlja priznanje za vso slovensko atletiko in tudi za ves zamejski sport.

4. KOLO / DRŽAVNI MLADINCI

Jadran Farco je v Gorici zamudil lepo priložnost, da bi osvojil novi točki

Rebula dosegel 29 točk

DRŽAVNI MLADINCI

MENTA PIU' GORICA - JADRAN FARCO 86:71 (53:38)

JADRAN: Pavlica 2 (2:4), Briscik, Kapun, Starec, Milic 11 (3:5), Pettirrosso 4 (0:2), Rebula 29 (11:12), Tomsic 5, Bordon 2, Gregori 20 (2:4); trener Drvaric.

PM: 18:27. PON: Emili (38), Bordon (42). 3 T: Gregori 2, Tomsic 1.

Jadranovi mladinci so v 4. kolu državnega prvenstva zamudili veliko priložnost v Gorici, da bi osvojili zlata vredni točki proti favoriziranemu moštvu Menta Piu', ki je v prejšnjem kolu celo premagalo beneski Scaini, toda domačini, razen običajnega Miana in obcasno Breganta, niso bili razpoloženi, tudi zaradi izredno hladne telovadnice, v kateri se jadrancovi nikakor niso znasli.

Vsekakor so plavi držali korak z gostitelji vse do tretje četrtine, ko je bil se izid 71:62 za domače, ko pa je moral Ivo Milic zapustiti igrišče zaradi petih osebnih napak, je bilo jasno, da je tekma izgubljena. Drvaricevi fantje so namreč v zadnji četrtini dali le bori-nih 9 točk, gostitelji pa 15.

Vsi jadrancovi so v Gorici na splošno medlo igrali, predvsem v obrambi, v napadu pa se je kot običajno izkazal Kristjan Rebula, ki je dal 29 točk, pri tem pa kar 11:12 v prostih metih. Tudi Jan Gregori je z 20 točkami prispeval svoj delež. Od gostiteljev pa je bil kot običajno najboljši Mian

(36 točk), ki igra tudi s clansko vrsto. Ob njem je obcasno dobro igral tudi Bergant. (bl)

DEŽELNI MLADINCI

NA TRŽAŠKEM CIBIBONA RADENSKA- INTER 1904 57:79 (29:40)

CIBIBONA: Filipcic 13 (6:6), Punis, Krizmancic 6 (2:4), Rudez 4 (0:2), Barini 9 (2:2), Korosic 2, I. Bajc 22 (0:2), Umer, Skabar, E. Bajc 1 (1:4); trener Jogan.

PM: 11:20. PON: Rudez (36'). Skabar (37'), Krizmancic (38'), SON: 29. 3 T: Barini 1, Filipcic 1.

Mladinska postava Cibibone ni znala ponoviti uspeha prve ekipe, ki si je dan prej privoščila clansko peterko trzaskega društva. Obratno so cibibonasi spet poskrbeli za klavno predstavo, saj so najprej sloneli na rame-nih Iztoka Bajca (18 točk na skupnih 20 v prvih 14 minutah), zatem pa so proti izredno skromnemu nasprotniku popolnoma odpovedali. Gostom, ki so nastopili le s sedmimi igralci, niso imeli nikakršnih problemov, domači pa so vse do konca igrali izredno slabo in tako izničili pokazan napredek iz prejšnje tekme. (VJ)

NA GORISKEM ITALMONFALCONE - DOM NEOD.

Mladinske tekme med Italmonfalconejem in goriskim Domom niso odigrali, ker ni bilo sodnikov.

Na sliki Foto Krizmancic: Marko Krizmancic (Cibibona) v skoku.

MLADINSKE IGRE / NOGOMETNA TEKMOVANJA NA TRŽAŠKEM

V okviru mladinskih iger s tekmami prvi začenjajo nogometaši Med udeleženci tudi predstavniki štirih slovenskih višjih šol

Po dveh mesecih pouka je na vrsti prvo dijaško tekmovalstvo. Kot običajno vstopijo v sportno areno kot prvi nogometaši, nato pridejo na vrsto druga tekmovalstva, kot običajno pa bo tudi letos za naše dijake in dijakinje konec sportne aktivnosti z nastopom na tradicionalnem DOSP-u, ki bo prihodnje leto 7. maja v Tolminu.

Toda povrnimo se k nogometnemu dijašemu prvenstvu. Zanimanje na naših in seveda tudi italijanskih solah je kar precejšnje. Prijavi-lo se je 14 višjih sol, ki

so bile porazdeljene v štiri izločilne skupine. Med stirinajstimi zavodi so tudi tri naše višje sole: Jozef Stefan, Ziga Zois in France Prešeren. Samo zmagovalci v posameznih skupinah se uvrstijo v polfinale, zmagovalca pa se bosta potem pomerila za prvo mesto, porazenca pa za tretje. Tudi v tej ekipni sportni panogi so se v preteklosti nasi dijaki večkrat izkazali. Letos lahko nastopajo dijaki, ki so rojeni leta 1974 in kasneje.

Posamezne skupine so naslednje:

A: Oberdan, Galilei, Dante in Nordio, B: Ziga Zois, Volta in Deledda,

C: Galvani, Jozef Stefan in Petrarca, D: Carli, Fabiani, Nautico in France Prešeren.

Glede na dejstvo, da bo potrebno v prvem delu odigrati 18 tekem je koledar kar precej natpan. Ne gre pa pozabiti tudi na izredno slabo vreme, ki nogometašem res ni naklonjeno. Prve tekme so na sporedu že jutri v prvih popoldanskih urah. V Dolini se bo najprej nas zavod Ziga Zois ob 14. uri pomeril z

vrstniki Deledde ob 15.30 pa je na vrsti licej France Prešeren, ki se bo srečal s prvim tekmečem v skupini, s solo Fabiani. Nas tretji zastopnik Jozef Stefan pa bo igral 26. t.m. na igrišču Ul. Flavija s poklicnim zavodom Galvani. Dijaki liceja Prešeren bodo odigrali drugo tekmo 26. novembra na igrišču San Luigi ob 15. 00 uri, trgovce caka drugi nastop 27. t.m. prav tao na igrišču od nogometnega društva San Luigi ob 14. 30. Druga tekma za nas zavod Jozef Stefan bo na sporedu prvega decem-

bra kot tudi tretji nastop liceja France Prešeren. Nasprotniki Sefana bodo dijaki Petrarce, liceja pa nogometni izbanci zavoda Carli. Prav glede natpanega urnika in slabega vremena upamo, da pri samem tekmovalstvu ne bo prišlo do večjih zastojev. Zadnja leta se nad orgnzacijo nogometnega dijaškega prvenstva ne moremo pritoževati. Najvec zaslug pa gre profesorjem telesne vzgoje na solah, dezelni nogometni zvezi in ne nazadnje uradu za telesno vzgojo pri solskem skbnistvu. (G.F.)

NOGOMET / GOSTOVANJE SLOVENIJE NA CIPRU

Mladi včeraj poraženi danes A reprezentanca proti vse boljšemu Cipru

ALES FEVZER

CIPER - SLOVENIJA 1:0 (0:0)
STRELEC: Theodotou v 60. minuti.

GLEDALCEV: 500; IZKLJUCEN: Lukic (nesportno obnašanje).

SLOVENIJA (mladi): Zver, Binkovski, Hudar, Salja, Blatnik, Cerimovic, Zobec, Karic, Simundza, Lukic, Siljak.

LARNACA - V prvi od dveh prijateljskih tekem proti Cipru se igralci mlade slovenske reprezentance niso iskazali in so izgubili proti povprečni domači ekipi. Poraz je mogoče opravičiti z objektivnimi vzroki, vendar brez prave organizacije igre predvsem pa strelom proti nasprotnikovemu голу v nogometu pač ne more zmagati. Po začetnem »otipavanju« nasprotnika sta mostvi ves prvi polčas igrali med obema kazenskima prostoroma, pravih akcij in strelom proti голу pa ni bilo. Domači so vso svojo igro podredili kapetanu in najnevarnejšemu igralcu Engomitisu, kateremu pa naša obramba ni dala dihati. Pričakovati je bilo, da bodo v drugem polcasu tako eni kot drugi pokazali več želje za dosego zadetka in Siljak je v 51' imel priložnost tekme. S prodorom po desni strani je pritekel sam do

Slovan Mavrica brez reprezentanta (Foto Srđan Živulović/TRIO)

nasprotnikovega gola, vendar zoge ni uspel potisniti v mrežo. Njegov strel je bil bolj podoben podaji, vendar na žalost ni bilo nikogar od naših igralcev, ki bi zogo z dveh metrov potisnil v prazen gol. Takoj za tem je domači sodnik Georgiou prestrogo izključil Lukica, ki se je boril za zogo z domačim napadalcem Kaiafosom. Domači nogometaši so sodnikovo »darilo« izkoristili in prevzeli pobudo in teren- sko premoč in jo po 15' igranja z igralcem več tudi izkoristili. Po lepi podaji

Engomitisa je rezervni igralec Theodotou z neposredne blizine z glavo premagal nemocnega Zvera. Srečanje so si ogledali tudi člani A ekipe, ki bodo na današnji tekmi poskusali bolje predstaviti slovenski nogomet. Na tiskovni konferenci, ki sta se je udeležila oba selektorja in predsednika nacionalnih nogometnih zvez je slo bolj za dobrodoslico in vljudnostne nagovore kot za razgovor o tekmi. Predsednik Nogometne zveze Slovenije Rudi Zavrli nam je pred današnjo tekmo

povedal, da je zadovoljen, da so prišli vsi poklicani nogometaši, saj manjka le poskodovani Katanec. »Upam, da bo tudi rezultat boljši, povedati pa želim, da Ciper ni tako slab, kot se misli, saj imajo letos za sabo nekaj zelo spodbudnih rezultatov,« je se dejal Zavrli. Enajsterica za tekmo v Larnaki, ki se bo začela ob 14.30 po lokalnem času je naslednja: Simeunovic, Zidan, Novak, Kek, Elsnar, Milanić, Pate, Zulic, Zahovic, Milosevic, Florjancic.

NOGOMET / KVALIFIKACIJE ZA SP

Azzurri optimisti za boj s Škoti

Tekma (RAI TV 1) ob 20.55

GLASGOW - »Mislim, da smo svoje delo opravili temeljito in se tudi dostojno pripravili na to težko tekmo proti Skotom. Trenutno sem optimistično razpoložen, bom pa se bolj, če bomo igrali tako, kot smo nacrtovali v teh dnevih. Za taka srečanja sta dve možni varianti: da skusamo osredotočiti igro na sredini igrišča po našem kazenskem prostoru ali pa da skusamo držati v posesti zogo v cimveji meri tudi na drugih delih igrišča. Jaz pa sem odločno za drugo varianto,« je pred današnjim kvalifikacijskim srečanjem za SP proti Škotski izjavil zvezni trener azzurrov Arrigo Sacchi.

In nadaljeval: »Skotje so zelo neugodni nasprotnik. Igrajo bolj sproščeno in dopadljivo od Angležev. Mislim, da so telesno bolje pripravljeni od nas, medtem ko smo mi tehnično boljši. Naša naloga pa bo predvsem ta, da skusamo predvsem dobro igrati brez zoge. Škotska pa ni Brazilija iz let 60. Skotje imajo vrline, pa tudi hibe. Njihova obrambna vrsta je precej počasna in bi jo lahko presenetili s hitro igro. V Glasgou bomo dali vse od sebe, igrali bomo samozavestno in odločno.«

Seveda sta bila včeraj najbolj razočarana Vialli

Signori bo danes igral namesto Viallija (AP)

in Marchegiani, ki sta do zadnjega trenutka upala, da bosta le igrala.

Zvezni trener Škotske Roxburgh je že včeraj najavil postavbo in ni spremenil svojega mnenja. Le-ta pa je naslednja: Goram, McPherson, Malpas, Boyd, McLaren, Whyte, McAllister, McStay, Durrant, McCoist, Durie, 12 Smith, 13 Jess, 14 Collins, 15 McInally, 16 Robertson.

Verjetna postava Italijanov pa je naslednja: Pagliuca, Mannini, Di Chiara, Albertini,

Maldini, Baresi, Lentini, Bianchi, Eranio, R. Baggio, Signori, 12 Marchegiani, 13 Costacurta, 14 D. Baggio, 15 Donadoni, 16 Vialli.

Sodnik bo Nemec Schmidhuber.

Tekmo Škotska - Italija bosta prenaslali italijanska TV na prvem sporedu in Tele+2

s pricetkom ob 21. uri. LESTVICA SKUPINE 1 Svica 5, Italija, Malta, Portugalska, Škotska in Estonija 1.

Danes bo v tej skupini tudi srečanje med Svico in Malto.

Danes tudi srečanje under 21 za EP

GLASGOW - Danes bo tudi srečanje med mladima reprezentancama Škotske in Italije (under 21) za EP. Škotska je doslej igrala dve tekmi in osvojila samo eno točko (poraz s Svico in neodločeno s Portugalsko), medtem ko je Italija premagala Svico, s katero tudi vodi na lestvici skupine 1 z dvema točkama.

Trener Mladini je se v dvomu glede postave, saj Orlandini se ni povsem nared po poskodbi. Verjetna postava azzurrov pa naj bi bila naslednja: Visi, Bonomi, Favalli, Sacchetti, Panucci, Migniani, Orlandini (Rosito), Altomare, Vieri, Cois in Muzzi.

NOVICE

Danes še štiri tekme za SP v ZDA 1994

RIM - Poleg tekem Škotska - Italija in Svica - Malta za skupino 1 bodo danes v okviru kvalifikacij za svetovno prvenstvo v ZDA 1994 na sporedu še štiri srečanja.

Najpomembnejša bo danes vsekakor tekma skupine 3 v Belfastu, kjer bo Severna Irska igrala proti Danski. Evropski prvaki si drevi ne smejo privoščiti spodrsrlaja, saj so doslej dosegli le tri neodloocene izide z Litvo, Latvijo in Irsko.

Le-ta, ki s 5 točkami vodi na lestvici te skupine, pa bo pred težko nalogo, saj bo igrala v Seville proti Španiji. V skupini 2 pa Anglija na Wembleyu ne bi smela imeti težav proti Turčiji, favorizirana pa je tudi Belgija v skupini 4 proti Walesu.

Nagrada Leonardo d' oro letos Gianniju Bugnu

FIRENCE - Svetovni prvak v kolesarstvu Gianni Bugno si je z letošnjimi sijajnimi rezultati prislužil prestižno nagrado Leonardo d' oro. V dosedanjih trinajstih izvedbah je priznanje šele tretjič pripadlo kolesarju, pred Bugnom pa sta bila v prejšnjih letih nagrajena se Maurizio Fondriest in Maria Canins.

Januarja predviden povratek Deborah Compagnoni

MILAN - Olimpijska zmagovalka v Albertvillu Deborah Compagnoni, ki si je februarja letos hudo poskodovala koleno, je najavila svoj povratek na uradna tekmovanja ob začetku prihodnjega leta, zaenkrat pa bo svoje priprave nadaljevala v ZDA. Dodala je, da se za zdaj ne bo udeleževala smukov, tega pa ni izključila za kasnejši datum. Compagnonijeva je obenem podpisala triletno pogodbo s turističnim podjetjem iz Valtelline, pogodba pa predvideva 120 milijonov lir in dodatne nagrade v primeru vidnejših uspehov.

Šest dni Bordeauxa Linu in Pietersu

BORDEAUX - Šest kolesarskih dni na stadionu v Bordeaux-Lacu bo ostalo v lepem spominu Francozu Pascalu Linoju, letos najboljšemu francoskemu kolesarju na Touru, ter Nizozemcu Petru Pietersu. V šestdnevni dirki parov sta zmagal z enajstimi točkami prednosti pred Dancem Jensom Veggerbyjem in Francozom Gilbertom Duclos-Lasalom, ki je na tem tekmovanju lani zmagal skupaj z Belgijcem Etienom de Wildom. V koncem sestevku sta bila tretja Italijana Adriano Baffi in Pierangelo Bincoletto. Lino in Pieters sta bila v Bordeauxu druga že lansko leto, tokrat pa sta na šestdnevni dirki prvič zmagala.

Velike nagrade Azije ne bo

PARIZ - Dirke formule 1 prihodnje leto za veliko nagrado Azije ne bodo teknovali. FISA, mednarodna zveza za avtomobilistični sport, je te dni objavila dokončno odpoved dirke, ki naj bi bila 4. aprila naslednje leto na japonskem irkalisu Autopolis. Nadomestne dirke se niso izbrali, vprašljiv pa je tudi termin otvoritvene dirke nove sezone, ki naj bi bila 28. februarja v Kyalamiju v Južni Afriki.

Mamila pri poklicnem surfarju

TOKIO - Na tokijskem letališču Narita je spodletelo poklicnemu surfarju, Avstralcu Robbiju Pageu. Pri 26-letnem sportniku so japonski cariniki našli večjo količino mamila LSD, za kar ga po japonskih zakonih lahko čaka do 7 let zapora.

Trener Marseilla na počitku

MARSEILLE - Jean Fernandez, trener aktualnega francoskega nogometnega prvaka, Olympique iz Marseilla, je odšel na prisilni enomesečni dopust. Lani odlični klub je trenutno le peti v francoskem prvenstvu, zdaj pa ga bosta nekaj časa vodila Raymon Goethals in Henri Stambouli.

Mazda Seleševi

NEW YORK - Jugoslovanski teniski igralci Monika Seles, ki si je že zagotovila naslov prve igralke sezone, so podarili avtomobil Mazda. Ni slabo, a če se spomnimo, da je Stefi Graf pred dvema letoma dobila Jaguarja, je lahko Monika malce razočarana.

Slava brez denarja

LAS VEGAS - Ameriški boksar Riddick Bowe, novi svetovni prvak v teški kategoriji, si s svojo zmago nad Evanderjem Holyfieldom se ni bistveno finančno opomogel. Zaradi dolgov, ki jih ima do mednarodnih boksarskih organizacij WBC, IBF in WBA, so nakazila na njegov bančni račun blokirana, kakor hitro pa bo dolg nekaj stotisoč dolarjev poravnal, se bo na njegovemu računu skupaj s pravicami televizijskega prenosa nabralo blizu 10 milijonov dolarjev.

Curling in ženski hokej novosti na ZOI leta 1998

TOKIO - Na Japonskem je že v teku organizacijska plat v okviru zimskih iger, ki se bodo leta 98 vršila v mestu Nagano. Olimpijski komite je že sporočil, da bosta prvič vključeni dve novi športni panogi, ki sta zaenkrat manj poznani in se v ozadju, in sicer curling (kegljanje na ledu) ter ženski hokej s šestimi nastopajočimi ekipami. Leta 1993 na olimpijskih zimskih igrah v Lillehammerju (Norveska) obeh panog se ne bo.

AVTOMOBILIZEM / FORMULA 1 PRIHODNJE LETO SIROMAŠNEJŠA

Nigel Levjesrčni zapušča formulo 1 ki ga večkrat ni znala prav razumeti

Njegovi navijači pa še vedno upajo, da si bo vendarle premislil

SIMON DEMSAR

Osmeza novembra se je v Adelaidi končala letošnja sezona formule 1. Nova se pričanja je konec februarja v Kyalamiju v Južni Afriki. A ta bo v marsičem drugačna od letošnje. Ne bomo več videvali Nigela Mansella, dirkaca, ki je dal svoj pečat zadnjemu desetletju tekmovanja v formuli 1. Celotno navijanje kroge to dejstvo močno skrbi, saj je znano, da je tekmovanje najhitrejših bolidov v krizi. Gre predvsem za nepojmljivo visoke stroške, saj mora mostvo, ki zeli biti konkurenčno, pripraviti vrec, v kateri je vsaj za sto milijonov dolarskih bankovcev. In če se pomanjkanju denarja pridruži še pomanjkanje atraktivnih dirkačev, so

izpolnjeni vsi pogoji za alarm. Kljub temu na začetku prihodnje sezone verjetno vendarle ne bo tako hudo. Lahko se zgodi da bo celo obratno, se bo namreč prihodnje leto na prvi dirki prizgala zelena luc, se bo še malokdo sploh spomnil, kdo je bil Nigel Mansell.

Verjetno je marsikdo upal, da si bo Anglež se premislil, kot si je pred dvema letoma, da bo na vse pozabil in vendarle prihodnje leto sedel v enega od bolidov. To bo sicer storil, vendar v Ameriki, v formuli Indy.

Nigel je bil vedno pravi burkež med dirkami - vedno je znal poskrbeti

za show. Samo primerjajmo ga z mrkim Senno, ki mu voznja po stezi pomeni vse, ostalo pa ga prav malo briga. Če bi bilo več tako emotivnih voznikov, kot je (bil) Nigel (na sliki AP), bi bila formula 1 nemara še zanimivejša, saj ni vse samo tisto, kar vidimo na stezi, pa tudi na samo dogajanje na stezi gledamo drugače, če vemo, kakšen človek sedi za volanom. Mnogi so Mansellu očitili, da ne zna brzdati svojih cestev - da je kot velik otrok. A prav zaradi tega je bil zanimiv. Od vseh dirkačev se je znal vedno najbolj iskreno veseliti uspeha. Leta 1990, ko je v Silverstonu pred svojimi rojaki v petem krogu prehitel Senno in prešel v vodstvo, je mimo glavne tribune peljal z dvignjeno roko, čeprav je vedel, da mu do končnega uspeha še veliko manjka. Ali leta 1987, po najboljši dirki njegove kariere, prav tako v Silverstonu, ko je nadoknadil 25 sekund zaostanka in z najbolj bravurnim prehitevanjem, kar sem jih kdajkoli videl, v predzadnjem krogu prehitel Piqueta in zmagal, ga je policaj z motorjem popeljal do mesta, kjer je prehitel Piqueta. Tu je Nigel stopil z motorja in poljubil asfalt.

Zanj je bila vsaka dirka malo svetovno prvenstvo. Vedno je vozil s srcem in ne z glavo. Če primerjamo njegovo voznjo s

Prostovo, je tako, kot bi primerjali nogometno tekmo, polno taktike, s tekmo, ki jo igrajo s srcem in je zato za gledalce bolj privlačna. Tudi zato je imel Nigel tako številčno navijaško armado. In zato se ga je oprijel vzdevek »Nigel the Lionhearted« ali »Nigel levjesrčni«, na katerega je bil zelo ponosen. Mnogo navijačev je prihajalo na dirke samo zaradi njega.

Velikokrat je imel smolo, a je to znal vedno sportno prenesti. Nikolikokrat so se mu dogajale stvari, ki so se lahko dogodile le njemu in nikomur drugemu: samo njemu je eksplodiralo kolo sredi zadnje, odločilne dirke leta 1986, samo njemu se je med drugo odločilno dirko leta 1987 odvila matica, s katero je bilo pritrjeno kolo, samo njemu so slabo pritrdili kolo med tretjo odločilno dirko lani, samo on je prehitro odpeljal iz boksa, skoraj povozil nekaj mehanikov, zaradi česar je bil diskvalificiran, pa diskvalifikacije ni upošteval in bil zato kaznovan s prepovedjo nastopa na naslednji dirki.

Vse njegove navijače, najbolj pa njega samega, je zelo bolelo, ker ob razglasitvi osvojenega naslova skoraj noben športni novinar na koncu ni pozabil pribiti, da gre zasluga za naslov predvsem odličnemu bolidu. Da je imel zares dobro vozilo, je seveda

res, vendar nekaj o voznikovi vrednosti izve- mo, če se spomnimo leta 1988, ko je sedel v popolnoma nekonkurenčnem Williamsu z Juddovim motorjem, a kljub temu obkral, ko mu ni odpovedal motor, osvojil drugo mesto. Če mu postavimo ob bok Senno, ki ga imajo mnogi za najboljšega dirkaca današnjega dne, se moramo zavedati, da je tudi Senna imel dolgo časa najboljše vozilo od vseh in da gre del njegove genialnosti pripisati tudi temu. Senna ima tudi prek 60 pole positionov, pa skoraj polovico manj zmag, čeprav je »normalno« razmerje okoli 1 : 1.

Kolesa na bolidih formule 1 se bodo po Mansellovem odhodu se vedno vrtila. Kaj pa njegovi navijači? Nekateri si bodo poiskali novega idola, kar pa bo težko, če bodo hoteli tako zanimivega moza, kot je bil brkati Anglež. Prihodnje leto bo podoba »beerzelta« ob Hungaroringu, kjer je ob sobotah zvečer pred dirko navada, da se ob pivu zberejo navijači vseh dirkačev in potem v pirjateljskih verbalnih dvobojih skušajo eni druge premagati, nekoliko drugačna. Namesto Mansellovih navijačev bodo glasnejši Nemci, zagotovo se bodo vrnili Prostovi privrženci. Tisti pa, ki bodo se vedno hoteli občudovati voznjo Nigela Mansella, bodo usmerili svoje antene proti zvezdam in kdaj pa kdaj poskušali ujeti kako tekmovanje formule Indy.

TENIS / MASTERS V NEW YORKU

Monika Seleš išče tris, Graf in Sabatini najnevarnejši oviri

Seleš in Navratilova že v četrtfinalu

Monika Seles med tekmo prvega kola proti Francozinji Tauziatovi in jo je bnrze težav premagala (AP)

NEW YORK - V otvoritvenem kolu Mastersa v New Yorku sta Monika Seles in Martina Navratilova takoj pokazali, da se nimata namena saliti. Nekdanja češka državljanka Navratilova je z dvojnim 6:2 oodprala svicarko Manue- lo Malejevo, Novosad- canka Seleseva pa je Francozinji Nathalie Tauziatovi pre- pustila v dveh setih le tri igre: 6:1 in 6:2.

Na letosnjem Masternastopa najboljših 16 igral- k s svetovne lest-vice, pari osmine finala pa so naslednji: M. Seles

(Jug/1) - N. Tauziat (Fra) 6:1/6:2; M.J. Fernandez (ZDA) - J. Novotna (CSFR); J. Capriati (ZDA) - M. Sukova (CSFR); G. Sabatini (Arg/3) - Fraizer (ZDA); M. Navratilova (ZDA/4) - M. Maleeva (Svi) 6:2/6:2; A. Sanchez (Spa) - Z. Garrison (ZDA); Martinez (Spa) - K. Maleeva (Bol); S. Graf (Nem/1) - McNeil (ZDA).

Vlogu glavnega favorita si delita Monika Seles (zmagovalka zadnjih dveh izvedb Mastersa) ter Steffi Graf, ki je osvojila kar 4 turnirje zaporedoma.

NOVICE

Seminar o strpnosti in sožitju v Evropi

VARSAVA - Včeraj se je v Varšavi pod pokroviteljstvom Konferencije o varnosti in sodelovanju v Evropi začel petdnevni mednarodni seminar o strpnosti in spoštovanju etničnih in verskih manjšin v demokratičnih družbah. Kot je navedel poljski zunanji minister Krzysztof Skubiszewski, mora biti načelo strpnosti prisotno pri razlagi in uresničevanju zakonskih pobud in obvez KVSE. Po njegovem tega ne potrebuje samo tisti del Evrope, ki preživlja težko obdobje prehoda iz totalitarizma v demokracijo, temveč vsi. »Nacionalizem, je bolezen sodobne Evrope, tako na Vzhodu kot na Zahodu, in je negacija strpnosti.« Seminarja, ki je prvi od niza konferenc posvečenih človekovi dimenziji v KVSE, se udeležuje 150 izvedencev iz 52 držav podpisnic sklepne helsinske listine. Dela bodo potekala v treh ločenih skupinah, in sicer o vlogi vzgoje, kulture in medijev pri uresničevanju strpnosti; o vlogi krajevnih oblasti in o pravnih vprašanih pri uvajanju zakonov proti etnični, rasni in verski nestrpnosti.

Playboy bo odslej tiskan tudi v poljščini

VARSAVA - Gospodarsko krizo, proračun za leto 1993 in celo polemiko o splavu sta v poljskih medijih zasenčili vesti, da je prišel izhajati poljski Playboy in da bodo v kratkem objavili avtobiografsko knjigo mlade Poljakinje, ki trdi, »da se je ljubila s številnimi parlamentarci vseh političnih barv«.

Poljski Playboy so izdali v 100 tisoč izvodih, stane pa približno 2.500 lir po uradnem tečaju. V prvi številki so objavili intervju, ki ga je pred desetimi leti Lech Walesa dal ameriški reviji, a so ga le redki Poljaki prebrali, saj je bil Playboy v komunistični Poljski prepovedan. To je bilo prvič, da se je na reviji ob nagicah in lepoticah pojavila slika Matere božje, in sicer v gumbnici takratnega predsednika sindikata Solidarnost. Klerikalni krogi bi seveda radi po komunističnem zgledu prepovedali Playboya, a nedvomno jih bolj skrbi napovedana objava »izpovedne knjige« Marzene D. o intimnih odnosih s poljskimi poslanci. Dnevnik Zycie Warszawy trdi, da je največja založniška hiša BGW kupila knjigo, a sedaj išče drugega založnika, ki bi prevzel nase nevarnost morebitnih zakonskih posledic. V neki televizijski oddaji je Marzena pojasnila, da je knjigo napisala med drugim tudi, da bi poljskim volilcem pojasnila, zakaj so klopi v parlamentu večkrat prazne. Dodala je tudi, da se je ljubila s poslanci vseh političnih barv, vključno z dvema iz vrst Krščanske narodne unije, ki zagovarja najbolj pravoverna moralna strališča.

PARIZ / ZAENKRAT PREDSTAVILI IZDAJO V FRANCOŠKEM JEZIKU

Novi katekizem: Trden vodič katoličanov širom po svetu

Po splošni oceni je največja novost uvedba kolektivne krivde vseh grešnikov za Kristusovo smrt, zaradi česar so doslej krivili Žide

PARIZ - V javnost je najprej prišel kot »Catechisme de l'Eglise Catholique«: gre za novi katekizem katoliške cerkve, ki bo izšel v številnih jezikih, zaenkrat pa so ga natisnili v francoščini. Zato so težko pričakovano publikacijo najprej predstavili v Franciji, Belgiji in Švici, kjer so predstavitelji v glavnem poudarjali, da bo novi katekizem »resen in tehten vodič za dušne pastirje«, nikakor pa ne »zbornik grehov«. V teh državah bo tudi novi katekizem že v kratkem na prodaj. V Franciji naj bi ga bilo v knjigarnah in tudi kioskih dobiti že jutri, in sicer za 139 francoskih frankov, kar znaša približno 35.000 italijanskih lir. Francoski založniki računajo, da bodo v kratkem prodali 150.000 izvodov, ker bo knjiga na prodaj na zelo številnih mestih (celo v supermarketih in na postajah). Prav zaradi načina distribucije je že v prvih dneh predstavljanja novega katekizma prišlo do polemik, ker vsi niso soglasni z zamislijo, da bi jo prodajali kot ostale publikacije. Vendar pa je to v skladu z željo, ki jo je izrazil tudi papež Janez Pavel II. o čim bolj kapilarnem razdeljevanju novega katekizma, ki bo zamenjal knjigo odraz koncila iz Trenta iz leta

Francoski kardinal Lustiger predstavlja novi katekizem v francoščini (Telefoto AP)

1566. Janez Pavel II. je izdajo katekizma napovedal že 25. junija letos, uradno pa ga bo predal škofjskim konferencam sedmega decembra na posebni slovesnosti v Vatikanu.

»Odras novega časa« tako so katoliški škofi francosko govorečih držav in dežel na predstavitvenih konferencah označili pomen izdaje novega katekizma, ki po tolikih stoletjih prihaja med katolice. Tako se uresničuje duh drugega

vatikanskega koncila, na katerem so predvsem afriški predstavniki zagovarjali nujno o posodobitvi katekizma.

»Dandanes se mora tudi Cerkev soočiti s povsem različno stvarnostjo,« je ob predstavitvi v Parizu izjavil kardinal Lustiger in se pri tem nanašal na razširitev katoliške vere v Afriki, Aziji in Ameriki. Zato je bilo treba vzpostaviti »splošno govorico«, ki bi bila razumljiva in dostopna

vsem katoličanom širom po svetu.

Vendar pa po oceni msgr. Pierra Mamieja, predsednika škofovske konference Švice, novi katekizem prinaša premalo novosti. Belgijski kardinal Godfried Danneels pa je bil nekoliko zaccuden nad načinom predstavljanja knjige. Opozoril pa je na dejstvo, da v Belgiji ni »nacionalnega katekizma«, kot je ustaljena navada v drugih državah.

Vsekakor pa novi

katekizem nikakor ne bo zamenjal krajevnih »nacionalnih« ali »škofjskih« katekizmov, temveč jih bo samo usmerjal. Tako je poudaril tudi Janez Pavel II., ki je celo izrazil željo, da bi glede na posamične stvarnosti nastalo več krajevnih katekizmov, ki bi pa morali ostali zvesti katoliški doktrini.

Kljub želji in zatrdanju visokih cerkvenih predstavnikov, da novi katekizem ni zbornik »dovoljenega in prepovedanega«, pa se je splošna pozornost osredotočila na tiste paragrafe, ki se nanašajo na najbolj kocljiva vprašanja. Tako na primer splav ostaja velik greh, kot je tudi razporek »zalitev naravnega zakona«. Glede spolnosti se dopuša možnost, da zakonca uživata med odnosi, vendar v mejah zmernosti. V medicini si nova tehnologija jemlje veliko preveč svobode, je prevladujoče mnenje sestavljalcev novega katekizma, ki so med drugim brez možnosti na priziv obsodili astrologijo. Novi katekizem poziva na spoštovanje državljskih dolžnosti, največjo novost pa po splošni oceni uvaja »skolektivno krivdo za Kristusovo smrt«, za katero ne bi bili več krivi Židje, temveč vsi grešniki.

JEMEN / KONEC ODISEJADE

Ladja Somaal je priplula pred Makalo

Prepovedali izkrcaanje

DUBAI - Vsak čas bi se morala končati desetdnevna odisejada kakih 3000 somalskih beguncev na ladji Somaal pred jemenitskim pristanom Mukala. Krajevne oblasti so prepovedale izkrcaanje, češ da nimajo struktur za sprejem tolikih beguncev, kljub dramatičnemu pozivu kapitana, da na ladji ze primanjkuje vsega in da ljudje, predvsem pa otroci umirajo kot muhe. Včeraj je proti Mukali z vso hitrostjo zaplula

francoska vojna ladja Commandant Ducuing, ki ima na krovu živež, zdravila in 20 tisoč litrov vode. Ze v noči na ponedeljek je francoska ladja zaman skušala prestreči Somaal. V akciji so sodelovala tudi francoska letala, ki pa jim ni uspelo do včeraj izslediti ladje s somalskimi begunci, ki so jih proti plačilu 150 dolarjev in kot kaze pod prisilo vkrcali na razpadajočo trgovsko ladjo, da bi jih spravili na varno.

TVOJI DENARNI ZAVODI V ITALIJI NAJBLIŽJI V EVROPI

HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE - TRST
KMEČKA BANKA - GORICA
KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA
IN POSOJILNICA V NABREŽINI
KMEČKO-DELAVSKA HRANILNICA
IN POSOJILNICA V SOVODNJAH
KMEČKA OBRTNA HRANILNICA DOBERDOB
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

TRŽAŠKA POKRAJINA

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Ulica/Via Filzi 10, 34432 Trst/Trieste, tel. 040/67001, fax 040/6700333, telex 460264, swift BCTB IT 2T. - Agencija Domjo - Agenzia Domio, Domjo/Domio 227, 34018 Dolina/S. Dorlgo della Valle (TS), tel. 040/831131. Agencija Rojan - Agenzia Roiano, Trg/Piazza tra i Rivi 15/A, 34135 Trst/Trieste, TEL. 040/411611.

CASSA RURALE ED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE
HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPICINE - TRST

Trst; Ulica/Via Ricreatorio 2, 34016 Trst/Trieste, tel: 040/21491, fax 040/211879, telex 460361. - Podružnica - Trst - Filiale Trieste, trg/Piazza della Libertà 5, 34132 Trst/Trieste, tel. 040/21491.

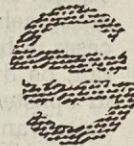
KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA
IN POSOJILNICA V NABREŽINI

Nabrežina Aurisina 106, 34011 Devin Nabrežina/Duino Aurisina (TS) tel. 040/200011, fax 040/201133. - Podružnica Sesljan - Filiale Sistiana, Sesljan/Sistiana 43, 34019 Devin Nabrežina/Duino Aurisina (TS), tel. 040/291501.

GORIŠKA POKRAJINA:

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

Korzo/Corso Verdi 55, 34170 Gorica/Gorizia, tel. 0481/3871, fax 534335, telex 461239, swift BPAG IT 2G. Podružnica Krmin - Filiala Cormons, Devored/Viale Friuli 38, 34071 Krmin/Cormons (GO), tel. 0481/630042.

KMEČKO-DELAVSKA HRANILNICA
IN POSOJILNICA V SOVODNJAH

Ulica/Via 1 maggio 75, 34070 Sovodnje ob Soči - Sovogna d'Isonzo (GO), tel. 0481/882155, fax 0481/882580.

KMEČKO-OBRTNA HRANILNICA
DOBERDOB

Ulica/Via Roma, 23, 34070 Doberdob/Doberdò del Lago (GO), tel. 0481/78063, fax 0481/79341.

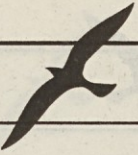

VIDEMSKA POKRAJINA:

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Filiala Cedad - Filiale di Cividale, Ulica/Via Carlo Alberto 17, 33043 Cedad/Cividale del Friuli (UD), tel. 0432/730314, fax 0432/730352, telex 451008.

TE SPREJMEJO
V DOMAČEM JEZIKU

GLEDALIŠČE

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

NAPOVEDUJEMO: v petek, 20. t. m. ob 11. in 20. uri ter v soboto ob 20. uri Dogodek v mestu Gogi - Grumova drama tokrat v angleški izvedbi - gostuje gledališka skupina The Genuine Article pri Univerzi iz Essex (Linhartova dvorana). Vstopnina je 400 SIT.

30. t. m., in 1. 12. (Gallusova dvorana): Kralj Lear, avtor projekta Radko Polić, režija in dramaturgija Dušan Jovanović. Vstopnice so že v prodaji! Cena vstopnice 600, 500, 400 SIT, za dijaše in študente z izkaznico CD bo na razpolago omejeno število vstopnic po 200 SIT.

Informacije vsak delovnik od 13. do 20. ure, ob sobotah od 9. do 14. ure in uro pred začetkom predstave; tel. 061/222-815.

DRAMA SNG

DANES: ob 19.30 uri G. Strniša: Samorog. V eni od glavnih vlog nastopa Boris Cavazza, letosnji dobitnik Borstnikovega prstana.

Za abonma SREDA in IZVEN (KONTO). JUTRI: 19. 11. ob 19.30 Večer s Milo Kacičevom - ob 80-letnici igralke in pesnice.

V Klubu drame bo danes ob 20.30 monodramski nastop Poldeta Bibica z naslovom Zivelo življenje, Luka de.

Informacije in rezervacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter od 18. ure do pricetka predstave na tel. 061/221-511.

OPERA SNG

V PRIHODNIH DNEH: 21. in 28. t. m. ob 19. uri Puccini: Tosca. 24. t. m. ob 19. uri J. Offenbach: Hofmanove pripovedke. 25. (ob 19. uri) in 27. (ob 16.30 uri) t. m. Strauss ml.: Netopir; 26. t. m. Verdi: Nabucco. Blagajna je odprta vsak dan od 11. do 13. ter od 16. do 19. ure, rezervaciji po telefonu 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

DANES: ob 20.00 uri E.Kishon: Bil je skrijanec, gostovanje v Ajdovščini.

V PRIHODNIH DNEH: 21. t.m. ob 20.00 uri bo na Mali sceni gostovala avstrijska gledališka skupina. V prvem delu bosta Toni Maier in Johannes Pump izvedla nanizanko aforizmov Zarka Petana: Gledališče je politika... V drugem delu pa bosta intrepitala pesmi treh avstrijskih pesnikov, zbranih pod skupnim naslovom Lirika in trobenta. Predstavi bosta v nemščini. Vstopnice so že v prodaji, cena vstopnice za študente in upokoјence 250 SIT, za ostale 500 SIT. Informacije in rezervacije na tel. 061/210-852.

KUD FRANCE PRESEREN

JUTRI: ob 21.00 uri predstava Gledališca Ane Monro: Tarzan v epizodi veliki mrhovinar. Cena vstopnice 400 SIT. Informacije na tel. 061/332-288.

TRST

KULTURNI DOM

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V PRIHODNIH DNEH: v petek, 20. t. m., ob 20.30 Aldo Nicolaj, Hamlet v pikantni omaki. V glavnih vlogah: A. Petje, L. Kozlovic, M. Blagovic, B. Bratuž in A. Svete. Režija Z. Petan.

NAPOVEDUJEMO: A. P. Cehov, Česnje vrt. Premiera 27. t. m., ob 20.30 ob 40-letnici umetniškega dela Mire Sardoc. Režija Boris Kobal.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Stalno gledališče FJK DANES: ob 16. uri: Bohumil Hrabal, Una solitudinē troppo rumorosa - izvaja Stalno gledališče FJK v sodelovanju z Gledališko zadrugo iz Sardinije in Mittelfestom iz Cedada V glavnih vlogi Paolo Bonacelli. Režija Giorgio Presburger. V abonmaju, odrezek st. 3, red sreda. Za vstopnice in rezervacije se lahko zglasite pri osrednji blagajni v pasazi Protti in v gledališču Rossetti.

DANES: ob 21.00 uri srečanje s Corradom Augiasom. Vstop prost.

NAPOVEDUJEMO: v sredo, 25. t. m., ob 20.30 premier-ska predstava Jack lo sventorator, Vittoria Franceschija. Izvaja Stalno gledališče FJK v sodelovanju z Nuova Scena Teatro Testoni in InterAction. Režija Nanni Garella. V glavnih vlogi Alessandro Haber. Predstava v abonmaju, odrezek st. 4.

Predprodaja vstopnic in rezervacije od jutri dalje pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

DANES: ob 20.30: Carpinteri in Faraguna, Putei e putele. V glavnih vlogah Ariella Reggio, Orazio Bobbio, Mimmo Lo Vecchio in Gianfranco Saletta. Režija Francesco Macedonio. Jutri, ob 20.30 zadnja ponovitve.

NAPOVEDUJEMO: od 21. do 29. t. m. gostovanje gledališke skupine Compagnia della Rancia z musicalom »La cage aux folles«.

KRIZ

DOM A. SIRK

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 21. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Teatr iz Kopra s predstavo »A largo vivendis« Edite Franceskin. Večer prireja KUD Magnet.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALIŠČE

NAPOVEDUJEMO: v torek, 24. t. m. in sredo, 25. t. m., ob 20.30 gostovanje Stalnega gledališča FJK: Bohumil Hrabal - Una solitudinē troppo rumorosa. Režija Giorgio Presburger. Nastopajo Paolo Bonacelli, Paolo Meloni, Franco Noè.

CEDAD

GLEDALIŠČE RISTORI

NAPOVEDUJEMO: V torek, 1. decembra, ob 20.30, Alaska. Izvajajo gledališki skupini Contemporanea 83 in Acc. d'arte drammatica Silvio d'Amico. Režija in glavna vloga: Patrizio Cigliano.

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30: Boccaccio, Franz von Suppe. JUTRI: ob 19.30 Die Sternstunden des Josef Bieder, revija za gledališkega reviziterja (Otto Schenk).

MLADINSKI CENTER POINT (Benediktiner Platz 10)

DANES: ob 20. uri scensko branje.

MARIBOR

SNG MARIBOR

JUTRI: ob 19.30 uri (red Univerza) G. Buchner: Voјček v Minoritski cerkvi.

NAPOVEDUJEMO: Ansambel mariborske operne hiše pripravlja z gostujočimi in domačimi pevci premiero Puccinijeve opere La Bohème, uspešnice, ki je danes med najpogostejše izvajani deli mednarodne operne scene. Premiera bo 20. novembra, dirigent je Simon Robinson, režiser pa Franjo Potocnik.

Gledališka blagajna je odprta vsak dan razen nedelje od 11. do 16. ure ter uro pred predstavo, ob nedeljah in praznikih pa samo uro pred predstavo. Informacije in rezervacije vstopnic na tel. 221-206.

CELJE

SLG CELJE

NAPOVEDUJEMO: 20. 11. bo premiera Molierovega namisljenega bolnika režiji Katje Pegan. Predpremieri bosta danes in jutri ob 10.30 za Gimnazijo Celje. Igrajo: Janez Bermež, Ljerk Belak, Darja Reichman, Anica Kumer in drugi.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

DANES: ob 19.30 uri (abonma rumeni, izven in konto) Sam Shepard: Pokopani otroci, gostuje Primorsko dramsko

gledališče iz Nove Gorice.

Vstopnice so že v prodaji. Informacije in rezervacije na tel.: 064/222-681

GORICA

KULTURNI DOM GORICA

V PRIHODNIH DNEH: 15. decembra bo predstava SSG, P.A. Cehova, Česnje vrt. 22. decembra: B. Slade, Ob letu osorej. Gostovanje Cankarjevega doma iz Ljubljane. Predstave se bodo odvijale v teatru G. Verdi v Gorici (ul. Garibaldi 4), s pricetkom ob 20.30. Informacije v uradu Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass 20) tel.: (0481) 33288.

AJDOVŠČINA

KULTURNI DOM AJDOVŠČINA

DANES: ob 20.00 uri (za gledališki abonma) vesela zalozgra z glasbo E. Kishon: Bil je skrijanec, gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega.

ZAGREB

HRVATSKO NARODNO KAZALISTE

DANES: ob 19.30 uri: Ivan Aralica: Propast magnuma, režija Ivica Kuncević. Igrajo: Kruno Saric, Zvonimir Zorčić, Anja Sovagović. Dragan Despot in drugi.

V PRIHODNIH DNEH: 20. in 21. t. m. drama Ivana Aralica: Propast magnuma.

NAPOVEDUJEMO: 25., 26. in 27. 11. ob 18.30 - Ivan Gundulić: Osman, gledališki spektakl v režiji Georgija Para, nastop 260 članov drame, opere in baleta.

GLASBA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 19.30 uri (Klub CD) predstavitev jazz orgel Yamaha Electronik EL-90 s koncertom japonske umetnice gospe Saori Iwauchi. Vstop prost.

V PRIHODNIH DNEH: 22. t. m. (Gallusova dvorana) nastop skupine Odeon pope trio.

Vstopnice so že v prodaji. Informacije na tel.: 061/158-121.

»Pevski dueti« iz predstave Putei e putele tržaških avtorjev Carpinterija in Faragune. Samo še nekaj ponovitev v gledališču Cristallo (Foto ZIP)

KLUB B-51, GERBICEVA

DANES: ob 21.00 v telovadnici na Gerbičevi koncert rok skupine Majke. Cena vstopnice 100 SIT.

JUTRI: ob 21.00 uri v prostorih Kluba B-51 koncert avstrijske skupine Orange Baboons.

MARIBOR

DVORANA KINA UNION

JUTRI: koncert orkestra slovenske policije z deli Haendela, pod vodstvom dirigenta Milivoja Orabca, solistka senajstletna pianistka Zeljka Ivkovic.

IDRIJA

GIMNAZIJA JURIIJA VEGE

JUTRI: 19. t. m. ob 19. uri bo koncert v pocastitev devetdesetletnice skladatelja Maksa Pirnika. Vabljeni vsi bivši dijak. Koncert prireja drustvo Muzina in gimnazija Jurija Vege. Na programu bodo dela Maksa Pirnika, Marija Kogojca, Alda Kumarja, Fabia Niedra in Brine Jez-Brezavšek.

TRST

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

Do 13. decembra bodo na sporedu koncerti posvečeni 300-letnici Tartinijevega in 200-letnici Rossinijevega rojstva.

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 22. t. m., ob 11. uri recital pianista Edoarda Torbianelli. Na sporedu Rossini in Bellini.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità in v Muzeju Revoltella eno uro pred pricetkom koncerta.

CERKEV SV. FRANCISKA

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 20. t. m., ob 21. uri tretji koncert nabožne glasbe. Pod taktirko Carla Mellesa bosta nastopila orkester in zbor orkester gledališča Verdi. Na programu Bach in Cherubinijev Requiem.

Vabila za koncert lahko dvignete pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità in v župniji v Ul. Giulia 70.

GLEDALIŠČE MIELA

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 20. t. m., ob 20.30, v okviru ciklusa Vec glasov, eno mesto - Srečati se v Trstu prireja ZSKD koncert zbora Roz iz Sentjakoba (Koroška) z naslovom Pesem upanja. Dirigira Lajko Milisavljević.

V PRIHODNIH DNEH: 21. t. m., ob 20.30, Zborovski poklon Kogojcu. Pod vodstvom Stojana Kureta bo nastopil zbor Jacobus Gallus iz Trsta. Koncert spada v abonma 1992/93 Glasbene matice.

V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 25. t. m., ob 20.45: koncert pianista Ralpha Suttona - organizira Tržaški jazzovski krožek.

V četrtek, 17. decembra, ob 17. uri: koncert dua Kenny Drew in Niels O. Pedersen.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 23. t. m., ob 20.30 tretji koncert Tržaškega koncertnega društva. Nastopil bo Münchner Kammerorchester.

NAPOVEDUJEMO: v sredo, 2. decembra: koncert kantavtorja Mimma Locasciullija; 25. januarja 1993 koncert Francesca De Gregorija; 26. in 28. marca musical My fair lady s Sandrom Massiminijem; 29. in 30. aprila koncert Giorgia Gajerja.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALIŠČE

NAPOVEDUJEMO: v petek, 27. t. m., ob 20.30 celovečerni koncert pianista Stanislava Bunina. Na programu Bach, Schumann in Chopin.

AŽLA

ZUPNJSKA CERKEV

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 21. t. m., ob 20. uri Pesem upanja z zborom Roz iz Sentjakoba (Koroška). Dirigira Lajko Milisavljević.

VELIKOVEC

NOVI GRAD

DANES: ob 20. uri klavirski koncert Waltraud Wulz. Na programu Mozart, Schubert, Brahms in Liszt.

WOLFSBERG

DELAVSKA ZBORNIKA

JUTRI: ob 19.30 Seviljski brivec (Der Barbier von Sevilla) Giovannija Paisiella.

RAZNE PRIREDITVE

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 17.00 in 20.00 uri (Gallusova dvorana) Modni bazar, tradicionalna predstavitev proizvajalcev oblačil, trikotaje, usnja in obutve. Cena vstopnice 500 in 700 SIT.

Ob 19. uri (Kosovelova dvorana) potpisno predavanje Marine Furlan: Vsaka podoba zase. Cena vstopnice 180 SIT.

FILOZOFSKA FAKULTETA

HUMANISTICNI SIMPOZIJ (predavalnica 34): V PRIHODNIH DNEH: 24. 11. Iztok Saksida: Crna

Eva, mati vseh živih. 1. 12. Jože Vogrinc: Je mogoče nerazumeti? 8. 12. Neda Pagon: Iz zgodovine imaginacij 18. stoletja. 15. 12. Peter Vodopivec: Ali zgodovina sploh lahko predvideva? 22. 12. Milorad Pupovac. 5. 1. prof. Ernest Gellner. 12. 1. dr. Borut Telban: Strah pred biti viđen in strah pred nevidnostjo v vasi Ambonwari na Papui-Novi Gvineji. Vstopnine ni!

Informacije na tel. 061/150-001, int. 388- oddelek sociologije.

KUD FRANCE PRESEREN

DANES: ob 20.00 uri (Vesela znanost) predavanje dr. Zmaga Smitka: Ameriški izziv za Slovence: prazgodovina stikov od 16. do 18. stoletja. Cena vstopnice 100 SIT.

MJ STEP IN KAZINA

Do 23. t. m. plesni spektakel Vročica v Kulturnem domu Španski borci.

MODERNA GALERIJA LJUBLJANA

DANES: ob 17.00 uri bo v Informacijskem centru Moderne galerije kustos Igor Kranjc nadaljeval s ciklusom predavanj o zbirkii slikarja, kiparja in grafika Franceta Kralja v Moderni galeriji. Vstop je prost.

SEŽANA

KC SRECKA KOSOVELA

JUTRI: ob 20.00 uri (filmsko gledališče) ameriška psihoska grozljivka Golo kosilo, režija D. Cronenberg. Cena vstopnice 200 SIT.

GRAD DOBROVA V GORISKIH BRDIH

JUTRI: ob 20.00 uri začetek Gradnikovih večerov 1992 (do sobote, 21.11.) z razmisljanjem literarnega zgodovinarja Marijana Breclja: Gradnik v svojih izvirnih pesniških zbirkah. Večer bo vodila novinarka Ingrid Orel.

V NASLEDNIH DNEH: 20.11. ob 20.00 uri (Gradnikovi večeri 1992) literarni večer pesnikov, članov Literarnega kluba iz Nove Gorice: Poklon Gradniku. 21.11. ob 20.00 uri gledališki večer z Gradnikovo poezijo in člani Primorskega dramskega gledališča: Zlate lestvice.

CELOVEC

FISCHERWIRT

(Ziggulnstrasse 37) DANES: ob 19. uri podijska diskusija: Slovo od Krizne gore - bodo zgradili predor?

TINJE

DOM PROSVETE

DANES: ob 19.30 Surovina voda - problem prihodnosti? Predava dr. Jochen Schlamberger, hidrolog na Uradu koroške deželne vlade (nem.).

JUTRI: ob 19.30 O razvoju kmečkih hiš tja do danes ob primeru Podjune. Predava Barbara Altersberger (nem.).

ZA NAJMLAJŠE

LJUBLJANA

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

NAPOVEDUJEMO: 31. 12. ob 19.30 uri: Trije mušketirji. Cena vstopnic od 300 do 400 SIT ter za novoletne z obdaritvijo 250 SIT. Sole imajo popust - cena vstopnice 150 SIT. Informacije in rezervacije po 17. uri na tel. 061/312-860.

KUD FRANCE PRESEREN

V NASLEDNIH DNEH: v soboto, 21.11. ob 17.00 uri otroška igrice Carobna skrinja, v izvedbi Lutkovne skupine Fru Fru. Cena vstopnice 130 SIT. Informacije na tel. 061/332-288.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 22. 11. Tri lutkovne zgodbe Jane Kolaric v režiji Bojana Cebulja. Predstava je primerna za otroke od 3. leta dalje. Cena vstopnic je 100 SIT. Dobite jih lahko uro pred predstavo pri gledališki blagajni.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

NAPOVEDUJEMO: 10. 12. L.F.Baum: Carovnik iz Oza, premiera. Režija: Franci Krizaj.

Od 13. do 20. 12. bo potekal 7. teden otroškega programa. Sodelovala bodo različna slovenska gledališča (Presernovo gledališče Kranj, Lutkovno gledališče J.Pengov Ljubljana, Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica, Moje gledališče Ljubljana, Plesno gledališče Maribor in drugi). Prireditve se bo zaključila z ZIV-ZAVOM, prireditvijo za najmlajše. Informacije na tel.: 062/25-332.

PTUJ

DANES: ob 8.00, 9.30, 11.00 in 12.00 uri gostovanje Lutkovnega gledališča Maribor z igrico Jan Grabovsky - D. Vranc: Volk in sedem kozličkov.

RAZSTAVE

LJUBLJANA

KD ŠPANSKI BORCI

DANES: ob 19.00 bo otvoritev fotografske razstave Kunst Freunde iz Avstrije. Razstava bo odprta do 3.12. Informacije na tel. 061/448-920.

NARODNA GALERIJA

Do 31. decembra je odprta razstava Metamorfoze. Razstava otroških glinastih kipcev, ki so nastali po vzoritev fotografske razstave. Razstava bo odprta do 31.12. Informacije na tel. 061/219-716.

Vstopnina je 100 SIT, za študente, dijaške in upokoјence 60 SIT, za učence v skupinah pa 30 SIT. Informacije: tel. 061/219-716.

MODERNA GALERIJA

Do 22. t. m. je na ogled retrospektivna razstava fotografij Henri Cartier-Bressona, ki jo je realiziral Centre national de la photographie iz Pariza.

Do 3. januarja je odprta razstava historičnega slikarja in krajinarja Gojmirja Antona Kosa. Galerija je odprta od torika do sobote od 10. do 18., v nedeljo pa od 10. do 13. ure. Vstopnina je 100 SIT, za študente, dijaške upokoјence in voјake pa 50 SIT. Informacije: tel. 061/214-106

MALA GALERIJA

Do 13. decembra je odprta razstava slikarja Mitja Tuska. Galerija je odprta od torika do sobote med 10. in 18. uro, ter v nedeljo med 10. in 13. uro. Vstopnine ni.

BEZIGRAJSKA GALERIJA

Do 19. novembra je odprta razstava Marjana Mančka Od skice do lutke, v sodelovanju z Ljubljanskim lutkovnim gledališčem. Galerija je odprta od petka do ponedeljka od 10 do 13. ure in od 16. do 19. ure, v soboto od 10. do 13. ure. Vstopnine ni! Informacije: tel. 061/313-648.

MESTNA GALERIJA

Do 21. 11. je odprta razstava del Denisa Bowna, znanega angleškega slikarja in grafika. Denis Bown sodi med pionirje abstraktne umetnosti v Veliki Britaniji. Galerija je odprta od torika do sobote od 10. do 18. ure in v nedeljo od 10. do 13. ure. Informacije: tel. 061/212-896.

GALERIJA TIVOLI - MEDNARODNI GRAFIČNI LIKOVNI CENTER

Do 13. decembra je na ogled rastava grafik Andreja Jemca. Galerija je odprta od torika do sobote med 10. in 16. uro, v nedeljo med 10. in 13. uro.

CANKARJEV DOM

V galeriji CD bo do 12. decembra na ogled razstava slik seulskega slikarja Cho-Boo-Sooa. Vstopnina 100 SIT, študentje in dijak 50 SIT.

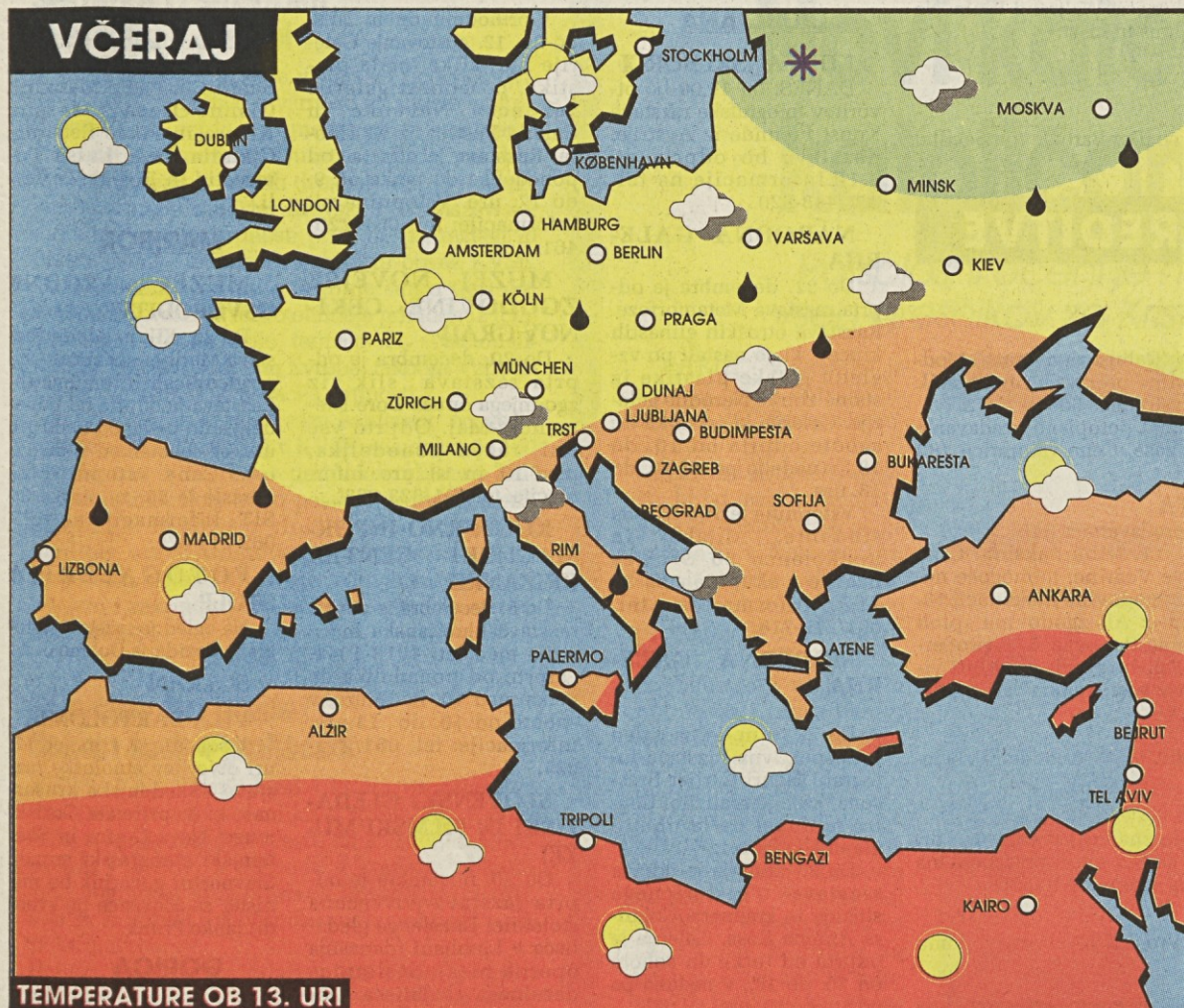
JAKOPICEVA GALERIJA

Na ogled je razstava slik Lojzeta Logarja. Galerija je odprta od torika do sobote med 10. in 14. uro ter med 15. in 18. uro, v nedeljah pa od 10. do 13. ure. Vstopnina je 100 SIT, za študente, upokoјence in voјake 50 SIT.

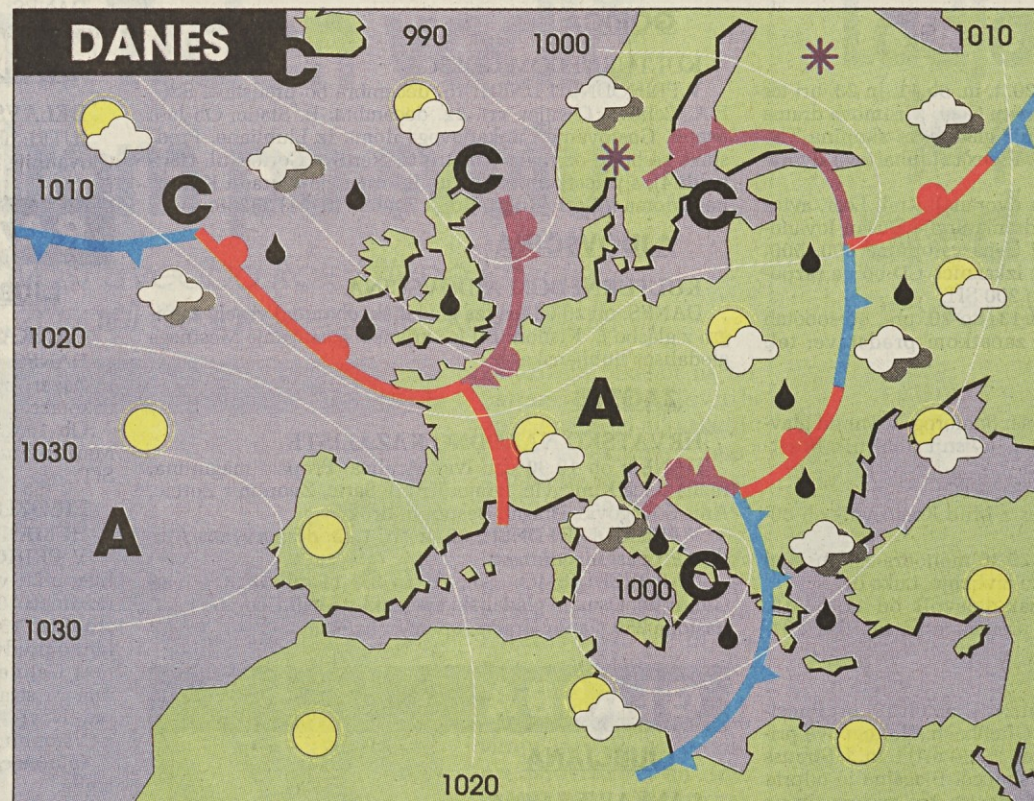
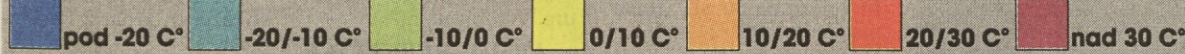
ZVEZA DRUSTEV SLOVENSKIH LIKOVNIH UMETNIKOV

EVROPA / HLADNEJE IN SUHO

TEMPERATURE OB 13. URI

VREMENSKA SLIKA
V noči s ponedeljka na torek se je ciklonsko območje pomaknilo nad južno Italijo in južni Jadran, medtem ko se bo nad Alpami zgradilo

območje visokega zračnega pritiska. Ob severozahodnih vetrovih bo začel nad naše kraje pritekati hladen in bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo danes vzhlo ob 7.07 in zašlo ob 16.27. Dan bo dolg 9 ur 20 minut. Luna bo vzhla ob 00. uri 00 minut in zašla ob 13. uri 02 minut.

VREMENSKA NAPOVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

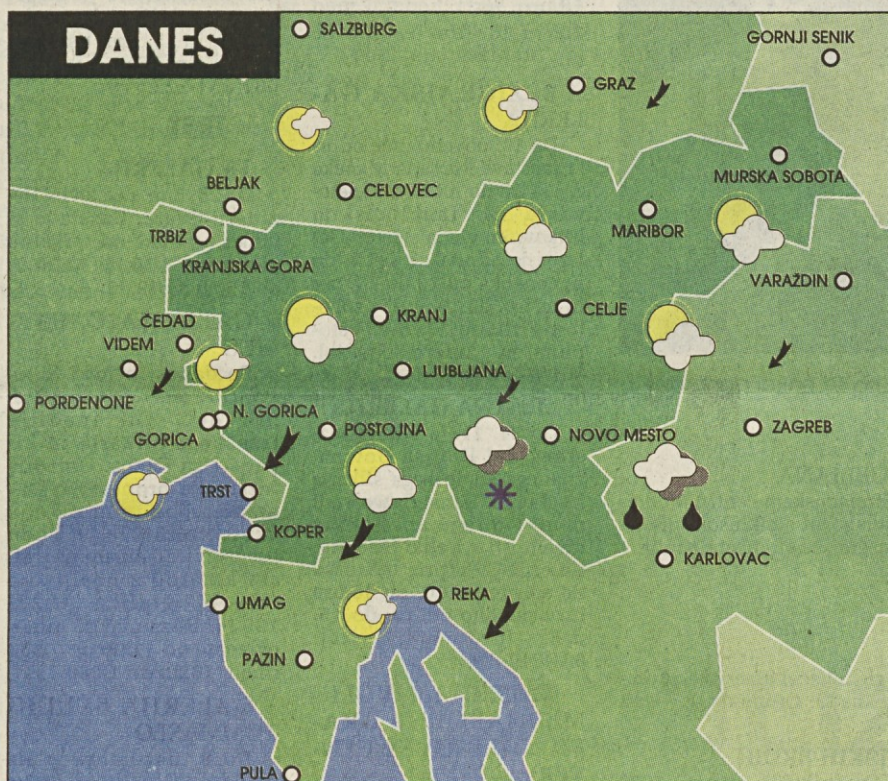
HELSINKI.....	-5/1
OSLO.....	-4/-2
STOCKHOLM.....	-3/1
KØBENHAVN.....	5/4
MOSKVA.....	-2/0
BERLIN.....	4/8
VARSAVA.....	1/2
LONDON.....	2/8
AMSTERDAM.....	6/8
BRUSELJ.....	3/8
BONN.....	5/9
FRANKFURT.....	5/9
PARIZ.....	3/10
DUNAJ.....	3/5
MÜNCHEN.....	3/7
ZÜRICH.....	3/8
ŽENEVA.....	9/12
RIM.....	13/18
MILAN.....	6/7
BEograd.....	NP/12
NICA.....	9/15
BARCELONA.....	11/14
CARIGRAD.....	11/14
MADRID.....	5/13
LIZBONA.....	13/17
ATENE.....	17/19
LARNAKA.....	11/23
TUNIS.....	11/23
ALŽIR.....	8/16
MALTA.....	19/23
JERUZALEM.....	11/21
KAIRO.....	15/24
BUKAREŠTA.....	-1/12

ALPE-JADRAN / DELNE RAZJASNITVE IN BURJA

TEMPERATURE

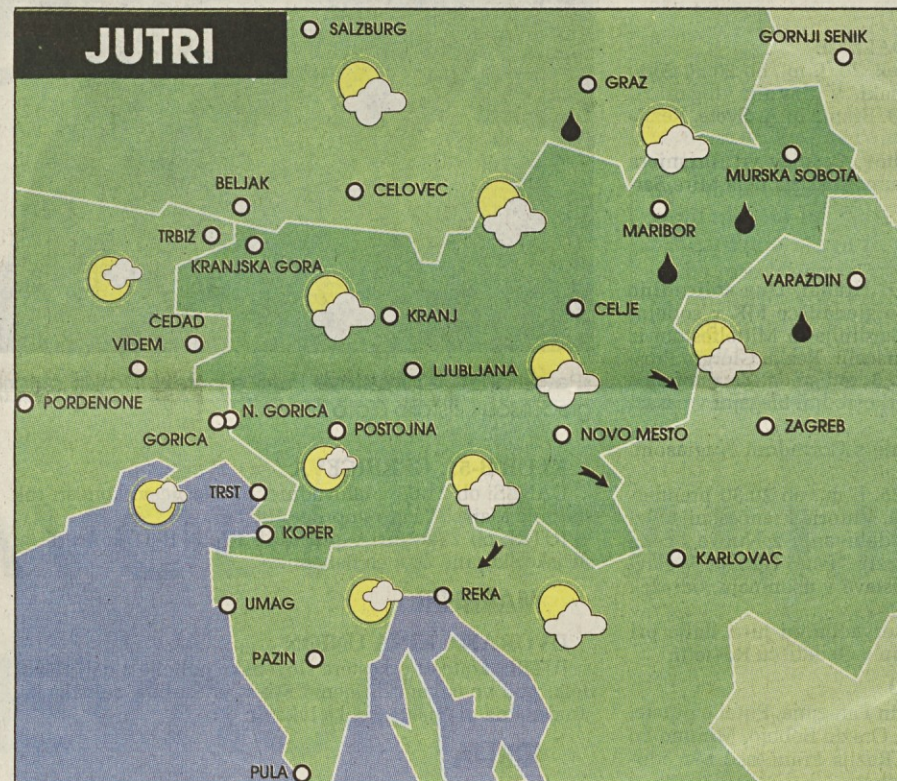
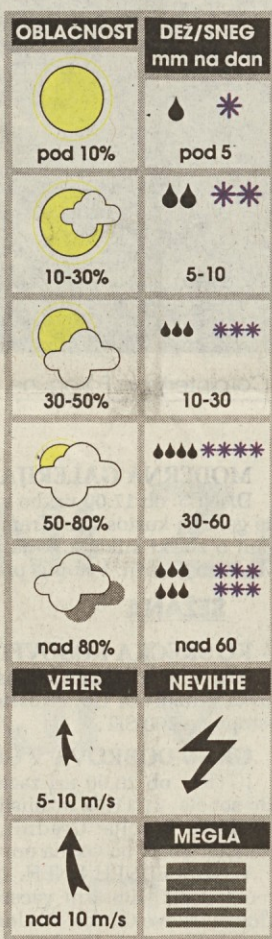
VČERAJ
OB 7.
IN OB 13. URI

LJUBLJANA.....	8/12
TRST.....	14/14
CELOVEC.....	5/6
BRNIK.....	8/11
MARIBOR.....	7/8
CELJE.....	8/12
NOVO MESTO.....	9/13
NOVA GORICA.....	10/12
MUR. SOBOTA.....	6/8
PORTOROŽ.....	12/15
POSTOJNA.....	9/9
IL. BISTRICA.....	9/11
KOČEVJE.....	7/10
ČRNOMELJ.....	9/15
SL. GRADEC.....	7/11
BOVEC.....	10/8
RATEČE.....	6/7
VOGEL.....	2/-
KREDARICA.....	-6/5
VIDEM.....	8/10
GRADEC.....	6/9
ZAGREB.....	10/13
REKA.....	13/14

V SLOVENIJI: Sprva bo še pretežno oblačno, padavine bodo ponehale tudi v južnih krajih. Čez dan se bo zjasnilo. Najnižje jutranje temperature od -1 do 3, najvišje dnevne od 3 do 7.

SOSEDNJE POKRAJINE: Zjutraj bo še pretežno oblačno, vendar bodo padavine čez dan ponehale tudi v krajih vzhodno od nas. Postopno se bo zjasnilo. Ob severnem Jadranu bo pihala burja.

V SLOVENIJI: Delno jasno bo, z občasno zmerno oblačnostjo. Zjutraj v nekaterih kotlinah megla. Burja na Primorskem bo ponehala. Hladneje bo.

OBETI: V petek bo nad našimi kraji delno jasno, z občasno zmerno oblačnostjo. Zjutraj po nekaterih nižinah megla.

ONESNAŽENOST
ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	29
Maribor	54
Celje	73
Trbovlje	39
Hrastnik	47
Zagorje	31
Šoštanj	125

Kritična 24-urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

Mura, G. Radgona:	172
Drava HE Dravograd:	-
Sava Radovljica:	255
Sava HE Mavčiče:	-
Sava Radeče:	640
Sora Šk.Loka:	304
Ljubljana Meste:	227
Savinja Laško:	380
Krka Podbočje:	121
Kolpa Radenci:	478
Soča Solkan:	846

HOROSKOP

Piše:
Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4: Vračajo se problemi, ki ste jih »uspešno« resili. »To vas bo spravilo ob živce in zeleli se boste od vsega odmakniti. Neka starejša oseba bo poskušala omejevali vašo svobodo.

BIK 21-4/20-5: V službi vas bodo imeli dovolj. Toliko besed in nič dejanj: širokoustite se in sopirite in polni ste samih sebe. Le predstavljajte si, kaj ljudje govorijo za vašim hrbtom.

DVOJČKA 21-5/21-6: Jasno je, da ne morete sedeti na treh stoli. Odločite se, kaj vam največ pomeni, in odstopite druge sedeže tistim, ki jih resnično tudi potrebujejo.

RAK 22-6/22-7: Tako malo pozornosti je potrebno, da se zadovoljite in s polno energije vržete v delo. Tisti, ki vam dela uslugo, se ne zaveda, da mu boste stokrat povrnil.

LEV 23-7/23-8: V svojem klasičnem stilu boste kraljevali. V središču pozornosti se počutite kot riba v vodi, zato vam bo zadovoljstvo zrela iz oči in vsi se bodo trli okrog vas.

DEVICA 24-8/22-9: Čustveno ste nezadovoljni. Tudi sami ne izkajujete ljubezni, ki jo venčarite globoko v sebi cutite. Rezulzate vase zaprtosti pa je občutek nezaazelenosti in neljubljenosti.

TEHTNICA 23-9/22-10: Površni in raztreseni ste danes. Kar nikakor ne morete prodreti do bistva problema, ki vas tare. Zdi se vam, da se vrtite v začaranem krogu rutine.

SKORPIJON 23-10/22-11: Raje se odpoveste potovanju. Ta trenutek ne morete zapustiti službe in tudi doma bi bilo vse narobe. Prestavite izlet vsaj za en teden.

STRELEC 23-11/21-12: Ze ste se pobrali in bezljate naprej. V občutljivem obdobju ste, kaj lahko vas je prizadeti. Poskusite skriti svoja čustva, sicer bo to nekdo izbral.

KOZOROG 22-12/20-1: Dolgo ste ze odlašali obvezne nakupe. danes je pravi dan tudi za to, vam sila zopno opraillo. Pojdite, hitro boste izbirali in pozneje vam ne bo zal.

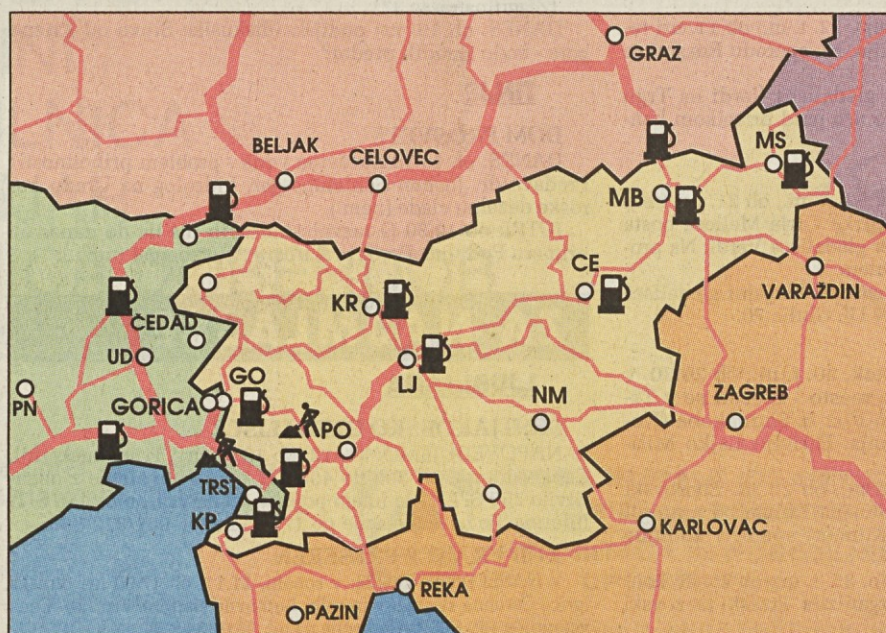

VODNAR 21-1/19-2: Danes si boste privoščili nekaj lepega. Ze dolgo časa vam tudi na pamet ni padlo, da bi naenkrat zapravili toliko denarja. Ampak tudi sebe morate kdaj razveseliti.

RIBI 20-2/20-3: Nezadovoljstvo vam gleda iz oči, razlog pa poiščite v sebi. Okolica se vas izogiba, saj imajo dovolj svojih skrbi in si ne želijo nakopati se vaših problemov.

CESTE / ZIMSKO OPREMO V AVTO

Še vedno je zaprta cesta Petrovo Brdo - Področje, zaradi narasle vode pa je tudi oviran promet na cesti v Hudi luknji. Tu poteka promet izmenično v eni smeri. Druge ceste so sicer prevozne, vendar mokre in spolzke. Promet na mejnih prehodih je tekoč. Vsem, ki se odpravljate na daljšo pot ali potujete v

Avstrijo oziroma Italijo, svetujemo, da vzamete s seboj zimsko opremo, saj meteorologi napovedujejo, da lahko dež preide v sneg vse do nižin. Za prestop meje v Avstrijo priporočamo predor Hrušica.

belinka®
ambient

ekološka
barva
za les

V VEDNOST

Hidrografske
značilnosti
Slovenije

Voda je pomemben dejavnik razvoja, sredstvo za življenje in delo, vir energije in podobno. Za vsako državo oziroma družbo je pomembno, da ima zanesljive podatke o stanju voda, vodnih zalozah, o spremembah in s prognozami bodočih stanj. V ta namen so na Hidrometeorološkem zavodu R Slovenije organizirali osnovni hidrološki monitoring ter za neprekinjeno opazovanje in merjenje stanja in sprememb površinskih in podtalnih voda. Prva, se nesistematična opazovanja vodnih gladin so pri nas opravili v petdesetih letih prejšnjega stoletja. Organiziran razvoj hidrografske službe pa se je pričel leta 1893 z ustanovitvijo Centralnega hidrografskega urada na Dunaju.

Za Slovenijo, ki meri 20.254 kvadratnih kilometrov, je značilna velika tektonska razdrobljenost in reliefna ter geološka razgibanost. Vse te okoliščine in klimatske razmere vplivajo na hidrološke razmere. V Sloveniji imamo vse pojavnosti vode, od hudournikov, rek

in potokov do podzemnih voda, jezer in gorskih morcij. V hribovitih hudourniških predelih dosega gostota hidrografske mreže 1,6 km/km² (ponekod celo nad 3,0 km/km²), v ravninskih predelih pa okoli 0,5 km/km², medtem ko znaša v povprečju 1,33 km/km². Zaradi tega in zaradi odtoknih razmer je Slovenija vodnata dežela.

V povprečju pade na ozemlje Slovenije letno 1589 mm padavin ali 32,2 milijarde m³ vode. Od tega je odteče okrog 58 odstotkov in izhlapi 42 odstotkov. Največ vode odteče iz povišja reke Soče, kar okrog 70 odstotkov, najmanj pa iz povišja reke Mure, 28 odstotkov. Sledi povodje Drave - 50 odstotkov, Save - 59 odstotkov in obalnega območja (Reka, Ržana, Dragonja in drugi manjši morski pritoki) - 37 odstotkov. Največje prirodno zadrževanje je v krasnem svetu, ki zajema kar 44 odstotkov celotnega ozemlja, v gorskem svetu pa se zadržujejo predvsem snežne padavine.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1	
9.50	Denver, poslednji dinosaver - ponovitev 3. dela ameriške risane nadaljevanke
10.15	Po belih in črnih tipkah, ponovitev 6. dela glasbene serije
11.00	Prava Charlotte, ponovitev 3. dela angleske nadaljevanke
11.50	Poslovna borza
12.00	Poročila
17.00	TV dnevnik I
17.10	Klub klubuk
19.30	TV dnevnik II
20.05	Film tedna: Flambirana zenska, nemski barvni film; igra Gundrun Landgrebe
21.55	Sprehodi po Stari Ljubljani, 6/9 oddaja
22.25	TV dnevnik III, VPS 2225
22.55	SOVA:
	Radio FM, 8. del ameriške humoristične nanizanke, VPS 2255
	Beverly Hills, 90210, 12/22 del ameriške nadaljevanke, VPS 2320

SLOVENIJA 2	
15.55	Osmi dan, ponovitev
16.45	Sova, ponovitev
	Haggard II, 4. del ameriške nanizanke
	Beverly Hills, 90210, 11. del ameriške nadaljevanke
	Slovenska kronika
18.10	Regionalni program - Maribor
19.00	Psiho
19.30	TV dnevnik: HTV
20.00	Sportna sredo
23.00	Kvartet pozavn Slokar, 3. oddaja
23.30	Video strani

KANAL A	
10.25	Astroloska napoved
10.30	Ris, risanke in spoti
11.00	Drugacen svet, ponovitev 27. dela am. nadaljevanke
19.02	Male zivali
20.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program
20.32	Kult-ura, pol ure kulture
21.00	Mrzlica duhov, ameriski barvni film
22.30	Drugacen svet, 28. del ameriške nadaljevanke
23.15	Bozidar Jakac: Podoba na filmskem traku, 9. del
23.45	Porocila v angleščini: Deutsche Welle
0.25	MCM

KOPER	
18.00	Primorska kronika
	Studio 2 mladi

RAI 1	
6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Nad.: La neve nel bicchiere, vmes vesti
11.55	Vremenska napoved
12.00	Variete: servizio a domicilio, vmes (12.30)dnevnik 1
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Variete: prove e provini a Scommettiamo che..?
14.30	Italijanska kronika
14.55	Nogomet: Skotska-Italija Under 21
16.50	Mladinski variete: Big V Parlamentu in vesti
17.55	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.10	Variete: Ci siamo?
18.45	Vreme in dnevnik
19.50	Film: L'organizzazione sfida l'ispettore Tibbs (krim., 1971)
20.40	Nočni dnevnik
22.35	Sportna sredo, vmes dnevnik, vreme in iz Parlamenta

RAI 2	
6.10	Metropolitan Police
7.00	Otroški variete
9.45	Ristorante Italia
10.00	Film: Una domenica d'agosto (kom., 1949)
11.25	Nan.: Lassie
11.50	Kratke vesti
11.55	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, Gospodarstvo in vreme
13.45	Politična tribuna
14.20	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.35	Kronika v živo: Detto tra noi
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Aktualno: Teden proti drogi, nato sport
18.20	Nan.: Hunter
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.30	Film: Errore fatale (dram., ZDA 1989)
22.05	Aktualno: Mixer
23.15	Dnevnik
23.35	Film: Barbablù

RAI 3	
7.00	Drobc in Televideo
11.45	Drobc
12.00	Kratke vesti iz Milana
12.15	Dok.: Zapisi o Zairu
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Sola se posodablja
15.45	Samo za sport
17.20	Sportna rubrika Derby
17.30	Glasbena oddaja
18.00	Dok. oddaja: Geo
18.30	D. Raffai odgovarja
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.45	Telegiornale Zero
20.05	Variete: Blob
20.25	Una carolina
20.30	Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italia
23.40	Nanizanka

RETE 4	
6.55	Aktualno: Telesveglia, vmes od 7.00 dalje vsakih 30 min. vesti
7.30	Nan.: Mister Ed
10.05	Nad.: Marcellina, 10.40 Ines, Celeste
11.25	Variete: A casa nostra
11.40	Kratke vesti
13.00	Nad.: Sentieri
13.30	TG 4vesti
14.00	Variete: Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, Maria
15.25	Rubrika o lepoti
15.50	Nad.: Amanda, Febbre d'amore
17.30	TG 4vesti
17.40	Aktualno: C'eravamo tanto amati
18.00	Kviz: La cena è servita
18.55	TG 4 vesti
19.30	Nad.: Gloria
20.30	Film: Il diavolo alle 4 (dram., ZDA 1961)
22.50	Kviz: Io, tu e mamma
23.35	TG 4 nočne vesti
23.50	Nan.: Kojak, 0.50 Sceriffo a New York

CANALE 5	
6.30	Na prvi strani
8.35	Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
10.30	Nan.: La casa nella prateria (i. M. Landon)
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Variete: Non è la RAI
14.40	Aktualno: Forum, 15.15 Agenzia matrimoniale, 15.45 Ti amo parliamone
16.00	Otroški variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Aktualno: Affari di famiglia, 22.00 Scene da un matrimonio
22.30	Aktualno: Spazio 5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1	
6.20	Pregled tiska
6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Nan.: La bella e la bestia
14.00	Otroški variete
16.00	Variete: Unomania
16.05	Nan.: Happy Days
16.35	Variete: E' pericoloso sport, Twin Clips, 17.25 Mitico
17.50	Film
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Film: A servizio ereditiera offresi (kom., ZDA 1987)
22.20	TV film: Trappola da incubo (krim., 1989, Kathleen Quinlan)
0.20	Odprti studio, pregled tiska in Studio sport

TMC	
8.30	Tecaj angleščine
8.45	Nad.: Doppio imbroglio, 9.30 Potere
10.00	Rubrika: Zenska TV
11.40	Nan.: Doris Day Show
12.10	Variete: Kosilo z Wilmo
13.00	TMC News - Sport
14.00	Film: Sposa contro assegno (kom., ZDA 1941, r. William Keighley, i. James Cagney, Bette Davis)
15.50	Risanke: Snack
16.15	Variete: Amici mostri
17.15	Rubrika: Zenska TV
19.30	Vesti: TMC News
19.55	Pravljica
20.00	Nan.: Maguy - Miglio ad ogni pasto, 20.40 Matlock - I fratelli
21.40	Variete: T'amo TV (vodi Fabio Fazio)
22.45	Sportna oddaja: Mondocalcio, vmes nogomet VB-Turcija (kvalifikacije za SP
0.45	TMC News in vreme
1.05	Nan.: Ai confini dell'Arizona
2.05	Aktualno: CNN News

ITALIA 7	
7.30	Risanke
12.00	Nad.: Cara cara
13.05	Nan.: I Campbell's
13.45	USA Today News
14.00	Nad.: Aspettando il domani, Il tempo della nostra vita
15.45	Dezelni programi
17.20	Risanke
19.00	Nan.: I Campbell's, Diamonds
20.30	Film: La violenza è il mio forte (krim., ZDA 1973, i. Burt Reynolds, Dyan Cannon)
22.30	News Line - Vesti
22.45	Variete: Colpo grosso story
23.45	Film: Il domestico (kom., It. 1974, i. Lando Buzzanca)
1.25	Variete: Colpo grosso

TELEFRIULI	
16.55	Kratke vesti
17.00	Starlandia
18.00	Nan.: Mago Merlino
18.30	Nad.: Destinì
19.00	Večerne vesti
19.30	Rubrika o obrtništvu
20.00	Ena rastlina na dan
20.30	Film: L'ultima scosa (dram., ZDA 1988)
22.15	Rubrika
22.30	Nočne vesti

TELE 4	
(Se povezuje s sporedi Italia 1)	
Lastne oddaje:	
14.00	Kronika in komentar
19.30	Dogodki in odmevi

Koper	
13.00	Rayanovi, ameriška nadaljevanke
13.20	Zdravniki s krili, avstralska nadaljevanke
14.10	Neurje nad Cejlonom, italijanski barvni film
15.30	Glasbeni vrtljak Alfreda Lacosegliaza
16.00	Novice
16.05	Carobna svetilka, otroški program
17.15	Skupna informativna oddaja italofonske skupnosti
18.00	Primorska kronika
19.00	Vse danes - TV dnevnik
19.25	Rayanovi, ameriška nanizanka
19.50	Zdravniki s krili, avstralska nadaljevanke
20.40	Bersaglio
21.10	Sok moderne umetnosti, 4/16 del ameriške dokumentarne serije
21.50	TV dnevnik
22.00	Arhitektovi nasveti
22.20	Shanks, ameriški barvni film, grozljivka

ORF Avstrija 1	
6.00	Textvision
9.00	Cas v sliki: Roseanne
10.30	Igra njegovega življenja, ponovitev filma
13.35	Sinha Moca, 47. del
14.00	Kobra, prevzemite, zadnji del
15.00	Jaz in ti, otroški program
15.05	Niklaas - deček iz Flandrije, risana serija
15.30	Pomoč za Dagoberta, lutkovna igrice
16.20	Zvezde pripovedujejo najljubše pravljice
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.30	Sedem brez, serija
20.15	Kaj je z Willijem, nemška komedija
22.40	Sama proti vetru, ameriški tv film
0.25	Dva tedna v drugem mestu, ameriški film

ORF Avstrija 2	
16.10	Cas v sliki
16.20	Leksikon umetnikov
16.25	Zemlja in ljudje
19.00	Lokalni spored
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Pot v svobodo, 1. del avstrijsko/nemškega filma - po romanu Arthurja Schnitzlerja
21.45	Knjige meseca
22.00	Cas v sliki
22.30	Sport
23.30	Pharoah Sanders Quartet, iz dunajskega jazz festivala
0.15	Porocila, Tisoč mojstrov

Hrvaška 1	
7.00	Porocila
	TV koledar
	Na robu noči, 3/6 del ameriške nanizanke
10.00	Porocila
10.05	TV sola
11.15	Ameriška angleščina
11.30	Zgodbe o lisici, 5. in 6. del
12.00	Porocila
	Ko se svet vrtil, 3. del ameriške nadaljev.
13.30	Monofon
14.00	Porocila
14.05	Slika na sliko
14.50	Druga stran paradiza, ponovitev 2/4 dela nadaljevanke
16.00	Porocila
16.35	Divji svet otrok, 7. del
18.00	Porocila
18.35	Santa Barbara, 252. del ameriške nadaljevanke
19.30	Dnevnik
20.05	Jimmy Reardon, ameriški barvni film
21.35	Hrvati v Novi Zelandiji
22.50	TV dnevnik
23.00	Slika na sliko
23.45	Porocila v nemščini
23.50	Porocila
0.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2	
16.00	Tenis - zaključek ATP masters turnirja, posnetek
17.00	Tenis - zaključek ATP masters turnirja, prenos
19.30	Dnevnik
20.05	Najbolj strašni umor, 3/6 del humoristične serije
20.40	Reka, dokumentarni film
21.45	Druga stran paradiza, 3/4 del avstralsko/britansko/novozelandske nadaljevanke
23.35	Glasbeni večer
0.05	Horoskop

MTV Madžarska	
5.40	Dobro jutro
8.35	Cez dan
9.00	Na konju smo, 29. del nemške serije
10.00	Lovejoy, angleška nadaljevanke
11.00	Igra
12.00	Porocila
17.00	Pregled dnevnih dogodkov
17.10	Kupil bom to zensko, 102. del mehiške serije
17.50	Svet denarja
18.00	Zdaj, program za mladino
18.45	Za boljši jezik
19.15	Igra
19.35	Risanke
20.00	Dnevnik, telesport
22.50	Ilustrirana zunanje-politična kronika
23.40	Dnevnik

SATELIT	
SUPER	
5.30	Victory, poslovne novice, The Mix, 12.30 Finančne novice, 12.40 Media Europe, 13.30 Novice, 14.00 Inside edition, 14.30 Serie Nole, 16.00 The Mix, 17.00 On the Air, 18.30 Bonanza, 19.30 Serie Nole, 20.00 I Spy, 21.00 Inside Edition, 21.30 Focus, 22.00 Novice, reportage, 22.45 US Market WRA, 23.00 Dempsey (ZDA 1983, i. Treat Williams), 0.40 News Watch, 1.20 Focus, The Mix all Night.
SKY ONE	
6.00	DJ Kat Show, 9.40 Mrs Pepperpot, 9.55 Playabout, 10.30 The pyramid game, 11.00 Let's make a deal, 11.30 Držni in lepi, 12.00 Mlad in nemiri, 13.00 St. Elsewhere, 14.00 E Street, 14.30 Gerald, 15.30 Drugi svet, 16.15 The Brady Bunch, 16.45 DJ Kat Show, 18.00 Star Trek: The next generation, 19.00 Rescue, 19.30 E Street, 20.00 Družinske vezi, 20.30 S.B.S., 21.00 The Heights, 22.00 The Melrose Place, 23.00 Studs, 23.30 Star Trek.
EUROSPORT	
9.00	Aerobika, 9.30 Lahka atletika: SP v triatlonu, 10.30 Squash, 11.30 Aerobika, 12.00 Evrogoli, 13.00 Plezanje za SP, 14.00 Tenis: turnir ATP, 17.00 Squash, 18.00 Lahka atletika: Maraton (iz Tokia), 19.00 Motorsport, 21.00 rufun, 21.30 Sports novice, 22.00 Eurotop Event, 0.30 Sports novice
SCREENSPORT	
8.00	Longitude, 8.30 Motociklizem: pro superbike, 9.00 Nogomet, 11.00 Kosarka: polfinale EP, 12.00 Motorsport, 12.30 Keglanje, 15.30 Boks: SP v teški kat., 17.30 Konjinstvo, 18.30 Keglanje, 19.30 Kickboks, 20.30 Kolesarstvo, 21.30 Global Adventure Sports, 22.00 Kosarka, 24.00 Golf.
MTV	
7.30	Unplugged, 8.00 Awake On The Wild Side, 10.00 Video, 15.30 The Pulse With Swatch, 16.00 Greatest Hits, 17.15 MTV v kinu, 17.30 Porocila, 17.45 Trije od enega, 18.00 The Real World, 18.30 MTV Prime, 20.00 Dial MTV, 20.30 Most Wanted, 21.30 Unplugged, 22.00 Greatest Hits, 23.00 Coca Cola Report, 23.15 MTV v kinu, 23.30 Porocila, 23.45 Trije od enega, 24.00 Post Modern, 2.00 Video, 3.00 Yo!, 4.00 Nočni video.
SKY CHANNEL	
7.15	Three Sisters, 10.00 Babar - The Movie, 11.25 Play It Cool, 12.55 Model For Murder, 14.15 Violent Moment, 15.25 Saboteur, 17.20 Gallavants, 19.05 Close Encounters Of The Third Kind, 21.15 Uncle Buck, 23.30 Death Wish, 1.10 Britannia Hospital, 3.05 Last Tango in Paris, 5.20 Terrorvision.
PRO 7	
5.35	Serie: Agentka s srcem 6.20 Vicky, 6.45 Risanke, 8.45 Pefindeset dni v Pekingu (ZDA 1962, i. Charlton Heston, Ava Gardner), 11.40 Ulice San Franciska, 12.30 Show Billia Cosbyja, 13.00 Neizprosna, a prisrčna, 13.55 V kraljestvu divjih zivali, 14.45 Na daljnem obzorju (vesten, ZDA 1955, i. Charlton Heston), 16.40 Štirje neugnanci (ZDA 1979, i. Dennis Quaid), 18.30 Show Billia Cosbyja, 19.00 Ulice San Franciska, 20.00 Porocila, 20.15 Perry Mason, 22.05 Jake in McCabe: Ulica slave, 23.05 Umazana vojna (krim., Sp. 1984), 0.30 Porocila, 0.45 Vojna svetov, 1.40 Porocila, 1.50 Fellinijev Kazanova (it. 1978, i. Donald Sutherland), 4.30 Primeri Hanja Foxa
RTL	
6.00	Risanke, 6.35 Kavboji (ZDA 1978, i. James Bralin, Jennifer Warren), 8.10 Podjetni Morgan (kom., ZDA 1987, i. John Cryer, Lynn Redgrave), 9.50 Zgaga proti vsem (kom., Nem. 1969), 11.25 V kraljestvu Kublaia Kana, 13.00 Otroci v stiski, RTL in UNESCO pomagata, 14.00 Mini zvezde 1992, 15.00 Tenis: Masters (zenske), 16.00 Hans Meiser, 17.00 Petrova glasbena revija, 18.45 Porocila, 19.15 Eksplozivno, 19.45 Dobri časi, slabi časi, 20.15 Vrnitev v prefekost (ZDA 1989, i. Michael Fox), 22.15 TV Stern, magazin, 23.15 Nočni show Gottschalk, 24.00 Sunset Beat, 1.00 Strašno priljazna družina, 1.30 Ponovitve in serije, Owen Marshall - Lev brez krepjilcev, 2.30 Marcus Welby - Zadnji ples, 3.30 Hans meiser, 4.30 Eksplozivno, 5.10 Enajst 99.
SAT 1	
6.50	Risanke in serije, 10.50 Zajtrk pri Tiffanyju (ZDA 1960, i. Audrey Hepburn, George Peppard, Mickey Rooney), 12.55 Cirkuska predstava iz Verone, Freddy Quinn predstavlja vrhunce cirkuskega festivala, 14.35 Dobro jutro gospod Chance (ZDA 1979, i. Peter Sellers, Shirley Maclaine), 16.50 Tenis (prenos iz Frankfurt), 21.40 Lov na Dillingerja (ZDA 1973, i. Warren Oates, Ben Johnson), 1.50 Pregled programa, Videotext.
TELE 5	
6.25	Vrhunski model, 6.55 Bim Bam Bim, 9.25 Sosedov primer, 9.55 Evening Shade, 10.10 Umik, Hop ali Top, 11.25 Vrhunski model, 12.00 Divji zanos, 12.35 Prizorišča, 16.15 Wildcat, 17.40 Igra z ognjem, 17.55 Sosedov primer, 18.00 Zakon orožja, 18.50 Fazil, 19.00 Umik, 19.35 Hop ali top, 20.15 Nočni patrolja, 21.05 Kalfornija, prihajam (ZDA 1985, i. Robby Benson, Doris Roberts), 22.55 Operacija Vietnam, 24.00 Holocaust - Zgodba družine Weiss (3. del), 1.30 Worldnews Tonight, 2.00 Bradburijev kabinet graze, 2.25 Ponovitve: Romantična Angležinja, 4.20 Vietnam, 5.20 Bradburijev kabinet groze.

TV SLOVENIJA 1 / nočoj ob

Film tedna: Flambirana zenska

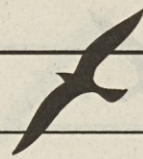
Nocoj se začena cikla sodobnega nemškega filma

Nocoj si boste v terminu filma tedna lahko ogledali prvi film iz cikla sodobne nemške filmske produkcije. V novembru in decembru boste namreč lahko videli nekaj najbolj odmevnih nemških filmov osme desetih in devetdesetih let. Nocojsnji film ima naslov Flambirana zenska, režiser Robert van Ackeren pa ga je posnel leta 1983, leto dni po Fassbinderjevi smrti. Van Ackeren se je rodil istega leta kot Fassbinder (1946), vendar v primerjavi s svojim hiperustvarjalnim kolegom ni bil eksplozivno garac. Tako kot Fassbinder pa je bil tudi sam ob-

seden s temo, ki jo je pogosto zasledoval in zapisoval na filmski trak, temo, ki jo je zelo radikalno oblikoval prav v filmu Flambirana zenska. Gre za odnos med zensko in moškim v meščanski družbi. V središču tega odnosa pa je vprašanje moči, ki se odraža kot vprašanje nadvlade nad partnerjem. Njegova junakinja Eva

neopazno zapusti moza in s tem zavzre socialno varnost in svoje mesto v družbi. Namesto doktorske disertacije se oprime najstarejše obrti na svetu, kar naj bi ji omogočilo samostojno in neodvisno življenje ter končno nadvlado nad

Republika ni Herald Tribune, je pa proizvod najsodobnejše informacijske tehnologije, ki bo postopoma omogočila prehod na še višjo stopnjo oblikovanja

Mednarodno izdajo Herald Tribune tiskajo v Londonu, Parizu, Zuerichu in Hongkongu. V Hongkong posljejo celo kopijo strani prek satelita. Prenos strani traja nekaj minut. Največja ovira pri prenosu so slike in druga grafika zaradi množice nadrobnosti.

Republika ni Herald

Tribune.

V vseh učenikih informacijske tehnologije piše, da stevilo različnih novih tiskarskih tehnologij nenehno raste. Republika se ne more primerjati s Heraldom, vsekakor pa je proizvod najsodobnejše informacijske tehnologije, kjer novinar vtipka članek v računalnik in oblikuje stran casopisa

na zaslonu. V praksi pa je tako, da sodeluje pri dnevnem casopisu pri prelomu tudi oblikovalec - vnašalec, ki pospešuje blazen ritem dela.

Sledi avtomatiziran prenos cele strani v Trst (redakcija Primorskega dnevnika), kjer se casopisne strani Primorca in Republike z računalniško usmerjenim laser-

skim snopom usmerjajo v izdelavo matric v tiskarni Vita v Vidmu. V nekaj minutah so pripravljene za rotacijsko tiskanje. Postne linije med Ljubljano in Trstom delujejo brezhibno.

Orjaski tiskarski stroj Man-Roland je posast, ki rjove pod taktirko Marca Ruggerija 24 ur na dan. V skoraj absolutno čistem prostoru. Pri manjših redakcijskih zamudah bruha casopise s fantastično hitrostjo nad 60.000 izvodov na uro!

V zgodnjih jutranjih urah, ko bluzijo po videmskih ulicah le še Igor Lavs in v meglo odeti financarji, utrjeni pevci in dekleta topih pogledov, prevzamejo Republiko distributerji ljubljanskega podjetja »Od vrat do vrat«.

Drugo tiskarsko linijo za Primorca drži v rokah

REPORTAŽA

»Ma garamo ku vosli«

MILAN MEDEN

natančni Vojko Slavec.

Vcasih se čudim neznosni lahkoti zapravljanja casa s trčarjimi okrog Republike: če si pobleže ogledamo casopis, potem so jasni tudi razlogi za pomanjkljivosti in prednosti sistema, ki je novost za Italijo in Slovenijo. Gre namreč za realizacijo tipičnega načrta poindustrijske »informacijske družbe«. Seveda pa je treba biti noro zaljubljen v novinarstvo, če se nočes pri tem združiti z prvimi vogalom.

Zelo tipično za provincializem je, da pretaka energijo v posode brez dna. Smešna so celo uganja o usmeritvi casopisa: levo - desno - sredina - gor - dol - nazaj - naprej. Radovednost bi morala veljati tudi zanimivi informacijski tehnologiji, ki se sicer ne more meriti z vojno zvezd, vendar je

imeniten dosežek. Kot bi nekdo odprl okno v sobi s slabim zrakom.

Pellegrinijev tiskarsko-redakcijski sistem Apple Computer je posebnost, ki sta jo redakciji v Trstu in Ljubljani osvojili na juris. Za podoben sistem so potrebovali nemški novinarji dva meseca, ljubljanska redakcija se je seznanila z njim sele pred tremi tedni. Tudi tržaški rojaki Ivan Novak, Marko Husu, Silvano Pobega in drugi delajo čudeže. Plesejo z volkovi.

Macintoshovi programi bodo postopoma omogočili Republikii prehod na še višjo stopnjo oblikovanje strani, ker dopuščajo možnost novih aplikacij. Strogo modularanje, kjer vsi članki stojijo po vrsti - kot hiše v Trsti - je zacasno. To pomeni, da bo rastel sistem skupaj z

usposobljenostjo redakcije.

Kot živ organizem. Integrirani sistemi praviloma ne prenesajo improvizacij. V tem informacijskem satju se bo zlomil vsak urednik, ki bi bil navajen poslušati politične prvake. Zaradi resnih organizacijskih pomanjkljivosti v Ljubljani in Trstu mrgli v Republikii zoprn

roj napak. Bralci jih ne bodo tolerirali. Pac programi v adolescenci (algoritem, metrika itd.).

V zgodnjih jutranjih urah, ko razmišljam le se o tem, kako naj nategnem dan - vendar odtekan navdušen nad »kukanjem skozi ključavnico« v serverja (osrednji spominski enoti v Trstu in Ljubljani) - si mislim, da so državne

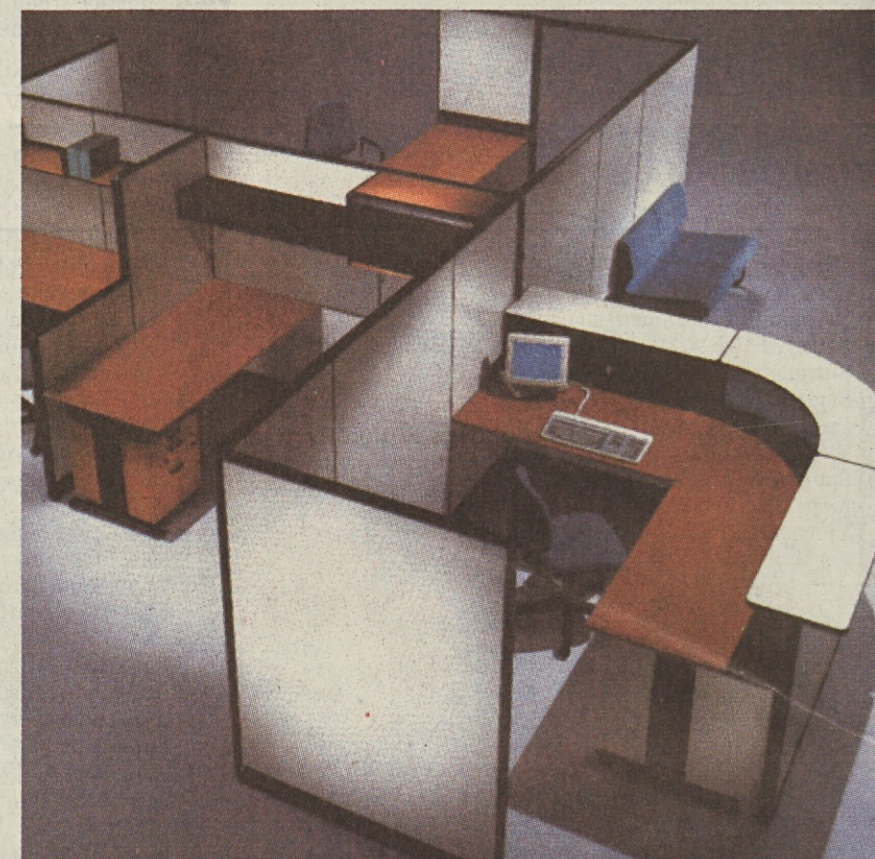
meje v času novih informacijskih tehnologij brez veze. Najbrz so na svetu zaradi policajev, carinikov in politikov. Eros Ramazzotti ima prav: boljše je skupaj in senza confini.

»Ma garamo ku vosli«, mi reče Silvano Pobega v Trstu.

Prva številka Republike je bila razprodana v visoki nakladi.

Slika levo: Predhodnik sodobnih računalnikov

Slika desno: Funkcionalno urejen in oblikovan delovni prostor z računalniškim sistemom

MOJ VRT

Zelenjava za vse leto

MILKA PANCE - CZP KMEČKI GLAS

Sadni vrt

V mladih sadovnjakih pozimi delajo škodo smjad, zajci in voluharji, zato je treba drevje pred temi škodljivci pravčasno zascititi. Lahko ga preprosto ovijemo z debelejšim papirjem, najbolje pa je, da mlado drevo že ob sajenju »oblecemo« v zično mrežo. Obrežati je treba tudi suhe in polomljene veje. Voluharja pred zimo mnogi preženejo z nastavljanjem pasti, spet drugi pa pravijo, da je v kolobarje okrog dreves v tem času najbolje posaditi cesen, ces da voluharju smrdi.

Vsem tistim, ki bi radi posadili sadno drevje, orehe, lesnike, kosta-nje, kaki, oljke, kivi ali jagodicje, svetujem, naj pred tem preberejo 11. številko revije Moj mali svet, v kateri je seznam vseh slovenskih drevesnic, z naslovi in telefoni vred, izvedeti pa je mogoče tudi, kaj je v njih se napredaj.

Cvetje

Kmalu po novem letu bodo v cvetlicamah začeli prodajati siljene cebulice narcis, tulipanov, pa tudi gomolje zafrana. Z malo truda si takšno zgodnje spomladansko cvetje lahko vzgojimo tudi sami. Seveda novembra po-sajene cebulice ne bodo cvetele ze za božic, ker pa vremenoslavci napovedujejo dolgo zimo, nas bo cvetje razveselilo tudi februarja.

Zafran je najbolj prenesti v stanovanja nakaljen. Nakalimo ga tako,

da gomolje posadimo v glinene lončke ali drugo posodo in jih zakopljemo v vrtno zemljo. Sredi januarja prenesemo posodo v hišo, na temen in hladen prostor (do 10 stopinj Celzija). Zmerno zalivamo. Ko ovojnica gomolja počti, prenesemo posodo v svetel prostor. Ko so cvetovi vi-soki 2 cm, jo prestavimo v dnevni prostor. Cez noč naj bo na hladnem, ker bo sicer cvetje prehitro ovenelo.

Cvetlični aranžma na okenski polici bo se lepsi, če bodo zacveteli tudi botančni tulipani, narcise in hijacinte. Za predčasno cvetenje pridejo v postev le zdrave in mocne cebulice, pri narcisah samo cebulice dvojčki. Posadimo jih v plitke skodele, katerih dno na tanko prekrijemo z glinoporom ali drobnimi kamenčki. Za siljenje je primerna rahla, humozna zemlja, ki ji primesamo pesek. Cebulice posadimo ta-ko, da vrat moli iz zem-lje, dobro zalijemo in postavimo v temen kot kleti ali kak drug hladen in temen prostor, lahko pa posodo, po-dobno kot pri zafranu, zakopljemo v vrtno zemljo do srede janu-erja. Za tulipane celo zadosca, ce jih pokrijemo s temnim, v stozec zaviti papirjem. Janu-erja posodo prestavimo na nekoliko toplejši, vendar se vedno temen prostor. Zemlja naj ne bo nikoli suha. Ko je posoda na svetlem in ko začno rasti listi, red-no in obilno zalivamo. Hijacinte lahko silimo tudi v

kozarcih, seveda v tak-nih, kjer cebulica ne pade v vodo. Cebulico postavimo tako, da je tik nad gladino. Izhlapelo vodo redno dolivamo, vendar jo moramo pred tem prekuhati, najbolje pa je, da tudi dan ali dva stoji. Kozarec postavimo v hladen in temen prostor.

Ko se korenine dovolj razrastejo, jih prenesemo na toplo, vendar cvetno stebelce pokrijemo s klobukom. Ko ga rastlina z rastjo privzdigne, papir-nati klobuček odstranimo, rastlino pa postavimo na prostor, kjer nam bo na obeh. Odcvetele cebulice spomladi posadimo v vrt, da se okrepijo.

Zdrava hrana

Ste že kdaj poskusili nakaliti semena zit, stroc-nic, detelj, kreše? Strokovnjaki pravijo, da vsebujejo kalčki veliko hranilnih snovi in da so vsestransko uporabni za solate, namaze, omlete, kot dodatek pa tudi mnogim drugim jedem. Veliko beljakovin, malo energije, številni vitamini, zlasti skupine C in B, rudninske snovi in balast, ki pospešuje prebavo, vse to je najbrž razlog, da je v zadnjem času tudi

pri nas vse več ljudi pričanih, da so kalčki zdrava in okusna popestritev je-dilnika. Kupiti jih je mogoče v večini t.i. bio trgovin, z malo spret-nosti pa jih lahko vzgoji-mo tudi sami. Semena fizola, leče, soje, lucerne in druga lahko nakalimo

v skledah, zrancenem valju, kalilnikih, ki jih prodajajo tudi pri nas, ali preprosto v kozarcih za vlaganje.

Seme najprej prebere-mo, ker po-skodovano ne kali, rade pa ga napadejo tudi plesni. Temeljito ga speremo pod tekočo vodo in nato cez noc namakamo, da neabre-kne. Vodo zjutraj odlijemo in seme ponovno spre-mo, cez kozarec pa po-tegnemo najlonsko no-gavico ali kakšno drugo tanko tkanino. Zvečer postopek ponovimo. Tako zaprt kozarec po-stavimo z odprtino po-sevno navzdol, da voda

lahko nemoteno odteka, najbolje v temno omaro, lahko pa ga pokrijemo s temno ku-hinjsko krpo.

Po starih dneh spi-ranja se pokazejo prve koreninice. Nekateri trdijo, da imajo kalčki, vzgojeni v temi, precej nitratov, ki so zdravju škodljivi. Zato je dobro dan ali dva pred upora-bo kozarec postaviti na svetlo. Cas uporabe kalčkov ni natančno določen, vedeti pa je treba, da ostareli pogosto grenijo. Vsem, ki bi o tem radi izvedeli se kaj več, priporočam v branje knji-go Poganjki in kalčki, vse leto sveža zelenjava.

Čebulice hijacint na kozarcih

(Fotografija je iz zbirke Moje sobne rastline)

RECEPT

Kostanjev golaž

SESTAVINE:

500 g olupljenega kostanja, 200 g čebule, 200 g pancete, 200 g jurčkov, sol, poper, česen, gorčica, sesekljani peteršilj, 50 g smetane, juha za zalivanje

CAS PRIPRAVE: 20 - 25 minut

Pecene, olupljene kostanje zrezemo na polovico. Cebulo in panceto zrezemo na kocke, jurčke očistimo in narezemo. Slanino stresemo v posodo in jo scvrnemo, dodamo cebulo. Ko je cebula sprazena, dodamo se gobe in marone. Začinimo, zalijemo z juho in kuhamo približno 10 minut. Nazadnje dodamo sesekljani peteršilj in smetano.

Postrežemo s krompirjevim strukljem.

(Slavko Adamlje)

ZELENI RECEPT

Ajdov kruh

SESTAVINE:

20 g kvasa, 1 žlica sladkorja, 1 dl vode, 400 g črne moke, 100 g ajdove moke, 1 skodelica kuhane ajdove kaše, 2 žlici kondenziranega mleka ali sladke smetane, 1 žlička sladkorja

Kvas nadrobimo v skodelico, potresemo s sladkorjem in zalijemo z mlečno vodo. Postavimo ga na toplo, da vzhaja.

Obe moki presejemo s soljo in primesimo vodo z vzhajanim kvasom in kuhano ajdovo kaso. Zamesimo cvrsto testo. Oblikujemo hlebec, ga namazemo z oljem, damo v skledo, pokrijemo in pustimo eno uro na toplem, da vzhaja.

Vzhajano testo se enkrat pregnetemo s prav malo moke, oblikujemo hlebec, ga namazemo s kondenziranim mlekom in položimo na pomokano pločevino za peko. Pokritega pustimo, da ponovno vzhaja. Medtem vklopimo pečico, da se segreje na 220 stopinj. Kruh pečemo 15 minut pri 220 stopinjah in pol ure pri 180 stopinjah.

(Neva Miklavčič Predan, iz knjige Stirje letni casi)

Jutri

19. november

Avstrijski skladatelj **Franz Schubert** je umrl mlad. Bolezen ga je zlomila **19. novembra 1828**, ostal pa je z zlatimi črkami zapisan v zgodovini glasbe. Odlikoval se je zlasti v samospevu. Z njegovimi samospevi se je po vsem svetu uveljavil slavni slovenski koncertni tenorist Anton Dermota, ki je bil doma iz Kroke, umrl pa pred leti na Dunaju.

Schubert je pisal tudi opere in simfonije. Njegova Nedokončana simfonija je še vedno pogosto na sporedu. Napisal je veliko kormornih del ter skladb za klavir in mase.

Schubert v stilu ni dosegel Mozarta, v zgradbi svojih kompozicij ni mogel tekmo-vati z Beethovnom, toda v poetičnosti in sugestivnosti je prese-gel vse. Ustvarjal je izredno hitro, celo vih-ravo. Priznanje je dobil šele po smrti. Vse svoje kratko življenje se je boril z revščino, prijatelji so mu morali kupovati celo notni papir.

Franz Schubert je se zmeraj največji glasbeni poet vseh časov. Mojstrsko je uglasbil več kot 70 Goethejevih in več kot 60 Schillerjevih pesmi.

Za nas je morda še posebej zanimiva pod-robnost, da se je ne-uspesno potegoval za službo organista v ljubljanski stolnici.